

REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA
W ŁODZI

Numer egzemplarza:

1

PROTOKÓŁ
KONTROLI GOSPODARKI FINANSOWEJ
I ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Jednostka kontrolowana:	Gmina Bolimów
Termin kontroli:	5 maja – 16 czerwca 2016 roku
Kontrolujący (imię, nazwisko, stanowisko służbowe):	Teresa Michalska – Inspektor kontroli, Agnieszka Supera – Inspektor kontroli, Lech Leszczyński – Inspektor kontroli.
Okres objęty kontrolą	Lata 2014 - 2015
Numer i data upoważnienia:	WK 601-2/20/2016 z dnia 18 kwietnia 2016 roku

Uwaga!

Protokół niniejszy podlega udostępnieniu na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz.2058), z ograniczeniami wynikającymi z art.5 tej ustawy.

I. INFORMACJE WSTĘPNE

DANE O JEDNOSTCE

Gmina Bolimów położona jest w północno-wschodniej części powiatu skierniewickiego w województwie łódzkim i obejmuje swoim zasięgiem 20 wsi w 21 sołectwach, jej powierzchnia wynosi 112 km kwadratowych. W skład Gminy wchodzi następujące miejscowości: Bolimów, Bolimowska Wieś, Kolonia Bolimowska Wieś, Humin – Dobra Ziemska, Humin (podzielony na 2 sołectwa), Joachimów – Mogiły, Nowe Kęszyce, Nowe Kęszyce – Wieś, Ziąbki, Kurabka, Łasieczniki, Podsokołów, Jasionna, Sierzchów, Ziemiary, Wólka Łasiecka, Józefów, Wola Szydłowiecka, Kolonia Wola Szydłowiecka.

Liczba ludności wynosiła:

- na dzień 31 grudnia 2014 roku – 4.049 mieszkańców, z tego: 2.087 kobiet, 1.962 mężczyzn,
- na dzień 31 grudnia 2015 roku – 4.048 mieszkańców, z tego: 2.080 kobiet, 1.968 mężczyzn.

Liczba bezrobotnych w Gminie Bolimów na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosiła 104 osoby, z tego 55 kobiet i 49 mężczyzn, a na dzień 31 grudnia 2015 roku - 77 osób, z tego 40 kobiet i 37 mężczyzn.

Stopa bezrobocia w powiecie skierniewickim wynosiła: na dzień 31 grudnia 2014 roku – 7,4%, na dzień 31 grudnia 2015 roku – 6,6%.

REGON Urzędu Gminy Bolimów: 000535385 został nadany w dniu 5 grudnia 2008 roku przez Urząd Statystyczny w Łodzi. Osoba prawna o nazwie Gmina Bolimów otrzymała numer identyfikacyjny REGON: 750147863 (zaświadczenie z dnia 11 grudnia 2008 roku wydane przez Urząd Statystyczny w Łodzi).

Numer Identyfikacji Podatkowej (NIP) Gminy: 836-15-38-156 został nadany w dniu 7 kwietnia 1998 roku przez Urząd Skarbowy w Skierniewicach.

Adres Urzędu Gminy: Urząd Gminy Bolimów, 99-417 Bolimów, ul. Łowicka 9, tel. (46) 838-03-05; fax (46) 838-03-86.

Przedmiotowa kontrola miała charakter kompleksowej kontroli, obejmującej prawidłowość prowadzenia gospodarki finansowej i udzielania zamówień publicznych.

PODSTAWOWE WSKAŹNIKI FINANSOWE

Dla scharakteryzowania sytuacji finansowej Gminy Bolimów w oparciu o dane wynikające ze sprawozdań finansowych – Rb-27S, Rb-28S, Rb-NDS, Rb-Z wyliczono wskaźniki: budżetowe, w przeliczeniu na mieszkańca i dotyczące zobowiązań za lata 2013 - 2015. Zestawienie wskaźników przedstawiono w poniżej wyszczególnionych tabelach:

LP	SYMBOL I NAZWA WSKAŹNIKA		ROK OBROTOWY		
			2013	2014	2015
I.	WSKAŹNIKI BUDŻETOWE		w %		
1	WB1	udział dochodów bieżących w dochodach ogółem	98,27	96,11	70,61
2	WB2	udział dochodów własnych w dochodach ogółem	45,88	47,54	43,91
3	WB3	udział nadwyżki operacyjnej w dochodach ogółem	8,18	11,18	10,46

4	WB4	udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem	10,76	9,64	39,67
5	WB5	obciążenie wydatków bieżących wydatkami na wynagrodzenia i pochodnymi od wynagrodzeń	40,71	42,28	41,78
6	WB6	udział nadwyżki operacyjnej i dochodów ze sprzedaży majątku w dochodach ogółem	8,85	11,83	11,54
7	WB7	wskaźnik samofinansowania	91,25	166,35	100,78

Jak wynika z tabeli:

Wskaźnik WB1

Wskaźnik obrazuje dochody bieżące w dochodach ogółem w poszczególnych latach (2013, 2014 i 2015). Ww. wskaźnik w latach kontrolowanych wykazywał tendencję malejącą osiągając w 2015 roku poziom 70,61%. Spadek udziału dochodów bieżących w dochodach ogółem w 2015 roku był wynikiem znacznego wzrostu wykonanych dochodów majątkowych w 2015 roku w porównaniu z 2014 rokiem. W 2014 roku wykonane dochody ogółem Gminy Bolimów wynosiły 11.853.924,95 zł, w tym: dochody bieżące - 11.392.861,18 zł i dochody majątkowe - 461.063,77 zł. W 2015 roku dochody bieżące stanowiły 12.683.272,79 zł natomiast dochody majątkowe - 5.279.091,03 zł, czyli wzrosły ponad 11 - krotnie w porównaniu z 2014 rokiem. Na wzrost wykonania dochodów majątkowych w 2015 roku miały wpływ środki unijne na projekty: „Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz wodociągowej w Gminie Bolimów”, „Budowa ogólnodostępnego parkingu w miejscowości Humin”, „Internet dla mieszkańców Gminy Bolimów – przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu”, „Renowacja kwater żołnierzy znajdujących się na cmentarzu w Bolimowie”, dotacja z WFOŚ i GW na rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej oraz dotacja z Urzędu Marszałkowskiego na zadanie pn. „Przebudowa drogi w miejscowości Nowe Kęszyce” i „Przebudowa fragmentu drogi dojazdowej do gruntów rolnych w Bolimowie – II etap”.

Wskaźnik WB2

Wskaźnik określa udział dochodów własnych w dochodach ogółem w poszczególnych latach. W 2014 roku dochody własne stanowiły 47,54% dochodów ogółem i zmalały do poziomu 43,91% w 2015 roku.

Wskaźnik WB3

Wskaźnik określający udział nadwyżki operacyjnej w dochodach ogółem wzrósł z poziomu 8,18% w 2013 roku do 10,46% w 2015 roku. Im wyższa wartość tego wskaźnika tym większe są możliwości inwestycyjne lub większa możliwość zwiększenia wydatków bieżących. Dodatni poziom wskaźnika wskazuje na to, że Gmina Bolimów wypracowuje nadwyżkę operacyjną, tj. dochody bieżące wystarczają na pokrycie wydatków bieżących.

Wskaźnik WB4

Wskaźnik określa udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem. W 2015 roku wydatki majątkowe stanowiły 39,67% ogółu wydatków w kontrolowanej jednostce.

Wskaźnik WB5

Wskaźnik określa udział wydatków na wynagrodzenia i pochodnych od wynagrodzeń w wydatkach bieżących. W latach 2013 – 2015 wskaźnik oscylował w granicach 40 – 42 punktów procentowych.

Wskaźnik WB6

Na dzień 31 grudnia 2015 roku udział nadwyżki operacyjnej i dochodów ze sprzedaży majątku w dochodach ogółem wynosił 11,54%.

Wskaźnik WB7

Wskaźnik obrazuje stopień w jakim jednostka samorządu terytorialnego finansuje inwestycje środkami własnymi, czyli zdolność do samofinansowania. W jednostce kontrolowanej w 2013 roku wskaźnik ten kształtował się na poziomie 91,25%, w 2014 roku wzrósł do 166,35%, po czym w 2015 roku zmalał osiągając na dzień 31 grudnia 2015 roku poziom 100,78 punktów procentowych. Im wyższa jest ta relacja, tym mniejsze ryzyko utraty płynności finansowej w związku z nadmiernymi kosztami obsługi zadłużenia, jednak jego wysoka wartość może również świadczyć o niskim poziomie realizowanych inwestycji w stosunku do własnych możliwości gminy.

LP	SYMBOL I NAZWA WSKAŹNIKA		ROK OBROTOWY		
			2013	2014	2015
II. WSKAŹNIKI NA MIESZKAŃCA			2013	2014	2015
			w zł		
1	WL1	transfery bieżące na mieszkańca	1 437,65	1 506,91	1 613,83
2	WL2	nadwyżka operacyjna na mieszkańca	220,94	327,24	464,35
3	WL3	zobowiązania ogółem na mieszkańca	538,09	356,88	381,80
4	WL4	zobowiązania ogółem bez zobowiązań na projekty unijne na mieszkańca	538,09	356,88	381,80

Jak wynika z tabeli:

Wskaźniki WL1, 2, 3, 4

W 2015 roku kwota subwencji ogólnej i dotacji bieżącej w przeliczeniu na jednego mieszkańca Gminy Bolimów wynosiła 1.613,83 zł i wzrosła o 106,92 zł w porównaniu z 2014 rokiem. Nadwyżka operacyjna w przeliczeniu na jednego mieszkańca w 2015 roku wynosiła 464,35 zł. Na dzień 31 grudnia 2015 roku zobowiązania w przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy stanowiły 381,80 zł.

LP	SYMBOL I NAZWA WSKAŹNIKA		ROK OBROTOWY		
			2013	2014	2015
III. WSKAŹNIKI DLA ZOBOWIĄZAŃ WG TYTUŁÓW DŁUŻNYCH			2013	2014	2015
			w %		
1	WZ1	udział zobowiązań ogółem w dochodach ogółem	19,93	12,19	8,60
2	WZ2	zobowiązania ogółem bez zobowiązań na projekty unijne w dochodach ogółem	19,93	12,19	8,60
3	WZ3	obciążenie dochodów ogółem obsługą zadłużenia	11,34	6,56	0,81
4	WZ4	obciążenie dochodów ogółem obsługą zadłużenia bez rat kapitałowych na projekty unijne	11,34	6,56	0,81
5	WZ5	obciążenie dochodów własnych obsługą zadłużenia	24,71	13,80	1,85
6	WZ6	obciążenie dochodów bieżących wydatkami bieżącymi i obsługą zadłużenia	103,21	95,20	86,33
7	WZ7	udział zobowiązań wymagalnych w zobowiązaniach ogółem	0,00	0,00	0,00
8	WU1	udział zobowiązań wymagalnych wobec ZUS, KRUS, NFZ w dochodach ogółem	0,00	0,00	0,00
9	WU2	udział zobowiązań wymagalnych wobec ZUS, KRUS, NFZ w zobowiązaniach ogółem	0,00	0,00	0,00

Z tabeli wynika jak niżej:

Wskaźniki: WZ1-6

W 2013 roku zobowiązania Gminy Bolimów stanowiły 19,93% dochodów ogółem i zmalały do poziomu 8,60% w 2015 roku. Na dzień 31 grudnia 2015 roku wskaźnik WZ3 określający wydatki na obsługę zadłużenia obejmujący odsetki i spłaty rat kapitałowych stanowił 0,81% dochodów ogółem. Wskaźnik WZ5 obrazujący obciążenie dochodów własnych obsługą zadłużenia wynosił w 2013 roku 24,71%, po czym zmalał do poziomu 1,85% na koniec 2015 roku. Wskaźnik WZ6 obrazujący obciążenie dochodów bieżących wydatkami bieżącymi i obsługą zadłużenia malał w kolejnych latach osiągając w roku 2015 poziom 86,33%. W związku z tym, że w Gminie Bolimów w latach 2013 – 2015 nie wystąpiły zobowiązania wymagalne, wartość wskaźników WZ7, WU1 i WU2 wyniosła 0.

Szczegółowa charakterystyka wskaźników wraz ze sposobem ich wyliczenia stanowi załącznik nr 2 protokołu kontroli.

Wskaźnik zadłużenia określony w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych – dla 2015 i 2016 roku.

Wskaźnik przypadających w danym roku planowanych spłat rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi w danym roku odsetkami, w stosunku do planowanych w danym roku dochodów ogółem budżetu Gminy Bolimów wyniósł dla 2015 roku 1,22% (1,26% wg danych plan po zmianach) a w 2016 roku – 4,16%.

Maksymalny dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych wyniósł dla 2015 roku 7,56% - liczony jako średnia arytmetyczna z lat 2012, 2013 (wykonanie), 2014 (plan za 3 kwartały) oraz 8,84% - liczony jako średnia arytmetyczna z lat 2012, 2013, 2014 - wykonanie. Relacja procentowa dla roku budżetowego 2016 wyliczona jako średnia arytmetyczna z lat 2013, 2014 (wykonanie), 2015 (plan za 3 kwartały) wyniosła 8,22%. Maksymalny wskaźnik spłat zobowiązań dla 2016 roku wyliczony na podstawie średniej arytmetycznej z lat 2013, 2014 i 2015 (wykonanie) wyniósł 10,74%. W związku z powyższym roczny wskaźnik planowanej spłaty zobowiązań dla 2015 i 2016 roku nie przekroczył maksymalnego dopuszczalnego wskaźnika spłaty zobowiązań, czym spełniono relację art. 243 ustawy o finansach publicznych.

Wskaźniki zadłużenia dla 2015 i 2016 roku wyliczono według wzoru jn.:

$$\left(\frac{R+O}{D}\right)_n \leq \frac{1}{3} * \left(\frac{Db_{n-1} + Sm_{n-1} - Wb_{n-1}}{D_{n-1}} + \frac{Db_{n-2} + Sm_{n-2} - Wb_{n-2}}{D_{n-2}} + \frac{Db_{n-3} + Sm_{n-3} - Wb_{n-3}}{D_{n-3}} \right)$$

Szczegółowe wyliczenie wskaźnika zadłużenia dla 2015 i 2016 roku stanowi załącznik nr 3 protokołu kontroli.

Zgodnie z art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.), organ stanowiący nie może uchwalić budżetu, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 cytowanej ustawy. Na koniec roku budżetowego wykonane wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki. Wysokość dochodów bieżących i wydatków bieżących za lata 2013 – 2015 Gminy Bolimów kształtowała się następująco:

	2013	2013	2014	2014	2015	2015
	plan	wykonanie	plan	wykonanie	plan	wykonanie
Dochody bieżące	11 127 541,23	10 699 189,72	11 985 598,50	11 392 861,18	12 577 426,54	12 683 272,79
Nadwyżka z lat	-	-	-	-	-	-

ubiegłych						
Wolne środki	-	404 286,00	-	645 606,28	632 856,37	632 856,37
Dochody bieżące plus nadwyżka z lat ubiegłych + wolne środki	11 127 541,23	11 103 475,72	11 985 598,50	12 038 467,46	13 210 282,91	13 316 129,16
Wydatki bieżące	10 619 239,23	9 808 153,53	11 107 393,50	10 067 869,56	11 564 610,19	10 803 602,82
Wynik	508 302,00	1 295 322,19	878 205,00	1 970 597,90	1 645 672,72	2 512 526,34

Analiza danych dotyczących wysokości planowanych i wykonanych dochodów bieżących oraz wydatków bieżących za lata 2013, 2014 i 2015 wykazała, że:

- planowane i wykonane dochody bieżące na 2013 rok przewyższały wydatki bieżące odpowiednio o 508.302,00 zł i 891.036,19 zł, co wskazywało na brak potrzeby finansowania części bieżącej budżetu wolnymi środkami w rozumieniu art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych,
- planowane i wykonane dochody bieżące na 2014 rok przewyższały wydatki bieżące odpowiednio o 878.205,00 zł i 1.324.991,62 zł, co wskazywało na brak potrzeby finansowania części bieżącej budżetu wolnymi środkami w rozumieniu art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych,
- planowane na 2015 rok dochody bieżące były wyższe od wydatków bieżących, z czego wynikała planowana nadwyżka operacyjna w kwocie 1.012.816,35 zł, a wykonane na dzień 31 grudnia 2015 roku dochody bieżące plus wolne środki przewyższały wydatki bieżące o 2.512.526,34 zł.

Powyższe dane wskazują, że kontrolowana jednostka przy uchwalaniu budżetu na lata 2013, 2014 i 2015 przestrzegała wymogów art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Wymogi wynikające z zapisów art. 242 ust. 2 ww. ustawy zostały zachowane również w odniesieniu do wykonania budżetu Gminy Bolimów za lata 2013 - 2015.

II. USTALENIA OGÓLNE

1. KIEROWNICTWO JEDNOSTKI

Przewodniczący rady gminy

Przewodniczącą Rady Gminy Bolimów jest ALEKSANDRA KOŁOSOWSKA, co stwierdza uchwała Rady Gminy Bolimów nr 1/1 z dnia 1 grudnia 2014 roku w sprawie wyboru Przewodniczącego Rady.

W poprzedniej kadencji Rady Gminy, tj. w latach 2010 - 2014 funkcję Przewodniczącego Rady Gminy sprawował JANUSZ ŁUKAWSKI, co wynika z uchwały nr 1/I/2010 Rady Gminy w Bolimowie z dnia 1 grudnia 2010 roku.

Wójt, zastępcy

Wójtem Gminy Bolimów jest STANISŁAW LINART, wybrany w wyborach bezpośrednich w dniu 16 listopada 2014 roku, co stwierdza zaświadczenie Gminnej Komisji Wyborczej w Bolimowie z dnia 17 listopada 2014 roku. Urząd Wójta Gminy Bolimów w kadencji

2014 - 2018 objął w dniu 1 grudnia 2014 roku po złożeniu ślubowania na sesji Rady Gminy (protokół nr I/2014 I sesji Rady Gminy Bolimów z dnia 1 grudnia 2014 roku). Wójt Gminy Bolimów w bieżącej kadencji nie powołał swojego zastępcy.

W poprzedniej kadencji, tj. w latach 2010 – 2014 funkcję Wójta Gminy Bolimów pełnił także STANISŁAW LINART, wybrany w wyborach bezpośrednich w dniu 21 listopada 2010 roku, co zostało potwierdzone zaświadczeniem Gminnej Komisji Wyborczej w Bolimowie z dnia 22 listopada 2010 roku. Urząd Wójta Gminy Bolimów objął w dniu 6 grudnia 2010 roku po złożeniu ślubowania przed Radą Gminy.

Zarządzeniem nr 77 z dnia 28 grudnia 2012 roku nastąpiła zmiana w regulaminie organizacyjnym Urzędu Gminy w Bolimowie poprzez dodanie komórki bezpośrednio podległej Wójtowi tj. Zastępcy Wójta Gminy. W konsekwencji tego zapisu zarządzeniem nr 79 z dnia 28 grudnia 2012 roku Wójt Gminy z dniem 9 stycznia 2013 roku powołał ZASTĘPCĘ WÓJTA GMINY BOLIMÓW JANA HUBERTA. Powołanie spowodowało nawiązanie stosunku pracy na czas określony, tj. na okres kadencji Wójta. W związku z wymienionym zarządzeniem nr 79 Wójta Gminy Bolimów z dnia 28 grudnia 2012 roku Wójt Gminy Bolimów Stanisław Linart w dniu 9 stycznia 2013 roku ustalił dla Zastępcy Wójta zakres czynności dotyczący: 1) prowadzenia spraw oświaty związanych z zadaniami Gminy, jako organu prowadzącego gminne przedszkola i szkoły, 2) współpracy ze Stowarzyszeniami działającymi na terenie Gminy Bolimów, 3) współpracy w podejmowaniu działań na rzecz krzewienia kultury na terenie Gminy Bolimów. Zastępca Wójta Gminy sprawował swoją funkcję w okresie od 9 stycznia 2013 roku do 31 lipca 2014 roku. Na podstawie art. 26 a ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 594 ze zm.), art. 70 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku – Kodeks pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz. 1502) został odwołany zarządzeniem nr 36/2014 Wójta Gminy Bolimów z dnia 11 czerwca 2014 roku.

Skarbnik gminy

W okresie objętym kontrolą funkcję Skarbnika Gminy Bolimów pełniła KRYSZYNA PILASZEK, powołana na to stanowisko z dniem 29 stycznia 1990 roku uchwałą nr III/11/90 Rady Gminy Bolimów z dnia 29 czerwca 1990 roku w sprawie powołania Skarbnika Gminy.

Sekretarz gminy

W okresie objętym kontrolą funkcję Sekretarza Gminy pełnił ANDRZEJ CZARNOTA, powołany na to stanowisko uchwałą nr VI/26/2007 Rady Gminy Bolimów z dnia 21 marca 2007 roku.

Zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych (Dz. U. nr 223, poz. 1458 ze zm.) z dniem 1 stycznia 2009 roku stosunek pracy z powołania, wymienionego Sekretarza, przekształcił się w umowny stosunek pracy na czas nieokreślony.

2. GMINNE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE

I PRAWNOORGANIZACYJNE FORMY ICH DZIAŁALNOŚCI

Zgodnie z rejestrem gminnych jednostek organizacyjnych, prowadzonym przez Wójta Gminy - stosownie do § 5 ust. 2 statutu Gminy Bolimów przyjętego uchwałą nr VII/27/03 Rady Gminy Bolimów z dnia 18 czerwca 2003 roku, w okresie objętym

kontrolą funkcjonowały i funkcjonują nadal następujące jednostki organizacyjne, z tego o statusie jednostek budżetowych:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolimowie,
- Gminny Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół w Bolimowie,
- Szkoła Podstawowa w Bolimowie,
- Gimnazjum w Bolimowie,
- Przedszkole w Bolimowie

oraz Gminny Ośrodek Kultury, wpisany do rejestru instytucji kultury pod poz. 1 w dniu 1 lipca 2004 roku.

Instytucja kultury otrzymuje dotacje podmiotowe, które są uchwalane w budżecie Gminy Bolimów.

Wykaz jednostek organizacyjnych, zawierający: nazwę jednostki, adres jednostki, formę organizacyjno-prawną numer uchwały (z dnia) tworzącej jednostkę organizacyjną, oraz nr uchwały (z dnia) w sprawie statutu stanowi załącznik nr 4 protokołu kontroli.

W toku postępowania kontrolnego stwierdzono, że dla wyżej wymienionej instytucji kultury Gmina Bolimów prowadziła rejestr instytucji kultury tylko w formie papierowej. Podczas gdy art. 14 ust. 4 ustawy z dnia 25 października 1991 roku o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (jednolity tekst z 2012 r., Dz. U. poz. 406 ze zm.) zobowiązuje do prowadzenia rejestru w formie ustalonej § 2 i 3 rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 stycznia 2012 roku w sprawie sposobu prowadzenia i udostępniania rejestru instytucji kultury (Dz. U. z 2012 r., poz. 189), tj. w postaci elektronicznej pozwalającej na sporządzanie z niego wydruków oraz uniemożliwiający dokonania wpisu przez osobę nieuprawnioną. Ponadto § 4 wymienionego rozporządzenia zobowiązuje – niezależnie od prowadzonego przez organizatora rejestru – do założenia i prowadzenia dla każdej instytucji kultury oddzielnie elektronicznej księgi rejestrowej wg wzoru określonego załącznikiem do rozporządzenia. W trakcie niniejszej kontroli (w czerwcu 2016 roku) jednostka zaprowadziła rejestr instytucji kultury w postaci elektronicznej zawierający wszystkie dane określone w § 3 wymienionego rozporządzenia oraz założyła elektroniczną księgę rejestrową dla instytucji kultury (§ 4 rozporządzenia).

3. UNORMOWANIA WEWNĘTRZNE

Statut gminy

W okresie objętym kontrolą organizację wewnętrzną oraz tryb pracy organów Gminy określał statut Gminy Bolimów przyjęty uchwałą nr VII/27/03 Rady Gminy Bolimów z dnia 18 czerwca 2003 roku, która weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 8 lipca 2003 roku, nr 184 poz. 1788. Zgodnie z informacją Wójta Gminy Bolimów do dnia niniejszej kontroli nie dokonywano zmian w wymienionym statucie.

Regulamin organizacyjny urzędu

W okresie objętym kontrolą zarówno strukturę Urzędu Gminy, jak i zasady jego funkcjonowania określał regulamin organizacyjny Urzędu Gminy w Bolimowie, nadany przez Wójta Gminy Bolimów w drodze zarządzenia nr 35/2005 z dnia 1 września 2005 roku. W wymienionym regulaminie dokonano zmian:

- zarządzeniem nr 19/2006 Wójta Gminy Bolimów z dnia 22 maja 2006 roku,
- zarządzeniem nr 6 Wójta Gminy Bolimów z dnia 19 lutego 2007 roku,

- zarządzeniem nr 32 Wójta Gminy Bolimów z dnia 27 czerwca 2011 roku,
- zarządzeniem nr 77 Wójta Gminy Bolimów z dnia 28 grudnia 2012 roku.

Ustalone zasady gospodarowania mieniem komunalnym

Rada Gminy Bolimów nie skorzystała z możliwości określenia, w oparciu o art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. "a" ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity z 2013 roku, Dz. U. poz. 594 ze zm.), zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony, o ile ustawy szczególne nie stanowią inaczej. Rada Gminy Bolimów podejmowała uchwały, w powyższym zakresie, każdorazowo w miarę potrzeby.

Instrukcja w sprawie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł

Do dnia niniejszej kontroli obowiązywało zarządzenie nr 69/2007 Wójta Gminy Bolimów z dnia 28 grudnia 2007 roku ustanawiające koordynatora ds. współpracy z Generalnym Inspektorem Informacji Finansowej w Ministerstwie Finansów, w osobie Sekretarza Gminy Andrzeja Czarnoty, oraz wprowadzające instrukcję w sprawie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz finansowaniu terroryzmu stanowiącą załącznik do niniejszego zarządzenia.

Zarządzeniem nr 31/2016 Wójta Gminy Bolimów z dnia 5 maja 2016 roku w sprawie wprowadzenia „Instrukcji postępowania w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu” uchylono z dniem 4 maja 2016 roku wyżej wymienione zarządzenie nr 69/2007.

4. UNORMOWANIA W ZAKRESIE KONTROLI WEWNĘTRZNEJ.

Unormowania w zakresie kontroli wewnętrznej (w tym – finansowej). Osoby odpowiedzialne.

Unormowania w zakresie kontroli wewnętrznej funkcjonującej w Urzędzie Gminy Bolimów zawarto w następujących dokumentach:

- zarządzeniu nr 37/2012 Wójta Gminy Bolimów z dnia 12 lipca 2012 roku w sprawie ustalenia Systemu Kontroli Zarządczej w Urzędzie Gminy w Bolimowie i jednostkach organizacyjnych Gminy, zmienionym zarządzeniem nr 103/2015 Wójta Gminy Bolimów z dnia 31 grudnia 2015 roku w sprawie zasad funkcjonowania kontroli zarządczej i polityki zarządzania ryzykiem w Gminie Bolimów,
- zarządzeniu nr 100/2014 Wójta Gminy Bolimów z dnia 29 grudnia 2014 roku w sprawie przepisów wewnętrznych regulujących gospodarkę finansową w Urzędzie Gminy w Bolimowie, zawierającym:
  - instrukcję obiegu, kontroli i archiwizowania dokumentów finansowo – księgowych w Urzędzie Gminy w Bolimowie – załącznik nr 1 do ww. zarządzenia,
  - instrukcję w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie w Urzędzie Gminy w Bolimowie – załącznik nr 2 do zarządzenia,

- instrukcję w sprawie gospodarki kasowej w Urzędzie Gminy w Bolimowie – załącznik nr 3 do zarządzenia,
- instrukcję w sprawie ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania w Urzędzie Gminy w Bolimowie – załącznik nr 4 do zarządzenia,
- instrukcję kontroli finansowej – załącznik nr 5 do zarządzenia,
- instrukcję w sprawie ewidencji i poboru podatków i opłat w Urzędzie Gminy w Bolimowie – załącznik nr 6 do zarządzenia,
- zarządzeniu nr 31/2016 Wójta Gminy Bolimów z dnia 5 maja 2016 roku w sprawie wprowadzenia „Instrukcji postępowania w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu”,
- regulaminie organizacyjnym Urzędu Gminy Bolimów wprowadzonym zarządzeniem nr 35/2005 Wójta Gminy Bolimów z dnia 1 września 2005 roku (ze zmianami ww.),
- zarządzeniu nr 86/2010 Wójta Gminy Bolimów z dnia 31 grudnia 2010 roku w sprawie: wprowadzenia planu kont dla Gminy Bolimów i Urzędu Gminy Bolimów oraz ustaleń dotyczących polityki rachunkowości wraz z aneksem nr 1 z dnia 1 sierpnia 2012 roku do wymienionego zarządzenia nr 86/2010,
- zarządzeniu nr 63/2014 Wójta Gminy Bolimów z dnia 30 września 2014 roku w sprawie wprowadzenia zasad polityki rachunkowości dotyczących projektu „Internet dla mieszkańców Gminy Bolimów – przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu”,
- zarządzeniu nr 75/2014 Wójta Gminy Bolimów z dnia 18 listopada 2014 roku w sprawie wprowadzenia zasad polityki rachunkowości dotyczących operacji „Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej w Gminie Bolimów”.

Powyższe ustalenia wynikają z przedłożonych kontrolującemu ww. dokumentów oraz pisemnej informacji Sekretarza Gminy Andrzeja Czarnoty, *stanowiącej załącznik nr 5 protokołu kontroli.*

Wójt Gminy Bolimów zapoznał pracowników z obowiązującymi procedurami kontroli wewnętrznej. O tym fakcie świadczą podpisy pracowników, złożone na jednym z egzemplarzy poszczególnych uregulowań wewnętrznych.

Skarbnik Gminy Krystyna Pilaszek dokonywała wstępnej kontroli zgodności na etapie realizacji, sprawdzając zgodność operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym oraz kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych. Dowodem dokonania przez Skarbnika Gminy kontroli wewnętrznej operacji gospodarczych jest podpis złożony na dokumentach źródłowych.

Na podstawie dokumentacji znajdującej się w aktach osobowych Skarbnika Gminy Krystyny Pilaszek ustalono, że spełnia ona wymogi określone w art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych dotyczące: obywatelstwa, niekaralności, wykształcenia i stażu pracy. Kierownik jednostki, na podstawie § 22 regulaminu Urzędu Gminy w Bolimowie, powierzył z dniem 17 listopada 2005 roku Skarbnikowi Gminy na piśmie opracowany zakres czynności, w szczególności w zakresie prowadzenia spraw budżetu, w zakresie organizacji i nadzoru pracy w Referacie Finansowym, wykonywanie zadań z zakresu procedury kontroli finansowej.

W badanym okresie w Referacie Finansowym oprócz Skarbnika zatrudnionych było 5 osób. Dokonano porównania zakresu działania Referatu Finansowego, zawartego w § 25 regulaminu organizacyjnego Urzędu Gminy Bolimów z zadaniami wynikającymi z zakresów czynności dla poszczególnych pracowników Referatu finansowego i stwierdzono, że są one spójne. W zakresach czynności każdego pracownika Referatu Finansowego znajdował się zapis dotyczący obowiązku sprawowania zastępstwa w przypadku nieobecności innego pracownika Referatu.

Faktury i rachunki wpływające do jednostki były opatrzone datą wpływu oraz podlegały rejestracji w dzienniku otrzymanej korespondencji, i były dalej przekazywane do właściwej komórki organizacyjnej, w celu sprawdzenia pod względem merytorycznym i

dokonania ich opisu. Następnie dokumenty przekazywane były do komórki finansowej w celu sprawdzenia ich pod względem formalno - rachunkowym i zatwierdzenia do wypłaty oraz dokonania zapisów w księgach rachunkowych.

Kontroli prawidłowości rejestracji dokumentów wpływających do jednostki oraz przestrzegania wymagań określonych w instrukcji w zakresie prowadzenia dokumentacji dokonano w oparciu o dokumenty zaewidencjonowane przez jednostkę w grudniu 2014 i 2015 roku (ww. dokumenty opisano w rozdziale IV "Rozrachunki i rozszczenia") oraz dotyczących badanej inwestycji (opisanej w dalszej części protokołu w rozdziale VIII pkt 4 „Wydatki inwestycyjne”) – łącznie skontrolowano 86 dokumentów.

Przestrzeganie przyjętych przez jednostkę procedur kontroli zbadano w trakcie kontroli wydatków poniesionych w 2015 roku na: realizację inwestycji, wynagrodzeń, oraz udzielanie dotacji jednostkom spoza sektora finansów publicznych i udzielania pomocy finansowej innym jednostkom samorządu terytorialnego.

Kontrolę przestrzegania przepisów w zakresie kontroli finansowej przeprowadzono w oparciu o test kontrolny stanowiący załącznik nr 6 protokołu kontroli.

5. KONTROLE ZEWNĘTRZNE

Kontrole przeprowadzone przez RIO

Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej i zamówień publicznych w dniach: od 12 czerwca do 1 sierpnia 2012 roku. Okres objęty kontrolą obejmował 2011 rok oraz lata wcześniejsze przy kontroli wybranych zagadnień. Prezes RIO w Łodzi pismem WK - 6020/65/2012 z dnia 12 listopada 2012 roku skierował do Wójta Gminy Bolimów wystąpienie pokontrolne (do Urzędu Gminy wpłynęło 14 listopada 2012 roku). Informację o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych Wójt Gminy Bolimów przesłał do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi pismem znak: Or.1710.1.2012 z dnia 20 grudnia 2012 roku.

Kontrole przeprowadzone w zakresie gospodarki finansowej przez inne podmioty - lata 2013- 2015

Kontrole w zakresie gospodarki finansowej przeprowadzone w Gminie Bolimów przez inne podmioty zewnętrzne zestawiono w poniższej tabeli:

Lp.	Instytucja przeprowadzająca kontrolę	Tematyka kontroli	Czas trwania czynności kontrolnych
ROK 2013			
1.	Zakład Ubezpieczeń Społecznych o/ Tomaszów Mazowiecki	Naliczanie składek, zgłaszanie do ubezpieczeń, ustalanie prawa do świadczeń, ich wypłata i rozliczanie	od 1 października 2013 r. do 25 października 2013 r.
ROK 2014			
2.	Urząd Kontroli Skarbowej w Łodzi	Prawidłowość gospodarowania środkami publicznymi obejmującymi część wyrównawczą i oświatową subwencji ogólnej otrzymanej w 2010,2011,2012 roku, w tym podstawy ustalenia ich wysokości Rzetelność deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowość obliczania i wpłacania podatku od towarów i usług za m-c październik 2010 roku oraz rzetelność	od 3 marca 2014 r. do 23 maja 2015 r.

		deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowość obliczania i wpłacania podatku od nieruchomości za 2010 rok	
ROK 2015			
3.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Wizytacja w ramach PROW2007-2013 dot. operacji pt." Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej w Gminie Bolimów. Kontrola w terenie i administracyjna	od 23 do 24 września 2015 r.

W wyniku kontroli przeprowadzonej przez Urząd Kontroli Skarbowej w Łodzi w Gminie Bolimów w I półroczu 2014 roku (poz. 2 powyższej tabeli) w zakresie rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku od nieruchomości za 2010 rok stwierdzono, że Gmina nie złożyła deklaracji na podatek od nieruchomości za 2010 rok i nie dokonywała wpłat z ww. tytułu. W toku postępowania kontrolnego, w dniu 9 kwietnia 2014 roku Gmina złożyła deklarację na podatek od nieruchomości (DN-1) na 2010 rok (w której wykazała dane jak w dokumencie: „wynik kontroli” wystawionym przez Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Łodzi – UKS1091/W3B/42/40/14/10/023 z dnia 14 maja 2014 roku). Gmina do pisma z dnia 28 kwietnia 2014 roku skierowanym do UKS w Łodzi załączyła: kserokopie deklaracji na podatek od nieruchomości na lata 2011, 2012, 2013 i 2014, kserokopie wniosków o umorzenie zaległego podatku oraz kserokopie decyzji umarzających zaległy podatek od nieruchomości wraz z odsetkami za lata 2010 – 2014. Wyniki kontroli przeprowadzonej przez UKS w Gminie Bolimów w zakresie prawidłowości gospodarowania środkami publicznymi obejmującymi część wyrównawczą i oświatową subwencji ogólnej otrzymanej w 2010, 2011, 2012 roku, w tym podstawy ustalenia ich wysokości spowodują zmniejszenie subwencji otrzymanych w 2016 roku w porównaniu z rokiem poprzednim o 344.505,00 zł (1.336.060,00 zł w 2015 roku – 991.555,00 zł w 2016 roku).

6. BANK WYKONUJĄCY OBSŁUGĘ BANKOWĄ JEDNOSTKI

Rachunki bankowe

Wielkość środków finansowych zgromadzonych na poszczególnych rachunkach bankowych na dzień 31 grudnia 2015 roku obrazuje poniższa tabela:

Lp.	Nazwa rachunku bankowego	Konto ewidencyjne	Stan na 31.12.2015
Rachunki bankowe prowadzone dla organu			
1	Rachunki bieżące instytucji samorządowych oprocentowane (Rachunek budżetu)	133	983 504,24
Rachunki bankowe prowadzone dla jednostki			
1	Rachunki bieżące Fundusz Świadczeń Socjalnych (Rachunek środków funduszu socjalnego)	135	34 069,18
2	Rachunki bieżące instytucji samorządowych oprocentowane (Inne rachunki bankowe depozytowe)	139	24 704,94

W czasie postępowania kontrolnego dokonano sprawdzenia sald na dzień 31 grudnia 2015 roku na kontach księgowych, w porównaniu z saldami na rachunkach bankowych

wg wyciągów bankowych. Stwierdzono, że salda końcowe wykazane na poszczególnych kartach kontowych są zgodne z saldami końcowymi wg wyciągów bankowych i z potwierdzeniami sald wystawionych przez bank w dniu 18 stycznia 2016 roku.

7. KREDYTY, POŻYCZKI, OBLIGACJE, PORĘCZENIA, AKCJE I UDZIAŁY

Zaciągnięte kredyty i pożyczki - 2015 rok

W 2015 roku zawarto umowy na zaciągnięcie:

- w dniu 19 maja 2015 roku pożyczki w wysokości 200.546,00 zł z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na dofinansowanie zadania pn. „Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej w Gminie Bolimów”,
- w dniu 28 maja 2015 roku kredyt krótkoterminowy w wysokości 300.000,00 zł w Banku Spółdzielczym w Skierniewicach O/Bolimów z przeznaczeniem na przejściowy deficyt budżetu,
- w dniu 26 czerwca 2015 roku kredyt krótkoterminowy w wysokości 1.100.000,00 zł w Banku Polska Kasa Opieki S.A. I Oddział w Skierniewicach z przeznaczeniem na sfinansowanie przejściowego deficytu.

Kontrolujący objęli próbą pożyczkę oraz kredyt krótkoterminowy w wysokości 1.100.000,00 zł.

Wykaz umów kredytów i pożyczki zaciągniętych przez Gminę Bolimów w 2015 roku stanowi załącznik nr 7 protokołu kontroli.

Na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego (art.89 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych)

Pożyczka z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w wysokości 200.546,00 zł.

Rada Gminy Bolimów uchwałą nr VII/30/2015 z dnia 2 kwietnia 2015 roku, postanowiła zaciągnąć pożyczkę długoterminową z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na finansowanie planowanego deficytu na 2015 rok z przeznaczeniem na realizację przedsięwzięcia inwestycyjnego pn. „Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej w Gminie Bolimów” do wysokości 385.431,00 zł.

W dniu 5 maja 2015 roku Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi wydał pozytywną opinię, dotyczącą możliwości spłaty pożyczki długoterminowej planowanej do zaciągnięcia w 2015 roku z WFOŚiGW w wysokości 385.431,00 zł, z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego deficytu Gminy Bolimów, wynikającego z uchwały budżetowej na 2015 rok. Powyższa pożyczka mieściła się w ustalonym w § 2 pkt 3 ppkt 3 uchwały nr V/16/2015 Rady Gminy Bolimów z dnia 28 stycznia 2015 roku w sprawie uchwalenia budżetu, limicie zobowiązań na finansowanie planowanego deficytu budżetu ustalonym w wysokości 2.021.317,70 zł. W dniu podjęcia przez Radę Gminy Bolimów uchwały w sprawie zaciągnięcia pożyczki planowany deficyt wynosił 1.915.222,70 zł. Prognozowana kwota długu wraz ze spłatami z tytułu planowanej do zaciągnięcia pożyczki zostały ujęte w uchwale nr V/15/2015 Rady Gminy Bolimów z dnia 28 stycznia 2015 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2015 – 2019. Przychody z tytułu przedmiotowej pożyczki zostały ujęte w tabeli nr 1 do

uchwały nr VII/29/2015 Rady Gminy Bolimów z dnia 2 kwietnia 2015 roku w sprawie zmiany budżetu gminy na 2015 rok.

W dniu 19 maja 2015 roku Wójt Gminy Stanisław Linart przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy Krystyny Pilaszek zawarł z przedstawicielami Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi umowę nr 37/OW/PD/2015 o dofinansowanie ze środków WFOŚiGW w formie pożyczki i dotacji projektu pn. „Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej w Gminie Bolimów”. Środki na dofinansowanie ww. zadania inwestycyjnego zostały przyznane z budżetu Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich na podstawie umowy o przyznanie pomocy nr 00341-6921-UM0502105/14 w ramach działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 z dnia 27 października 2014 roku, zawartej pomiędzy Samorządem Województwa Łódzkiego a Gminą Bolimów oraz ze środków WFOŚiGW. Łączna kwota dofinansowania wynosiła 401.092,00 zł, z tego: **pożyczka w wysokości 200.546,00 zł** oraz dotacja w wysokości 200.546,00 zł. W dniu podpisania ww. umowy planowany deficyt wynosił 1.915.222,70 zł, który w całości miał być pokryty przychodami pochodzącymi z zaciągniętych kredytów i pożyczek.

Ustalone przez strony warunki przedmiotowej umowy zawarto w poz. 1 tabeli stanowiącej załącznik nr 7 protokołu kontroli.

W umowie o dofinansowanie ze środków WFOŚiGW w formie pożyczki i dotacji strony zawarły między innymi następujące ustalenia:

- koszt całkowity zadania i jego zakres rzeczowy określał harmonogram rzeczowo – finansowy z dnia 6 maja 2015 roku, który stanowił załącznik nr 1 do niniejszej umowy,
- termin zakończenia realizacji zadania ustalono na dzień 31 lipca 2015 roku,
- kwota dofinansowania w formie pożyczki oraz dotacji miała być przekazana jednorazowo w terminie do dnia 31 sierpnia 2015 roku,
- wypłata dofinansowania miała nastąpić po ustanowieniu prawnych zabezpieczeń pożyczki, stwierdzeniu przez Fundusz terminowej realizacji zadania zgodnie z harmonogramem, przedstawieniu oryginałów rachunków (faktur) w terminie, na co najmniej 20 dni kalendarzowych przed datą przekazania transzy dofinansowania, spełnieniu przez Beneficjenta warunków określonych instrukcją rozliczania kosztów zadania dofinansowanego ze środków WFOŚiGW,
- w rozliczeniu środków dofinansowania uwzględnione zostaną rachunki/faktury wystawione od dnia 24 lutego 2015 roku na Gminę Bolimów,
- załącznik nr 3 do ww. umowy zawierał harmonogram spłat rat pożyczki i odsetek.

W dniu 6 lipca 2015 roku kontrolowana Jednostka złożyła do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi końcowy wniosek o dokonanie płatności ze środków WFOŚiGW w Łodzi, który zawierał zbiorcze zestawienie kosztów poniesionych na realizację zadania pn. „Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej w Gminie Bolimów”.

Analiza dokumentów źródłowych – wyciągów bankowych i zapisów księgowych kont organu: 260 i 133 oraz jednostki (Urzędu Gminy Bolimów) za okres od dnia wpływu pożyczki wykazała, że:

- pożyczka w wysokości 200.546,00 zł wpłynęła na rachunek bankowy kontrolowanej jednostki w dniu 24 lipca 2015 roku zgodnie z ustaleniami zawartymi w umowie,
- wpływ pożyczki zaewidencjonowano na kontach organu: Wn 133-1, Ma 260-1 „Zobowiązania finansowe” (dowód księgowy nr WB 10897/9 z dnia 24 lipca 2015 roku),
- jednostka terminowo i w prawidłowych wysokościach regulowała zobowiązania wynikające z zaciągniętej pożyczki. Spłata rat kapitałowych następowała kwartalnie, tj. w dniu 27 stycznia 2016 roku – 12.530,00 zł (dowód nr WB 325/1), w dniu

28 kwietnia 2016 roku – 12.530,00 zł (dowód nr WB 2152/1). Spłata odsetek następowała w kwotach i zachowaniem terminów wynikających z harmonogramu spłat rat pożyczki i odsetek, stanowiącym załącznik nr 3 do umowy przedmiotowej pożyczki,

- operacje związane ze spłatą odsetek ewidencjonowano na kontach jednostki budżetowej: Wn 751, Ma 130-2 wraz z klasyfikacją budżetową dział 757 rozdział 75702 § 8110 oraz na kontach organu: Wn 902 Ma 133,
- operacje związane ze spłatą rat kapitałowych ewidencjonowano na kontach organu Wn 260 i Ma 133-1.

Z dokumentów źródłowych wynika, że pożyczkobiorca wykorzystał pożyczkę w całości zgodnie z przeznaczeniem zawartym w umowie pożyczki.

Na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego (art.89 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych)

Kredyt krótkoterminowy zaciągnięty w Banku Polska Kasa Opieki S.A. I Oddział w Skierniewicach w wysokości 1.100.000,00 zł.

Rada Gminy Bolimów uchwałą nr V/16/2015 z dnia 28 stycznia 2015 roku w sprawie uchwalenia budżetu na 2015 rok upoważniła Wójta Gminy do zaciągnięcia w 2015 roku kredytów i pożyczek maksymalnie do wysokości poszczególnych zobowiązań, określonych w § 2 uchwały. W § 2 pkt 3 ppkt 1 ww. uchwały Rada Gminy Bolimów ustaliła limit zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych z przeznaczeniem na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu w wysokości 2.844.424,00 zł.

Przed dokonaniem wyboru banku, kontrolowana jednostka w dniu 15 czerwca 2015 roku wystosowała do banków zapytanie ofertowe na udzielenie kredytu krótkoterminowego na sfinansowanie przejściowego deficytu budżetu Gminy Bolimów w kwocie 1.100.000,00 zł. W odpowiedzi na zapytanie ofertowe do dnia 25 czerwca 2015 roku do jednostki wpłynęły oferty od trzech banków. Wybrano Bank Polska Kasa Opieki S.A. I Oddział w Skierniewicach oferujący najniższą cenę wykonania przedmiotu zamówienia, tj. 11.206,43 zł.

Zgodnie z art. 91 w związku z art. 89 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity, Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.), zaciągnięcie kredytu na pokrycie przejściowego deficytu budżetu nie wymagało opinii Regionalnej Izby Obrachunkowej.

W dniu 26 czerwca 2015 roku pomiędzy przedstawicielami Banku Polska Kasa Opieki S.A. I Oddział w Skierniewicach a przedstawicielem Gminy Bolimów w osobie Wójta Gminy Stanisława Linarta, została zawarta umowa nr 90 1240 3321 3111 0010 6707 6876 kredytu krótkoterminowego w wysokości 1.100.000,00 zł, na sfinansowanie przejściowego deficytu budżetu Gminy Bolimów w 2015 roku. Umowa zawierała kontrasygnatę Krystyny Pilaszek – Skarbnika Gminy Bolimów. Ostateczny termin spłaty kredytu i odsetek ustalony został na dzień 31 grudnia 2015 roku.

Ustalone przez strony warunki przedmiotowej umowy zawarto w poz. 3 tabeli stanowiącej załącznik nr 7 protokołu kontroli.

Analiza dokumentów źródłowych – wyciągi bankowe oraz zapisów księgowych kont organu: 134 i 133 oraz kont jednostki: 130 i 751 wykazała, że:

- kredyt został postawiony do dyspozycji kredytobiorcy jednorazowo w dniu 26 czerwca 2015 roku (dowód nr WB 9548 z dnia 26 czerwca 2015 roku),
- przekazaną kwotę kredytu zaewidencjonowano na kontach organu: Wn 133-1, Ma 134-6,

- spłata przedmiotowego kredytu (1.100.000,00 zł) nastąpiła w dniu 15 października 2015 roku oraz odsetek (łącznie 6.884,22 zł) w dniach: 30 czerwca, 27 lipca, 28 sierpnia, 28 września i 15 października 2015 roku, z zachowaniem terminów określonych w umowie kredytowej,
- operacje związane ze spłatą kredytu zaewidencjonowano na kontach organu: Wn 134-6, Ma 133-1 (nr dowodu WB 15020), natomiast odsetki na kontach jednostki budżetowej: Wn 751-1, Ma 130-2 wraz z klasyfikacją budżetową dział 757 rozdział 75702 § 8110.

Z dokumentów źródłowych wynika, że kredytobiorca wykorzystał kredyt w całości, zgodnie z przeznaczeniem.

Na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (art.89 ust.1 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych).

W okresie kontrolowanym Jednostka nie zaciągała kredytów na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej. Oświadczenie w powyższej sprawie złożyła Skarbnik Gminy Bolimów.

Oświadczenie Skarbnika Gminy Bolimów Krystyny Pilaszek w powyższej sprawie stanowi załącznik nr 8 protokołu kontroli.

Udzielone gwarancje i poręczenia – 2012 - 2015 rok

W okresie kontrolowanym i w latach wcześniejszych Jednostka nie udzielała gwarancji i poręczeń. Oświadczenie w powyższej sprawie złożyła Skarbnik Gminy Bolimów.

Oświadczenie stanowi załącznik nr 8 protokołu kontroli.

Wyemitowane papiery wartościowe

W okresie kontrolowanym i w latach wcześniejszych nie emitowano papierów wartościowych.

Oświadczenie Skarbnika Gminy Bolimów Krystyny Pilaszek w powyższej sprawie stanowi załącznik nr 8 protokołu kontroli.

Posiadane akcje i udziały w spółkach prawa handlowego. Wnoszenie i wycena aportów rzeczowych

Saldo strona Wn konta 030 na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiło 282.790,93 zł. Na powyższe saldo składały się udziały członkowskie w Banku Spółdzielczym Skierniewice Oddział Bolimów w wysokości 42.790,93 zł oraz udziały w spółce „Energetyka Bolimów” Sp. z o.o. (240.000,00 zł).

Zgodnie z pismem Banku Spółdzielczego w Skierniewicach Odział w Bolimowie nr L.dz: O/B/0110/338/13 z dnia 17 września 2013 roku Gmina Bolimów ma zadeklarowanych 149 udziałów. Kwota faktycznie wpłaconych udziałów przez Gminę stanowi 42.790,93 zł.

Ponadto w kontrolowanym okresie Gmina Bolimów posiadała 100% udziałów w spółce „Energetyka Bolimów” Sp. z o.o., utworzonej na mocy uchwały nr XXXI/169/2013 Rady Gminy Bolimów z dnia 27 marca 2013 roku. Ww. uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego w dniu 15 kwietnia 2013 roku poz. 2071. Zgodnie z § 1 pkt 5 kapitał zakładowy wynosił 30.000,00 zł i miał zostać pokryty

w całości z majątku Gminy Bolimów w formie wkładu pieniężnego w kwocie 30.000,00 zł (60 udziałów po 500,00 zł każdy). Powyższe środki zostały przekazane do spółki w dniu 30 grudnia 2013 roku (poz. księgową 15743). W dniu 28 marca 2014 roku Rada Gminy Bolimów uchwałą nr XLI/212/2014 wyraziła zgodę na objęcie przez Gminę Bolimów 420 nowych udziałów o wartości nominalnej po 500,00 zł każdy udział, o łącznej wartości 210.000,00 zł, w podwyższonym kapitale zakładowym Spółki „Energetyka Bolimów” Sp. z o.o. i pokrycie tych udziałów w całości wkładem pieniężnym. Środki pieniężne zostały wniesione przez Gminę Bolimów do spółki w dniu 9 lipca 2014 roku (poz. księgową nr 10337). Na dzień 31 grudnia 2015 roku Gmina Bolimów posiadała 480 udziałów o wartości 500,00 zł każdy udział. Dokapitalizowanie spółki miało służyć opłaceniu przez spółkę na rzecz zakładu energetycznego kaucji za wydanie warunków technicznych na przyłączenie się do sieci dystrybucji elektrowni słonecznej. Przedmiotem działania ww. spółki jest wytwarzanie, przesyłanie, dystrybucja energii elektrycznej oraz handel nią.

Stan zadłużenia jednostki samorządu terytorialnego – 2014 - 2015 rok

Stan zadłużenia ustalony na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu, tj. sprawozdań o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń – Rb-Z, sprawozdań Rb-27S i Rb-28S za 2015 rok oraz bilansu za 2015 rok przedstawiono w poniższej tabeli:

Lp	Wyszczególnienie wg tytułów	Kwota zadłużenia na dzień	
		30 czerwca 2015 roku (w zł)	31 grudnia 2015 roku (w zł)
1	Kredyty:	1.395.000,00	1.345.000,00
2	Pożyczki w tym: pożyczki na finansowanie wyprzedzające zadań z udziałem środków unijnych	0,00	200.546,00
3	Przyjęte depozyty	0,00	0,00
4	Emisja papierów wartościowych	0,00	0,00
5	Emisja obligacji samorządowych	0,00	0,00
6	Zobowiązania wymagalne	0,00	0,00
7	Zobowiązania wymagalne z tytułu gwarancji i poręczeń	0,00	0,00
	RAZEM	1.395.000,00	1.545.546,00

Kredyty i pożyczki zaciągnięte w latach ubiegłych mające znaczenie dla długu publicznego w okresie objętym kontrolą przedstawia poniższa tabela:

Lp	Kredyty	Nazwa Banku Umowa	Data zaciągnięcia zobowiązania	Kwota zaciągniętego zobowiązania /w zł./	Okres spłaty	Kwota pozostała do spłaty
1	2	3	4	5	6	7
1.	Kredyt	Bank Polska Kasa Opieki S.A O/Skierniewice Umowa Nr 321240332131110010552331 53 Aneks nr 1 z dnia 24.01.2014r.	18.07.2013r.	1.495.000,00	30.07.2014- 30.12.2019	30.06.2015 – 1.395.000,00 31.12.2015 – 1.345.000,00

4.	Pożyczka	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Łódź Umowa Nr 37/OW/PD/2015	31.08.2015r.	200.546,00	31.01.2016-31.10.2019	31.12.2015 – 200.546,00
----	----------	--	--------------	------------	-----------------------	--------------------------------

Maksymalny dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań dla 2015 roku został wyliczony wg wzoru określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych i wynosił 7,56% (liczony, jako średnia arytmetyczna z lat 2012, 2013, 2014 (plan III kw) – wykonanie). Wskaźnik planowanej kwoty spłat zobowiązań dla 2015 roku wynosił 1,26%, a wykonanej 0,80% i nie przekroczył maksymalnego wskaźnika spłaty zobowiązań.

Spłata zaciągniętych zobowiązań - w szczególności z tytułu kredytów i pożyczek

Planowane i zrealizowane kwoty dochodów i wydatków Gminy na dzień 30 czerwca 2015 roku i 31 grudnia 2015 roku i przedstawiały się następująco:

Data	Planowane dochody (po zmianach) /w zł/	Zrealizowane dochody /w zł/
30.06.2015r.	18.113.811,19	6.523.433,12
31.12.2015r.	18.281.418,28	17.962.363,82

Planowane (w złotych) kwoty spłat oraz wykonanie na dzień 30 czerwca 2015 roku i 31 grudnia 2015 roku.

Tytuł spłaty	Na dzień 30 czerwca 2015 roku /w zł./		Na dzień 31 grudnia 2015 roku /w zł./	
	Planowane kwoty spłat po zmianach	Wykonane kwoty spłat*	Planowane kwoty spłat po zmianach	Wykonane kwoty spłat
1. Kredyt	100.000,00	50.000,00	100.000,00	100.000,00
2. Pożyczki w tym: pożyczki na finansowanie wyprzedzające zadań z udziałem środków unijnych	0,00	0,00	0,00	0,00
3. Odsetki od kredytów	130.000,00	19.035,80	128.417,61	44.180,03
4. Odsetki od pożyczek w tym: od pożyczek na finansowanie wyprzedzające zadań z udziałem środków unijnych	0,00	0,00	1.582,39	1.582,39
Razem	230.000,00	69.035,80	230.000,00	145.762,42

* Wykonanie kwoty spłat na dzień 30 czerwca 2015 roku wyliczono w stosunku do planowanych dochodów po zmianach za 2015 rok.

Udział procentowy planowanej i wykonanej kwoty spłat na dzień 30 czerwca 2015 i 31 grudnia 2015 roku w stosunku do planowanych po zmianach / na dany rok dochodów (art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych) Gminy przedstawia poniższa tabela:

Tytuł spłaty		Na dzień 30 czerwca 2015 roku		Na dzień 31 grudnia 2015 roku	
		Planowane po zm.	Wykonane	Planowane po zm.	Wykonane
1.	Kredyty	0,55	0,28	0,55	0,55
2.	Pożyczki	0,00	0,00	0,00	0,00
3.	Odsetki od kredytów	0,72	0,11	0,70	0,24
4.	Odsetki od pożyczek	0,00	0,00	0,01	0,01
Razem		1,27	0,39	1,26	0,80

Sprawdzono terminowość spłaty zobowiązań zaciągniętych w okresie wcześniejszym niż 2015 rok. Do kontroli przyjęto próbę kredytu długoterminowego zaciągniętego w dniu 18 lipca 2013 roku w Banku Polska Kasa Opieki S.A. o/Skierniewice na kwotę 1.495.000,00 zł i terminem ostatecznej spłaty do dnia 30 grudnia 2019 roku.

Analiza w powyższym zakresie wykazała, że w okresie kontrolowanym spłat rat kapitałowych kredytu oraz rat odsetkowych dokonywano w wysokościach i terminach zgodnych z zawartą umową i harmonogramem spłat.

Szczegółowa spłata kredytu została w tabelach stanowiących załącznik nr 9 protokołu kontroli.

Udzielone pożyczki

W analizowanym okresie, tj. w latach 2014 – 2015 i w latach wcześniejszych Gmina Bolimów nie udzielała pożyczek innym podmiotom.

Oświadczenie Skarbnika Gminy Bolimów Krystyny Piłaszek w powyższej sprawie stanowi załącznik nr 8 protokołu kontroli.

Ewidencja w zakresie długu

Ewidencja w zakresie długu opisana została w punkcie dotyczącym zaciągniętych pożyczek i kredytów w 2015 roku niniejszego rozdziału.

III. EWIDENCJA KSIĘGOWA. SPRAWOZDAWCZOŚĆ.

1. OPIS PRZYJĘTYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI. ZABEZPIECZENIE DANYCH PRZETWARZANYCH W SYSTEMACH INFORMATYCZNYCH.

W okresie objętym kontrolą w jednostce obowiązywały zasady rachunkowości, wprowadzone zarządzeniem nr 86/2010 z dnia 31 grudnia 2010 roku Wójta Gminy Bolimów w sprawie wprowadzenia planu kont dla Gminy Bolimów i Urzędu Gminy Bolimów oraz ustaleń dotyczących polityki rachunkowości, ze zmianami wprowadzonymi w dniu 1 sierpnia 2012 roku.

Ponadto w kontrolowanej jednostce dla każdego projektu unijnego obowiązywały osobne zasady rachunkowości dla wydatkowania środków pochodzących z Unii Europejskiej. W latach 2014 – 2015 obowiązywały polityki rachunkowości dla projektów unijnych wprowadzone następującymi zarządzeniami Wójta Gminy Bolimów:

- zarządzeniem nr 63/2014 z dnia 30 września 2014 roku w sprawie wprowadzenia zasad polityki rachunkowości dotyczących projektu „Internet dla mieszkańców Gminy

- Bolimów – przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu” dofinansowanego w ramach działania 8.3 „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu – eInclusion” osi priorytetowej 8 „Społeczeństwo informacyjne – zwiększenie innowacyjności gospodarki” Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013,
- zarządzeniem nr 75/2014 z dnia 18 listopada 2014 roku w sprawie wprowadzenia zasad polityki rachunkowości dotyczących operacji „Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej w Gminie Bolimów”.

Wymieniona dokumentacja:

- opisywała w języku polskim przyjęte przez jednostkę zasady rachunkowości,
- określała rok obrotowy, którym był rok budżetowy trwający od 1 stycznia do 31 grudnia, podzielony na okresy sprawozdawcze - najkrótszym okresem sprawozdawczym określono miesiąc,
- opisywała metody wyceny aktywów i pasywów oraz sposób ustalenia wyniku finansowego,
- zawierała wykaz i sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych,
- zawierała wykaz i zasady funkcjonowania kont dla budżetu gminy (organu),
- zawierała wykaz i zasady funkcjonowania kont dla jednostki budżetowej (Urząd Gminy),
- opisywała system przetwarzania danych – w tym wykaz programów komputerowych finansowo – księgowych wraz z opisem ich funkcjonowania oraz datami rozpoczęcia ich eksploatacji. Szczegółowy opis przeznaczenia każdego programu, sposobu jego działania oraz wykorzystywania podczas przetwarzania danych zawarte są w instrukcjach przedłożonych przez dostawców programów,
- opisywała system służący ochronie danych i ich zbiorów - programy komputerowe zabezpieczone są hasłami dostępu dla każdego pracownika korzystającego z programu. Jednostka stosuje odporne na zagrożenia nośniki danych. Ponadto dla zapewnienia prawidłowej ochrony ksiąg rachunkowych stosuje się aplikacje antywirusowe, system podtrzymywania napięcia w razie awarii sieci oraz dokonuje się archiwizacji zapisów w księgach rachunkowych poprzez systematyczne sporządzanie kopii bezpieczeństwa. Zbiory księgowo jednostka przechowuje w należyty sposób i chroni przed niedozwolonymi zmianami, nieupoważnionym rozpowszechnianiem, uszkodzeniem lub zniszczeniem. Budynek Urzędu Gminy w Bolimowie jest obiektem monitorowanym. Dodatkowym zabezpieczeniem dla przechowywania dokumentów są szafy pancerne.

Analiza danych uregulowań wykazała, że dokumentacja opisująca zasady rachunkowości odpowiada wymogom określonym w art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 330 ze zm.).

2. URZĄDZENIA KSIĘGOWE

Urząd Gminy Bolimów prowadzi rachunkowość Gminy jako organu finansowego, Urzędu Gminy jako jednostki budżetowej oraz organu podatkowego. Księgi rachunkowe prowadzone są techniką komputerową. Ewidencja księgowa przy użyciu systemu informatycznego obejmuje zbiory zapisów księgowych tworząc:

- dziennik zawierający chronologiczne ujęcie zdarzeń występujących w danym okresie, gdzie obroty liczone są w sposób ciągły,
- księgę główną, spełniającą zasady podwójnego zapisu, rejestrującą systematycznie i chronologicznie zdarzenia gospodarcze,
- księgi pomocnicze - konta analityczne uszczegóławiające konta księgi głównej,
- zestawienia obrotów i sald księgi głównej,
- zestawienia sald kont ksiąg pomocniczych,

- wykaz składników aktywów i pasywów.

W toku kontroli stwierdzono, że prowadzony był wspólny dziennik („Dziennik Główna”) dla Urzędu Gminy jako jednostki budżetowej i dla budżetu (organu) Gminy, co było niezgodne z art. 4 ust. 1, 2 i 3 w zw. z art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości. Wyjaśnienie w powyższej sprawie złożyła Skarbnik Gminy Krystyna Pilaszek.

Wyjaśnienie Skarbnika Gminy Krystyny Pilaszek dotyczące dziennika obrotów stanowi załącznik nr 10 protokołu kontroli.

Z powyższego wyjaśnienia wynika, że Gmina Bolimów prowadzi księgi rachunkowe dla budżetu i jednostki w programie finansowo – księgowym „Budżet” autorstwa spółki jawnej Usługi Informatyczne Info-System z Legionowa T. i R. Groszek. Oprogramowanie pozwala na sporządzenie odrębnych wydruków dziennika obejmującego wyłącznie zapisy organu bądź Urzędu. Z dalszych informacji udzielonych przez Skarbnika Gminy Bolimów wynika, że jedną z przyczyn technicznych prowadzenia dziennika w powyższy sposób jest posiadanie jednego konta bankowego dla organu i jednostki (Urząd Gminy Bolimów), co wiąże się ze wspólnymi wyciągami bankowymi, na których odnotowywane są operacje w zakresie dochodów i wydatków organu jak i jednostki budżetowej.

Pozostałe jednostki organizacyjne Gminy Bolimów prowadzą księgi rachunkowe we własnym zakresie.

Do prowadzenia ksiąg rachunkowych, jednostka wykorzystuje komputerowe programy nabyte od firmy „Usługi Informatyczne PROINFO” z Ozorkowa, a mianowicie: „Budżet”, „Płace”, „Podatki – system wymiaru podatków rolnego, leśnego i od nieruchomości od osób fizycznych”, „Woda”. Ponadto w jednostce użytkowany jest program „Płatnik” udostępniony do użytku przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, program „Bestia” do sporządzania sprawozdań budżetowych oraz program GOMiG firmy Arisco do gospodarki odpadami komunalnymi. Ewidencja szczegółowa środków trwałych, podatku od nieruchomości od osób prawnych, podatku rolnego od osób prawnych oraz podatku od środków transportowych prowadzona jest ręcznie.

Księgi rachunkowe prowadzone są w sposób zapewniający trwałość zapisów i wyraźnie oznaczone, co do roku obrotowego. Dowody księgowo gromadzone są w Referacie Finansowym. Dokumenty stanowiące podstawę ich zaewidencjonowania, przechowywane są w segregatorach, oznakowanych rodzajem gromadzonych dowodów, miesiącem i rokiem którego dotyczą. Dokumenty księgowane są w programie finansowo – księgowym od pierwszej pozycji narastająco.

Prawidłowość dokonywania ewidencji księgowej w dzienniku Urzędu Gminy i organu skontrolowano na podstawie analizy operacji księgowych z dni 10 - 15 marca 2015 roku.

Akta kontroli strony 1 - 19: Wydruki dziennika Urzędu i organu (budżetu gminy) za kontrolowany okres.

Analiza wymienionych operacji księgowych, wykazała że:

- podstawą zapisów księgowych były dokumenty spełniające wymogi dotyczące dowodu źródłowego określone przez ustawę o rachunkowości (art.21 i art.22 ustawy),
- każdy zapis wskazywał kwotę i datę jego dokonania, oznaczenie kont, na których ewidencjonowano przedmiotowe operacje (dekretacja, klasyfikacja budżetowa), nr dowodu księgowego oraz krótką i zrozumiałą treść operacji,
- na dowodach księgowych zamieszczano numerację, która umożliwia ich weryfikację z zapisami w księgach rachunkowych,
- dowody księgowo były wolne od błędów rachunkowych, sprawdzone merytorycznie przez pracowników samodzielnych stanowisk, pod względem formalno - rachunkowym przez pracowników Referatu Finansowego upoważnionych do

- wykonywania tych czynności, zgodnie z obowiązującymi w jednostce procedurami kontroli,
- zapisy dokonania operacji ujmowane były w dzienniku chronologicznie oraz ujęte były we właściwym okresie sprawozdawczym,
  - zachowano ciągłość zapisów w dzienniku,
  - kompletność i rzetelność dokumentów dotyczących danej operacji, zgodność wydatków z planem finansowym oraz ich celowość potwierdziła na wymienionych dokumentach Skarbnik Gminy,
  - zatwierdzenia dokumentów do wypłaty dokonywał Wójt Gminy bądź z upoważnienia Wójta Sekretarz Gminy.

W Gminie Bolimów prowadzony jest jeden rachunek bankowy dla organu i jednostki. W celu sprawdzenia prawidłowości dokumentowania obrotu bezgotówkowego oraz ciągłości sald, kontroli poddano salda końcowe i początkowe wyciągów bankowych rachunku podstawowego budżetu Gminy Bolimów oraz rachunku ZFŚS Urzędu Gminy Bolimów. Zestawienie sald początkowych i końcowych z wybranych do kontroli dni stanowi **załącznik nr 11 protokołu kontroli**. Łącznie kontroli poddano salda 24 wyciągów bankowych. Kwoty sald końcowych zweryfikowano z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej kont: 133 (konto organu) oraz 135 (konto ZFŚS Urzędu Gminy). Salda kont księgowych na dany dzień były zgodne z saldem poszczególnych wyciągów bankowych. Zachowano ciągłość sald końcowych i początkowych w badanym okresie. Księga główna oraz dzienniki obrotów uwzględniały zapisy operacji księgowych, które ujmowano w poszczególnych rejestrach księgowych. Nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzono.

Zgodnie z art. 12 ust. 4 i 5 ustawy o rachunkowości - kontrolowana jednostka zobowiązana była do zamknięcia ksiąg rachunkowych nie później niż w ciągu 15 dni od dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego za rok obrotowy. Kontrolujący stwierdzili, że księgi rachunkowe za 2015 rok zostały zamknięte z dochowaniem terminu określonego w ww. ustawie.

3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ I BILANS JEDNOSTKI. ZGODNOŚĆ DANYCH WYKAZYWANYCH W SPRAWOZDANIACH BUDŻETOWYCH Z EWIDENCJĄ KSIĘGOWĄ

W kontrolowanym okresie Gmina Bolimów sporządzała następujące sprawozdania budżetowe:

- miesięczne – Rb 27S, Rb 28S,
- kwartalne – Rb 27ZZ, Rb 27S, Rb 28S, Rb Z, Rb N, Rb 50, Rb NDS, Rb ZN,
- półroczne – Rb 27ZZ, Rb 27S, Rb 28S, Rb Z, Rb N, Rb 50, Rb ZN, Rb NDS oraz informację z wykonania dochodów i wydatków,
- roczne – Rb 27ZZ, Rb 27S, Rb 28S, Rb Z, Rb N, Rb 50, Rb ZN, Rb NDS, Rb PDP za dany rok, Rb WS Rb ST, Rb UZ, bilans jednostki budżetowej za 2015 rok, sprawozdanie opisowe z wykonania budżetu za 2015 rok, bilans z wykonania budżetu za 2015 rok.

Sprawozdania roczne za 2014 rok

W organie nadzoru tj. w Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Łodzi – Zespół Zamiejscowy w Skierniewicach, sprawozdania roczne za 2014 rok zostały złożone w dniu 19 lutego 2015 roku. Korektę sprawozdania Rb 27S za 2014 rok złożono w dniu 11 marca 2015 roku. Sprawozdania Rb – 27ZZ i Rb – ZN w RIO złożono w dniu 4 lutego 2015 roku, a sprawozdanie Rb – 50 w dniu 11 lutego 2015 roku. Sprawozdania Rb –

27ZZ i Rb – ZN złożono w Urzędzie Wojewódzkim w Łodzi w dniu 5 lutego 2015 roku, a sprawozdanie Rb – 50 w dniu 11 lutego 2015 roku.

Sprawozdanie finansowe kontrolowanej jednostki za 2014 rok (bilans jednostki budżetowej, rachunek zysków i strat oraz zmiany funduszu jednostki), zostało przekazane do RIO w dniu 28 kwietnia 2015 roku, bilans z wykonania budżetu za 2014 rok przekazano do RIO w dniu 26 marca 2015 roku.

Sprawozdanie opisowe z wykonania budżetu za 2014 rok do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi – Zespół Zamiejscowy w Skierniewicach dostarczono 25 marca 2015 roku.

Sprawozdania roczne za 2015 rok

W organie nadzoru tj. w Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Łodzi – Zespół Zamiejscowy w Skierniewicach, sprawozdania roczne za 2015 rok zostały złożone:

- Rb – 28S, Rb – ST, Rb – N, Rb – UZ, Rb – Z – w dniu 22 lutego 2016 roku. Korekta Rb – N – w dniu 29 lutego 2016 roku; korekta Rb – 28S – w dniu 9 marca 2016 roku,
- Rb – NDS, Rb – PDP, Rb – 27S – w dniu 22 lutego 2016 roku. Korekta Rb – 27S w dniu 26 lutego 2016 roku,
- Rb – 27ZZ – w dniu 8 lutego 2016 roku i Rb – ZN – w dniu 4 lutego 2016 roku,
- Rb – 50 – w dniu 9 lutego 2016 roku,
- sprawozdanie finansowe kontrolowanej jednostki za 2015 rok (bilans jednostki budżetowej, rachunek zysków i strat oraz zmiany funduszu jednostki), zostało przekazane do RIO w dniu 29 kwietnia 2016 roku, bilans z wykonania budżetu za 2015 rok przekazano do RIO w dniu 24 marca 2016 roku,
- sprawozdanie opisowe z wykonania budżetu za 2015 rok do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi – Zespół Zamiejscowy w Skierniewicach dostarczono 21 marca 2016 roku.

W Urzędzie Wojewódzkim w Łodzi sprawozdania roczne za 2015 rok zostały złożone:

- Rb – 50 – w dniu 9 lutego 2016 roku i Rb – ZN – w dniu 4 lutego 2016 roku,
- Rb – 27ZZ – w dniu 8 lutego 2016 roku.

Sprawozdania roczne: Rb 27ZZ, Rb 27S, Rb 28S, Rb Z, Rb N, Rb 50, Rb ZN, Rb NDS, Rb PDP, Rb WS, Rb ST, Rb UZ, złożono w terminach wymaganych rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. 2014 r., poz. 119) i rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz. 1773).

Sprawozdanie finansowe kontrolowanej jednostki za 2015 rok (bilans z wykonania budżetu za 2015 rok; bilans jednostki budżetowej; rachunek zysków i strat oraz zmiany funduszu jednostki) zostały złożone zgodnie z terminem ustalonym w § 26 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

Wymienione powyżej sprawozdania podpisane zostały przez Wójta Gminy Bolimów Stanisława Linarta oraz przez Skarbnika Gminy Krystynę Pilaszek.

Zgodność danych wykazanych w sprawozdaniach budżetowych z ewidencją księgową

Sprawozdania Rb – Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji jednostki samorządu terytorialnego za lata 2014 – 2015

Na podstawie sprawozdania Rb – Z za 2014 rok i 2015 rok kontrolujący stwierdzili, że Gmina Bolimów, nie udzielała poręczeń i gwarancji oraz nie emitowała papierów wartościowych. Przedmiotowe sprawozdania oraz ewidencja księgową, nie wykazywały zobowiązań z powyżej wymienionych tytułów dłużnych.

Ponadto z ww. sprawozdań oraz informacji udzielonej przez Skarbnika Gminy wynika, że jednostka nie posiadała krótkoterminowych zobowiązań wynikających z umów nienazwanych związanych z finansowaniem usług, dostaw i robót budowlanych jak również nie posiadała zobowiązań z tytułu odsetek jednostek posiadających osobowość prawną z wyłączeniem jednostek samorządu terytorialnego. Stan zadłużenia na dzień 31 grudnia 2015 roku wykazano w kwocie 1.545.546,00 zł z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek, co było zgodne z bilansem z wykonania budżetu Gminy na dzień 31 grudnia 2015 roku i ewidencją księgową.

Sprawozdania Rb – 27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za lata 2014 – 2015

2014 rok

Zgodnie ze sprawozdaniem Rb – 27S wykonanie planu dochodów budżetowych na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosiło 11.853.924,95 zł, tj. 89,36% planu po zmianach (13.264.852,26 zł). Wykonane dochody wykazane w sprawozdaniu wynikały z sumy obrotów konta 901. Na dzień 31 grudnia 2014 roku saldo należności pozostałych do zapłaty wynosiło 1.196.103,03 zł, w tym zaległości 1.185.478,03 zł.

2015 rok

Zgodnie ze sprawozdaniem Rb – 27S wykonanie planu dochodów budżetowych na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiło 17.962.363,82 zł, tj. 98,25% planu po zmianach (18.281.418,28 zł). Wykonane dochody wykazane w sprawozdaniu wynikały z sumy obrotów konta 901. Na dzień 31 grudnia 2015 roku saldo należności pozostałych do zapłaty wynosiło 1.274.287,19 zł, w tym zaległości 1.262.397,03 zł.

Sprawozdania Rb – 28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za lata 2014 – 2015

2014 rok

Z powyższego sprawozdania wynika wykonanie planu wydatków budżetowych na dzień 31 grudnia 2014 roku w kwocie 11.141.563,86 zł, co stanowiło 84,25% planu po zmianach (13.224.641,26 zł). Zobowiązania wykazane w sprawozdaniu Rb – 28S na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosiły 458.332,97 zł. Kwoty wykonanych wydatków na dzień 31 grudnia 2014 roku przedstawione w sprawozdaniach wynikały z sumy obrotów konta 902 za ten sam okres.

2015 rok

Z powyższego sprawozdania wynika wykonanie planu wydatków budżetowych na dzień 31 grudnia 2015 roku w kwocie 17.907.159,66 zł, co stanowiło 94,15% planu po zmianach (19.018.787,98 zł). Zobowiązania wykazane w sprawozdaniu Rb – 28S na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiły 421.474,88 zł. Kwoty wykonanych wydatków na dzień 31 grudnia 2015 roku przedstawione w sprawozdaniach wynikały z sumy obrotów konta 902 za ten sam okres.

Sprawozdanie Rb – NDS o nadwyżce/deficycie za lata 2014 – 2015

2014 rok

Wykazane w sprawozdaniu Rb-NDS za 2014 rok w pozycji A dochody wykonane wynosiły 11.853.924,95 zł. Dane dotyczące planu dla wymienionego okresu wykazano na podstawie planu budżetu jednostki, natomiast dane dotyczące wykonania wykazane zostały na podstawie kont księgowych. Wydatki wykazane w poz. B wynosiły: na dzień 31 grudnia 2014 roku – 11.141.563,86 zł. Dane wykazane w sprawozdaniu Rb-NDS w zakresie dochodów (w poz. A.) były zgodne z danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-27S w kolumnie 7 – dochody wykonane, natomiast dane wykazane w poz. B sprawozdania Rb-NDS, wykazywały zgodność z danymi ze sprawozdania Rb-28S z kolumny 6 - wydatki wykonane. W poz. C przedmiotowego sprawozdania za 2014 rok wykazano nadwyżkę budżetu w wysokości 712.361,09 zł, pozostającą w zgodności z saldem konta 961. W sprawozdaniu za 2014 rok w poz. D.1 kwota wykazanych przychodów wynosiła 645.606,28 zł i stanowiła wolne środki. W poz. D.2 wykazano rozchody w kwocie 725.111,00 zł stanowiące spłaty kredytów i pożyczek.

2015 rok

Wykazane w sprawozdaniu Rb-NDS za 2015 rok w pozycji A dochody wykonane wynosiły 17.962.363,82 zł. Dane dotyczące planu dla wymienionego okresu wykazano na podstawie planu budżetu jednostki, natomiast dane dotyczące wykonania wykazane zostały na podstawie kont księgowych. Wydatki wykazane w poz. B wynosiły: na dzień 31 grudnia 2015 roku – 17.907.159,66 zł. Dane wykazane w sprawozdaniu Rb-NDS w zakresie dochodów (w poz. A.) były zgodne z danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-27S w kolumnie 7 – dochody wykonane, natomiast dane wykazane w poz. B sprawozdania Rb-NDS, wykazywały zgodność z danymi ze sprawozdania Rb-28S z kolumny 6 - wydatki wykonane. W poz. C przedmiotowego sprawozdania za 2015 rok wykazano nadwyżkę budżetu w wysokości 55.204,16 zł, pozostającą w zgodności z saldem konta 961. W sprawozdaniu za 2015 rok w poz. D.1 kwota wykazanych przychodów wynosiła 833.402,37 zł i stanowiła kwotę 200.546,00 zł dotyczącą zaciągniętej w WFOŚ i GW w Łodzi (umowa nr 37/OW/PD/2015 z dnia 31 sierpnia 2015 roku) pożyczki na kwotę 200.546,00 zł i kwotę wolnych środków, która wynosiła 632.856,37 zł. W poz. D.2 wykazano rozchody w kwocie 100.000,00 zł stanowiące spłaty kredytów i pożyczek.

Sprawozdanie Rb-ST za lata 2014 – 2015

2014 rok

Stan na rachunku bieżącym jednostki samorządu terytorialnego (pkt I. sprawozdania) wykazany w rocznym sprawozdaniu Rb – ST na koniec 2014 roku sporządzonym w dniu 19 lutego 2015 roku wynosił 879.272,66 zł (w tym: 248.258,00 zł – środki pochodzące z subwencji przekazane w grudniu na rok następny oraz 66.203,74 zł – środki niewykorzystanych dotacji) i był zgodny z rachunkami bankowymi obsługi organu z dnia 31 grudnia 2014 roku oraz saldem konta 133.

2015 rok

Stan na rachunku bieżącym jednostki samorządu terytorialnego (pkt I. sprawozdania) wykazany w rocznym sprawozdaniu Rb – ST na koniec 2015 roku sporządzonym w dniu 22 lutego 2016 roku wynosił 983.504,24 zł (w tym: 280.348,00 zł – środki pochodzące z subwencji przekazane w grudniu na rok następny oraz 34,97 zł – środki niewykorzystanych dotacji) i był zgodny z rachunkami bankowymi obsługi organu z dnia 31 grudnia 2015 roku oraz saldem konta 133.

Sprawozdania Rb-PDP na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz 31 grudnia 2015 roku z wykonania dochodów podatkowych

Kontrolujące dokonały analizy sprawozdań Rb – PDP za lata 2014 – 2015 i Rb – 27S za 2014 i 2015 rok i stwierdziły, że wykazane w nich skutki obniżenia górnych stawek podatków, skutki udzielonych ulg i zwolnień (wynikające z uchwał Rady Gminy Bolimów) i skutki finansowe decyzji wydanych przez Wójta Gminy Bolimów na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa, dla poszczególnych podatków (umorzenia zaległości i odroczenia terminu płatności) wykazane były odrębnie we wskazanych kolumnach ww. sprawozdań i pozostawały w zgodności z zasadami określonymi: w § 3 ust. 1 pkt 10 i 11 instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2014 roku, poz. 119 ze zm.).

Kontrolujący dokonali, na podstawie wybranej próby, szczegółowej kontroli prawidłowości wykazania skutków finansowych udzielonych umorzeń i odroczeń w podatkach od nieruchomości, rolnego, leśnego i od środków transportowych oraz skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatkach od nieruchomości i od środków transportowych wykazanych w sprawozdaniach Rb – PDP i Rb–27S.

Kwoty dotyczące skutków udzielonych przez jednostkę umorzeń i odroczeń i zwolnień w podatku od nieruchomości i od środków transportowych oraz skutków obniżenia górnych stawek podatków od nieruchomości i od środków transportowych wykazane w sprawozdaniach Rb – PDP i Rb – 27S przedstawiono poniżej:

W zakresie podatku od nieruchomości

- za 2014 rok – skutki finansowe (umorzenia, odroczenia i zwolnienia) w wysokości 689.821,46 zł,
- za 2014 rok - wykazano skutki finansowe (obniżenie górnych stawek podatkowych) w wysokości 355.526,00 zł.
- za 2015 rok – skutki finansowe (umorzenia, odroczenia, zwolnienia) w wysokości 43.903,00 zł,
- za 2015 rok – wykazano skutki finansowe (obniżenie górnych stawek podatkowych) w wysokości 383.814,00 zł.

Powyższe było zgodne ze sprawozdaniami: Rb – 27S i Rb – PDP za 2014 i 2015 rok.

W latach 2014 – 2015 roku Wójt Gminy Bolimów wydał 32 decyzje dotyczące umorzenia zaległości w podatku od nieruchomości na łączną kwotę 663.774,09 zł z tego: w 2014 roku 23 decyzje na kwotę 660.228,09 zł, a w 2015 roku 9 ww. decyzji na kwotę 3.546,00 zł. W sprawozdaniach Rb – 28S i Rb – PDP za 2014 rok wykazano umorzenia w kwocie 659.677,09 zł, w 2015 roku 2.567,00 zł. Różnica powstała z kwot wykazanych w sprawozdaniach w poszczególnych latach w porównaniu z kwotami wynikającymi z wydanych decyzji Wójta Gminy umarzających zaległości podatkowe wynosiła:

- 2014 rok – 551,00 zł
- 2015 rok – 979,00 zł

W związku z ww. różnicami stwierdzono, że:

- **w sprawozdaniu Rb – 27 S i Rb – PDP za 2014 rok nie ujęto kwoty 551,00 zł skutków udzielonego umorzenia zaległego podatku za lata 2008 – 2013 na podstawie decyzji: nr Fn. 3129.3.2014 z dnia 1 kwietnia 2014 roku oraz odsetek w wysokości 165,00 zł,**
- **w sprawozdaniu Rb – 27 S i Rb – PDP za 2015 rok nie ujęto: kwoty 909,00 zł skutków udzielonego umorzenia zaległej XII raty podatku za 2014 rok na podstawie decyzji: nr Fn. 3129.1.2015 z dnia 12 stycznia 2015 roku oraz**

kwoty 70,00 zł dotyczącej umorzenia zaległości z lat 2012 – 2014 na podstawie decyzji nr Fn. 3129.3.2015 z dnia 10 sierpnia 2015 roku i odsetek w kwocie 46,00 zł (w tym odsetki od podatku leśnego). Ponadto zgodnie z ww. decyzją w sprawozdaniach Rb – 27S i Rb – PDP za 2015 rok nie wykazano umorzenia zaległości z lat 2012 – 2014 w kwocie 374,00 zł dotyczących podatku leśnego.

Powyższe naruszało przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2014 roku, poz. 119 ze zm.), gdzie w kolumnie „Skutki decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy – Ordynacja podatkowa”, obliczone za okres sprawozdawczy w zakresie umorzeń podatkowych wykazuje się kwoty dotyczące skutków udzielonych przez organ podatkowy gminy za okres sprawozdawczy umorzeń w całości lub w części zaległości podatkowych, odsetek za zwłokę lub opłaty prolongacyjnej w podatkach i opłatach, stanowiących dochód budżetu gminy. Wykazane w tej kolumnie skutki powinny wynikać z decyzji właściwych organów gminy, w zakresie zarówno bieżących, jak i zaległych należności. Wykazane kwoty powinny być zgodne z rejestrem przypisów i odpisów.

Akta kontroli strony 20 - 52: Kserokopie decyzji: nr Fn. 3129.3.2014 z dnia 1 kwietnia 2014 roku, nr Fn. 3129.1.2015 z dnia 12 stycznia 2015 roku, nr Fn. 3129.3.2015 z dnia 10 sierpnia 2015 roku wraz z dołączonymi do nich wnioskami oraz sprawozdań Rb-27S i Rb-PDP za 2014 i 2015 rok.

Wyjaśnienie Skarbnika Gminy Bolimów dotyczące stwierdzonych różnic stanowi załącznik nr 67 protokołu kontroli.

W celu sprawdzenia prawidłowości wyliczenia przez jednostkę kontrolowaną skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości, inspektorzy kontroli objęli próbą 53 osoby opodatkowane podatkiem od osób fizycznych za 2015 rok w grupie E – grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz 11 osób opodatkowanych podatkiem od osób prawnych za 2014 rok w grupie grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Kontrolujący wyliczyli kwotę skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości od osób fizycznych za 2015 rok w grupie rodzajowej objętej kontrolą i stwierdziły, że wynosiła ona – 8.414,67 zł. Kwota ujęta w ewidencji księgowej przez jednostkę kontrolowaną (analiza stawek podatkowych ustalonych na dzień 31 grudnia 2015 roku) wynosiła 8.416,27 zł. Kwoty wyliczonych przez kontrolujących skutków obniżenia górnych stawek podatkowych były zgodne z ewidencją księgową w powyższym zakresie prowadzoną przez jednostkę kontrolowaną, a niewielka różnica wynikała z zaokrągleń.

Wyliczenie dokonane przez inspektorów kontroli przedstawiono w załączniku nr 12 protokołu kontroli.

Skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości od osób prawnych w wybranej próbie za 2014 rok, wyliczone przez kontrolujących wynosiły 7.183,90 zł. Jednostka kontrolowana zaewidencjonowała ww. za 2014 rok na kwotę 7.183,90 zł. Stwierdzono zgodność pomiędzy kwotą ww. skutków wyliczoną przez kontrolujących, a ewidencją księgową jednostki kontrolowanej. W jednostce skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości od osób fizycznych wyliczone zostały za pomocą programu komputerowego, natomiast od osób prawnych metodą ręczną.

Wyliczenie dokonane przez inspektorów kontroli przedstawiono w załączniku nr 13 protokołu kontroli.

Powyższe kwoty wykazano w sprawozdaniach Rb – PDP za lata 2014 – 2015 w kolumnach 4, 5 i sprawozdaniach Rb-27S w kolumnie 13 i 14 za lata 2014 – 2015.

W wyniku przeprowadzenia przez Urząd Kontroli Skarbowej w Łodzi (postanowienia

Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Łodzi: UKS1091/W3B/42/40/14/2/005 z dnia 13 marca 2014 roku) kontroli prawidłowości obliczania i wpłacania podatku od nieruchomości za 2010 rok Gmina Bolimów złożyła w terminie od 9 do 28 kwietnia 2014 roku deklaracje na podatek od nieruchomości za lata 2010 – 2014. W czasie od 10 kwietnia 2014 roku do 16 grudnia 2014 roku Wójt Gminy wydał decyzje umarzające zaległości podatkowe za lata 2010 – 2014.

Kontrolujący stwierdzili, że skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości od osób prawnych wyliczone za lata 2010 – 2014 zostały wykazane w sprawozdaniu Rb – 27S i Rb – 27 PDP za 2014 rok.

W zakresie podatku rolnego

- za 2014 rok – skutki finansowe (umorzenia) w wysokości 335,00 zł,
- za 2014 rok – wykazano skutki finansowe (obniżenie górnych stawek podatkowych) w wysokości 147.452,00 zł,
- za 2015 rok – skutki finansowe (umorzenia) w wysokości 431,00 zł,
- za 2015 rok – wykazano skutki finansowe (obniżenie górnych stawek podatkowych) w wysokości 86.884,00 zł.

Powyższe było zgodne ze sprawozdaniami: Rb – 27S i Rb – PDP za 2014 i 2015 rok.

W zakresie podatku od środków transportowych

Na podstawie sprawozdań Rb-PDP za 2014 i 2015 rok oraz sprawozdań Rb-27S na koniec 2014 i 2015 roku stwierdzono, że w okresie kontrolowanym organ podatkowy wykazał skutki finansowe decyzji wydanych na podstawie ustawy Ordynacja Podatkowa w podatku od środków transportowych (kolumna 14 i 15 sprawozdania Rb-27S), jn.:

- za 2014 rok – skutki finansowe (umorzenia) w wysokości 450,00 zł,
- za 2015 rok – skutki finansowe (umorzenia) w wysokości 450,00 zł.

Ww. skutki finansowe dotyczyły osób fizycznych.

Skutki udzielonych ulg i zwolnień obliczone za okres sprawozdawczy (bez ulg i zwolnień ustawowych) – kol. 13 sprawozdania Rb 27S, wyniosły w 2014 roku 1.000,00 zł a w 2015 roku 1.333,00 zł i dotyczyły osoby prawnej.

Skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych od osób fizycznych i prawnych wyliczone zostały ręcznie i wyniosły:

- za 2014 rok – 85.835,10 zł, w tym: 83.717,16 zł – osoby fizyczne, 2.117,94 zł – osoby prawne,
- za 2015 rok – 98.739,68 zł, w tym: 96.731,23 zł – osoby fizyczne, 2.008,45 zł – osoby prawne.

Kwoty wykazanych skutków obniżenia górnych stawek podatkowych wykazanych w kolumnie 3 sprawozdania Rb-PDP za 2014 i 2015 rok były zgodne z kwotami skutków wykazanymi w kolumnie 12 sprawozdania Rb-27S za 2014 i 2015 rok oraz z zestawieniem skutków finansowych obniżenia stawek podatkowych sporządzonych przez jednostkę.

Inspektorzy kontroli wyliczyli skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych od osób fizycznych i od osób prawnych za 2014 i 2015 rok w wybranej próbie pojazdów. W 2014 i 2015 roku próbą objęto ciągniki siodłowe o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów o masie powyżej 36 ton, dwóch osiach jezdnych i zawieszeniu pneumatycznym.

Wyliczenia skutków finansowych dotyczących obniżenia górnych stawek w podatku od środków transportowych od osób fizycznych i prawnych za 2014 rok i 2015 rok objętych próbą kontrolną przez inspektorów RIO stanowią załącznik nr 14 protokołu kontroli.

Skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych wyliczone zostały ręcznie przez kontrolowaną jednostkę. Skutki obniżenia górnych stawek podatkowych od osób fizycznych i prawnych w grupie rodzajowej objętej kontrolą wyliczone przez kontrolujących wyniosły za 2014 rok 27.841,47 zł – osoby fizyczne i 1.653,02 zł – osoby prawne oraz za 2015 rok 34.735,07 zł - osoby fizyczne i 1.538,07 zł – osoby prawne. Ww. wartości były zgodne z kwotami wykazanymi w zestawieniu skutków obniżenia stawek podatkowych za kontrolowany okres sporządzonym przez jednostkę. Różnic nie stwierdzono.

Testy dotyczące skutków udzielonych ulg oraz obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych stanowią załącznik nr 15 protokołu kontroli.

Testy dotyczące sprawozdawczości budżetowej w podatkach: od nieruchomości i od środków transportowych stanowią załącznik nr 16 protokołu kontroli.

Bilans organu (z wykonania budżetu) na dzień 31 grudnia 2015 roku

BILANS Z WYKONANIA BUDŻETU JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

AKTYWA	Saldo konta	PASYWA	Saldo konta
I. Środki pieniężne	983.504,24	I. Zobowiązania	1.545.759,79
1. Środki pieniężne	983.504,24	1. Zobowiązania finansowe	1.545.546,00
1.1. Środki pieniężne budżetu	983.504,24	1.1. Krótkoterminowe (do 12 miesięcy)	0,00
1.2. Pozostałe środki pieniężne	0,00	1.2. Długoterminowe (powyżej 12 miesięcy)	1.545.546,00
II. Należności i rozliczenia	85.486,46	2. Zobowiązania wobec budżetów	34,97
1. Należności finansowe	0,00	3. Pozostałe zobowiązania	178,82
1.1. Krótkoterminowe (do 12 miesięcy)	0,00	II. Aktywa netto budżetu	-756.939,47
1.2. Długoterminowe (powyżej 12 miesięcy)	0,00	1. Wynik wykonania budżetu (+,-)	55.204,16
2. Należności od budżetów	85.486,46	1.1. Nadwyżka budżetu (+)	55.204,16
3. Pozostałe należności i rozliczenia	0,00	1.2. Deficyt budżetu (-)	0,00
		1.3. Niewykonane wydatki (-)	0,00
		2. Wynik na operacjach niekasowych (+, -)	0,00
		3. Rezerwa na niewygasające wydatki	0,00
		4. Środki z prywatyzacji	0,00
		5. Skumulowany wynik budżetu (+, -)	-812.143,63
III. Inne aktywa	0,00	III. Inne pasywa	280.170,38
Suma aktywów	1.068.990,70	Suma pasywów	1.068.990,70

Z powyżej przedstawionego bilansu wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku wynikają następujące dane:

Środki pieniężne

Kwota 983.504,24 zł wynikająca z salda Wn konta 133.

Środki pieniężne budżetu

Kwota 983.504,24 zł wynikała z salda konta Wn 133.

Pozostałe środki pieniężne

Kwota 0,00 zł.

Należności od budżetów

Kwota 85.486,46 zł wynikająca z salda Wn konta 224.

Pozostałe należności i rozliczenia

Kwota 0,00.

Inne aktywa

Kwota 0,00.

Zobowiązania finansowe

Kwota zobowiązania w wysokości 1.545.546,00 zł wynikała z kont: Ma 134 i 260.

Zobowiązania wobec budżetów

Kwota zobowiązania w wysokości 34,97 zł wynikała z kont: Ma 240 – 6.

Pozostałe zobowiązania

Kwota zobowiązania w wysokości 178,82 zł wynikała z kont: Ma 134 – 3 – 1 i 240 – 10.

Wynik wykonania budżetu

Wykazano kwotę 55.204,16 zł wynikającą z konta: 961.

Nadwyżka budżetu

55.204,16 zł kwota wynikała z konta 961.

Wynik na operacjach niekasowych

Kwota 0,00 zł.

Skumulowany wynik budżetu

Kwota -812.143,63 zł wynikająca z salda Wn konta 960.

Inne pasywa

Kwota 280.170,38 zł wynikająca z salda Ma konta 909 i dotycząca subwencji oświatowej.

W poszczególnych pozycjach bilansu wykazano salda w kwotach wynikających z zestawienia obrotów i sald kont budżetu sporządzonego na dzień 31 grudnia 2015 roku.

Kwota wolnych środków wynosiła 788.606,53 zł i była zgodna z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, z danymi wykazanymi w bilansie organu za 2015 rok oraz z danymi wynikającymi ze sprawozdania budżetowego Rb - NDS za I kwartał 2016 roku.

Bilans z wykonania budżetu Gminy Bolimów sporządzono w dniu 24 marca 2016 roku, który został podpisany przez Wójta Gminy Stanisława Linarta oraz Skarbnika Gminy Krystynę Pilaszek.

Bilans sporządzono zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

Bilans jednostki na dzień 31 grudnia 2015 roku.

Zgodnie z bilansem jednostki budżetowej, sporządzonym dla Urzędu Gminy w Bolimowie na dzień 31 grudnia 2015 roku, stan aktywów i pasywów wynosił 27.142.402,74 zł.

Kontrolą objęto wybrane pozycje bilansu za 2015 rok, a mianowicie:

Aktywa

Aktywa trwałe

Poz. A. II. Rzeczowe aktywa trwałe – wykazano w kwocie 25.684.378,53 zł z tego: środki trwałe o wartości netto 25.149.236,56 zł oraz inwestycje rozpoczęte w kwocie 535.141,97 zł.

Poz. A. II.1 Środki trwałe – wykazano wartość 25.149.236,56 zł, którą w całości stanowiły środki trwałe, wynikające z ewidencji konta 011 w kwocie 35.921.188,62 zł pomniejszone o wartość umorzenia środków trwałych w wysokości 10.771.952,06 zł (saldo konta 071 strony Ma), z czego:

- grunty stanowiły wartość – 2.124.625,00 zł, która była zgodna z kontem 011 i informacją o stanie mienia komunalnego wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 rok,
- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej – o wartości 22.414.736,90 zł (po odjęciu umorzenia),
- urządzenia techniczne i maszyny – o wartości 409.105,73 zł (po odjęciu umorzenia),
- środki transportu – o wartości 200.768,93 zł (po odjęciu umorzenia).

Wartości początkowe przyjęte do wyliczenia wartości bilansowej środków trwałych były zgodne z ich stanem na dzień 31 grudnia 2014 roku, wynikającym z ksiąg inwentarzowych.

Wartości wykazanych powyżej środków trwałych były zgodne z wartością wykazaną w informacji o stanie mienia komunalnego sporządzonej na dzień 31 grudnia 2015 roku, stanowiącej załącznik do sprawozdania rocznego z wykonania budżetu Gminy Bolimów za 2015 rok.

Poz.A.II.2. Inwestycje rozpoczęte – wykazane w bilansie na kwotę 535.141,97 zł, były zgodne z wartością wynikającą z konta księgowego 080.

Poz.A.III. Należności długoterminowe – kwota wg bilansu – 0,00 zł.

Poz.A.IV.1 Akcje i udziały – kwota wg bilansu – 282.790,93 zł – wartość wynikająca z konta 030.

Poz.B. Aktywa obrotowe – w bilansie wykazano wartość 1.175.233,28 zł, na którą składały się: materiały w wysokości 20.113,33 zł, należności krótkoterminowe w wysokości 1.096.345,83 zł oraz środki pieniężne na rachunkach bankowych w wysokości 58.774,12 zł.

Poz.B.I.1. Materiały – w bilansie wykazano wartość 20.113,33 zł zgodną z saldem konta Wn 310.

Poz. B.II Należności krótkoterminowe – w bilansie wykazano ich wartość 1.096.345,83 zł, z tego:

- II.1 – Należności z tytułu dostaw i usług – w bilansie wykazano kwotę 716.447,55 zł zgodną z kontami: 221 – 70005 – 470; 221 – 1 do 221 – 5.
- II.2 – Należności od budżetów – w bilansie wykazano ich wartość 85.147,00 zł zgodne z saldem konta 225 i 229 – 1,
- II.4 – Pozostałe należności – wykazano w bilansie ich wartość 294.751,28 zł zgodną z kontami: 221 – 6 do 221 – 90002 (z wyłączeniem 221 – 70005 – 470) i 226.

Poz. B.III. Krótkoterminowe aktywa finansowe – w bilansie wykazano wartość 58.774,12 zł, którą stanowiły: środki pieniężne na rachunkach bankowych – 58.774,12 zł – konta: 135 i 139.

Pasywa

Poz. I. Fundusz jednostki na koniec okresu – wg bilansu 14.814.424,64 zł, wynikał z wartości wykazanych w zestawieniu zmian w funduszu jednostki: fundusz jednostki na początek roku obrotowego 14.477.212,09 zł, zwiększenia funduszu w ciągu roku budżetowego w łącznej kwocie 26.877.571,85 zł, (tj.: zysk bilansowy za rok ubiegły 7.048.071,72 zł, zrealizowane wydatki budżetowe 12.802.512,56 zł, środki na inwestycje 6.893.301,57 zł i nieodpłatnie otrzymane środki trwałe i środki trwałe o wartości 133.686,00 zł oraz zmniejszenia funduszu 26.540.359,30 zł, na którą to wartość składały się: zrealizowane dochody budżetowe 17.944.795,54 zł, dotacje i środki na inwestycje w wysokości 8.578.196,76 zł, wartość sprzedanych i nieodpłatnie przekazanych środków trwałych i środków trwałych w budowie na kwotę 17.367,00 zł. Fundusz na koniec okresu sprawozdawczego wynosił 14.814.424,64 zł (saldo konta 800 strona Ma).

Poz.A.II Wynik finansowy – wykazana w bilansie kwota 12.118.119,02 zł wynikała z konta 860.

Poz. C. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania – wykazana w bilansie kwota 175.789,90 zł to wartość dotycząca zobowiązań krótkoterminowych (C.II), na które składały się: zobowiązania z tytułu dostaw i usług (C.II.1) w kwocie 39.172,16 zł; zobowiązania wobec budżetów (C.II.2) zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i innych świadczeń (C.II.3) w kwocie 17.578,82 zł; zobowiązania z tytułu wynagrodzeń (C.II.4) na kwotę 94.299,01 zł; sumy depozytowe (C.II.6) w kwocie 24.704,94 zł. Powyższe zobowiązania odzwierciedlały salda kont: 201, 240 – 8, 229 – 14, 231, 240 – 80, 240 – 139.

Poz. D. fundusze specjalne – na wykazaną w bilansie kwotę 34.069,18 zł składała się pozycja (D.1 bilansu) fundusze specjalne – Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych w wysokości 34.069,18 zł (saldo konta 851 strona Ma).

Wszystkie wykazane w bilansie wartości, odpowiadały danym zawartym w ewidencji księgowej jednostki.

Bilans Urzędu Gminy Bolimów sporządzono w dniu 31 marca 2016 roku. Sprawozdania finansowe oraz zestawienie zmian w funduszu jednostki, podpisali Wójt Gminy Stanisław Linart oraz Skarbnik Gminy Krystyna Pilaszek.

Bilans sporządzono zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity, Dz. U. z 2013 roku, poz. 289).

IV. ROZRACHUNKI I ROSZCZENIA

1. ROZRACHUNKI Z ODBIORCAMI I DOSTAWCAMI. TERMINOWOŚĆ REGULOWANIA ZOBOWIĄZAŃ (LATA 2014 - 2015)

Zakładowy plan kont obowiązujący w okresie kontrolowanym, uwzględniał konto 201 – „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” ze wskazaniem, że służy ono do ewidencji rozrachunków i roszczeń krajowych z tytułu dostaw, robót i usług. Zgodnie z zakładowym planem kont do konta 201 prowadzona jest ewidencja szczegółowa, która zapewnia ustalenie należności i zobowiązań według poszczególnych kontrahentów.

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie Gminy Bolimów na koncie 201 – „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” po stronie Wn ujmowano należności i roszczenia oraz spłatę i zmniejszenie zobowiązań, natomiast po stronie Ma ujmowano zobowiązania oraz spłatę i zmniejszenie należności i roszczeń. Ewidencję faktur w urządzeniach księgowych prowadzi się z uwzględnieniem daty wystawienia i terminu zapłaty zobowiązania.

Zgodnie z bilansem sporządzonym na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz zapisami ewidencji księgowej konto 201 – „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” wykazało saldo Ma w wysokości 37.416,71 zł oznaczające stan zobowiązań. Saldo kredytowe stanowiły zobowiązania z tytułu dostaw i usług, udokumentowane odpowiednimi fakturami, z terminami płatności przypadającymi w styczniu roku następnego. Powyższe zobowiązania zostały uregulowane w 2015 roku z zachowaniem terminów płatności, wynikającymi z dokumentów źródłowych.

Zgodnie z zapisami księgowymi oraz bilansem sporządzonym na dzień 31 grudnia 2015 roku, konto 201 wykazało saldo Ma w wysokości 39.172,16 zł. Powyższe saldo stanowiły zobowiązania z tytułu dostaw i usług, udokumentowane odpowiednimi fakturami. Powyższe zobowiązania zostały uregulowane w 2016 roku z zachowaniem terminów płatności, wynikających z dokumentów źródłowych.

Zestawienie faktur tworzących saldo konta 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz 31 grudnia 2015 roku stanowi załącznik nr 17 protokołu kontroli.

Sprawdzenia terminowości regulowania zobowiązań, prawidłowości zapisów operacji finansowych na koncie 201, oraz czy podstawą ich ujęcia w ewidencji były dokumenty spełniające wymogi dowodu określone w ustawie o rachunkowości, dokonano w oparciu o 45 losowo wybranych faktur i rachunków zaewidencjonowanych na koncie 201 w poszczególnych okresach: 15 – 31 grudnia 2014 roku (15 dokumentów), styczniu 2015 roku (15 dokumentów) oraz wrześniu 2015 roku (15 dokumentów). Wytypowana do kontroli łączna wartość faktur w stosunku do wartości faktur ewidencjonowanych na koncie 201 w poszczególnych okresach stanowiła: w okresie od dnia 15 do 31 grudnia 2014 roku – 45,07%, w styczniu 2015 roku – 78,66% oraz we wrześniu 2015 roku – 93,56%. Próbę powiększono o faktury i rachunki tworzące saldo konta 201 na koniec 2014 i 2015 roku (łącznie 15 dokumentów) oraz faktury i rachunki związane z realizacją zadania pn. „Rozbudowa sieci kanalizacyjno – sanitarnej oraz sieci wodociągowej w Gminie Bolimów”. Ogółem skontrolowano 86 dokumentów.

Specyfikację wymienionej próby, tj. faktur poddanych kontroli zawiera załącznik nr 18 protokołu kontroli.

W czasie postępowania kontrolnego skonfrontowano wyznaczone terminy płatności z terminami uregulowania zobowiązań. Jak wynika z ustaleń zawartych w załączniku, terminowość regulowania zobowiązań była przestrzegana.

Na podstawie przyjętych do kontroli wymienionych powyżej faktur i rachunków, stwierdzono, że ewidencji podlegały dokumenty określone w instrukcji obiegu, kontroli, archiwizowania dokumentów finansowo – księgowych w Urzędzie Gminy w Bolimowie.

Podstawą zapisów księgowych były dokumenty spełniające wymogi dowodu źródłowego określone w art. 21 i 22 ustawy o rachunkowości. Dowody księgowe będące podstawą zapisów księgowych zostały poddane kontroli pod względem prawidłowości merytorycznej oraz formalno – rachunkowej zgodnie z obowiązującymi w jednostce procedurami kontroli finansowej, czego potwierdzeniem są stosowne adnotacje na pieczętkach dokumentujących przeprowadzenie powyższych czynności. Kompletność, rzetelność i prawidłowość dokumentów dotyczących danej operacji oraz zgodność wydatku z planem finansowym potwierdzała na wymienionych dokumentach Skarbnik Gminy. Wydatek na dokumentach do wypłaty ze środków budżetowych zatwierdzał Wójt Gminy Stanisław Linart bądź z upoważnienia Wójta Gminy Andrzej Czarnota Sekretarz Gminy Bolimów. Na faktury/rachunki nanoszono datę zapłaty zobowiązania. Na podstawie przyjętej próby konta 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” stwierdzono, że zewnętrzne dowody księgowe zawierały daty wpływu do jednostki i były ewidencjonowane w dzienniku korespondencyjnym Urzędu Gminy Bolimów. Ustalono, że w badanym okresie faktury i rachunki, których data wystawienia oraz termin płatności przypadła w danym miesiącu ewidencjonowano na koncie 201 strona Ma pod datą zapłaty. W księgach rachunkowych danego miesiąca ujmowano zobowiązania uznane, dotyczące kosztów danego miesiąca, udokumentowane dowodami księgowymi otrzymanymi umożliwiającym dotrzymanie terminów sprawozdawczych. W przypadku, gdy faktury/ rachunki lub inne dokumenty stanowiące dowód księgowy zostały przedłożone do Referatu Finansowego do 10 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym je wystawiono dowody w trakcie roku ujmowano w miesiącu ich wystawienia. Do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego, jakim był rok, wprowadzono w postaci zapisu każde zdarzenie, które zostało udokumentowane dowodami księgowymi, które wpłynęły w terminie umożliwiającym sporządzenie sprawozdań. Księgowania przedstawiały się następująco: ewidencja zobowiązania wynikająca z dokumentu źródłowego - Wn zespół „4”/080/013 i Ma 201 (pod datą wpływu dokumentu bądź zapłaty) oraz zapłata zobowiązania - Wn 201, Ma 130 (pod datą zapłaty wynikającą z polecenia przelewu/ wyciągu bankowego). Na dokumenty nanoszono pozycję i nr księgowy, co umożliwiało ich sprawdzenie i powiązanie z zapisami w księgach rachunkowych.

Test prawidłowości prowadzenia ewidencji operacji gospodarczych i finansowych na koncie 201 – rozrachunki z dostawcami i odbiorcami w zakresie ewidencji zobowiązań stanowi załącznik nr 19 protokołu kontroli.

2. ROZRACHUNKI PUBLICZNOPRAWNE

Konto 225 – Rozrachunki z budżetami

Na koncie 225, zgodnie z zakładowym planem kont, ewidencjonuje się rozrachunki z budżetami, w szczególności z tytułu podatków, w tym z tytułu zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych z Urzędem Skarbowym. Ewidencja szczegółowa prowadzona do ww. konta umożliwia ustalenie stanu należności i zobowiązań wg każdego z tytułów rozrachunków z budżetem odrębnie.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku konto 225 wykazywało saldo po stronie Wn w kwocie 22.243,00 zł, które stanowiło nadwyżkę naliczonego podatku od towarów i usług nad należnym, podlegającego zwrotowi i wykazanego w deklaracji VAT-7 za miesiąc grudzień 2015 roku. Podatek VAT w wysokości 22.243,00 zł został zwrócony w dniu 17 marca 2016 roku (dowód nr WB 1338).

Do kontroli terminowości zapłaty zobowiązań wobec Urzędu Skarbowego, zgodności zadeklarowanych kwot podatku dochodowego od osób fizycznych z dokonanymi przelewami, przyjęto próbę z miesięcy: styczeń, marzec, czerwiec, lipiec, październik i grudzień 2015 roku. Powyższą próbę zestawiono w tabeli stanowiącej **załącznik nr 20 protokołu kontroli**.

W wyniku analizy wymienionych w załączniku dokumentów stwierdzono, co następuje:

- przekazywane zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych wynikały z tytułu umów o pracę, umów o dzieło oraz wybranych świadczeń socjalnych,
- zobowiązania z tytułu zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, przekazywano do Urzędu Skarbowego w terminie zgodnym z art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r., poz. 361 ze zm.) tj. do 20 - go dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym zaliczki zostały pobrane,
- przekazywane zaliczki były zgodne z kwotami wynikającymi z deklaracji rocznej PIT – 4R i PIT-8AR za 2015 rok,
- kontrolowana jednostka potrącała od kwot zaliczek prowizję w wysokości 0,3% z tytułu terminowego wpłacania do Urzędu Skarbowego podatku dochodowego od osób fizycznych za poszczególne miesiące (art. 28 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa – tekst jednolity Dz.U. z 2012 r., poz. 749 z późn. zm., tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 613 ze zm.).

Konto 229 – Pozostałe rozrachunki publicznoprawne

Konto 229, zgodnie z ustaleniami polityki rachunkowości w kontrolowanej jednostce, służy do ewidencji rozrachunków publicznoprawnych, a w szczególności z tytułu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych. Ewidencja szczegółowa prowadzona jest według tytułów rozrachunków i instytucji i zapewnia ustalenie stanu należności i zobowiązań.

Konto 229 – „Pozostałe rozrachunki publicznoprawne” według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku przedstawia tabela poniżej:

Lp.	Nazwa konta rozrachunkowego	Saldo na dzień 31 grudnia 2015 roku (w zł)	
		Wn	Ma
1.	Pozostałe rozrachunki publicznoprawne		
	229-1 - Pozostałe rozrachunki publicznoprawne – podatek MF	62 904,00	
	229-14- Pozostałe rozrachunki publicznoprawne - składki ZUS		17 578,82
	Razem saldo konta 229	62 904,00	17 578,82

Saldo konta 229-1 stanowiły przypisane udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych za grudzień 2015 roku, które wpłynęły w styczniu 2016 roku. Saldo Ma konta 229-14 w wysokości 17.578,82 zł stanowiły naliczone składki społeczne i Fundusz Pracy od dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2015 rok, podlegające wpłacie na rzecz ZUS, które zostały uregulowane w dniu 30 stycznia 2016 roku (dowody księgowe nr 1088, 1090).

Analizy terminowości zapłaty zobowiązań oraz zgodności zadeklarowanych składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy od wynagrodzeń z miesięcy: styczeń, marzec, maj, czerwiec, sierpień, wrzesień i grudzień 2015 roku dokonano w oparciu o dane wynikające z list płac, zapisów ewidencji księgowej, wyciągów bankowych oraz deklaracji ZUS DRA.

*Zestawienie zadeklarowanych składek podlegających wpłacie na rzecz ZUS wraz z ich wpłatami za wybrane miesiące 2015 roku przedstawia tabela stanowiąca **załącznik nr 21 protokołu kontroli**.*

Analiza przedstawionej dokumentacji wykazała, że składki na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne oraz składki na Fundusz Pracy przekazywane były na rachunek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w terminach określonych art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 1442 ze zm., tekst jednolity Dz. U. z 2015r., poz. 121 z zm.). W wyniku analizy list płac za miesiące wyszczególnione w próbie stwierdzono, że w deklaracjach za ww. miesiące ujęto wszystkie zobowiązania z tytułu naliczonych składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy. Zapisy na kontach dotyczące naliczonych i zapłaconych składek ZUS, były zgodne z unormowaniami opisanymi w zakładowym planie kont.

PFRON

Zgodnie z informacją roczną o zatrudnieniu, kształceniu lub o działalności na rzecz osób niepełnosprawnych INF-2 za 2015 rok sporządzoną w dniu 13 stycznia 2016 roku, jednostka była zwolniona z wpłat na PFRON za miesiące styczeń – grudzień 2015 roku, na podstawie art. 21 ust. 2a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity z 2011 r., Dz. U. nr 127, poz. 721 ze zm.).

3. POZOSTAŁE ROZRACHUNKI

Kontrolę ewidencji operacji gospodarczych na kontach 231, 234 i 240 przeprowadzono w oparciu o pisemną informację Skarbnika Gminy Bolimów w korespondencji z zapisami na wymienionych kontach dokonanych w miesiącach: styczniu, marcu i wrześniu 2015 roku.

Pisemna informacja Skarbnika Gminy, dotycząca podlegających ewidencji operacji gospodarczych na kontach: 231, 234 i 240 stanowi załącznik nr 22 protokołu kontroli.

Konto 231 – Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń

Zgodnie z informacją Skarbnika Gminy Bolimów, na koncie 231 - „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń”, dokonywano ewidencji rozrachunków z pracownikami dotyczących wypłat pieniężnych, z tytułu należności za pracę wykonywaną na podstawie stosunku pracy, umowy zlecenia, umowy o dzieło i innych umów zgodnie z odrębnymi przepisami. Po stronie Wn ujmuje się wypłaty pieniężne lub przelewy wynagrodzeń objętych listą płac, potrącenia z wynagrodzeń obciążające pracownika, natomiast po stronie Ma konta 231 ujmuje się zobowiązania jednostki z tytułu wynagrodzeń. Ewidencja szczegółowa do konta 231 prowadzona jest na kartach wynagrodzeń wg pracowników, których dotyczą wynagrodzenia w sposób umożliwiający ustalenie podstawy do naliczenia zasiłków, emerytur, rent i podatku.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku saldo Ma konta 231 - „Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń” wynosiło 94.299,01 zł. Powyższe saldo stanowiło naliczone dodatkowe wynagrodzenie roczne, przeznaczone do wypłaty w 2016 roku. Dodatkowe wynagrodzenie roczne zostało wypłacone w dniu 14 stycznia 2016 roku (WB nr 8, nr dowodów księgowych 127 - 160).

Konto 234 – Pozostałe rozrachunki z pracownikami

Powyższe konto służy do ewidencji należności, roszczeń i zobowiązań wobec pracowników z innych tytułów niż wynagrodzenia. Na stronie Wn konta 234 księguje się kwoty wypłaconych ryczałtów należnych pracownikom za używanie samochodów

prywatnych w celach służbowych w korespondencji z kontem Ma 101 oraz kwoty podatku od wypłaconych ryczałtów należnych pracownikom za używanie samochodów prywatnych w celach służbowych (konto przeciwstawne Ma 225). Na stronie Ma konta 234 ewidencjonuje się kwoty naliczonych ryczałtów należnych pracownikom za używanie samochodów prywatnych w celach służbowych, na podstawie zawartych umów i składanych oświadczeń, w korespondencji ze stroną Wn konta 405. Konto 234 prowadzone jest z podziałem na pracowników otrzymujących ryczałty.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku powyższe konto nie wykazywało salda. Obroty odnotowane na ww. koncie w 2015 roku wyniosły 4.186,56 zł i stanowiły rozrachunki z tytułu ryczałtów za używanie samochodów prywatnych w celach służbowych. Analiza zapisów księgowych na koncie 234 w przyjętych do kontroli miesiącach wykazała, że były one zgodne z obowiązującymi w jednostce zasadami ewidencji na powyższym koncie.

Konto 240 – Pozostałe rozrachunki

Konto 240 w organie, zgodnie z zakładowym planem kont obowiązującym w Gminie Bolimów, służy do ewidencji innych rozrachunków związanych z realizacją budżetu, z wyjątkiem rozrachunków i roszczeń ujmowanych na kontach 222, 223, 224, 225, 250 i 260. Konto 240 może wykazywać dwa salda. Na stronie Ma księgowane są wpłaty, które nienależnie wpływają do budżetu jak również wpływy z tytułu niewykorzystanych dotacji przez jednostki. Na stronie Wn konta 240 księgowane są przypisy i zwroty dotacji niewykorzystanych w danym roku budżetowym. Na dzień 31 grudnia 2015 roku saldo Ma konta wynosiło 36,17 zł. Powyższe saldo stanowił przypis niewykorzystanej dotacji zwróconej w 2016 roku (34,97 zł) oraz mylne kwoty wpłacone do budżetu i podlegającej zwrotowi (1,20 zł).

W jednostce na koncie 240 ujmuje się krajowe i zagraniczne należności i roszczenia oraz zobowiązania nie objęte ewidencją na kontach 201 – 234. Na przedmiotowym koncie ewidencjonuje się rozrachunki z tytułu: składek PZU, składek członkowskich, rozliczeń przekazania środków na fundusz socjalny, diet wypłacanych Radnym i Sołtysom, rozliczeń środków z Funduszu Pracy na kształcenie młodocianych, wpływu oraz zwrotu wadium oraz zwrotów zabezpieczeń wykonywania umów, wpłat, które nienależnie wpływają na rachunek a nie stanowią należności z tytułu dochodów budżetowych, przypisów i zwrotów niewykorzystanych w danym roku budżetowym dotacji. Do konta prowadzi się ewidencję szczegółową z podziałem na rodzaje rozrachunków.

Saldo konta 240 na dzień 31 grudnia 2015 roku przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Nazwa konta rozrachunkowego	Saldo na dzień 31 grudnia 2015 roku (zł)	
		Wn	Ma
1.	240-7 Pozostałe rozrachunki - dotacje	0,00	34,97
2.	240-80 Pozostałe rozrachunki - wadia	0,00	22 382,21
3.	240-139 Pozostałe rozrachunki depozytowe Gajda M-zabezpieczenie	0,00	2 322,73
RAZEM:		0,00	24 739,91

Saldo konta 240 - 80 w wysokości 22.382,21 zł stanowiły: trzy kaucje gwarancyjne w łącznej wysokości 7.304,00 zł, zabezpieczenie należytego wykonania umowy „Podniesienie jakości życia oraz poziomu integracji lokalnej: - kwota 2.758,65 zł, zabezpieczenie należytego wykonania umowy na przebudowę drogi dojazdowej do gruntów rolnych w Wólce Łasieckiej wniesionego przez Przedsiębiorstwo Robót

Drogowych Sp. z o.o. z Kutna – kwota 3.400,67 zł, zabezpieczenie należytego wykonania umowy dotyczące budowy sieci wodociągowej w m. Nowe Kęszyce – kwota 3.918,89 zł, wadium na odbiór i zagospodarowanie odpadami na terenie Gminy Bolimów – kwota 5.000,00 zł.

Analiza zapisów na koncie w przyjętych do kontroli miesiącach wykazała, że były one zgodne z obowiązującymi w jednostce zasadami ewidencji.

V. GOSPODARKA KASOWA

1. ZABEZPIECZENIE WARTOŚCI PIENIĘŻNYCH I DRUKÓW ŚCISŁEGO ZARACHOWANIA. KONTROLA KASY. INSTRUKCJA KASOWA

Zabezpieczenie wartości pieniężnych i druków ścisłego zarachowania opisano w protokole kontroli kasy przeprowadzonej w dniu 2 czerwca 2016 roku, stanowiącym załącznik nr 1 protokołu kontroli.

Kontrola kasy nieprawidłowości nie wykazała. Rzeczywisty stan gotówki oraz druków ścisłego zarachowania zgodny był ze stanem ewidencyjnym. Odnośnie zabezpieczenia wartości pieniężnych i druków ścisłego zarachowania uwag nie wniesiono.

W okresie objętym kontrolą zasady gospodarki kasowej zawarto w:

- instrukcji w sprawie gospodarki kasowej w Urzędzie Gminy w Bolimowie, stanowiącej załącznik nr 3 do zarządzenia nr 100/2014 Wójta Gminy Bolimów z dnia 29 grudnia 2014 roku w sprawie przepisów wewnętrznych regulujących gospodarkę finansową w Urzędzie Gminy w Bolimowie,
- instrukcji w sprawie ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania w Urzędzie Gminy w Bolimowie - załącznik nr 4 do ww. zarządzenia),
- instrukcji obiegu, kontroli i archiwizowania dokumentów finansowo – księgowych w Urzędzie Gminy w Bolimowie - załącznik nr 1 do ww. zarządzenia,
- instrukcji kontroli finansowej w Urzędzie Gminy Bolimów – załącznik nr 5 do ww. zarządzenia.

2. DOKUMENTOWANIE OPERACJI KASOWYCH

W toku postępowania kontrolnego stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą, tj. w 2015 roku nie udzielano zaliczek zarówno stałych jak również jednorazowych. Ustalono, także, że nie wypłacano zaliczek na poczet wynagrodzenia zarówno w okresie objętym kontrolą, jak również w latach poprzedzających – *zgodnie z informacją Skarbnika Gminy zawartą w załączniku nr 23 protokołu kontroli.*

Raporty kasowe w okresie objętym kontrolą sporządzane były komputerowo w programie „Kasa”.

Sprawdzono dowody kasowe zaewidencjonowane w niżej wymienionych raportach kasowych:

- raport kasowy nr 1/2015/0000 z dnia 2 stycznia 2015 roku,
- raport kasowy nr 62/2015/0000 z dnia 31 marca 2015 roku,
- raport kasowy nr 92/2015/0000/ z dnia 15 maja 2015 roku,
- raport kasowy nr 125/2015/0000 z dnia 1 lipca 2015 roku,
- raport kasowy nr 188/2015/0000 z dnia 30 września 2015 roku,
- raport kasowy nr 221/2015/0000 z dnia 17 listopada 2015 roku,
- raport kasowy nr 251/2015/0000 z dnia 31 grudnia 2015 roku,

W wyniku kontroli wymienionych raportów stwierdzono:

- raporty kasowe posiadały podpis osoby sporządzającej (kasjera) oraz osoby sprawdzającej – Skarbnika,
- na wypłaty dokonywane z kasy każdorazowo pobierano gotówkę na podstawie czeku,
- raporty kasowe sporządzane były zgodnie z wymogami zawartymi w instrukcji obiegu, kontroli i archiwizowania dokumentów finansowo – księgowych w Urzędzie Gminy w Bolimowie,
- przestrzegano ustalonego – zgodnie z § 7 załącznika nr 3 instrukcji w sprawie gospodarki kasowej w Urzędzie Gminy w Bolimowie – niezbędnego zapasu gotówki w kasie pogotowia kasowego w wysokości 700,00 zł,
- zrealizowane rozchodowe dowody kasowe były oznaczone przez podanie na nich daty, numeru i pozycji raportu kasowego, w którym objęte nimi wypłaty zostały zaewidencjonowane,
- dowody kasowe zawierały podpisy osób pobierających gotówkę z kasy i datę wypłaty,
- na każdym dowodzie rozchodowym znajdowały się podpisy osób upoważnionych do dokonywania kontroli merytorycznej, formalnej i rachunkowej oraz akceptujących i zatwierdzających do wypłaty z jednoczesnym podaniem klasyfikacji budżetowej i dekretacji księgowej,
- na dowodach dotyczących zakupów i drobnych usług, do których nie stosuje się ustawy Prawo zamówień publicznych, zamieszczano pieczętkę z informacją: „Nie podlega ustawie Prawo zamówień publicznych art. 4 pkt 8 (tekst jednolity z 2013 r. Dz. U. poz. 907 z późniejszymi zmianami)”.

Ponadto sprawdzono ciągłość sald raportów kasowych (stan poprzedni, stan obecny) sporządzonych w 2015 roku, tj. w raportach kasowych nr, nr: 71, 72, 73, 189, 190, 191 i 192 oraz sald wykazanych w raportach: ostatnim i pierwszym na przełomie lat: 2014/2015 i 2015/2016, i uwag nie wniesiono.

Odnosnie księgowania wpłat i wypłat ujmowanych w raportach kasowych uwag nie wniesiono, co stwierdzono na podstawie zapisów (obrotów) dokonanych na kontach w jednostce: (strony Wn i Ma) 101, 221, 141, 130, 223 oraz w organie: 222, 901, 223, 902, 133.

VI. WYKONYWANIE BUDŻETU JEDNOSTKI. ZAGADNIENIA OGÓLNE

1. INFORMACJE OGÓLNE – 2015 ROK.

Dochody i przychody budżetu

Wyszczególnienie	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)
DOCHODY OGÓŁEM	18 281 418,28	17 962 363,82
Dochody bieżące	12 577 426,54	12 683 272,79
Dochody majątkowe	5 703 991,74	5 279 091,03
PRZYCHODY	837 369,70	833 402,37
z tego:		
Kredyty i pożyczki	204 513,33	200 546,00
Nadwyżka z lat poprzednich		
Inne (np. prywatyzacja, wolne środki)	632 856,37	632 856,37

Plan dochodów i przychodów Gminy Bolimów określony został uchwałą nr V/16/2015 z dnia 28 stycznia 2015 roku w sprawie uchwalenia budżetu na 2015 rok. Zgodnie z ww. uchwałą dochody budżetowe Gminy na 2015 rok określono na kwotę 18.927.499,74 zł. Planowane dochody budżetowe na 2015 rok uległy zmianie w trakcie roku budżetowego i ostatecznie planowana kwota dochodów wyniosła 18.281.418,28 zł, a wykonanie planu wyniosło 17.962.363,82 zł, tj. 98,25% planu. Pierwotny plan dochodów bieżących wynosił 12.615.218,00 zł i dochodów majątkowych 6.312.281,74 zł, po zmianach w ciągu roku wynosił dla dochodów bieżących 12.577.426,54 zł i majątkowych 5.703.991,74 zł. Wykonanie planu rocznego dochodów bieżących wyniosło 12.683.272,79 zł i majątkowych 5.279.091,03 zł.

Planowane przychody budżetu na 2015 rok określono na kwotę 1.986.317,70 zł, a po zmianach wynosiły 837.369,70. Wykonanie planu wyniosło 833.402,37 zł, tj. 99,53% planu.

Wydatki i rozchody budżetu.

Wyszczególnienie	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)
WYDATKI OGÓŁEM	19 018 787,98	17 907 159,66
z tego:		
Wydatki majątkowe	7 454 177,79	10 803 602,82
Wydatki bieżące	11 564 610,19	7 103 556,84
ROZCHODY		
w tym: spłata kredytów i pożyczek	100 000,00	100 000,00

Plan wydatków i rozchodów Gminy Bolimów określony został uchwałą nr V/16/2015 z dnia 28 stycznia 2015 roku w sprawie uchwalenia budżetu na 2015 rok. Zgodnie z ww. uchwałą wydatki budżetowe Gminy na 2015 rok określono na kwotę 20.842.722,44 zł. Planowane wydatki budżetowe na 2015 rok uległy zmianie w trakcie roku budżetowego i ostatecznie ich planowana kwota wyniosła 19.018.787,98 zł, a wykonanie planu wyniosło 17.907.159,66 zł, tj. 91,25% planu. Pierwotny plan wydatków bieżących wynosił 11.074.768,65 zł i wydatków majątkowych 9.767.953,79 zł, po zmianach w ciągu roku wynosił: dla wydatków bieżących 11.564.610,19 zł i majątkowych 7.454.177,79 zł. Wykonanie planu rocznego wydatków bieżących wyniosło 10.803.602,82 zł i majątkowych 7.103.556,84 zł.

Pierwotny plan rozchodów wynosił 100.000,00 zł. Planowana kwota rozchodów w ciągu roku była niezmienna. Wykonanie rozchodów na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiło 100.000,00 zł tj. 100% planu.

Wpływ dotacji celowych przyznanych gminom na realizację wypłat świadczeń wychowawczych wraz z kosztami obsługi na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 17 lutego 2016 r., poz. 195).

Zgodnie z decyzją Wojewody Łódzkiego (pismo nr FN – I.3113.2.3.2016 z dnia 22 lutego 2016 roku) Gminie Bolimów przyznano środki w kwocie 7.876,57 zł z przeznaczeniem na wdrożenie ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz. U. z 17 lutego 2016 r., poz. 195).

Powyżej wymienioną kwotę wprowadzono do budżetu gminy zarządzeniem nr 10/2016 Wójta Gminy Bolimów z dnia 24 lutego 2016 roku w sprawie zmiany budżetu gminy na 2016 rok.

Następnie zgodnie z decyzją Wojewody Łódzkiego (pismo nr FN – I.3113.2.23.2016 z dnia 1 kwietnia 2016 roku) zwiększono plan ww. dotacji o kwotę 1.772.713,43 zł, która została wprowadzona do budżetu Gminy Bolimów zarządzeniem nr 23/2016 Wójta Gminy Bolimów z dnia 6 kwietnia 2016 roku w sprawie zmiany budżetu gminy na 2016 rok.

Wieloletnia Prognoza Finansowa na 2016 rok nie została uaktualniona w zakresie wprowadzonych do budżetu gminy dochodów i wydatków dotyczących programu 500+.

Wyjaśnienie Skarbnika Gminy Bolimów dotyczące zmian w WPF stanowi załącznik nr 66 protokołu kontroli.

Ogółem Gminie Bolimów przyznano dotację na wdrożenie ww. ustawy w kwocie 1.780.590,00 zł.

W związku z powyższym w dniu 23 lutego 2016 roku na rachunek urzędu Gminy w Bolimowie z Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi wpłynęły środki w kwocie 7.876,57 zł z przeznaczeniem na obsługę programu związanego z wdrożeniem ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci. Następnie ww. środki od Wojewody wpłynęły:

- w dniu 6 kwietnia 2016 roku w kwocie 173.400,00 zł,
- w dniu 10 maja 2016 roku w kwocie 327.500,00 zł.

Łączna kwota otrzymanych środków wynosiła 508.776,57 zł w tym 7.876,57 zł na obsługę programu.

W okresie od 8 kwietnia 2016 roku do 4 maja dokonano 6 przelewów na rachunek GOPS w Bolimowie na łączną kwotę 170.500,00 zł.

W czasie od 10 maja 2016 roku do 27 maja 2016 roku przelano na rachunek GOPS w Bolimowie (4 przelewy) środki w wysokości 266.758,20 zł.

Na rachunek Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bolimowie przelano środki w łącznej kwocie 437.258,20 zł.

Szczegółowe zestawienie dat wpływu środków (z przeznaczeniem na wdrożenie ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci) na rachunek Urzędu Gminy Bolimów i przekazywania ich na rachunek Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bolimowie stanowi załącznik nr 24 protokołu kontroli.

W toku kontroli stwierdzono, że na realizację świadczenia wychowawczego wraz z kosztami obsługi otrzymano środki w łącznej kwocie 508.776,57 zł w tym na obsługę programu 7.876,57 zł, natomiast przekazano na rachunek GOPS w okresie od 8 kwietnia 2016 roku do 27 maja 2016 roku kwotę 437.258,20 zł. Skarbnik Gminy wyjaśniła, że różnica w kwocie 71.518,37 zł powstała na skutek przekazywania środków na prośbę Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w zależności od zapotrzebowania środków na wypłatę świadczeń wychowawczych.

Wyjaśnienie Skarbnika Gminy Krystyny Pilaszek w sprawie przekazywania środków dla GOPS na realizację świadczeń wychowawczych stanowi załącznik nr 25 protokołu kontroli.

Wieloletnia prognoza finansowa

Zgodnie z art. 230 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity, Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.) Rada Gminy Bolimów corocznie podejmowała uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Bolimów, a mianowicie:

- na 2015 rok podjęła uchwałę nr V/15/2015 z dnia 28 stycznia 2015 roku zmienioną następującymi uchwałami Rady Gminy Bolimów: nr XI/52/2015 z dnia 28 sierpnia 2015 roku; nr XII/58/2015 z dnia 30 września 2015 roku; nr XV/81/2015 z dnia 29 grudnia 2015 roku oraz zarządzeniem Wójta Gminy Bolimów nr 102/2015 z dnia 31 grudnia 2015 roku,
- na 2016 rok podjęła uchwałę nr XVI/85/2016 z dnia 29 stycznia 2016 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Bolimów na lata 2016 – 2022. Do czasu przeprowadzenia kontroli zmiany nie wystąpiły.

Wieloletnia Prognoza Finansowa przyjęta przez Radę Gminy Bolimów w dniu 28 stycznia 2015 roku uchwalona na lata 2015 – 2019 obejmowała prognozę kwot długu i spłat zobowiązań na lata 2015 – 2022, z 29 stycznia 2016 roku uchwalono ją na lata 2016 – 2022 z prognozą kwot długu i spłat zobowiązań na lata 2016 – 2022.

Zapisy ww. Wieloletnich Prognoz Finansowych zawierały wszystkie informacje wymagane art. 226 ww. ustawy.

W myśl cytowanego wyżej przepisu prawa uchwalona Wieloletnia Prognoza Finansowa winna być realistyczna, a przyjęte w niej prognozowane wielkości finansowe powinny posiadać uzasadnienie wynikające z dokumentów źródłowych będących w dyspozycji kontrolowanej jednostki. W związku z powyższym kontrolujący dokonali analizy danych przedstawionych w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2015 – 2019 wg zapisów wersji ostatecznej z uwzględnieniem zapisów pierwotnych; danych zawartych w WPF na lata 2016 – 2022 w wersji pierwotnej.

Szczegółowe dane w zakresie analizy danych WPF z 2015 roku (wersja pierwotna i po zmianach) i WPF z 2016 roku (wersja pierwotna) przedstawiono w tabeli stanowiącej załącznik nr 26 protokołu kontroli.

Planowane dochody

Wieloletnia Prognoza Finansowa	Dochody bieżące				Dochody ogółem			
	2016 w stosunku do 2015		2017 w stosunku do 2016		2016 w stosunku do 2015		2017 w stosunku do 2016	
	Wielkość w %	Wzrost/spadek	Wielkość w %	Wzrost/spadek	Wielkość w %	Wzrost/spadek	Wielkość w %	Wzrost/spadek
WPF wersja pierwotna z 2015 roku	0,98	↑	1,00	↑	32,14	↓	0,17	↑
WPF wersja ostateczna z 2015 roku	1,28	↑	1,00	↑	29,74	↓	0,17	↑
WPF wersja pierwotna z 2016 roku	0,24	↓	1,50	↑	30,47	↓	1,49	↑

Jak wynika z ww. tabeli wzrost zaplanowanych dochodów bieżących w 2016 roku w stosunku do 2015 roku wynosił w granicach 0,98% – 1,28% (WPF z 2015 roku wersja pierwotna i ostateczna). Spadek dochodów bieżących w 2016 roku w stosunku do 2015 roku (WPF z 2016 roku wersja pierwotna) nastąpił o 0,24%. Spadek ww. dochodów nastąpił na skutek zmniejszenia dochodów z tytułu subwencji ogólnej (kontrola skarbowa przeprowadzona w miesiącu maju 2014 roku). Planowano jedynie subwencje i dotacje zgodnie z określonymi kwotami w posiadanych pismach z Ministerstwa Finansów, Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego. Na zmniejszenie wpłynęły również przypisy podatku od nieruchomości Gminie Bolimów w 2015 roku, które w 2016 roku (WPF z 2016 roku) nie wystąpiły.

Wzrost planowanych dochodów bieżących w 2017 roku w stosunku do 2016 roku kształtował się w granicach od 1% do 1,5%.

Dochody prognozowane były w oparciu o:

- wykonanie planu dochodów za poprzedni rok,
- dane z Ministerstwa Finansów, z Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego, z Krajowego Biura Wyborczego,
- udziały we wpływach w podatku dochodowym od osób fizycznych; podatku dochodowym od osób prawnych, wpływu z podatków: od nieruchomości, rolnego, leśnego i od środków transportowych; wpływy z tytułu podatku od działalności gospodarczej od osób fizycznych opłacany w formie karty podatkowej; wpływy z opłat za odbiór odpadów komunalnych (ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach); wpływy z opłaty skarbowej, podatku od czynności cywilno prawnych; podatku od spadków i darowizn; wpływu z tytułu opłaty eksploatacyjnej,
- dochody bieżące z mienia komunalnego w oparciu o podpisane umowy najmu i dzierżawy z uwzględnieniem wpływów tytułem zaległych dochodów z czynszu,
- dochody z tytułu opłat za wodę i ścieki,
- dochody z tytułu subwencji i dotacji przyjęte zgodnie z planowanymi kwotami określonymi w pismach przez Ministerstwo Finansów, Łódzki Urząd Wojewódzki oraz Krajowe Biuro Wyborcze Delegatura w Skierniewicach,
- planowane kwoty dotacji dla Gminy Bolimów na zadania zlecone Gminie na lata 2015 - 2016,
- dotacje celowe wyliczone na podstawie ustawy o systemie oświaty oraz rozporządzenia Ministra Edukacji w sprawie udzielania Gminom dotacji na dofinansowanie zadań własnych z tytułu prowadzenia przedszkoli,
- wpływy z uzyskania planowanych dochodów majątkowych (prognozy z 2015 i 2016 roku).
- wykonanie planu wydatków z lat ubiegłych.

W WPF za lata: 2015 (wersja pierwotna i ostateczna) i 2016 (wersja pierwotna) wystąpił spadek dochodów ogółem w 2016 roku w stosunku do 2015 roku w granicach od 29,74% - 32,14%. Zmniejszenie dochodów ogółem, oprócz spadku dochodów bieżących wynikało z faktu, że w 2015 roku zaplanowano dochody majątkowe z tytułu: środków unijnych (na projekty: „Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz wodociągowej w Gminie Bolimów”, „Budowa ogólnodostępnego parkingu w miejscowości Humin”, „Internet dla mieszkańców Gminy Bolimów – przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu”, Renowacja kwater żołnierzy znajdujących się na cmentarzu w Bolimowie”), dotacji z WFOŚ i GW na rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej oraz wodociągowej w Gminie Bolimów, dotacji z Urzędu Marszałkowskiego (na zadania: „Przebudowa drogi w miejscowości Nowe Kęszyce” i „Przebudowa fragmentu drogi dojazdowej do gruntów rolnych w Bolimowie – II etap”).

Planowane wydatki

Wieloletnia Prognoza Finansowa	Wydatki bieżące			
	2016 rok w stosunku do 2015 roku		2017 rok w stosunku do 2016 roku	
	Wielkość w %	Wzrost/ spadek	Wielkość w %	Wzrost/ spadek
WPF wersja pierwotna z 2015 roku	0,43	↑	1,00	↑
WPF wersja ostateczna z 2015 roku	3,83	↓	1,00	↑
WPF wersja pierwotna z 2016 roku	2,50	↑	1,95	↑

Jak wynika z powyżej przedstawionej tabeli wzrost zaplanowanych wydatków bieżących w 2016 roku w stosunku do 2015 roku kształtował się od 0,43% do 2,5% (WPF z 2015 roku wersja pierwotna; WPF z 2016 roku wersja pierwotna). Zgodnie z WPF z 2015 roku

(wersja ostateczna) spadek planowanych dochodów bieżących w 2016 roku w stosunku do 2015 roku wynosił 3,83%. Wzrost planowanych wydatków bieżących w 2017 roku w stosunku do 2016 roku (WPF z 2015 roku – wersja pierwotna i ostateczna, WPF z 2016 roku – wersja pierwotna) wynosił w granicach 1% – 1,95%.

Wydatki bieżące w 2016 roku w stosunku do 2015 roku według ostatecznej wersji WPF z 2015 roku wykazują tendencję spadkową z uwagi na niższe wydatki, które były planowane z dotacji budżetu państwa na cele bieżące (na początku danego roku planuje się tylko te kwoty dotacji na zadania bieżące, jakie są znane na początku roku budżetowego). W trakcie roku następuje wzrost planowanych wydatków w związku z odpowiednimi decyzjami Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego (m.in. zwrot podatku akcyzowego, wyprawka szkolna, stypendia dla uczniów) jak również fakt, iż w 2015 roku otrzymano dotację z WFOŚ i GW na „Ekopracownie” dla Szkoły Podstawowej i Gimnazjum, a w 2016 roku jej nie planowano.

Zgodnie z Wieloletnimi Prognozami Finansowymi z 2015 i 2016 roku wydatki bieżące były uzależnione od zakładanych dochodów bieżących jak również prognozowane były w oparciu o wykonanie planu wydatków z lat ubiegłych.

W kalkulacji prognozowania wydatków przyjęto: podział na wydatki bieżące (bez wydatków na obsługę długu publicznego), wydatki bieżące na obsługę długu publicznego oraz wydatki majątkowe.

Dla wydatków bieżących (bez wydatków na obsługę długu publicznego) przyjęto podział na:

- wynagrodzenia i odliczane od nich składki, gdzie w prognozowaniu wydatków osobowych ujęto: wynagrodzenia na podstawie obowiązującego w danej chwili zatrudnienia z uwzględnieniem nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych, zmian stażu pracy, wypłat dodatkowego wynagrodzenia rocznego oraz planowanego bądź nie planowanego wzrostu wynagrodzeń dla pracowników administracji i obsługi,
- wydatki związane z funkcjonowaniem jednostki samorządu terytorialnego tj. wydatki na dany rok prognozowane w oparciu o założenia do budżetu na ten sam rok, w oparciu o przewidywane wykonanie w roku poprzednim.

Zgodnie z założeniami Wieloletnich Prognoz Finansowych sporządzonych w latach 2015 – 2016 dla Gminy Bolimów, wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych od 2015 roku został spełniony. Analiza danych dotyczących części składowych niezbędnych do wyliczenia wymienionego powyżej wskaźnika wykazała, że został on realnie przedstawiony, gdyż znaczny wzrost dochodów lub ich spadek był w pełni uzasadniony. W zaplanowanych rozchodach na lata 2015 – 2016 zostały ujęte spłaty już zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek jak również planowanych do zaciągnięcia w roku następnym. Planowana wysokość na obsługę długu corocznie wykazywała tendencję spadkową z uwagi na zmniejszające się raty kapitałowe ww. zobowiązań. Powyższe wskazuje na realne planowanie prognozy finansowej Gminy Bolimów na lata 2015 – 2022.

Test dotyczący przestrzegania wskaźnika spłaty zadłużenia obowiązującego w roku 2015 i latach następnych stanowi załącznik nr 27 protokołu kontroli.

2 PRZESTRZEGANIE ZASAD GOSPODARKI FINANSOWEJ OKREŚLONYCH W ART.254 PKT 3 USTAWY Z DNIA 27 SIERPNI 2009 ROKU O FINANSACH PUBLICZNYCH

Kontrolujący sprawdzili przestrzeganie zasad gospodarki finansowej określonych w art. 254 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

Dokonano analizy wydatków poniesionych na dzień: 10 kwietnia 2014 roku, 20 sierpnia 2014 roku, 17 grudnia 2014 roku, 27 stycznia 2015 roku, 18 czerwca 2015 roku oraz 11 grudnia 2015 roku dotyczących działu 750 – administracja publiczna oraz poniesionych na dzień: 1 lutego 2014 roku, 12 czerwca 2014 roku, 15 grudnia 2014 roku, 10 marca 2015 roku, 19 czerwca 2015 roku i 3 grudnia 2015 roku dotyczących działu 600 – transport i łączność w zakresie niżej wymienionej klasyfikacji budżetowej:

Dział 750 Administracja publiczna rozdział 75023 – urzędy gmin:

- § 4010 – wynagrodzenia osobowe pracowników,
- § 4210 – zakup materiałów i wyposażenia,
- § 4260 – zakup energii,
- § 4300 – zakup pozostałych usług.

Dział 600 Transport i łączność, rozdział 60016 drogi publiczne gminne:

- § 4210 – zakup materiałów i wyposażenia
- § 4270 – zakup usług remontowych,
- § 4300 – zakup usług pozostałych.

Na podstawie wydruków z księgi rachunkowej dotyczących realizacji wydatków budżetowych, jak również na podstawie uchwał Rady Gminy Bolimów i zarządzeń Wójta Gminy Bolimów stwierdzono, że wydatki wybranego do kontroli okresu w wymienionych powyżej działach, rozdziałach i paragrafach zostały wykonane w granicach kwot określonych w budżetach Gminy Bolimów.

Wykonanie wydatków w wybranych działach, rozdziałach i paragrafach poniesionych w okresach objętych próbą kontroli stanowi załącznik nr 28 protokołu kontroli.

Akta kontroli strony 53 - 64: Wydruki komputerowe przedstawiające wydatki w wybranych działach, rozdziałach i paragrafach poniesione w okresach objętych próbą kontroli.

VII. WYKONYWANIE BUDŻETU. REALIZACJA DOCHODÓW BUDŻETOWYCH

1. DOCHODY Z PODATKÓW I OPŁAT LOKALNYCH - 2014 - 2015.

---

1) Rachunkowość w zakresie podatków i opłat. Plan kont

Organizacja wymiaru podatków i ich księgowania prowadzona była na podstawie uregulowań wewnętrznych zawartych w:

- załączniku nr 4 do zarządzenia nr 86/2010 Wójta Gminy Bolimów z dnia 31 grudnia 2010 roku w sprawie wprowadzenia planu kont dla Gminy Bolimów i Urzędu Gminy Bolimów oraz ustaleń dotyczących polityki rachunkowości,

- załączniku nr 6 do zarządzenia nr 100/2014 Wójta Gminy Bolimów z dnia 29 grudnia 2014 roku w sprawie przepisów wewnętrznych regulujących gospodarkę finansową w Urzędzie Gminy w Bolimowie.

Na podstawie obowiązujących w jednostce uregulowań do ewidencji podatków i opłat lokalnych służyły konta: 101 - „Kasa”, 130 - „Rachunek bieżący jednostki”, 141 - „Środki pieniężne w drodze”, 221 - „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, 720 - „Przychody z tytułu dochodów budżetowych” i 226 - „Długoterminowe należności budżetowe” oraz konta pozabilansowe: 990, 991.

Kontrolujący stwierdzili, że przypisy, odpisy, zaległości, odsetki i nadpłaty ewidencjonowane były komputerowo, przez proporcjonalne rozbięcie zobowiązania pieniężnego w zakresie podatków i opłat i uzgadniane na koniec każdego miesiąca, co potwierdzają zapisy w sprawozdaniach Rb – 27S i Rb – PDP w rozbięciu na poszczególne podatki.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 3 litera „b” i „c” ustawy o rachunkowości, zasady przetwarzania i ochrony danych osobowych w systemie informatycznym, opracowano i zawarto w załączniku nr 5 do zarządzenia nr 86/2010 Wójta Gminy Bolimów z dnia 31 grudnia 2010 roku w sprawie wprowadzenia planu kont dla Gminy Bolimów i Urzędu Gminy Bolimów oraz ustaleń dotyczących polityki rachunkowości.

Prawidłowość dokonanych zapisów księgowych oraz zapisów na kontach podatników przeanalizowano w oparciu o materiały źródłowe (deklaracje podatkowe, decyzje umorzeniowe, dowody wpłaty).

Testy dotyczące przestrzegania zasad rachunkowości podatkowej stanowią załącznik nr 29 do protokołu kontroli.

2) Organizacja wymiaru i poboru podatków i opłat (inkaso)

W Urzędzie Gminy Bolimów zagadnienia związane z wymiarem i ewidencją podatków: rolnego, leśnego i od nieruchomości prowadziła Urszula Lepieszka zatrudniona na stanowisku inspektora w Referacie Finansowym. Wymiar i ewidencję podatku od środków transportowych prowadziła Barbara Adamka inspektor w Referacie Finansowym. Naliczanie podatków, ewidencja podatku od nieruchomości, rolnego, leśnego od osób fizycznych, prowadzona była z wykorzystaniem programu komputerowego „PODATKI” firmy „Usługi Informatyczne PROINFO” z Ozorkowa. Natomiast naliczanie i ewidencja podatków: rolnego, leśnego, i od nieruchomości od osób prawnych oraz od środków transportowych od osób fizycznych i prawnych prowadzona była ręcznie. Na koniec każdego roku budżetowego ustalane były stany kont zobowiązań pieniężnych poszczególnych podatników. Opracowywaniem decyzji dotyczących: umorzeń, odroczeń i rozkładania na raty zaległości podatkowych zajmowała się Anna Smolczewska zajmująca stanowisko kasjera. Natomiast decyzje związane z udzieleniem ulg z tytułu nabycia gruntów, inwestycyjnych i żołnierskich opracowywała Urszula Lepieszka. Windykację należności podatkowych prowadziła Barbara Adamka. W zakresie naliczanych odsetek i innych należności (koszty wysyłania upomnień) występowała korespondencja kont Wn 221 i Ma 720.

Nakazy płatnicze łącznego zobowiązania pieniężnego i decyzje w sprawie wymiaru podatków od osób fizycznych w latach 2014 – 2015 zostały doręczone podatnikom za pośrednictwem poczty lub inkasentów.

Zgodnie z informacją Skarbnika Gminy – Krystyny Pilaszek, pobór podatków następował w drodze inkasa oraz za pośrednictwem banku i poczty.

W okresie kontrolowanym obowiązywała uchwała Rady Gminy Bolimów nr VIII/43/07 z dnia 27 kwietnia 2007 roku w sprawie zarządzenia poboru w drodze inkasa, wyznaczenia inkasentów, określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso podatków: rolnego, leśnego i od nieruchomości. W powyżej wymienionej uchwale Rada Gminy ustaliła pobór podatków od nieruchomości, rolnego i leśnego w drodze inkasa oraz określiła inkasentów i wysokości wynagrodzenia za inkaso. Zgodnie z wymienioną uchwałą inkasentom przyznano prowizję w wysokości 4% – 5,9% od zainkasowanych kwot (w zależności od wielkości sołectwa). W uchwale nie wskazano terminu dokonywania wpłat przez inkasentów podatku pobranego od podatników, w związku, z czym inkasenci powinni rozliczać się w dniu następującym po ostatnim dniu, w którym zgodnie z przepisami prawa podatkowego, wpłata podatku powinna nastąpić.

W 2014 roku inkasenci z wybranych do kontroli sołectw zainkasowali łączne zobowiązanie pieniężne od osób fizycznych na kwotę **12.414,00** zł (II rata), w 2015 roku **22.356,60** zł (I rata). W kontrolowanym okresie inkasenci rozliczyli się z zainkasowanych kwot łącznego zobowiązania pieniężnego zgodnie z ustawowo obowiązującym terminem.

Kontrolujący dokonali sprawdzenia naliczonych i wypłaconych inkasentom wynagrodzeń i stwierdzili, że inkasenci w wybranej próbie otrzymali wynagrodzenie w wysokości zgodnej z postanowieniami Rady Gminy Bolimów. Wynagrodzenia za zainkasowanie II raty 2014 roku inkasentom, wypłacono w dniu 22 maja 2014 roku z kasy Urzędu Gminy Bolimów na podstawie listy wypłaty z dnia 21 maja 2014 roku (raport kasowy nr 98, poz. 30), a za pobranie I raty 2015 roku inkasentom, wypłacono wynagrodzenie za inkaso w dniu 24 marca 2015 roku z kasy Urzędu Gminy Bolimów na podstawie listy wypłat z dnia 20 marca 2015 roku (raport kasowy nr 57, poz. 18).

Listy wypłat sporządzane były przez Barbarę Adamka inspektora w Referacie Finansowym; sprawdzane pod względem merytorycznym przez Andrzeja Czarnotę Sekretarza Gminy Bolimów; pod względem: formalnym i rachunkowym przez Małgorzatę Przybysz podinspektora; zabezpieczenia środków w budżecie i zatwierdzone przez Skarbnika Gminy Krystynę Pilaszek oraz zatwierdzone do wypłaty przez Wójta Gminy Stanisława Linarta.

Wysokość zainkasowanych kwot łącznego zobowiązania pieniężnego oraz naliczone i wypłacone inkasentom wynagrodzenia w wybranych sołectwach przedstawiają tabele stanowiące załącznik nr 30 protokołu kontroli.

Realizację dochodów Gminy z tytułu podatków i opłat lokalnych w latach 2014-2015 przedstawiono w poniżej zamieszczonych tabelach:

Tabela
Plan i realizacja dochodów własnych w 2014 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Plan (w zł)	Wykonanie (w zł)	Procent Wykonania planu	Udział procentowy w wykonaniu budżetu
1	2	3	4	5	6
DOCHODY BUDŻETOWE - ogółem		13 264 852,26	11 853 924,95	89,36	100,00
1.	Podatek od nieruchomości	1 425 711,00	1 428 923,24	100,23	12,05
2.	Podatek rolny	382 192,00	382 117,93	99,98	3,22
3.	Podatek leśny	93 091,00	93 465,80	100,40	0,79
4.	Podatek od środków transportowych	102 500,00	102 926,40	100,42	0,87
5.	Opłata targowa	12 000,00	17 363,00	144,69	0,15

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przedłożonych przez Urząd Gminy w Bolimowie.

Tabela
Plan i realizacja dochodów w 2015 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Plan (w zł)	Wykonanie (w zł)	Procent Wykonania planu	Udział procentowy w wykonaniu budżetu
1	2	3	4	5	6
DOCHODY BUDŻETOWE - ogółem		18 281 418,28	17 962 363,82	98,25	100,00
1.	Podatek od nieruchomości	1 527 424,00	1 610 099,84	105,41	8,96
2.	Podatek rolny	380 604,00	379 332,95	99,67	2,11
3.	Podatek leśny	103 211,00	102 565,80	99,37	0,57
4.	Podatek od środków transportowych	122 757,00	123 133,60	100,31	0,69
5.	Opłata targowa	16 000,00	17 298,00	108,11	0,10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przedłożonych przez Urząd Gminy w Bolimowie.

3) Podatek od nieruchomości

W okresie kontrolowanym obowiązywały stawki podatku od nieruchomości określone uchwałą nr XXVI/135/2012 Rady Gminy Bolimów z dnia 29 listopada 2012 roku w sprawie ustalenia wysokości stawek podatku od nieruchomości, opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 13 grudnia 2012 roku pod poz. 4477. Uchwała obowiązywała do dnia 31 grudnia 2015 roku.

W dniu 25 listopada 2011 roku Rada Gminy Bolimów podjęła uchwałę nr XIV/79/2011 w sprawie zwolnień w podatku od nieruchomości. Uchwała obowiązuje nadal.

Zgodnie z ww. uchwałą Rada Gminy Bolimów zwolniła:

- budynki lub ich części, budowle o charakterze ogólnodostępnym, zajęte na prowadzenie zadań z zakresu kultury fizycznej przez sport i rekreację ruchową w rozumieniu ustawy z dnia 18 stycznia 1996 roku o kulturze fizycznej (Dz. U. z 2007 roku, nr 226, poz. 1675 ze zm.) i wykorzystywane na boiska wraz z infrastrukturą tych obiektów typu: szatnie, zaplecze sanitarno – higieniczne, trybuny z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej wraz z gruntami związanymi z tymi obiektami,
- budynki lub ich części oraz budowle zajęte na potrzeby jednostek ochrony przeciwpożarowej w rozumieniu ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2009 roku, nr 178, poz. 1380 ze zm.) wraz z gruntami związanymi z tymi budynkami lub budowlami, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej,
- budynki lub ich części oraz budowle lub ich części wykorzystywane na potrzeby zbiorowego odprowadzania ścieków oraz zbiorowego zaopatrzenia w wodę w rozumieniu ustawy z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2006 roku, nr 123, poz. 858 ze zm.) wraz z gruntami związanymi z tymi budynkami lub budowlami,
- budynki lub ich części wykorzystywane na potrzeby działalności kulturalnej prowadzonej w formie: świetlic, domów kultury i bibliotek, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 25 października 1991 roku o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2001 r., nr 13, poz. 123 ze zm.) wraz z gruntami związanymi z tymi budynkami, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej,

- budynki lub ich części wykorzystywane na cele związane z ochroną bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego realizowane na podstawie ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji (Dz. U. z 2007 roku, nr 43, poz. 277 ze zm.) wraz z gruntami związanymi z tymi budynkami.

Uchwałą nr XIV/78/2011 z dnia 25 listopada 2011 roku Rada Gminy Bolimów określiła wzory formularzy informacji w sprawie podatku od nieruchomości oraz deklaracji na podatek od nieruchomości. Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego nr 384 z dnia 17 grudnia 2011 roku, pod pozycją 4241. Uchwała obowiązywała do dnia 31 grudnia 2015 roku.

W czasie postępowania kontrolnego stwierdzono, że w Gminie Bolimów w okresie kontrolowanym i w latach wcześniejszych nie była wprowadzona opłata prolongacyjna z tytułu rozłożenia na raty lub odroczenia terminu płatności podatków oraz zaległości podatkowych (Rada Gminy Bolimów nie podjęła uchwały w tej sprawie). Stwierdzono również, iż uchwały w sprawie ustalenia stawek podatkowych, zwolnień, wzorów formularzy, nie były przedmiotem rozstrzygnięć nadzorczych Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej.

Kontrolujący stwierdzili, że Urząd Gminy w Bolimowie otrzymuje ze Starostwa Powiatowego w Skierniewicach informacje dotyczące zmian w ewidencji gruntów i budynków. W Urzędzie Gminy Bolimów ostatnie zmiany (37 zmian) odnotowano w dniu 2 czerwca 2016 roku w stosunku do 88 osób, które są w toku ich wprowadzania.

Dokonano analizy prawidłowości przyjętych przez Radę Gminy Bolimów stawek podatku od nieruchomości w latach 2014 – 2015 poprzez porównanie ich ze stawkami określonymi w Obwieszczeniach Ministra Finansów: z dnia 7 sierpnia 2013 roku w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2014 roku (M.P. z 2013 r., poz. 724) i z dnia 7 sierpnia 2014 roku w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2015 roku (M.P. z 2014 r., poz. 718). W wyniku analizy stwierdzono, że uchwalone przez Radę Gminy Bolimów w poszczególnych latach stawki podatku od nieruchomości obowiązujące na terenie Gminy Bolimów, nie przekraczały górnych stawek podatku, określonych w cytowanych powyżej przepisach prawa.

Tabela z wyszczególnieniem obowiązujących na terenie Gminy Bolimów stawek podatku od nieruchomości przyjętych uchwałami Rady Gminy Bolimów oraz stawek ustawowych w latach 2013 – 2015 stanowią załącznik nr 31 protokołu kontroli.

Podatek od nieruchomości od osób prawnych

Na terenie Gminy Bolimów w 2014 roku działało 32 osób prawnych, a w 2015 roku 31 podatników. Wymiar podatku wynosił: na 2014 rok – 750.696,00 zł, na 2015 rok – 894.099,00 zł.

W celu sprawdzenia terminowości składania deklaracji podatkowych przez osoby prawne próbą objęto 10 podatników (posiadających numery ewidencyjne: (...))¹.

Wymiar podatku w badanej próbie wynosił: 669.481,00 zł – 2014 rok, 676.433,00 zł – 2015 rok.

---

¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Analiza deklaracji oraz wpłat należnych kwot podatku dla podatników objętych próbą kontrolną wykazała, że:

- w 2014 roku 3 osoby prawne złożyły ww. deklaracje nieterminowo. Opóźnienia wynosiły od 1 do 2 dni. W 2015 roku nieterminowo tj. z 1 dniowym opóźnieniem złożyła deklaracje 1 osoba. W 2014 roku korektę deklaracji złożył 1 podatnik (nr ewidencyjny (...))², a w 2015 roku 2 podatników. Stawki podatków w deklaracjach podatkowych i złożonych korektach zostały określone zgodnie z obowiązującymi w latach: 2014 – 2015 uchwałami Rady Gminy Bolimów,
- deklaracje lub dołączone do nich pisma przewodnie zawierały pieczętkę z datą i nr pozycji rejestracji wpływu deklaracji do Urzędu Gminy,
- złożone przez podmioty prawne deklaracje podatkowe na lata 2014 i 2015, zawierały adnotacje pracownika organu podatkowego – podpis osoby przyjmującej i analizującej deklarację, które potwierdzały podejmowanie przez organ podatkowy czynności sprawdzających, których wymóg wynikał z art. 272 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (tekst jednolity z 2005 r., Dz. U. nr 8, poz. 60 ze zm. oraz tekst jednolity z 2012 r., Dz. U. z 2012 r., poz. 749),
- Gmina otrzymuje ze Starostwa Powiatowego w Skierniewicach dane dotyczące zmiany w ewidencji gruntów i budynków, na podstawie, których organ podatkowy może wzywać podatników do złożenia korekty deklaracji podatkowej oraz skorzystać z możliwości wszczęcia postępowania podatkowego w stosunku do podatników, u których wystąpiły wątpliwości, co do wiarygodności danych przedstawionych w deklaracjach przez nich złożonych,
- kontrola terminowości wpłat podatku w latach 2014 – 2015 wykazała, że ze skontrolowanej próby 10 podatników, w znacznej części raty podatku wpłacane były terminowo. Podatnik o nr ewidencyjnym (...)³ wpłacił podatek za cały rok. Stwierdzono, że w 2014 roku nieterminowych wpłat rat podatku dokonali poniżej wymienieni podatnicy: (...)⁴,
- w 2015 roku poniżej wymienieni podatnicy wpłacili nieterminowo następujące raty podatku: (...)⁵
- od nieterminowych wpłat (w przypadkach gdzie odsetki przekraczały trzykrotność wartości opłaty pobieranej przez "Pocztę Polską" za traktowanie przesyłki listowej, jako przesyłki poleconej) pobrano odsetki w łącznej kwocie: 2014 rok – 18,00 zł oraz koszty upomnienia w wysokości 8,80 zł; 2015 rok – 53,00 zł,

---

² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

- dokonywano proporcjonalnego zaliczania wpłaty na poczet zaległości i odsetek a następnie podatnik dokonywał wpłaty kwoty odsetek, jako dopełnienie należnej kwoty podatku.

Tabela z wyszczególnieniem wybranych do kontroli podatników przedstawiająca wyniki analizy pod względem terminowości złożenia deklaracji podatkowej oraz prawidłowości zadeklarowanego podatku jak również złożenia korekt deklaracji stanowi załącznik nr 32 protokołu kontroli.

Tabela przedstawiająca terminowość wpłat rat podatku od nieruchomości – osoby prawne w badanej próbie stanowi załącznik nr 33 protokołu kontroli.

W toku kontroli stwierdzono, że Gmina nie składała deklaracji na podatek od nieruchomości za lata 2010 – 2014. Poniżej wymienione deklaracje zostały złożone w wyniku przeprowadzenia przez Urząd Kontroli Skarbowej w Łodzi (postanowienia Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Łodzi: UKS1091/W3B/42/40/14/2/005 z dnia 13 marca 2014 roku) w czasie od 24 marca 2014 roku do 16 kwietnia 2014 roku kontroli skarbowej w zakresie: rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku od towarów i usług za miesiąc październik 2010 roku oraz rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania, prawidłowości obliczania i wpłacania podatku od nieruchomości za 2010 rok.

Zgodnie z wyjaśnieniem ustnym Skarbnika Gminy Krystyny Pilaszek wyniki kontroli przeprowadzonej przez UKS w powyższym zakresie nie skutkowały korektą sprawozdania Rb-PDP. Natomiast skutki finansowe braku opodatkowania w latach 2010 – 2014 oraz skutki finansowe dotyczące decyzji o umorzeniu zostały wykazane w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-PDP za 2014 rok, tj. bieżących sprawozdaniach po kontroli UKS.

Gmina Bolimów złożyła deklaracje na podatek od nieruchomości w następujących terminach:

- 2010 rok – 9 kwietnia 2014 roku na kwotę 55.633,00 zł,
- 2011 rok – 28 kwietnia 2014 roku na kwotę 75.974,00 zł,
- 2012 rok – 28 kwietnia 2014 roku na kwotę 146.718,00 zł,
- 2013 rok – 28 kwietnia 2014 roku na kwotę 188.476,00 zł,
- 2014 rok – 28 kwietnia 2014 roku na kwotę 188.600,00 zł,
- 2015 rok – 29 stycznia 2015 roku na kwotę 185.591,00 zł i 11 lutego 2015 roku korekta deklaracji na kwotę 185.209,00 zł.

Wójt Gminy Bolimów wydał nw. decyzje dotyczące umorzenia Gminie Bolimów podatku od nieruchomości za lata 2010 – 2014 na łączną kwotę 599.143,00 zł:

- Fn.3129.6.2014 z dnia 10 kwietnia 2014 roku – umorzenie zaległości podatkowych za 2010 rok w kwocie 55.633,00 zł z odsetkami w wysokości 25.909,00 zł w podatku od nieruchomości,
- Fn.312.7.2014 z dnia 28 kwietnia 2014 roku – umorzenie zaległości podatkowych za lata 2011 – 2014 (raty: I, II, III i IV) w łącznej kwocie 474.036,00 zł z odsetkami w wysokości 74.533,00 zł w podatku od nieruchomości,
- Fn.3129.8.2014 z dnia 16 maja 2014 roku – umorzenie zaległości podatkowej dotyczącej V raty podatku od nieruchomości za 2014 rok w kwocie 15.717,00 zł w podatku od nieruchomości,
- Fn.3129.13.2014 z dnia 17 czerwca 2014 roku – umorzenie zaległości podatkowej dotyczącej VI raty podatku od nieruchomości za 2014 rok w kwocie 15.717,00 zł w podatku od nieruchomości,
- Fn.3129.15.2014 z dnia 16 lipca 2014 roku – umorzenie zaległości podatkowej dotyczącej VII raty podatku od nieruchomości za 2014 rok w kwocie 15.717,00 zł w podatku od nieruchomości,
- Fn.3129.16.2014 z dnia 19 sierpnia 2014 roku – umorzenie zaległości podatkowej dotyczącej VIII raty podatku od nieruchomości za 2014 rok w kwocie 15.581,00 zł w podatku od nieruchomości,

- Fn.3129.17.2014 z dnia 16 września 2014 roku – umorzenie zaległości podatkowej dotyczącej IX raty podatku od nieruchomości za 2014 rok w kwocie 15.581,00 zł w podatku od nieruchomości,
- Fn.3129.21.2014 z dnia 16 października 2014 roku – umorzenie zaległości podatkowej dotyczącej X raty podatku od nieruchomości za 2014 rok w kwocie 15.581,00 zł w podatku od nieruchomości,
- Fn.3129.22.2014 z dnia 18 listopada 2014 roku – umorzenie zaległości podatkowej dotyczącej XI raty podatku od nieruchomości za 2014 rok w kwocie 15.584,00 zł w podatku od nieruchomości,
- Fn.3129.27.2014 z dnia 16 grudnia 2014 roku – umorzenie zaległości podatkowej dotyczącej XII raty podatku od nieruchomości za 2014 rok w kwocie 15.629,00 zł w podatku od nieruchomości.

Dokonano porównania treści składanych deklaracji podatkowych przez podatników w wybranej próbie w latach 2013 – 2015.

W wyniku sprawdzenia deklaracji stwierdzono różnice w opodatkowaniu przedstawione w następujących pozycjach zestawienia porównania treści złożonych przez podatników objętych próbą kontroli deklaracji:

- poz. 1 – w 2014 roku nastąpiło zwiększenie powierzchni gruntów pod zabudowę w stosunku do 2013 roku o kwotę 11.760,00 zł w związku z dokonaną modernizacją polegającą na zmianie użytków z „RV”, „RVI”, „Ł V” na „Ba”,
- poz. 2 – w 2015 roku w stosunku do lat 2014 – 2013 nastąpiło zwiększenie wartości budowli ze względu na rozbudowę, modernizację i likwidację sieci elektroenergetycznej,
- poz. 6 – w 2015 roku w stosunku do 2014 roku zmniejszyła się wartość budowli o kwotę 8.064,00 zł, co stanowi zmniejszenie wymiaru podatku o 161,00 zł w związku z likwidacją (...) ⁶ budowli położonych na terenie gminy Bolimów, co spowodowało wygaśnięcie obowiązku podatkowego,
- poz. 7 - w roku 2015 w stosunku do roku 2014 nastąpiło zwiększenie wartości budowli ze względu na jej modernizację o 353,00 zł, co stanowiło zwiększenie wymiaru podatku o kwotę 7,00 zł,
- poz. 9 – w 2015 roku w stosunku do 2014 roku nastąpiło zwiększenie wysokości podatku (...) ⁷,
- poz. 10 – w 2015 roku w stosunku do 2014 roku zmniejszyła się powierzchnia opodatkowania (...) ⁸.

Zestawienie porównania treści złożonych przez podatników objętych próbą kontroli deklaracji za lata 2013 – 2015 zostało przedstawione w tabeli stanowi załącznik nr 34 protokołu.

Podatek od nieruchomości od osób fizycznych

---

⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

W 2014 roku podatkiem od nieruchomości objęto 1.670 podatników, a w 2015 roku 1.678 podatników.

Wymiar podatku na 2014 rok wynosił 668.533,00 zł, a na 2015 rok – 705.745,00 zł.

W celu sprawdzenia terminowości wydania decyzji podatkowych próbą objęto 10 podatników prowadzących działalność gospodarczą (nr ewidencyjny podatników: (...)⁹.

Wymiar podatku w badanej próbie wynosił:

2014 rok – 26.709,00 zł,
2015 roku – 26.933,00 zł.

W latach 2014 – 2015 w badanej próbie wszystkie decyzje zostały wydane i doręczone w obowiązującym terminie. W decyzjach dotyczących badanej próby kwota podatku została prawidłowo określona. W 2014 roku nie składano korekt deklaracji podatkowych. W 2015 roku jeden podatnik złożył korektę informacji.

Stawki podatku zastosowane do sporządzenia wymiarów w latach 2014 – 2015 były zgodne z uchwałami Rady Gminy Bolimów i spełniały wymogi określone w art. 5 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity z 2010 r., Dz. U. nr 95, poz. 613 ze zm. oraz Dz. U. z 2014 roku, poz. 849 ze zm.).

Tabela z wyszczególnieniem wybranych do kontroli podatników pod względem terminowości złożenia informacji podatkowej i jej korekt lub wydania decyzji wymiarowej oraz prawidłowości pod względem wysokości podatku stanowi załącznik nr 35 protokołu kontroli.

Kontrolą prawidłowości naliczania, poboru i ewidencji podatku od nieruchomości za lata 2014 – 2015 objęto podatników w wybranej próbie.

Kontroli prawidłowości naliczania, poboru i ewidencji podatku dokonano w oparciu o:

- rejestry wymiarowe,
- uchwały Rady Gminy Bolimów ustalające stawki podatku, które obowiązywały w latach 2014 – 2015,
- kwitariusze łącznego zobowiązania pieniężnego.

W wyniku kontroli dokumentów źródłowych stwierdzono, że w 2014 roku 7 podatników wpłaciło należny podatek terminowo. Nieterminowej wpłaty I raty podatku dokonał 1 podatnik; IV raty 2 podatników oraz II i III raty 1 podatnik. Opóźnienia wynosiły od 1 do 60 dni. Od nieterminowych wpłat pobrano odsetki w łącznej kwocie 7,00 zł i koszty upomnień na łączną kwotę 23,20 zł. W 2015 roku 3 podatników z opóźnieniem dokonało wpłaty I i II raty podatku; 1 podatnik nieterminowo wpłacił III ratę podatku, a 2 podatników z opóźnieniem wpłaciło IV ratę podatku. Opóźnienia kształtowały się od 1 do 54 dni. Od nieterminowych wpłat nie pobrano odsetek z uwagi na to, iż nie przekraczały one trzykrotności wartości opłaty pobieranej przez "Pocztę Polską" za traktowanie przesyłki listowej, jako przesyłki poleconej – art. 54 § 1 pkt 5 ustawy Ordynacja podatkowa. W dwóch przypadkach pobrano koszty upomnienia w łącznej kwocie 23,20 zł. Pozostali podatnicy w wybranej próbie wpłacili podatek terminowo.

Wymiar podatku oraz terminowość wpłat należności podatkowych dla podatników wybranej próby przedstawia załącznik nr 36 protokołu kontroli.

Kontrole podatkowe

---

⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

W okresie objętym kontrolą organ podatkowy nie korzystał z uprawnień wynikających z art. 281 ustawy Ordynacja podatkowa i nie przeprowadzał kontroli u podatników w zakresie zgodności ze stanem faktycznym danych wykazanych w informacjach – osoby fizyczne i deklaracjach w przypadku osób prawnych.

Udzielone ulgi w zapłacie podatku w zakresie podatku od nieruchomości (np. umorzenie zaległości, rozłożenie na raty, odroczenie terminu płatności)

2014 rok

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	23	660.228,09 100.607,00 – odsetki
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	-	-
Odroczenie terminu płatności podatku	1	101,00
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	-	-
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	-	-

2015 rok

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	9	3.546,00 46,00 – odsetki
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	-	-
Odroczenie terminu płatności podatku	7	33.448,00
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	-	-
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	-	-

Na podstawie ewidencji księgowej oraz sprawozdań Rb – 27S i Rb – PDP za 2014 i 2015 rok kontrolujący stwierdzili, że w wyżej wymienionym okresie Wójt Gminy wydał w zakresie umorzenia zaległości w podatku od nieruchomości 32 decyzje na kwotę 663.774,09 zł + odsetki w wysokości 100.653,00 zł, z tego: w 2014 roku – 23 decyzje na kwotę 660.228,09 zł + odsetki w wysokości 100.607,00 zł i w 2015 roku – 9 decyzji na kwotę 3.546,00 zł + odsetki w wysokości 46,00 zł. W zakresie odroczenia terminu płatności podatku Wójt Gminy wydał w 2014 roku 1 decyzję na kwotę 101,00 zł, a w 2015 roku 7 decyzji na kwotę 33.448,00 zł.

Do kontroli przyjęto niżej wymienione decyzje wydane w latach 2014 – 2015 i stwierdzono:

Umorzenia

2014 rok

- Fn.3129.3.2014 z dnia 1 kwietnia 2014 roku – umorzenie zaległości podatkowych za lata 2008 – 2013 w kwocie 551,00 zł z odsetkami w wysokości 165,00 zł w podatku od nieruchomości (osoba fizyczna),

- Fn.3129.5.2014 z dnia 8 kwietnia 2014 roku – umorzenie zaległości podatkowej dotyczącej I raty podatku od nieruchomości za 2014 rok w kwocie 362,00 zł w podatku od nieruchomości (osoba fizyczna),
- Fn.3129.6.2014 z dnia 10 kwietnia 2014 roku – umorzenie zaległości podatkowej za 2010 rok w kwocie 55.633,00 zł z odsetkami w wysokości 25.909,00 zł w podatku od nieruchomości (osoba prawna – Gmina Bolimów),
- Fn.312.7.2014 z dnia 28 kwietnia 2014 roku – umorzenie zaległości podatkowych za lata 2011 – 2014 (raty: I, II, III i IV) w łącznej kwocie 474.036,00 zł z odsetkami w wysokości 74.533,00 zł w podatku od nieruchomości (osoba prawna – Gmina Bolimów),
- Fn.3129.8.2014 z dnia 16 maja 2014 roku – umorzenie zaległości podatkowych dotyczącej V raty podatku od nieruchomości za 2014 rok w kwocie 15.717,00 zł w podatku od nieruchomości (osoba prawna – Gmina Bolimów),
- Fn.3129.14.2014 z dnia 4 lipca 2014 roku – umorzenie zaległości podatkowej dotyczącej podatku od nieruchomości za 2013 rok w kwocie 698,09 zł (osoba fizyczna),
- Fn.3129.18.2014 z dnia 22 września 2014 roku – umorzenie zaległości podatkowej dotyczącej III raty podatku od nieruchomości za 2014 rok w kwocie 362,00 zł (osoba fizyczna),
- Fn.3129.19.2014 z dnia 23 września 2014 roku – umorzenie zaległości podatkowej dotyczącej III raty podatku od nieruchomości za 2014 rok w kwocie 225,00 zł (osoba fizyczna),
- Fn.3129.26.2014 z dnia 4 grudnia 2014 roku – umorzenie zaległości podatkowej dotyczącej XI raty podatku od nieruchomości za 2014 rok w kwocie 909,00 zł (osoba prawna).

2015 rok

- Fn.3129.1.2015 z dnia 12 stycznia 2015 roku – umorzenie zaległości podatkowej dotyczącej XII raty podatku od nieruchomości za 2014 rok w kwocie 909,00 zł (osoba prawna – Wspólnota Lasów Gminy Bolimów),
- Fn.3129.4.2015 z dnia 25 marca 2015 roku – umorzenie zaległości podatkowej dotyczącej części I raty podatku od nieruchomości za 2015 rok w kwocie 235,00 zł (osoba fizyczna),
- Fn.3129.8.2015 z dnia 27 maja 2015 roku – umorzenie zaległości podatkowej dotyczącej II raty podatku od nieruchomości za 2015 rok w kwocie 225,00 zł (osoba fizyczna),
- Fn.3129.9.3.2015 z dnia 10 sierpnia 2015 roku – umorzenie zaległości podatkowej za lata 2012 – 2014 i I – II raty podatku od nieruchomości za 2015 rok w kwocie 282,00 zł i podatku leśnego za ten sam okres w kwocie 440,00 zł oraz odsetek w wysokości 46,00 zł (osoba fizyczna),
- Fn.3129.11.2015 z dnia 20 sierpnia 2015 roku – umorzenie zaległej części ($\frac{1}{2}$) podatku od nieruchomości za lata 2013 – 2014 w kwocie 777,00 zł (osoba fizyczna),
- Fn.3129.13.2015 z dnia 8 października 2015 roku – umorzenie zaległości podatkowej dotyczącej III raty podatku od nieruchomości za 2015 rok w kwocie 4,00 zł (osoba fizyczna),
- Fn.3129.14.2015 z dnia 9 grudnia 2015 roku – umorzenie zaległości podatkowej dotyczącej IV raty podatku od nieruchomości za 2015 rok w kwocie 302,00 zł (osoba fizyczna).

Odroczenia

2014 rok

Fn.3128.1.2014 z dnia 26 września 2014 roku – odroczenie terminu płatności III raty podatku od nieruchomości za 2014 rok w kwocie 101,00 zł do dnia 28 listopada 2014 roku (osoba fizyczna).

2015 rok

- Fn.3128.2.2015 z dnia 16 marca 2015 roku – odroczenie terminu płatności I raty podatku od nieruchomości za 2015 rok w kwocie 229,00 zł do dnia 15 maja 2015 roku (osoba fizyczna),
- Fn.3128.3.2015 z dnia 30 marca 2015 roku – odroczenie terminu płatności I raty podatku od nieruchomości za 2015 rok w kwocie 3.552,00 zł do dnia 30 czerwca 2015 roku (osoba fizyczna),
- Fn.3128.8.2015 z dnia 8 października 2015 roku – odroczenie terminu płatności III raty podatku od nieruchomości za 2015 rok w kwocie 3.552,00 zł do dnia 30 listopada 2015 roku (osoba fizyczna),
- Fn.3128.12.2015 z dnia 9 grudnia 2015 roku – odroczenie terminu płatności III raty podatku od nieruchomości za 2015 rok w kwocie 7.515,00 zł do dnia 30 grudnia 2015 roku (osoba fizyczna).

W wyniku powyższego stwierdzono:

- sprawy z wniosków podatników dotyczących ulg w zapłacie podatku zostały załatwione w drodze decyzji zgodnie z art. 207 ustawy Ordynacja podatkowa,
- **organ podatkowy przed wydaniem decyzji (dotyczących umorzenia) nr: 3129.26.2014 z dnia 4 grudnia 2014 roku i 3129.1.2015 z dnia 12 stycznia 2015 roku, nie przeprowadził wyczerpująco postępowania wyjaśniającego wymaganego przepisami art. 122 i 187 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa (brak dokumentów poświadczających trudną sytuację materialną występującą u podatnika),**

Wyjaśnienie Wójta Gminy Stanisława Linarta w sprawie nieprzeprowadzenia postępowania wyjaśniającego przed wydaniem decyzji: nr: 3129.26.2014 z dnia 4 grudnia 2014 roku i 3129.1.2015 z dnia 12 stycznia 2015 roku stanowi załącznik nr 37 do protokołu kontroli.

- organ podatkowy przed wydaniem decyzji przeprowadził postępowanie wyjaśniające, wymagane przepisami art. 122 i 187 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa, oprócz ww. przypadków,
- zgodnie z przepisami art. 210 § 4 ustawy Ordynacja podatkowa, wymienione decyzje zawierały uzasadnienia faktyczne,
- umorzenia stosowano tylko do zaległości podatkowych i odsetek,
- w przypadku sprawdzonej decyzji nr Fn.3129.9.3.2015 z dnia 10 sierpnia 2015 roku wyznaczono 7 dniowy termin do wypowiedzenia się w zakresie zebranego materiału dowodowego,
- decyzje dotyczyły osób fizycznych i osób prawnych,
- decyzje wydawał Stanisław Linart Wójt Gminy Bolimów lub osoba przez niego upoważniona tj. Sekretarz Gminy Bolimów Andrzej Czarnota.

Udzielone ulgi i zwolnienia w zakresie podatku rolnego (w szczególności ulga inwestycyjna i z tytułu nabycia gruntów)

Rodzaj decyzji	2014		2015	
	Ilość wydanych decyzji	Kwota objęta decyzjami (zł)	Ilość wydanych decyzji	Kwota objęta decyzjami (zł)
Ulga inwestycyjna	-	-	-	-
Zwolnienie z tytułu nabycia gruntów	12	-	12	-
Ulga żołnierska	-	-	-	-
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	8	335,00	6	431,00

Rozłożenie na raty zapłaty podatku (zaległości)	-	-	-	-
Odroczenie terminu płatności podatku (zaległości)	-	-	6	415,00

Ulgi z tytułu nabycia gruntów

Wójt Gminy Bolimów wydał w okresie kontrolowanym 24 decyzje dotyczące zwolnień z tytułu nabycia gruntów z tego: w 2014 roku 12 decyzji i w 2015 roku 12 decyzji. Dokonano sprawdzenia wymienionych poniżej wydanych decyzji zwalniających podatników z płacenia podatku od zakupionych gruntów na okres 5 lat:

2014 rok

- decyzja nr Fn.3121.1.1.2014 z dnia 4 lutego 2014 roku na kwotę 201,61 zł – 2014 rok, 219,93 zł – 2015 rok de minimis 1.337,96 zł, 317,50 euro,
- decyzja nr Fn.3121.1.3.2014 z dnia 12 czerwca 2014 roku na kwotę 132,17 zł – 2014 rok i 226,58 zł – 2015 rok de minimis 1.397,22 zł, 339,99 euro,
- decyzja nr Fn.3121.1.5.2014 z dnia 8 lipca 2014 roku na kwotę 7,18 zł – 2014 rok, 14,39 zł – 2015 rok de minimis 85,06 zł, 20,55 euro,
- decyzja nr Fn.3121.1.7.2014 z dnia 7 sierpnia 2014 roku na kwotę 27,47 zł – 2014 rok, 65,94 zł – 2015 rok de minimis 412,11 zł, 98,14 euro – 2014 roku,
- decyzja nr Fn.3121.1.9.2014 z dnia 17 września 2014 roku na kwotę 83,64 zł – 2014 rok, 334,58 zł – 2015 rok de minimis 2.091,10 zł, 499,08 euro – 2014 roku,
- decyzja nr Fn.3121.1.12.2014 z dnia 28 listopada 2014 roku na kwotę 37,57 zł – 2014 rok, 450,63 zł – 2015 rok de minimis 2.778,85 zł, 664,57 euro.

2015 rok

- decyzja nr Fn.3121.1.2015 z dnia 5 stycznia 2015 roku na kwotę 65,00 zł – 2015 rok de minimis 400,83 zł, 93,20 euro,
- decyzja nr Fn.3121.3.2015 z dnia 13 maja 2015 roku na kwotę 350,00 zł – 2015 rok de minimis 3.020,54 zł, 740,06 euro,
- decyzja nr Fn.3121.5.2015 z dnia 3 czerwca 2015 roku na kwotę 80,83 zł – 2015 rok de minimis 747,71 zł, 181,01 euro,
- decyzja nr Fn.3121.8.2015 z dnia 3 sierpnia 2015 roku na kwotę 171,59 zł – 2015 rok de minimis 2.573,83 zł, 622,30 euro,
- decyzja nr Fn.3121.10.2015 z dnia 15 października 2015 roku na kwotę 40,89 zł – 2015 rok de minimis 994,86 zł, 235,22 euro,
- decyzja nr Fn.3121.12.2015 z dnia 26 listopada 2015 roku na kwotę 27,58 zł – 2015 rok de minimis 2.068,36 zł, 483,68 euro.

W wyniku powyższego stwierdzono, iż w aktach spraw znajdowały się:

- podania o zastosowanie zwolnienia z podatku rolnego,
- kserokopie aktów notarialnych dotyczących zakupionych gruntów,
- oświadczenia ubiegających się o zwolnienie z podatku, o stopniu pokrewieństwa ze sprzedającym grunty (art. 12 ust. 5 ustawy o podatku rolnym),
- ulgi udzielane były z tytułu zakupu gruntów na powiększenie istniejącego już gospodarstwa rolnego lub utworzenie nowego,
- decyzje w sprawie zwolnienia z podatku rolnego nabytych w drodze kupna gruntów (decyzje wydane zgodnie z art. 13d ust. 3 ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym - tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 1381 ze zm.) były podpisane przez Wójta Gminy Bolimów lub upoważnionego przez niego Sekretarza Gminy Bolimów Andrzeja Czarnotę,
- zwolnienia zastosowane na podstawie ww. decyzji zostały udzielone w ramach pomocy de minimis – rozporządzenie Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 roku w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii

Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rolnym (Dz. U. UE L 352 z 24 grudnia 2013 roku).

Umorzenia

W latach 2014 – 2015 Wójt Gminy Bolimów wydał 14 decyzji w sprawie umorzenia zaległości w podatku rolnym tj.: 8 decyzji na kwotę 335,00 zł – 2014 rok i 6 decyzji na kwotę 431,00 zł – 2015 rok. W 2015 roku w zakresie odroczenia terminu zapłaty podatku Wójt wydał 6 decyzji na kwotę 415,00 zł.

2014 rok

- Fn.3129.5.2014 z dnia 8 kwietnia 2014 roku – umorzenie zaległości podatkowej dotyczącej I raty podatku rolnego za 2014 rok w wysokości 3,00 zł (osoba fizyczna),
- Fn.3129.9.2014 z dnia 29 maja 2014 roku – umorzenie zaległości podatkowej dotyczącej II raty podatku rolnego za 2014 rok w wysokości 3,00 zł (osoba fizyczna),
- Fn.3129.10.2014 z dnia 29 maja 2014 roku – umorzenie zaległości podatkowej dotyczącej II raty podatku rolnego za 2014 rok w wysokości 24,00 zł (osoba fizyczna),
- Fn.3129.11.2014 z dnia 3 czerwca 2014 roku – umorzenie zaległości podatkowej dotyczącej II raty podatku rolnego za 2014 rok w wysokości 111,00 zł (osoba fizyczna),
- Fn.3129.24.2014 z dnia 2 grudnia 2014 roku – umorzenie zaległości podatkowej dotyczącej IV raty podatku rolnego za 2014 rok w wysokości 178,00 zł (osoba fizyczna).

2015 rok

- Fn.3129.4.2015 z dnia 25 marca 2015 roku – umorzenie zaległości podatkowej dotyczącej części I raty podatku rolnego za 2015 rok w kwocie 3,00 zł (osoba fizyczna),
- Fn.3129.8.2015 z dnia 27 maja 2015 roku – umorzenie zaległości podatkowej dotyczącej II raty podatku rolnego za 2015 rok w kwocie 11,00 zł (osoba fizyczna),
- Fn.3129.11.2015 z dnia 20 sierpnia 2015 roku – umorzenie zaległej części (1/2) podatku rolnego za lata 2013 – 2014 w kwocie 23,00 zł (osoba fizyczna),
- Fn.3129.13.2015 z dnia 8 października 2015 roku – umorzenie zaległości podatkowej dotyczącej III raty podatku rolnego za 2015 rok w kwocie 368,00 zł (osoba fizyczna).

Odroczenia

- Fn.3128.3.2015 z dnia 30 marca 2015 roku – odroczenie terminu płatności I raty podatku rolnego za 2015 rok w kwocie 136,00 zł do dnia 30 czerwca 2015 roku (osoba fizyczna),
- Fn.3128.8.2015 z dnia 8 października 2015 roku – odroczenie terminu płatności III raty podatku rolnego za 2015 rok w kwocie 136,00 zł do dnia 30 listopada 2015 roku (osoba fizyczna),
- Fn.3128.12.2015 z dnia 9 grudnia 2015 roku – odroczenie terminu płatności IV raty podatku rolnego za 2015 rok w kwocie 2,00 zł do dnia 30 grudnia 2015 roku (osoba fizyczna).

W wyniku sprawdzenia powyżej wymienionych decyzji stwierdzono:

- sprawy z wniosków podatników dotyczących ulg w zapłacie podatku zostały załatwione w drodze decyzji zgodnie z art. 207 ustawy Ordynacja podatkowa,
- organ podatkowy przed wydaniem decyzji przeprowadził postępowanie wyjaśniające, wymagane przepisami art. 122 i 187 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa,
- zgodnie z przepisami art. 210 § 4 ustawy Ordynacja podatkowa, wymienione decyzje zawierały uzasadnienia faktyczne,

- umorzenia stosowano tylko do zaległości podatkowych,
- decyzje dotyczyły osób fizycznych,
- decyzje wydawał Stanisław Linart Wójt Gminy Bolimów lub osoba przez niego upoważniona tj. Sekretarz Gminy Bolimów Andrzej Czarnota.

4) Podatek od środków transportowych

W okresie kontrolowanym obowiązywały następujące uchwały określające roczne stawki podatku:

- uchwała nr X/43/03 Rady Gminy Bolimów z dnia 5 grudnia 2003 roku w sprawie określenia stawek podatków od środków transportowych, z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2004 roku. Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 17 grudnia 2003 roku nr 345 poz. 3242,
- uchwała nr XXV/64/05 Rady Gminy Bolimów z dnia 9 grudnia 2005 roku zmieniająca uchwałę nr X/43/03 Rady Gminy Bolimów z dnia 5 grudnia 2003 roku w sprawie określenia stawek podatku od środków transportowych, z mocą obowiązywania od dnia 1 stycznia 2006 roku. Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 16 grudnia 2005 roku nr 371 poz. 3751.

Rada Gminy Bolimów §2 pkt 1 uchwały nr X/43/03 z dnia 5 grudnia 2003 roku zwolniła od podatku środki transportowe wykorzystywane wyłącznie do realizacji zadań gminy oraz służące do realizacji zadań gminy w zakresie ochrony przeciwpożarowej. Skutki udzielonych ww. zwolnień wykazanych w sprawozdaniu RB-27S za 2014 rok wyniosły 1.000,00 zł a w 2015 roku 1.333,00 zł.

W toku kontroli stwierdzono, że Gmina otrzymuje ze Starostwa Powiatowego w Skierniewicach (Wydział Komunikacji) miesięczne informacje podatkowe dotyczące zaistniałych zmian w ilości zarejestrowanych pojazdów. Ostatnie ww. informacje otrzymano:

- w dniu 8 marca 2016 roku za okres od dnia 1 lutego do dnia 29 lutego 2016 roku, dotyczące zmian w 3 pojazdach,
- w dniu 7 kwietnia 2016 roku za okres od dnia 1 marca do dnia 31 marca 2016 roku, dotyczące zmiany w 1 pojeździe,
- w dniu 5 maja 2016 roku za okres od dnia 1 kwietnia do dnia 30 kwietnia 2016 roku, dotyczące zmian w 4 pojazdach,
- w dniu 7 czerwca 2016 roku za okres od dnia 1 maja do dnia 31 maja 2016 roku, dotyczące zmian w 3 pojazdach.

Ww. zmiany były na bieżąco odnotowywane na kartach kontowych podatników.

Podatek od środków transportowych – osoby fizyczne

Plan w dziale 756 rozdz. 75616 § 0340 – ogółem podatek od środków transportowych od osób fizycznych wyniósł w 2014 roku 100.000,00 zł, a wykonanie 100.293,40 zł co stanowiło 0,85% wykonanych dochodów budżetowych i 1,78% wykonanych dochodów własnych.

Plan w dziale 756 rozdz. 75616 § 0340 – ogółem podatek od środków transportowych od osób fizycznych wyniósł w 2015 roku 120.257,00 zł, a wykonanie 120.633,60 zł co stanowiło 0,67% wykonanych dochodów budżetowych i 1,53% wykonanych dochodów własnych.

Z ewidencji podatkowej wynika, że podatkiem objęto w 2014 roku 23 podatników przy liczbie 97 pojazdów i w 2015 roku 23 podatników (116 pojazdów). Należności (saldo

początkowe plus przypisy minus odpisy) roku 2014 wyniosły 109.347,00 zł, należności wynikające z przypisu 2015 roku stanowiły 122.108,60 zł.

Kontrolą objęto poprawność zastosowania stawek podatku, terminowość oraz powszechność opodatkowania dla 5 losowo wybranych podatników posiadających w 2014 roku łącznie 33 pojazdy oraz w 2015 roku 5 podatników posiadających łącznie 38 pojazdów.

Wysokość wymiaru dla wybranej próby wynosiła:

- 2014 rok – 41.014,00 zł,
- 2015 rok – 50.967,00 zł.

Terminowość składania deklaracji podatkowych, zgodność zastosowanych stawek ze stawkami uchwalonymi przez Radę Gminy Bolimów oraz terminowość wpłat rat podatku od środków transportowych, sprawdzonych na przykładzie wybranej próby podatników w latach 2014– 2015 przedstawiono w tabelach stanowiących załącznik nr 38 protokołu kontroli.

Analiza danych wynikających z dokumentów źródłowych wykazała, że:

- stawki zastosowane przez podatników w latach 2014 – 2015 były zgodne ze stawkami uchwalonymi przez Radę Gminy Bolimów;
- termin złożenia deklaracji wynikający z art. 9 ust. 6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych, tj. do 15 lutego danego roku podatkowego w 2014 roku nie zachowało 2 podatników. W 2015 roku wszyscy podatnicy złożyli deklaracje terminowo,
- w przypadku powstania bądź wygaśnięcia obowiązku podatkowego w trakcie roku (skontrolowano 5 deklaracji z 2014 roku i 3 deklaracje z 2015 roku), pięć deklaracji zostało złożonych bez zachowania 14 - dniowego terminu złożenia deklaracji od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie bądź wygaśnięcie takiego obowiązku,
- w sytuacji braku złożenia deklaracji na dany rok podatkowy bądź w przypadku powstania obowiązku podatkowego w ciągu roku podatkowego w wyniku nabycia pojazdu organ podatkowy wzywał podatnika do jej złożenia,
- deklaracje poddane kontroli zawierały podpis pracownika przyjmującego deklarację, co umożliwia stwierdzenie, że organ podatkowy podejmował czynności sprawdzające, których wymóg wynika z art. 272 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa, jednakże **w przypadku podatnika o nr ewidencyjnym (...) ¹⁰ stwierdzono zawyżone kwoty podatku wykazane w deklaracji DT-1 wraz z załącznikami złożonymi w dniu 16 lutego 2014 roku do Urzędu Gminy Bolimów oraz zawyżone przypisy podatku wykazane na koncie podatnika, tj.: (...) ¹¹.**

W myśl art. 9 ust. 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych - obowiązek podatkowy powstaje od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w

---

¹⁰ Wyłączone dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹¹ Wyłączone dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

którym środek transportowy został zarejestrowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a w przypadku nabycia środka transportowego zarejestrowanego - od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym środek transportowy został nabyty.

- dane wskazane w deklaracjach przez podatników pozwalały na weryfikację prawidłowości zastosowanej stawki podatku,
- kontrola terminowości wpłat podatku wykazała, że 2014 roku w badanej próbie nieterminowo wpłaciło I ratę podatku 2 podatników. Opóźnienia wynosiły 1 i 4 dni. Drugą ratę podatku za 2014 rok uiszczył nieterminowo 1 podatnik. Opóźnienie w zapłacie zobowiązania wynosiło 8 dni. W 2015 roku nieterminowo wpłacił I ratę podatku 1 podatnik, opóźnienie wyniosło 9 dni. Drugą ratę podatku uiszczył nieterminowo 1 podatnik, opóźnienie w zapłacie podatku wyniosło 15 dni. Od nieterminowych wpłat I i II raty podatku za 2014 i 2015 rok nie pobrano odsetek na podstawie art. 54 § 1 pkt 5 ustawy Ordynacja podatkowa.

Działania windykacyjne w stosunku do największego dłużnika na dzień 31 grudnia 2015 roku, podejmowane przez jednostkę w celu wyegzekwowania zaległości w podatku od środków transportowych, omówiono w punkcie 5 niniejszego rozdziału protokołu.

Podatek od środków transportowych – osoby prawne

Planowane dochody w dziale 756 rozdz. 75615 § 0340 – podatek od środków transportowych od osób prawnych wynosiły w 2014 roku 2.500,00 zł, a wykonano je w kwocie 2.633,00 zł co stanowiło 0,02% dochodów ogółem.

Planowane dochody z powyższego tytułu w roku 2015 wynosiły 2.500,00 zł i wykonano je w kwocie 2.500,00 zł, co stanowiło 0,01% wykonanych dochodów budżetowych jednostki.

Na terenie Gminy Bolimów w 2014 roku funkcjonował 1 podmiot (3 pojazdy) i w 2015 roku również 1 podmiot posiadający 2 pojazdy.

Kontrolą objęto poprawność zastosowania stawek podatku, terminowość oraz powszechność opodatkowania dla podatnika w latach 2014 – 2015. Wymiar podatku w wybranej próbie wynosił:

- 2014 roku – 2.633,00 zł,
- 2015 roku – 2.500,00 zł.

Terminowość składania deklaracji podatkowych od środków transportowych – osoba prawna, zgodność zastosowanych stawek ze stawkami uchwalonymi przez Radę Gminy Bolimów w latach 2014 – 2015 oraz terminowość wpłat rat podatku przedstawiono w tabelach stanowiących załącznik nr 39 protokołu kontroli.

Analiza zestawionych w ww. tabelach informacji wykazała, że:

- stawki zastosowane przez podatnika w latach 2014 – 2015 były zgodne ze stawkami uchwalonymi przez Radę Gminy Bolimów,
- deklaracje poddane kontroli posiadały adnotację pracownika przyjmującego deklarację, co umożliwiło stwierdzenie, że organ podatkowy podejmował czynności sprawdzające, których wymóg wynika z art. 272 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa,
- podatnik w latach 2014 – 2015 złożył deklaracje na podatek od środków transportowych z zachowaniem terminu wynikającego z art. 9 ust. 6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych,
- w przypadku powstania bądź wygaśnięcia obowiązku podatkowego w trakcie roku (skontrolowano 2 deklaracje z 2014 roku) podatnik złożył deklarację z zachowaniem

- 14 - dniowego terminu złożenia deklaracji od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie bądź wygaśnięcie takiego obowiązku,
- nie stwierdzono przypadków nieobjęcia opodatkowaniem podatników, na których taki obowiązek podatkowy ciążył,
  - w 2014 roku podatnik uregulował I ratę podatku z 3 dniowym opóźnieniem. II ratę podatku uiszczył 1 dzień po ustawowym terminie płatności. W 2015 roku podatnik uregulował podatek nieterminowo, opóźnienia wyniosły 2 dni (I rata) i 6 dni (II rata). Od nieterminowych wpłat I i II raty podatku za 2014 i 2015 rok nie pobrano odsetek na podstawie art. 54 § 1 pkt 5 ustawy Ordynacja podatkowa.

Udzielone ulgi w zakresie podatku od środków transportowych (np. umorzenie zaległości, rozłożenie na raty, odroczenie terminu płatności)

Organ podatkowy wydał jedną decyzję w 2014 roku oraz 2 decyzje w 2015 roku dotyczące udzielonych ulg w zakresie podatku od środków transportowych. Udzielone ulgi dotyczyły osób fizycznych.

Sprawdzono wszystkie wydane decyzje wydane przez organ podatkowy w okresie objętym kontrolą tj.:

- decyzja nr Fn.3129.20.2014 z dnia 30 września 2014 roku w sprawie umorzenia zaległości II raty podatku od środków transportowych za 2014 rok w wysokości 450,00 zł,
- decyzja nr Fn.3129.20.2015 z dnia 26 lutego 2015 roku w sprawie umorzenia zaległości I raty podatku od środków transportowych za 2015 rok w kwocie 450,00 zł,
- decyzja nr Fn.3128.1b.2015 z dnia 30 marca 2015 roku w sprawie odroczenia terminu płatności I raty podatku od środków transportowych za 2015 rok w kwocie 5.600,00 zł do dnia 30 czerwca 2015 roku.

Kontrola wyżej wskazanych decyzji wykazała, co następuje:

- sprawy z wniosku podatników dotyczące umorzenia zaległości podatkowych oraz odroczenia terminu płatności, zostały przeprowadzone w drodze decyzji zgodnie z art. 207 ustawy Ordynacja podatkowa,
- organ podatkowy przed wydaniem decyzji przeprowadził w sposób wyczerpujący postępowanie wyjaśniające wymagane przepisami art. 122 i 187 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa. W dokumentacji dotyczących wydanych decyzji znajdowały się dokumenty informujące o sytuacji materialnej podatników oraz protokoły o sytuacji materialnej podatnika ubiegającego się o udzielenie ulgi w podatku, sporządzone przez pracownika Urzędu Gminy,
- organ podatkowy w przypadku wniosku podatnika o odroczenie terminu płatności działając na podstawie art. 155 i art. 200 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa wyznaczył stronie siedmiodniowy termin do wypowiedzenia się w zakresie zebranego materiału,
- decyzje zawierały uzasadnienie faktyczne wymagane art. 210 § 4 ustawy Ordynacja podatkowa,
- podatnik, któremu decyzją organ podatkowy odroczył termin płatności, wpłacił podatek w dniu 3 września 2015 roku, tj. z przekroczeniem terminu określonego w ww. decyzji.
- decyzje wydał Wójt Gminy Bolimów Stanisław Linart.

Przykładowe księgowania podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych

Powyżej wymienione wpłaty księgowane są następująco:

Kasa

W organie

Wn 133 – 1   Ma 222 – 3   wpłata podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych

Wn 222 – 3   Ma 901 – 1

W jednostce

Wn 101-1   Ma 221-10   wpłata podatku od nieruchomości

Wn 101-1   Ma 221-13   wpłata podatku od środków transportowych

Wn 141   Ma 101-1   odprowadzenie do banku

Wn 130 – 1   Ma 141   wpłata do banku z kasy

Wn 221 – 10   Ma 720-1   przypis podatku od nieruchomości

Wn 221 – 13   Ma 720-1   przypis podatku od środków transportowych

Bank

W organie

Wn 133 – 1   Ma 222 – 3   wpłata podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych

Wn 222 – 3   Ma 901 – 1

W jednostce

Wn 130 – 1   Ma 221-10   wpłata podatku od nieruchomości

Wn 221 – 10   Ma 720-1   przypis podatku od nieruchomości

Wn 130 – 1   Ma 221-13   wpłata podatku od środków transportowych

Wn 221 – 13   Ma 720-1   przypis podatku od środków transportowych

5) Terminowość podejmowania czynności windykacyjnych w odniesieniu do zaległości podatkowych

Prowadzona w jednostce ewidencja tytułów wykonawczych spełniała wymogi określone w § 7 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 roku w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. nr 137, poz. 1541 ze zm.). Ewidencja prowadzona była komputerowo (osoby fizyczne) i ręcznie (osoby prawne) wg wzoru określonego w załączniku nr 8 do ww. rozporządzenia. Od 21 maja 2014 roku obowiązuje wzór tytułu wykonawczego stanowiącego załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 maja 2014 roku w sprawie wzorów tytułów wykonawczych stosowanych w egzekucji administracyjnej (Dz. U. z 20 maja 2014 r., poz. 650).

Ewidencja upomnień dotycząca podatków: od nieruchomości, rolnego i leśnego od osób fizycznych do 20 maja 2014 roku prowadzona była komputerowo, a od osób prawnych ręcznie zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 3 i spełniała wymogi § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 roku. Od 20 maja 2014 roku przesyłanie zobowiązanemu upomnień odbywa się na zasadach określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 20 maja 2014 roku w sprawie trybu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 656).

W czasie postępowania kontrolnego stwierdzono, że jednostka prowadziła ewidencję upomnień i tytułów wykonawczych dotyczących podatku od środków transportowych do 2014 roku.

Kwoty zaległości, naliczonych i wyegzekwowanych odsetek oraz wyegzekwowanych zaległości w poszczególnych podatkach przedstawia poniższa tabela.

Dane zamieszczone w tabeli zostały opracowane na podstawie zestawienia sald zaległości i nadpłat, ewidencji upomnień i tytułów wykonawczych oraz rejestrów wymiarowych:

Rodzaj podatku	Podatek od nieruchomości – osoby fizyczne	Podatek od nieruchomości – osoby prawne	Podatek rolny – osoby fizyczne	Podatek rolny – osoby prawne	Podatek od środków transportowych – osoby prawne	Podatek od środków transportowych – osoby fizyczne
2014 rok						
Kwota odsetek naliczona na koniec roku	5.231,00	0,00	3.259,00	-	-	2.085,00
Kwota zaległości na koniec roku (z uwzględnieniem lat ubiegłych)	51.941,59	13.007,51	12.756,56	-	-	9.154,00
Kwota wyegzekwowanych odsetek	2.927,35	0,00	1.034,33	-	-	535,18
Kwota wyegzekwowanych zaległości	58.087,45	140,78	9.873,52	-	-	7.475,00
2015 rok						
Kwota odsetek naliczona na koniec roku	5.194,00	0,00	2.660,00	-	-	744,00
Kwota zaległości na koniec roku (z uwzględnieniem lat ubiegłych)	37.923,08	16.612,51	12.074,38	-	-	1.558,00
Kwota wyegzekwowanych odsetek	3.148,57	0,00	894,74	-	-	628,00
Kwota wyegzekwowanych zaległości	35.886,43	62,00	6.748,82	-	-	6.496,00

Jak wynika z ww. tabeli zaległości w podatku od nieruchomości od osób fizycznych na dzień 31 grudnia 2014 roku uczyniły kwotę 51.941,59 zł. W 2015 roku zaległości uległy zmniejszeniu w stosunku do 2014 roku o kwotę 14.018,51 zł i na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiły 37.923,08 zł.

Zaległości w podatku od nieruchomości od osób prawnych na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosiły 13.007,51 zł. Na dzień 31 grudnia 2015 roku zaległości w podatku od nieruchomości od osób prawnych wynosiły 16.612,51 zł i wzrosły w stosunku do 2014 roku o kwotę 3.605,00 zł.

Zaległości w podatku rolnym od osób fizycznych w 2015 roku w stosunku do 2014 roku uległy zmniejszeniu o kwotę 682,18 zł i wynosiły 12.074,38 zł.

Zaległości w podatku od środków transportowych od osób fizycznych na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosiły 9.154,00 zł i na dzień 31 grudnia 2015 roku uległy zmniejszeniu o kwotę 7.596,00 zł.

W okresie kontrolowanym zaległości w podatku rolnym od osób prawnych oraz w podatku od środków transportowych dotyczących osób prawnych nie wystąpiły.

Windykacja podatku od nieruchomości – osoby fizyczne

Zaległości w podatku od nieruchomości od osób fizycznych na dzień 31 grudnia 2014 roku stanowiły kwotę **51.941,59 zł**, na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiły **37.923,08 zł**.

– (...) ¹².

Szczegółowe dane dotyczące windykacji I, II, i III raty za 2014 rok i 2015 rok stanowią załącznik nr 40 protokołu kontroli.

Sprawdzono windykację podatku od nieruchomości od osób fizycznych w odniesieniu do największych dłużników (numer ewidencyjny: (...) ¹³) i stwierdzono: (...) ¹⁴

Szczegółową windykację w odniesieniu do dłużników o najwyższych zaległościach przedstawiono w załączniku nr 41 protokołu kontroli.

Windykacja podatku od nieruchomości – osoby prawne

Zaległości w podatku od nieruchomości od osób prawnych na dzień 31 grudnia 2014 roku stanowiły kwotę **13.007,51 zł**, a na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiły **16.612,51 zł**.

Sprawdzono windykację I, II i III raty podatku za 2014 rok i 2015 rok w odniesieniu do podatników o nr ewidencyjnych: (...) ¹⁵ i stwierdzono, że w 2014 roku podatnicy wpłacali podatek terminowo, oprócz przypadku 1 podatnika, gdzie I i II rata podatku została wpłacona z 11 dniowym opóźnieniem po uprzednio wysłanym upomnieniu. W 2015 roku w 3 przypadkach I rata została uiszczona z niewielkim opóźnieniem. Opóźnienia wynosiły od 2 do 4 dni. Ponadto sprawdzono windykację za ten sam okres w stosunku do podatników o nr ewidencyjnych: (...) ¹⁶ i stwierdzono, że w kilku przypadkach należności wpłacono z niewielkim opóźnieniem, wobec tego nie wysyłano upomnień, a w przypadkach, w których wysłano upomnienia, podatnicy uiszcili należności.

Szczegółowe dane dotyczące windykacji I, II, i III raty za 2014 rok i 2015 rok stanowią załącznik nr 42 protokołu kontroli.

---

¹² Wyłączone dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹³ Wyłączone dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁴ Wyłączone dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁵ Wyłączone dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁶ Wyłączone dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

(...) ¹⁷.

Windykacja podatku rolnego – osoby fizyczne

Zaległości w podatku rolnym od osób fizycznych na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosiły **12.756,56 zł**, a na dzień 31 grudnia 2015 roku stanowiły kwotę **12.074,38 zł**.

Sprawdzono windykację zaległości w podatku odnosząc się do największych dłużników o numerach ewidencyjnych: (...) ¹⁸ i stwierdzono: (...) ¹⁹.

Szczegółowa windykacja zaległości w odniesieniu dłużników posiadających najwyższe zaległości w podatku rolnym od osób fizycznych stanowi załącznik nr 43 protokołu kontroli.

Windykacja podatku rolnego – osoby prawne

Zaległości w podatku rolnym od osób prawnych na dzień 31 grudnia 2014 i 2015 roku nie wystąpiły.

Windykacja podatku od środków transportowych

Zaległości w podatku od środków transportowych od osób fizycznych na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosiły 9.154,00 zł a na dzień 31 grudnia 2015 roku **1.558,00 zł** i dotyczyły 1 podatnika. Zaległości w podatku od środków transportowych od osób prawnych na dzień 31 grudnia 2014 roku i na dzień 31 grudnia 2015 roku nie wystąpiły.

Sprawdzono windykację prowadzoną w stosunku do jedynego dłużnika (...) ²⁰.

---

¹⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

2. DOCHODY Z MAJĄTKU

W czasie postępowania kontrolnego stwierdzono, że Rada Gminy Bolimów nie określiła zasad nabycia, zbycia, obciążenia, wydzierżawienia, najmu komunalnych nieruchomości gruntowych na okres dłuższy niż 3 lata – art. 18, ust. 2, pkt 9 lit "a" ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym. Rada Gminy Bolimów na bieżąco podejmuje uchwały dotyczące nabycia, zbycia, obciążenia, wydzierżawiania, najmu komunalnych nieruchomości gruntowych, powierzając wykonanie tych uchwał Wójtowi Gminy Bolimów.

2.1. Dochody z tytułu sprzedaży nieruchomości

Dochody ze sprzedaży nieruchomości lub ich części (w tym lokali)

2014 rok			2015 rok		
Plan	Plan po zmianach	Wykonanie	Plan	Plan po zmianach	Wykonanie
168.097,00	168.097,00	77.661,45	90.000,00	177 179,00	193 030,38

Wymienione dochody w 2014 roku sklasyfikowano – w dziale 700, rozdziale 70005 i § 0870.

Jak wynika powyżej wymienionej tabeli plan dochodów w 2014 roku znacznie przewyższał ich wykonanie. Z analizy dokumentów źródłowych wynika, że w budżecie Gminy w 2014 roku zaplanowano między innymi dochody z tytułu sprzedaży w przetargu ustnym nieograniczonym sześciu niezabudowanych nieruchomości o nr ewidencyjnych 58/2, 58/4, 58/6, 58/7, 58/13 i 58/14. W związku z powyższym przeprowadzono cztery przetargi ustne nieograniczone w wyniku, których, nie dokonano sprzedaży żadnej z wymienionych nieruchomości z powodu braku chętnych do ich nabycia.

W 2015 roku wykonanie dochodów przewyższało, ich zaplanowanie, gdyż w 2015 roku przekazano nieruchomości na rzecz Samorządu Województwa łódzkiego na podstawie decyzji Wojewody łódzkiego Nr 449/14 z dnia 24 listopada 2014 roku o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej polegającej na rozbudowie drogi wojewódzkiej 705 na odcinku Bolimowska Wieś – Skierniewice. Decyzjami Wojewody łódzkiego ustalono kwoty do wypłaty w ramach ww. inwestycji na rzecz Gminy Bolimów w wysokości:

- 35.356,91 zł za działki o numerach ewidencyjnych: 131/4, 186/1 i 193/1 położone w miejscowości Kolonia Bolimowska Wieś – decyzja z dnia 19 października 2015 roku,
- 15.707,32 zł za działki o numerach ewidencyjnych: 120/2, 247/2, 325/2 położone w miejscowości Bolimowska Wieś – decyzja z dnia 20 listopada 2015 roku,
- 143,09 zł za działki numerze ewidencyjnym 174/8 położoną w miejscowości Bolimowska Wieś – decyzja z dnia 26 listopada 2015 roku.

W 2015 roku przekazano decyzją Wojewody łódzkiego znak: GN-V.7535.2.2014.MJ z dnia 11 czerwca 2015 roku nieruchomości położone w Bolimowie oznaczone numerami ewidencyjnymi 486/5 i 486/7 o łącznej pow. 0,8382 ha na rzecz Skarbu Państwa z przeznaczeniem pod budowę autostrady A-2. Powyższą decyzją ustalono kwotę do wypłaty na rzecz Gminy Bolimów w wysokości 141.404,06 zł.

Dokumentację spraw związanych z procedurą dotyczącą sprzedaży nieruchomości gminnych prowadzi osoba zatrudniona w Urzędzie Gminy na stanowisku Kierownika Referatu Gospodarki, Rozwoju Gospodarczego i Promocji.

W 2014 roku sprzedano w trybie bezprzetargowym jedną nieruchomość gruntową stanowiącą działkę o nr ewidencyjnym 661/3 o powierzchni 0,0037 ha, położonej w miejscowości Joachimów – Mogiły i w trybie przetargowym dwie nieruchomości tj.: o nr ewidencyjnym 30, powierzchni 0,42 ha położonej w miejscowości Podsokołów, Obręb 13 Podsokołów i nr ewidencyjnym 67 o powierzchni 0,10 ha położonej w miejscowości Podsokołów. W 2015 roku dokonano sprzedaży w trybie bezprzetargowym jednej działki o nr ewidencyjnym 616/1, o powierzchni 0,0004 ha, położonej w miejscowości Joachimów Mogiły, obręb Joachimów Mogiły.

Dokonano sprawdzenia prawidłowości zrealizowanej przez jednostkę działek o nr ewidencyjnych: 30 i 616/1 w wyniku, czego stwierdzono:

Działka nr ewidencyjny 30

- zbycia dokonano na podstawie uchwały nr XLI/226/2014 Rady Gminy Bolimów z dnia 28 marca 2014 roku w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż niezabudowanej nieruchomości stanowiącej własność Gminy Bolimów położonej w miejscowości Podsokołów,
- zgodnie z zarządzeniem nr 23/2014 Wójta Gminy Bolimów z dnia 8 kwietnia 2014 roku, sporządzono i podano do publicznej wiadomości wykaz przeznaczonych do sprzedaży nieruchomości. Przedmiotowy wykaz zawierał w swej treści wszystkie dane wymagane przepisami art. 35 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami,
- zachowano ustawowy okres podania do publicznej wiadomości wykazu ww. nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży tj. 21 dni. Informację o wywieszeniu wykazu na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Bolimów, opublikowano w prasie lokalnej (tygodnik „Głos Skierniewic i okolicy” z dnia 10 kwietnia 2014 roku) oraz podano do publicznej wiadomości na stronie internetowej Urzędu Gminy Bolimów (BIP) tj. 10 kwietnia 2014 roku,
- ogłoszenie o przetargu wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Bolimów w dniach od 2 czerwca 2014 roku do 8 lipca 2014 roku i podano do publicznej wiadomości w prasie lokalnej („Głos Skierniewic i okolicy” – 5 czerwca 2014 roku) oraz na stronie internetowej Urzędu Gminy Bolimów (BIP) w dniu 4 czerwca 2014 roku,
- wadium ustalono w prawidłowej wysokości, tj. na poziomie 10% wartości ceny wywoławczej, zgodnie z wymogami ww. rozporządzenia,
- wpłata wadium została dokonana w wysokości i terminie wskazanym w ogłoszeniu o przetargu, zgodnie z § 4 cytowanego powyżej rozporządzenia tj. w kwocie 1.857,00 zł w dniu 24 czerwca 2014 roku,
- cena wywoławcza nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży została ustalona na podstawie wyceny wartości nieruchomości sporządzonej w dniu 4 maja 2013 roku i uaktualnionej w dniu 18 czerwca 2014 roku przez rzeczoznawcę majątkowego (uprawnienia nr 3831), zgodnie z art. 67, ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity z 2010 r., Dz. U. nr 102, poz.651 ze zm.),
- przetarg ustny nieograniczony przeprowadziła komisja składająca się z trzech osób tj. przewodniczącego, sekretarza i jednego członka komisji powołanych zarządzeniem nr 27/2014 Wójta Gminy Bolimów z dnia 25 kwietnia 2014 roku,
- informacja o wyniku przetargu została wywieszona na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy od 15 lipca do 22 lipca 2014 roku, o czym świadczy treść adnotacji umieszczonej w informacji,
- jak wynika z notatki służbowej z dnia 9 lipca 2014 roku, nabywcę zbywanej nieruchomości zawiadomiono telefonicznie o miejscu i terminie zawarcia umowy sprzedaży,

- akt notarialny Repertorium A nr 1294/2014 został podpisany przez strony w dniu 15 lipca 2014 roku,
- Gminę Bolimów przy podpisywaniu umowy reprezentował Wójt Gminy Bolimów Stanisław Linart,
- wpłata kwoty 18.752,00 zł za zakupioną nieruchomość (z uwzględnieniem wpłaconej kwoty wadium – 1.857,00 zł) dokonana została przed zawarciem aktu notarialnego tj. w dniu 14 lipca 2014 roku,
- sprzedaży ww. działki, dokonano z zachowaniem wymogu terminowego ogłoszenia i organizowania przetargu, zgodnie z art. 38 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. nr 207, poz. 2108 ze zm.).

Działka nr ewidencyjny 616/1

- sprzedaży bezprzetargowej dokonano na podstawie uchwały nr XLVI/246/2014 Rady Gminy Bolimów z dnia 5 września 2014 roku w sprawie wyrażenia zgody na sprzedaż w drodze bezprzetargowej nieruchomości położonej w miejscowości Joachimów - Mogiły,
- tryb bezprzetargowy zastosowano na podstawie art. 37 ust. 2 pkt 6 ustawy o gospodarce nieruchomościami,
- sporządzono i podano do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonej do sprzedaży, zawierający niezbędne dane określone w art. 35 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Informacje o wywieszeniu wykazu wywieszono na tablicy ogłoszeń w dniach od 19 listopada do 11 grudnia 2014 roku, opublikowano w prasie (tygodnik „Głos Skierniewic i okolic” z dnia 20 listopada 2014 roku) oraz na stronie internetowej Gminy Bolimów,
- jednostka zachowała ustawowy okres (21 dni) podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości,
- w dniu 16 lutego 2015 roku sporządzono protokół uzgodnień,
- cena nieruchomości (419,00 zł) została ustalona na podstawie aktualnej wyceny wartości nieruchomości sporządzonej w dniu 9 października 2014 roku przez rzeczoznawcę majątkowego (uprawnienia nr 3831), zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami,
- wpłata ustalonej kwoty (419,00 zł) za sprzedaną nieruchomość dokonana została przez jej nabywcę przed zawarciem umowy sprzedaży tj. w dniu 9 marca 2015 roku,
- Gminę Bolimów przy podpisywaniu w dniu 11 marca 2015 roku aktu notarialnego Repertorium A nr 507/2015 reprezentował Wójt Gminy Stanisław Linart.

Księgowanie wpłat za sprzedane nieruchomości

Powyżej wymienione wpłaty księgowane są następująco:

W organie

Wn 133 – 1 i Ma 222 – 1
Wn 222 – 1 i Ma 901 – 1

W jednostce

Wn 130 – 1 i Ma 221 – 1 – wpłata
Wn 221 – 1 i Ma 720/9 – 1 – przypis

W okresie objętym kontrolą nie dokonywano sprzedaży lokali mieszkalnych.

2.2. Dochody z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości, użytkowania, zarządu

Dochody z użytkowania wieczystego nieruchomości, użytkowania, zarządu

W tabeli przedstawiono dochody z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości, użytkowania i zarządu zaplanowane przez Radę Gminy Bolimów uchwałami w sprawie uchwalenia budżetu na 2014 i 2015 rok, plan ww. dochodów po zmianach wprowadzonych w trakcie roku oraz uzyskane dochody, które sklasyfikowano w dziale 700 - Gospodarka mieszkaniowa, rozdziale 70005 - Gospodarka gruntami i nieruchomościami § 0470 - wpływy z opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste nieruchomości.

2014 rok			2015 rok		
Plan	Plan po zmianach	Wykonanie	Plan	Plan po zmianach	Wykonanie
6.254,00	6.254,00	4.381,90	8.190,00	8.190,00	8.006,87

W okresie kontrolowanym Gmina Bolimów nie oddawała w użytkowanie wieczyste nieruchomości.

W 2014 roku grunty w użytkowaniu wieczystym posiadało 30 użytkowników o łącznej powierzchni 4,6069 ha (stan na 1 stycznia 2014 roku) a w 2015 roku 27 użytkowników o łącznej powierzchni 4,3376 ha (stan na 14 stycznia 2015 roku). Zgodnie z wykazem opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego za 2016 rok, sporządzonego w dniu 8 stycznia 2016 roku, na dzień 31 grudnia 2015 roku grunty w użytkowaniu wieczystym posiadało 24 użytkowników. Łączna powierzchnia gruntów pozostających w użytkowaniu wieczystym wynosiła 3,5653 ha.

Kontrolujący ustalili, że ostatniej aktualizacji opłaty z tytułu użytkowania wieczystego dokonano w 2013 roku w stosunku do wszystkich użytkowników wieczystych. Próbą kontroli objęto procedurę aktualizacji opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego w odniesieniu do niżej wymienionych nieruchomości gruntowych oznaczonych w ewidencji gruntów jako:

- działka nr 194 o powierzchni 4.700 m², położona w miejscowości Kolonia Bolimowska Wieś,
- działka nr 301/3 o powierzchni 516 m², położona w miejscowości Joachimów - Mogiły,
- działki: nr 627/3, 673 i 674 o łącznej powierzchni 1.568 m², położone w miejscowości Joachimów - Mogiły,
- działka nr 599 o powierzchni 621 m², położona w miejscowości Joachimów - Mogiły,
- działka nr 441 o powierzchni 547 m², położona w miejscowości Joachimów - Mogiły.

W wyniku powyższego stwierdzono:

- Gmina Bolimów dokonała aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego na podstawie wartości nieruchomości gruntowych określonych w operatach szacunkowych sporządzonych przez rzeczoznawcę majątkowego (uprawnienie nr 3831),
- operaty szacunkowe spełniały wymogi art. 156 ustawy o gospodarce nieruchomościami,
- stosownie do postanowień wynikających z art. 78 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami Wójt Gminy Bolimów wypowiedział do dnia 31 grudnia 2013 roku wysokość dotychczasowych opłat. Wypowiedzenia zawierały ofertę przyjęcia opłaty w nowej wysokości, wskazywały sposób obliczenia nowej wysokości opłaty i zawierały pouczenie o zasadach zakwestionowania wypowiedzenia. W wypowiedzeniach

zawarto informację o wartości nieruchomości oraz o miejscu, w którym można zapoznać się z operatem szacunkowym,

- wysokość nowej opłaty rocznej ustalono zgodnie z art. 77 ust 1 i art. 77 ust. 2a,
- nowe opłaty roczne z tytułu użytkowania wieczystego obowiązujące od 1 stycznia 2014 roku zostały wyliczone stosownie do postanowień zawartych w art. 72 ust.3 pkt 5 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami w wysokości 3% ceny nieruchomości gruntowej określonej zgodnie z art. 67 ww. ustawy.

Zgodnie z ustawą o gospodarce nieruchomościami roczna opłata z tytułu wieczystego użytkowania nieruchomości powinna być dokonana do dnia 31 marca każdego roku. Sprawdzono terminy dokonanych wpłat w 2014 i 2015 roku za wieczyste użytkowanie nieruchomości na wybranej próbie 10 użytkowników wieczystych. W 2014 3 użytkowników wieczystych wpłaciło opłatę po wymaganym ustawą terminie. Opóźnienia wyniosły od 15 do 87 dni. W 2015 roku 3 użytkowników wieczystych uregulowało opłatę po wymaganym terminie. Opóźnienia wyniosły od 18 do 93 dni. Od nieterminowych wpłat pobrano odsetki.

Zestawienie terminowości dokonywania wpłat z tytułu użytkowania wieczystego w latach 2014 i 2015 stanowi załącznik nr 44 protokołu kontroli.

Z analizy sprawozdań budżetowych Rb - 27S za 2014 i 2015 rok oraz ewidencji opłat w tytułu użytkowania wieczystego wynika, że zaległości w opłatach z tego tytułu na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosiły 1,00 zł, a na dzień 31 grudnia 2015 roku 3,58 zł. Zaległości na dzień 31 grudnia 2015 roku dotyczyły dwóch użytkowników (konto 85/2/10 – zaległość 1,00 zł i konto 51/2/09 – zaległość 2,58 zł). Użytkownik wieczysty (konto 51/2/09) uregulował zaległość w wysokości 2,58 zł wraz z odsetkami w dniu 12 kwietnia 2016 roku (dowód nr 43/16).

Gmina Bolimów nie pobierała opłat z tytułu użytkowania oraz trwałego zarządu wobec nie przekazania w użytkowanie i w trwały zarząd nieruchomości stanowiących własność Gminy Bolimów.

PRZEKSZTAŁCENIE PRAWA UŻYTKOWANIA WIECZYSTEGO W PRAWO WŁASNOŚCI NIERUCHOMOŚCI

W 2014 roku dokonano 4 przekształceń prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości, tj.:

- działki nr ew. 650 i 651 o łącznej powierzchni 0,1287 ha położone w miejscowości Joachimów – Mogiły,
- działki nr ew. 612 i 613 o łącznej powierzchni 0,0881 ha położone w miejscowości Joachimów – Mogiły,
- działka nr ew. 493 o powierzchni 0,1078 ha położona w miejscowości Bolimów,
- działka nr ew. 440 o powierzchni 0,0525 ha położona w miejscowości Joachimów – Mogiły.

W 2015 roku Wójt Gminy Bolimów wydał 1 decyzję dotyczącą przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości. Kontrolą objęto procedurę przekształcenia z 2015 roku, dotyczącą nieruchomości gruntowej oznaczonej jako działka nr 184, położonej w Huminie o powierzchni 0,62 ha.

W wyniku sprawdzenia dokumentów źródłowych dotyczących przekształcenia ww. użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości stwierdzono, że:

- przekształcenia dokonano na podstawie art. 1 ust. 1 i ust. 3, art. 3 i art. 4 ust. 1, 2 i 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości (tekst jednolity DZ. U. z 2012 r., poz. 83),
- z wnioskiem o przekształcenie wystąpili dotychczasowi współużytkownicy wieczystości zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przekształceniu prawa

- użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości (wpływ wniosków do Urzędu Gminy w Bolimowie: w dniu 25 marca 2015 roku poz. 1366/2015, 15 kwietnia 2015 roku – poz. 1661/2015 i 1662/2015),
- do wniosku dołączono dokumenty potwierdzające prawo użytkowania wieczystego tj. odpis z księgi wieczystej oraz postanowienie sądu o nabyciu spadku,
  - przekształcenie nastąpiło odpłatnie,
  - opłata w wysokości 18.808,00 zł z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności przedmiotowej nieruchomości, stanowiąca różnicę pomiędzy wartością prawa własności nieruchomości a wartością prawa użytkowania wieczystego została ustalona w oparciu o operaty szacunkowe sporządzone przez rzeczoznawcę majątkowego w dniu 20 czerwca 2013 roku (wartość rynkowa prawa własności 83.700,00 zł) i w dniu 8 maja 2015 roku (wartość rynkowa prawa użytkowania wieczystego w prawo własności – 64.892,00 zł), zgodnie z art. 67 ust. 3a, art. 69 ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz z art. 4 ust. 13 ustawy o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości,
  - kwota opłaty za przekształcenie prawa wieczystego w prawo własności nieruchomości została podzielona na wszystkich użytkowników wieczystych (3 osoby) proporcjonalnie do ich udziałów,
  - decyzją GRP.6826.2.4.2015 z dnia 5 czerwca 2015 roku o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości wydał Wójt Gminy Bolimów Stanisław Linart,
  - opłata w wysokości 18.808,00 zł z tytułu ww. przekształcenia została wniesiona jednorazowo w dniu 15 czerwca 2015 roku (poz. księgową WB 8541),
  - na podstawie polecenia księgowania zdjęto ze stanu ewidencji księgowej środków trwałych przekształconą działkę (Wn 800-3 i Ma 011-10, poz. księgową PK 9606 z dnia 29 czerwca 2015 roku).

Księgowanie opłat dokonywanych tytułem wieczystego użytkowania

Powyżej wymienione wpłaty księgowane są następująco:

Kasa

W organie

Wn 133 – 1   Ma 222 – 3   wpłata netto
Wn 222 – 3   Ma 901 – 1

W jednostce

Wn 101-1   Ma 221-5   wpłata netto
Wn 141   Ma 101-1   odprowadzenie do banku
Wn 130 – 1   Ma 141   wpłata do banku z kasy
Wn 221 – 5   Ma 720-1   przypis

Bank

W organie

Wn 133 – 1   Ma 222 – 3   wpłata netto
Wn 222 – 3   Ma 901 – 1

W jednostce

Wn 130 – 1   Ma 221-5   wpłata netto
Wn 221 – 5   Ma 720-1   przypis

2.3. Dochody z tytułu najmu i dzierżawy nieruchomości

W dniu 24 kwietnia 2014 roku Rada Gminy Bolimów podjęła uchwałę nr XLII/230/2014 w sprawie uchwalenia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy na lata 2014 – 2018, ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa łódzkiego z dnia 10 czerwca 2014 roku pod pozycją 2404 ze zmianą wprowadzoną uchwałą nr VI/27/2015 Rady Gminy Bolimów z dnia 10 marca 2015 roku, ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa łódzkiego z dnia 23 kwietnia 2015 roku pod pozycją 1762.

Uchwałą nr XXXII/173/2013 z dnia 30 kwietnia 2013 roku Rada Gminy Bolimów określiła zasady wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Bolimów, ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa łódzkiego z dnia 28 maja 2013 roku pod pozycją 2965.

Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych

2014 rok			2015 rok		
Plan	Plan po zmianach	Wykonanie	Plan	Plan po zmianach	Wykonanie
815.200,00	815.200,00	191.241,81	792.866,00	82.741,00	92.886,88

Dochody z tytułu najmu i dzierżawy sklasyfikowano następująco:

2014

Dział 010 rozdział 01095 § 0750

Dział 700 rozdział 70005 § 0750

2015

Dział 010 rozdział 01095 § 0750

Dział 700 rozdział 70005 § 0750

Dzierżawa gruntów

W latach 2014 – 2015 obowiązywało 37 umów dzierżawy z tego: 2014 rok – 20 umów i 2015 – 17 umów.

W 2014 roku zostało zawartych 7 umów, a w 2015 roku 3 umowy dzierżawy gruntów rolnych. Ponadto w 2014 roku zawarto 1 umowę dzierżawy gruntu na umieszczenie tablicy reklamowej, zaś w 2015 roku 3 takie umowy i 1 umowę na umieszczenie anteny nadawczej na budynku.

Do kontroli przyjęto 2 umowy dzierżawy zawarte w 2015 roku.

Umowy określały między innymi:

- przedmioty umów: nieruchomość składająca się z działek o nr ewidencyjnych: 153/1 i 153/2 o łącznej powierzchni 0,83 ha położone w miejscowości Ziemiary, Gmina Bolimów – umowa z 2 stycznia 2015 roku oraz działka o nr ewidencyjnym 152 o powierzchni 0,29 ha położona w miejscowości Wola Szydłowiecka, Gmina Bolimów – umowa z dnia 11 maja 2015 roku,
- czas trwania zawartych umów dzierżawy – na okres 3 lat,
- przeznaczenie oddanych w dzierżawę nieruchomości (grunty) – pod uprawy rolne,
- wysokość czynszu i termin jego zapłaty – płatny rocznie do 30 czerwca każdego roku. Nie określono sposobu płatności,
- informację dotyczącą naliczania odsetek od nieterminowych wpłat należności.

Umowy nie zawierały klauzuli dotyczącej zmiany czynszu.

Powyżej wymienione umowy stanowiły przedłużenie na okres kolejnych 3 lat wcześniej zawartych umów z dotychczasowymi dzierżawcami tej samej nieruchomości. Ponowne ich zawarcie poprzedzały uchwały Rady Gminy Bolimów w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie przedmiotowych nieruchomości. W przypadku wszystkich umów objętych kontrolą sporządzono wykazy nieruchomości przeznaczonych do wydzierżawienia nieruchomości, które wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Bolimów na okres 21 dni, a informację o wywieszeniu tych wykazów opublikowano w prasie lokalnej „Głos Skierniewic i okolic” oraz zamieszczono na stronach internetowych Urzędu Gminy Bolimów.

Wysokość czynszu ustalana była na podstawie załącznika do zarządzenia nr 66/2012 Wójta Gminy Bolimów z dnia 22 listopada 2012 roku.

Kontrolujące dokonały sprawdzenia terminowości wpłat czynszu dzierżawnego przysługującego z tytułu zawarcia ww. umów i stwierdziły, że był on dokonywany terminowo.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku zaległości z tytułu dzierżawy gruntów wynosiły 710.125,00 zł i dotyczyły 1 dzierżawcy. Sprawę zaległości skierowano na drogę sądową w celu ich wyegzekwowania. W związku z powyższym w Sądzie Rejonowym w Skierniewicach złożono następujące pozwy:

- w dniu 15 stycznia 2013 roku na zaległości (płatne na podstawie faktury do 15 grudnia 2012 roku) w kwocie 80.804,26 zł (31.078,56 zł należność główna i 49.725,70 zł odsetki),
- w dniu 15 maja 2013 roku na zaległości (płatne na podstawie faktury do 30 marca 2013 roku) w kwocie 56.237,12 zł (należność główna z odsetkami),
- w dniu 16 sierpnia 2013 roku na zaległości (płatne na podstawie faktury do 30 czerwca 2013 roku) w kwocie 199.884,10 zł (37.478,27 zł należność główna i 162.405,83 zł odsetki),
- w dniu 7 listopada 2013 roku na zaległości (płatne na podstawie faktury do 30 września 2013 roku) w kwocie 224.317,63 zł (162.007,18 zł należność główna i 62.310,45 zł odsetki),
- w dniu 23 stycznia 2014 roku na zaległości (płatne na podstawie faktury do 15 grudnia 2013 roku) w kwocie 149.700,86 zł (należność główna z odsetkami),
- w dniu 12 lutego 2014 roku na zaległości (płatne na podstawie faktury do 30 grudnia 2013 roku) w kwocie 49.953,50 zł (należność główna z odsetkami),
- w dniu 6 maja 2014 roku na zaległości (płatne na podstawie faktury do 30 marca 2014 roku) w kwocie 37.360,00 zł (należność główna z odsetkami),
- w dniu 16 lipca 2014 roku na zaległości (płatne na podstawie faktury do 30 czerwca 2014 roku) w kwocie 87.173,30 zł (należność główna z odsetkami).

Dotychczas ww. zaległości nie wyegzekwowano. Sprawa w toku.

Najem lokali użytkowych

W zakresie najmu lokali użytkowych w 2014 roku zawarto 1 umowę i w 2015 roku 1 umowę. Ogółem w latach 2014 – 2015 roku obowiązywało 5 umów z tego w 2014 roku – 5 umów i w 2015 roku – 5 umów.

Kontrolujący dokonali sprawdzenia 1 umowy najmu lokalu użytkowego o powierzchni 15 m² położonego w miejscowości Bolimów, zawartej w dniu 2 stycznia 2015 roku.

Umowa określała między innymi:

- czas trwania umowy najmu – na okres 3 lat,
- przeznaczenie oddanej w najem nieruchomości – na działalność gospodarczą (produkcja odzieży wierzchniej),
- wysokość czynszu i termin jego zapłaty,

- konsekwencje (odsetki) w przypadku nie dotrzymania terminu płatności czynszu określonego w umowie.

Umowy nie zawierały informacji o zmianie czynszu w trakcie trwania umowy.

Wysokość czynszu określona w ww. umowach została ustalona na podstawie stawek zawartych w załączniku do zarządzenia nr 66/2012 Wójta Gminy Bolimów z dnia 22 listopada 2012 roku.

Oddanie w najem lokalu użytkowego objętego kontrolą poprzedzał sporządzony i podany do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Bolimowie wykaz nieruchomości przeznaczony do oddania w najem oraz informację o jego wywieszeniu opublikowaną w prasie lokalnej i na stronie internetowej Urzędu Gminy Bolimów – BIP.

Do sprawdzenia terminowości wpłat czynszów za najem lokali użytkowych przyjęto umowę objętą kontrolą i stwierdzono, że najemca terminowo wpłacał czynsz w 2015 roku i 2016 roku (do miesiąca maja),

Na dzień 30 czerwca 2015 roku zaległości nie występowały.

Najem lokali mieszkalnych

W latach 2014 – 2015 obowiązywało 12 umów najmu lokali mieszkalnych (2014 rok – 7 umów i 2015 rok – 5 umów) w tym 2 lokale przydzielone na podstawie umów zawartych w 2015 roku. W 2014 roku lokali mieszkalnych nie wynajmowano.

Kontroli poddano 2 umowy zawarte w 2015 roku tj. umowa najmu lokalu mieszkalnego o powierzchni 40 m², znajdującego się w budynku położonym w miejscowości Kurabka, zawarta w dniu 27 lutego 2015 roku oraz umowa najmu lokalu mieszkalnego o powierzchni 39 m², znajdującego się w budynku położonym w miejscowości Kurabka, zawarta w dniu 6 lipca 2015 roku.

W wyniku kontroli stwierdzono, że zawarte umowy określały:

- czas trwania umów najmu – oznaczony (od 3 do 5 lat),
- przeznaczenie oddanych lokalów w najem, jako lokale mieszkalne,
- wysokość czynszu, termin i sposób jego zapłaty – czynsz ustalony na podstawie zarządzenia nr 35/2011 Wójta Gminy Bolimów z dnia 25 lipca 2011 roku w sprawie stawki czynszu za lokale mieszkalne stanowiące zasób Gminy Bolimów,
- umowy przewidywały możliwość zmiany czynszu.

W czasie postępowania kontrolnego stwierdzono, że lokale mieszkalne ujęte w ww. zawartych umowach zostały wynajęte zgodnie z zasadami wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Bolimów, określonymi w uchwale nr XXXII/173/2013 Rady Gminy Bolimów z dnia 30 kwietnia 2013 roku w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Bolimów.

Kontrolujący sprawdzili terminowość uiszczania czynszów w 2015 – do miesiąca maja 2016 przez najemców lokali na podstawie zawartych umów objętych kontrolą oraz umowy obowiązującej w 2015 i 2016 roku i stwierdzili, że:

- najemca/umowa z dnia 27 lutego 2015 roku dokonywał wpłaty czynszu terminowo,
- najemca/umowa z dnia 6 lipca 2015 roku wpłacał czynsz nieterminowo. W 2015 roku z opóźnieniem wpłacono czynsz za miesiące: styczeń, luty, marzec, kwiecień, czerwiec, lipiec, wrzesień, listopad i grudzień. Opóźnienia wynosiły od 1 do 3 miesięcy. Od nieterminowych wpłat pobrano odsetki w łącznej kwocie 13,90 zł oraz koszty egzekucyjne w wysokości 18,30 zł. W 2016 roku najemca wpłacił czynsz z 2 miesięcznym opóźnieniem czynsz za miesiąc styczeń. Od nieterminowej wpłaty czynszu pobrano odsetki za zwłokę w wysokości 0,77 zł.

- najemca/umowa z dnia 1 lipca 1995 roku dokonywał terminowej wpłaty czynszu w 2015 i 2016 roku,
- najemca/umowa z dnia 21 maja 1993 roku w 2015 roku wpłacił czynsz terminowo,
- najemca/umowa z dnia 24 maja 1993 roku w 2015 roku i 2016 roku (do miesiąca maja) czynsz wpłacił terminowo.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku wystąpiły zaległości w kwocie 170,34 zł i dotyczyły zaległości za czynsz za miesiące listopad i grudzień 2015 roku. Zaległość została uregulowana następująco:

- czynsz za miesiąc listopad został wpłacony w dniu 26 lutego 2016 roku z odsetkami w kwocie 1,50 zł i kosztami egzekucyjnymi w wysokości 6,10 zł,
- czynsz za miesiąc listopad został wpłacony w dniu 10 marca 2016 roku z odsetkami w kwocie 1,50 zł i kosztami egzekucyjnymi w wysokości 6,10 zł.

Księgowanie opłat dokonywanych tytułem czynszu za wynajem lokalu

Kasa

W organie

Wn 133 - 1	Ma 222 - 3	wpłata netto
Wn 222 - 3	Ma 901 - 1	
Wn 133-1	Ma 222-3	wpłata VAT
Wn 222-3	Ma 224-1	

W jednostce

Wn 101-1	Ma 221-3	wpłata netto
Wn 141	Ma 101-1	odprowadzenie do banku
Wn 130 - 1	Ma 141	wpłata do banku z kasy
Wn 221 - 3	Ma 720-1	przypis

Wn 101-1	Ma 221-3-1	wpłata VAT
Wn 141	Ma 101-1	odprowadzenie do banku
Wn 130-1	Ma 141	wpłata do banku z kasy
Wn 221-3-1	Ma 225-11-2	przypis VAT

Bank

W organie

Wn 133 - 1	Ma 222 - 3	wpłata netto
Wn 222 - 3	Ma 901 - 1	
Wn 133-1	Ma 222 - 3	wpłata VAT
Wn 222 - 3	Ma 224 - 1	

W jednostce

Wn 130 - 1	Ma 221 - 3	wpłata netto
Wn 221 - 3	Ma 720 - 1	przypis
Wn 130 - 1	Ma 221-3-1	wpłata VAT
Wn 221-3-1	Ma 225-11-2	przypis VAT

Ulgi dotyczące należności pieniężnych, do których nie stosuje się przepisów ustawy Ordynacja podatkowa

Kontrolujący stwierdzili, że jednostka kontrolowana nie podejmowała uchwały w sprawie zasad i trybu udzielania ulg w spłacaniu należności pieniężnych, do których nie stosuje

się przepisów ustawy – Ordynacja podatkowa. W okresie kontrolowanym i w latach wcześniejszych nie udzielano ww. ulg.

2.4. Inne dochody

Sprawdzono czy jednostka samorządowa nie pobierała bezpodstawnych opłat za przyłączenie nieruchomości do sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej, ew. za wykonanie takiej sieci i stwierdzono, że w okresie kontrolowanym i w latach wcześniejszych ww. operacje nie występowały.

Oświadczenie Skarbnika Gminy Krystyny Pilaszek w powyższej sprawie stanowi załącznik nr 45 protokołu kontroli.

VIII. WYKONYWANIE BUDŻETU. REALIZACJA WYDATKÓW BUDŻETOWYCH

1. WYDATKI NA ZADANIA Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ - 2015 ROK

1.1. Informacje ogólne

Zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy Bolimów wykonywane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolimowie, który został utworzony na podstawie zarządzenia nr 3 Naczelnika Gminy w Bolimowie z dnia 17 maja 1990 roku w związku z uchwałą nr X/45/90 Gminnej Rady Narodowej w Bolimowie z dnia 1 lutego 1990 roku w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bolimowie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bolimowie jest jednostką organizacyjną Gminy Bolimów.

Organizację wewnętrzną i tryb pracy wyżej wymienionej jednostki określa Statut zatwierdzony uchwałą nr XXXIII/203/09 Rady Gminy Bolimów z dnia 30 października 2009 roku zmienionego uchwałą nr XXXIV/216/09 Rady Gminy Bolimów z dnia 15 grudnia 2009 roku w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bolimowie.

Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej w Bolimowie jest Janina Werle powołana na to stanowisko w dniu 1 stycznia 1998 roku przez Wójta Gminy Bolimów. Osoba zajmująca ww. stanowisko spełnia warunki w zakresie kwalifikacji określonej w ustawie o pomocy społecznej.

W Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudnionych jest sześciu pracowników na umowę o pracę w tym: kierownik, dwóch pracowników socjalnych, główna księgowa na ½ etatu, referent ds. świadczeń rodzinnych/funduszu alimentacyjnego i jedna opiekunka środowiskowa do świadczenia usług specjalistycznych. Zatrudnione są również osoby do świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych na umowę zlecenie tj. logopeda, pedagog specjalny i terapeuta terapii behawioralnej (w ramach zadań zleconych) oraz 3 opiekunki środowiskowe do usług nad chorym w domu – na umowę zlecenie w ramach zadań własnych gminy.

Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bolimowie posiada następujące upoważnienia:

- do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy – zarządzenie nr 62/2006 Wójta Gminy Bolimów z dnia 22 grudnia 2006 roku,
- do prowadzenia postępowania w sprawach przyznawania świadczeń rodzinnych, a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych – zarządzenie nr 60/2006 Wójta Gminy Bolimów z dnia 22 grudnia 2006 roku,
- do prowadzenia postępowań wobec dłużników alimentacyjnych, a także do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w sprawie zaliczek alimentacyjnych – zarządzenie nr 61/2006 Wójta Gminy Bolimów z dnia 22 grudnia 2006 roku,
- do prowadzenia postępowania w sprawach przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych – zarządzenie nr 38/2008 Wójta Gminy Bolimów z dnia 8 września 2008 roku,
- do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz przekazywania do biura informacji gospodarczej o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego – zarządzenie nr 8/2011 Wójta Gminy Bolimów z dnia 22 marca 2011 roku,
- w sprawie przekazania uprawnień kierownikowi jednostki organizacyjnej Gminy Bolimów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bolimowie – zarządzenie nr 11/2011 Wójta Gminy z dnia 11 kwietnia 2011 roku,
- w sprawie przekazania uprawnień kierownikowi jednostki organizacyjnej Gminy Bolimów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bolimowie – zarządzenie nr 39/2012 Wójta Gminy z dnia 19 lipca 2012 roku,
- w sprawie przekazania uprawnień kierownikowi jednostki organizacyjnej Gminy Bolimów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bolimowie – zarządzenie nr 8/2013 Wójta Gminy z dnia 28 stycznia 2013 roku,
- do załatwiania spraw i wydawania decyzji administracyjnych, dotyczących potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej – upoważnienie nr Or.077.13.2013 Wójta Gminy Bolimów z dnia 12 czerwca 2013 roku,
- w sprawie przekazania uprawnień kierownikowi jednostki organizacyjnej Gminy Bolimów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bolimowie – zarządzenie nr 4/2013 Wójta Gminy z dnia 30 stycznia 2014 roku,
- do wydawania decyzji w sprawach o zasiłki dla opiekunów – upoważnienie nr OR.077.6.2014 Wójta Gminy Bolimów z dnia 13 maja 2014 roku,
- w sprawie upoważnienia do wykonywania czynności w sprawach przyznawania karty dużej rodziny – zarządzenie nr 37/2014 Wójta Gminy Bolimów z dnia 16 czerwca 2014 roku,
- w sprawie przekazania uprawnień kierownikowi jednostki organizacyjnej Gminy Bolimów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bolimowie – zarządzenie nr 5/2015 Wójta Gminy Bolimów z dnia 29 stycznia 2015 roku.

1.2. Wydatki na zadania z zakresu pomocy społecznej

Wykonanie zadań finansowych w 2015 roku

Wydatki GOPS – u za 2015 rok klasyfikowano w dziale **851 – Ochrona zdrowia** oraz w dziale **852 - Pomoc społeczna**. Plan wydatków na dzień 31 grudnia 2015 roku na zadania zlecone zaklasyfikowane w dziale 851 wynosił 61,00 zł, z czego wydatkowano kwotę 25,00 zł, co stanowiło 40,98 % planu. Plan wydatków na dzień 31 grudnia 2015 roku na zadania zlecone zaklasyfikowane w dziale 852 wynosił 851.716,00 zł, z czego wydatkowano kwotę 851.515,95 zł, co stanowiło 99,98 % planu, natomiast plan wydatków na zadania własne wynosił 456.339,00 zł i wykonano je w wysokości 450.039,01 zł, co stanowiło 98,62 % planu.

Dane o wykonaniu finansowym i rzeczowym zadań z zakresu pomocy społecznej stanowią załącznik nr 46 protokołu kontroli.

2. WYDATKI (DOTACJE) NA REALIZACJĘ ZADAŃ ZLECONYCH NA PODSTAWIE UMOWY JEDNOSTKOM SPOZA SEKTORA FINANSÓW PUBLICZNYCH – 2015 ROK

Plan i wykonanie wydatków w zakresie udzielenia dotacji na realizację zadań powierzonych w 2015 roku na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie przedstawia poniższa tabela:

Zadanie dział, rozdział, paragraf	Plan (w zł)	Wykonanie wg sprawozdań (w zł)
Dział 926 rozdział 92605 § 2830	40.000,00	26.000,00
Razem	40.000,00	26.000,00

W budżecie gminy na 2015 rok (załącznik nr 1 do uchwały nr V/16/2015 Rady Gminy Bolimów z dnia 28 stycznia 2015 roku w sprawie uchwalenia budżetu na 2015 rok) Rada Gminy przeznaczyła dla podmiotów niezaliczanych do sektora finansów publicznych na realizację zadań w oparciu o ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w dziale 926 rozdziale 92605 środki w kwocie 40.000,00 zł – zadania w zakresie kultury fizycznej.

Zagadnieniami z zakresu udzielania dotacji jednostkom spoza sektora finansów publicznych na wsparcie, bądź powierzenie realizacji zadań publicznych zajmuje się w kontrolowanej jednostce Andrzej Czarnota Sekretarz Gminy Bolimów.

Rada Gminy Bolimów w dniu 11 lutego 2011 roku podjęła uchwałę nr V/23/2011 w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji (Dziennik Urzędowy Województwa Łódzkiego nr 80, poz. 688 z dnia 28 marca 2011 roku).

Zgodnie z ww. uchwałą Wójt Gminy Bolimów zarządzeniem nr 1/2015 z dnia 14 stycznia 2015 roku w sprawie przeprowadzenia konsultacji projektu uchwały Rady Gminy Bolimów wszczął procedurę konsultacji z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie poprzez zamieszczenie na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy Bolimów w dniu 14 stycznia 2015 roku informacji dotyczącej przeprowadzenia konsultacji oraz projektu konsultowanego dokumentu tj. projektu uchwały w sprawie przyjęcia rocznego Programu Współpracy Gminy Bolimów z Organizacjami Pozarządowymi oraz Podmiotami prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2015 rok. Kontrolującym nie przedstawiono udokumentowania faktu zamieszczenia ww. informacji w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Bolimów, na stronie internetowej Gminy Bolimów.

Wyjaśnienie w powyższej sprawie stanowi załącznik nr 47 protokołu kontroli.

Zgodnie z § 3 ust. 2 uchwały nr V/23/2011 Rady Gminy Bolimów z dnia 11 lutego 2011 roku informacja o konsultacjach powinna być ogłoszona, co najmniej 7 dni przed wyznaczonym terminem przeprowadzenia konsultacji, który w zarządzeniu 1/2015 z dnia 14 stycznia 2015 roku wyznaczony był od 14 stycznia 2015 roku do 22 stycznia 2015 roku. W związku z powyższym stwierdzono, że w przypadku, gdzie na tablicy ogłoszeń zamieszczono ww. informację w dniu 14 stycznia 2015 roku nie dotrzymano wyznaczonego terminu ogłoszenia informacji dotyczącej przeprowadzenia konsultacji oraz projektu konsultowanego dokumentu tj. projektu uchwały w sprawie przyjęcia rocznego Programu Współpracy Gminy Bolimów z Organizacjami Pozarządowymi oraz Podmiotami prowadzącymi Działalność Pożytku Publicznego na 2015 rok.

Zgodnie z § 4 ust. 2 uchwały nr V/23/2011 Rady Gminy Bolimów z dnia 11 lutego 2011

roku w dniu 23 stycznia 2015 roku sporządzono protokół wraz z dołączoną listą obecności uczestników ze spotkania konsultacyjnego w sprawie projektu Programu współpracy Gminy Bolimów z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2015 rok, z którego wynikało, że do 22 stycznia 2015 roku nie odnotowano wpływu opinii, uwag i propozycji do projektu. Wyniki z przeprowadzonych konsultacji znalazły odzwierciedlenie w protokole z dnia 23 stycznia 2015 roku z przeprowadzonych konsultacji projektu uchwały w sprawie przyjęcia Programu współpracy Gminy Bolimów z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2015 rok. Kontrolującym nie przedstawiono dokumentów świadczących o publikacji wyników z przeprowadzonych konsultacji na stronie internetowej Urzędu Gminy Bolimów, czego wymagał § 5 uchwały nr V/23/2011 Rady Gminy Bolimów z dnia 11 lutego 2011 roku.

Wyjaśnienie w powyższej sprawie stanowi załącznik nr 47 protokołu kontroli.

Uchwałą nr V/17/2015 z dnia 28 stycznia 2015 roku Rada Gminy Bolimów przyjęła „Program współpracy Gminy Bolimów z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2015 rok”.

Jak wynika z powyższego, program współpracy z organizacjami pozarządowymi na 2015 rok został uchwalony niezgodnie z terminem określonym w art. 5a ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, gdzie termin ten został określony do dnia 30 listopada roku poprzedzającego okres obowiązywania ww. programu.

Sprawozdanie z realizacji programu współpracy za rok poprzedni tj. 2015 rok i przedłożono na posiedzeniach: Komisji Rozwoju Gospodarczego, Przestrzegania Porządku i Bezpieczeństwa Publicznego Rady Gminy Bolimów w dniu 21 marca 2016 roku; Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Bolimów w dniu 23 marca 2016 roku oraz Komisji Oświaty, Wychowania, Kultury, Sportu i Turystyki Rady Gminy Bolimów w dniu 6 maja 2016 roku. Zgodnie z art. 5a ust. 3 cytowanej powyżej ustawy przedmiotowe sprawozdanie powinno być przedłożone Radzie Gminy Bolimów.

Wyjaśnienie Wójta Gminy Bolimów stanowi załącznik nr 48 protokołu kontroli.

Kontrolującym nie przedstawiono dokumentów świadczących o publikacji Sprawozdania z realizacji programu współpracy Gminy Bolimów z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego za 2015 rok w Biuletynie Informacji Publicznej.

Wyjaśnienie w powyższej sprawie stanowi załącznik nr 47 protokołu kontroli.

Do kontroli przyjęto: udzielenie dotacji na realizację zadania w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej poprzez „organizowanie zajęć i współzawodnictwa sportowego w dyscyplinie piłki nożnej, siatkówki, organizacja imprez sportowo – rekreacyjnych, szkolenie dzieci i młodzieży na terenie Gminy Bolimów”.

W dniu 9 marca 2015 roku, Wójt Gminy Bolimów zatwierdził treść ogłoszenia o otwartym konkursie ofert na wsparcie zadania publicznego w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej na 2015 rok. Podmiotami uprawnionymi do składania ofert były organizacje pozarządowe, podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ww. ustawy działające na rzecz Gminy Bolimów i jej mieszkańców.

Ogłoszenie o otwartym konkursie ofert podane zostało do publicznej wiadomości poprzez: wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Bolimów w dniu 9 marca 2015 roku, o czym świadczy zawarta w ogłoszeniu adnotacja. Kontrolującym nie przedstawiono dokumentów świadczących o zamieszczeniu ww. ogłoszenia w BIP i na stronie internetowej Urzędu Gminy Bolimów.

Wyjaśnienie w tej sprawie stanowi załącznik nr 47 protokołu kontroli.

Stwierdzono, że przy ogłoszeniu otwartego konkursu ofert zachowano 21 - dniowy okres do składania ofert, co było zgodne z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Ogłoszenie zawierało następujące dane określone w art. 13 ust. 2 ww. ustawy:

- rodzaj zadania – organizacja i uczestnictwo w zajęciach szkoleniowych i współzawodnictwie sportowym w dyscyplinach: piłka nożna i piłka siatkowa oraz wysokość środków na ich realizację,
- zasady przyznawania dotacji,
- informacje dotyczące zrealizowanych przez jednostkę w roku poprzednim zadań tego samego rodzaju i związanych z nimi kosztów, ze szczególnym uwzględnieniem wysokości przekazanej dotacji,
- tryb i kryteria stosowane przy wyborze ofert oraz termin wyboru ofert,
- termin i warunki realizacji zadań (od dnia podpisania umowy do dnia 31 grudnia 2015 roku),
- termin składania ofert – do dnia 1 kwietnia 2015 roku do godziny 10⁰⁰.

Wójt Gminy Bolimów w dniu 13 marca 2015 roku zarządzeniem nr 18/2015 powołał trzyosobową komisję konkursową do oceny i zaopiniowania ofert na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe w 2015 roku.

Do dnia 1 kwietnia 2015 roku wpłynęła jedna oferta na realizację zadania pn. „Organizacja i uczestnictwo w zajęciach szkoleniowych i współzawodnictwie sportowym w dyscyplinach: piłka nożna i piłka siatkowa” złożona przez Gminny Klub Sportowy Rawka Bolimów. Zgodnie z § 2 ust. 4 zarządzenia nr 18/2015 z dnia 13 marca 2015 roku powołana przez Wójta Gminy komisja konkursowa sporządziła dokumentację z przeprowadzonego postępowania w dniu 2 kwietnia 2015 roku. Z dokumentacji wynika, że złożona przez Gminny Klub Sportowy Rawka Bolimów oferta na wsparcie realizacji zadania w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, spełniała wymogi wzoru oferty stanowiącego załącznik nr 1 do ww. rozporządzenia, jak również zawierała informacje wymagane przepisami art. 14 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Komisja konkursowa przy rozpatrywaniu ofert przestrzegała wymogów zawartych w art. 15 ust. 1 cytowanej powyżej ustawy i kryteriów zawartych w ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert.

Na podstawie art. 15 ust. 2j ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w dniu 2 kwietnia 2015 roku Wójt Gminy Bolimów ogłosił dokonanie wyboru oferty na realizację zadania publicznego w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej. Kontrolujący stwierdzili, że **ogłoszenie wyników otwartego konkursu ofert nie zawierało nazwy zadania publicznego, co było wymagane przepisami art. 15 ust. 2h pkt 2 ustawy o pożytku publicznym i o wolontariacie.**

Ogłoszenie wyniku przeprowadzonego konkursu ofert na realizację zadania w ww. zakresie zostało upublicznione poprzez: wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Bolimów w dniu 2 kwietnia 2015 roku (adnotacja na ogłoszeniu) oraz zamieszczenie w BIP – Urząd Gminy Bolimów – brak daty zamieszczenia w BIP.

W celu sprawdzenia procedury udzielania dotacji dla jednostek spoza sektora finansów publicznych, kontrolą objęto dokumenty źródłowe dotyczące udzielonej Gminnemu Klubowi Sportowemu Rawka Bolimów dotacji na realizację zadania w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej.

W wyniku kontroli stwierdzono:

W dniu 1 kwietnia 2015 roku (zarejestrowano wpływ w dniu 1 kwietnia 2015 roku) podmiot złożył ofertę na formularzu określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia

Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 grudnia 2010 roku w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania (Dz. U. z 2011 roku, nr 6 poz. 25).

W wyniku analizy ustalono, że złożona przez Gminny Klub Sportowy Rawka Bolimów oferta na wsparcie realizacji zadania w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej **w rozdziale III. Szczegółowy zakres rzeczowy zadania publicznego do realizacji pkt 9, nie zawierały terminów rozpoczęcia i zakończenia poszczególnych działań oraz liczbowego określenia skali działań planowanych przy realizacji zadania publicznego tj. miar adekwatnych dla zadania publicznego. W rubryce, gdzie powinny być wymienione poszczególne działania w zakresie realizacji zadania publicznego wyszczególniono rodzaj kosztów. Powyższe nie spełniało wymogu określonego we wzorze stanowiącym załącznik nr 1 do powyżej cytowanego rozporządzenia.**

Akta kontroli strony 65 - 73: Kserokopie: oferty na realizację zleconego zadania oraz ogłoszenia wyników konsultacji.

Umowa realizacji zadania „Upowszechnienie i rozwój kultury fizycznej i sportu poprzez: organizowanie zajęć i współzawodnictwa sportowego w dyscyplinie piłki nożnej, siatkówki, organizacja imprez sportowo – rekreacyjnych, szkolenie dzieci i młodzieży na terenie Gminy Bolimów” została zawarta w Urzędzie Gminy Bolimów w dniu 13 maja 2015 roku. Termin realizacji zadania publicznego w umowie ustalono od dnia podpisania umowy tj. 13 maja 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku.

Powyżej wymieniona umowa zawierała wszystkie elementy wymagane przepisami art. 16 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 grudnia 2010 roku w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania. W zawartej umowie termin przekazania I transzy dotacji w kwocie 26.000,00 zł został określony do dnia 15 maja 2015 roku i II transzy w kwocie 14.000,00 zł do 3 października 2015 roku. Kontrolujący stwierdzili, że podmiotowi została przekazana jedynie I transza dotacji w kwocie 26.000,00 zł. Przekazano ją zgodnie z terminem określonym w umowie. Nie przekazano II transzy w wyniku złożonego w dniu 24 września 2015 roku przez GKS „Rawka” w Bolimowie pisma, z którego wynikało, że podmiot realizujący zadanie w zakresie upowszechniania i rozwoju kultury fizycznej i sportu prosi o nie przelewanie II transzy, gdyż I transza będzie wystarczająca na wykonanie zadania w 2015 roku.

Dotacja została zaewidencjonowana w klasyfikacji dział 926 rozdział 92605 § 2830 następująco: przekazanie dotacji Wn 224 – 103 i Ma 130 – 2 oraz rozliczenie dotacji: Wn 810 – 103 i Ma 224 – 103.

Sprawozdanie końcowe z realizacji zadania złożone zostało na właściwym druku przez Gminny Klub Sportowy Rawka Bolimów w dniu 29 stycznia 2016 roku, tj. zgodnie z terminem określonym w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz zawartej umowy, którego wpływ został zarejestrowany w dzienniku korespondencji pod nr 378/2016 w dniu 29 stycznia 2016 roku.

Po przeprowadzonej analizie sprawozdania końcowego kontrolujący stwierdzili, że sprawozdanie nie zostało sporządzone wg wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 grudnia 2010 roku w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania, a ponadto z analizy dokumentów źródłowych (sprawozdanie końcowe z wykonania zadania publicznego) dotyczące rozliczenia udzielonej dotacji wynika, że nie spełniało ono wymogu sprawozdania określonego wg

wzoru ww. rozporządzenia, tj.:

- **nie zawierało opisu przedstawiającego szczegółowe informacje o zrealizowanych działaniach wg układu określonego w ofercie, która była podstawą do przygotowania umowy – część I. Sprawozdanie merytoryczne,**
- **stosownych oświadczeń wymaganych w części III. Dodatkowe informacje.**

Ponadto zestawienie faktur lub rachunków wymagane w pkt 4 obowiązującego wzoru sprawozdania nie zawierało: wskazania w jakiej części kwota wydatkowana na podstawie faktury, została pokryta z dotacji oraz rodzaju towaru lub zakupionej usługi.

Akta kontroli strony 74 - 79: Kserokopia sprawozdania z realizacji zleconego zadania.

Ze sprawozdania sporządzonego za okres od 13 maja 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku wynika, że całkowity koszt zadania wyniósł 26.109,01 zł, w tym z dotacji 26.000,00 zł. Na podstawie złożonego sprawozdania kontrolujący stwierdzili, że podmiot zrealizował wydatki ze środków uzyskanych z dotacji w okresie od dnia 13 maja 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku. Część sprawozdania stanowił pkt 4 obrazujący zestawienie rachunków, faktur oraz innych dokumentów dotyczących realizowanego zadania.

W dniu 7 marca 2016 roku został spisany protokół na okoliczność przyjęcia rozliczenia sprawozdania z wykonania zadania publicznego realizowanego przez GKS „Rawka” w zakresie upowszechniania i rozwoju kultury fizycznej i sportu w okresie od 13 maja 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku. Sprawozdanie zostało sprawdzone z datą 7 marca 2016 roku pod względem: merytorycznym (w tym kompletności wymaganych dokumentów) przez Sekretarza Gminy Andrzeja Czarnotę.

Z powyżej wymienionego sprawozdania wynika, że całkowity koszt zadania wyniósł 26.109,01 zł, w tym z dotacji 26.000,00 zł tj 99,58% udziału dotacji w całkowitych kosztach zadania publicznego. Na podstawie złożonego sprawozdania kontrolujący stwierdzili, że podmiot zrealizował ww. wydatki ze środków uzyskanych z dotacji w okresie od dnia 18 maja 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku.

Inspektorzy kontroli Regionalnej Izby Obrachunkowej sprawdzili 100% faktur, rachunków oraz innych dokumentów będących podstawą zrealizowanego zadania z przekazanej dotacji i stwierdzili:

- **faktura nr 56/5/2015 z dnia 18 maja 2015 roku na kwotę 1.057,00 zł, została zapłacona w dniu 18 maja 2015 roku z dotacji w terminie po podpisaniu umowy, jednakże zobowiązanie zostało zaciągnięte (realizacja zadania w miesiącach marzec i kwiecień 2015 roku) przed datą podpisania umowy na realizację przedsięwzięcia określonego w umowie tj. przed dniem 13 maja 2015 roku, czym naruszono wymagania określone w umowie i ogłoszeniu o otwartym konkursie ofert tzn., że termin realizacji zadania ustalono od dnia zawarcia umowy do 31 grudnia 2015 roku,**
- **faktury i rachunki nie zawierały informacji z jakich środków wydatkowana kwota została pokryta oraz jakie było przeznaczenie zakupionych towarów usług lub innego rodzaju opłaconej należności. Informacja powinna być podpisana przez osobę odpowiedzialną za sprawy dotyczące rozliczeń finansowych organizacji lub podmiotu,**
- **zestawienie faktur lub rachunków wymagane w pkt 4 obowiązującego wzoru sprawozdania nie zawierało wskazania w jakiej części została pokryta z dotacji oraz rodzaju towaru lub zakupionej usługi.**

Akta kontroli strona 80: Kserokopia rachunku nr 56/5/2015 z dnia 18 maja 2015 roku i KP nr 63/2015 z dnia 18 maja 2015 roku.

Z § 7 ust. 1 zawartej umowy na powierzenie realizowanego zadania publicznego wynika,

że jednostka przekazująca dotację sprawuje kontrolę prawidłowości wykonywania zadania, w tym wydatkowania przekazanych ww. podmiotowi środków finansowych. W treści wymienionego paragrafu zaznaczono, że kontrola może być przeprowadzana w toku realizacji zadania oraz po jego zakończeniu. Obowiązek przeprowadzania kontroli z realizacji zadania wynikał również z art. 17 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Przepisy art. 16 ust. 5 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz § 5 zawartej umowy stawiały wymóg prowadzenia wyodrębnionej dokumentacji finansowo – księgowej środków finansowych otrzymanych przez organizację pozarządową na realizację zadania, a przepisy art. 17 pkt 4 ww. ustawy nakładały obowiązek przeprowadzania kontroli w tym zakresie przez organ administracji publicznej zlecający zadanie publiczne.

Kontrolujący ustalili, że nie dokonywano kontroli określonej w art. 17 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Wyjaśnienie w sprawie nieprzeprowadzania kontroli stanowi załącznik nr 48 protokołu kontroli.

Testy dotyczące dotacji udzielonych dla podmiotów spoza sektora finansów publicznych stanowią załącznik nr 49 protokołu kontroli.

3. WYDATKI OSOBOWE

3.1. Wydatki na wynagrodzenia - 2015 rok

Dane dotyczące kształtowania się wydatków, ewidencjonowanych w § 4010 – wynagrodzenia osobowe pracowników, w kontrolowanej Gminie Bolimów w 2014 i w 2015 roku przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Rozdział	2014 rok			2015 rok		
		Plan	Wykonanie	%	Plan	Wykonanie	%
1	40002	87 635,00	86 976,00	99,25	73 000,00	70 747,20	96,91
2	75011	48 350,00	48 350,00	100,00	29 858,00	29 858,00	100,00
3	75023	842 285,00	759 399,56	90,16	796 336,00	764 263,29	95,97
4	75108	0	0	0	1 694,00	1 694,00	100,00
5	75412	20 210,00	20 166,26	99,78	14 195,00	14 007,60	98,68
6	80101	676 296,00	668 789,37	98,89	715 579,00	686 759,80	95,97
7	80104	264 933,00	263 167,00	99,33	266 604,00	266 600,44	100,00
8	80110	639 380,00	636 363,79	99,53	673 034,00	672 491,09	99,92
9	80113	31 800,00	30 969,80	97,39	42 900,00	40 564,92	94,56
10	80114	101 850,00	101 431,20	99,59	98 900,00	96 204,60	97,27
11	80148	115 266,00	114 138,07	99,02	97 829,00	96 667,33	98,81
12	80150	0	0	0	130 971,00	130 723,46	99,81
13	85212	24 692,00	23 691,40	95,95	22 587,00	22 587,00	100,00
14	85219	147 955,00	147 497,68	99,69	135 507,00	135 506,29	100,00
15	85228	22 340,00	22 340,00	100,00	22 259,55	22 149,60	99,51
16	85295	33 908,69	33 908,69	100,00	0	0	0
17	85295	1 795,06	1 795,06	100,00	0	0	0

18	85401	48 400,00	40 356,06	83,38	48 400,00	47 744,72	98,65
19	90095	247 256,00	246 647,41	99,75	298 900,00	291 568,14	97,55
Ogółem		3 354 351,75	3 245 987,35	96,77	3 468 553,55	3 390 137,48	97,74

Powyższe wydatki Gminy Bolimów w stosunku do ogółem wykonanych wydatków budżetowych stanowiły w 2014 roku 29,13% a w 2015 roku 18,93%. Wykonane wydatki na wynagrodzenia, klasyfikowane w 2015 roku wzrosły w porównaniu z rokiem poprzednim o 4,44 %.

Plan i wykonanie wydatków na wynagrodzenia osobowe (§ 4010) w latach 2014 - 2015 pracowników Urzędu Gminy Bolimów przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Rozdział	2014 rok			2015 roku		
		Plan	Wykonanie	%	Plan	Wykonanie	%
1	40002	87 635,00	86 976,00	99,25	73 000,00	70 747,20	96,91
2	75011	48 350,00	48 350,00	100,00	29 858,00	29 858,00	100,00
3	75023	842 285,00	759 399,56	90,16	796 336,00	764 263,29	95,97
4	75108	0	0	0	1 694,00	1 694,00	100,00
5	75412	20 210,00	20 166,26	99,78	14 195,00	14 007,60	98,68
6	90095	247 256,00	246 647,41	99,75	298 900,00	291 568,14	97,55
Ogółem		1 245 736,00	1 161 539,23	93,24	1 213 983,00	1 172 138,23	96,55

Zgodnie z danymi wynikającymi z powyższej tabeli i ewidencji księgowej oraz sprawozdania Rb-28S poniesione wydatki na wynagrodzenia pracowników Urzędu Gminy Bolimów w stosunku do ogółem wykonanych wydatków budżetowych stanowiły: w 2014 roku 10,43% a w 2015 roku 6,55%. Wymienione wydatki na wynagrodzenia osobowe w 2015 roku wzrosły w porównaniu z rokiem poprzednim o 0,91%.

Prawidłowość ustalania i wypłaty wynagrodzeń na rzecz pracowników jednostki

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku Urząd Gminy w Bolimowie zatrudniał 33 osoby. W ciągu 2015 roku rozwiązano umowę o pracę (w tym wygaśnięcie umowy o pracę) z 6 pracownikami, przyjęto 3 pracowników.

Zgodnie z art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych (jednolity tekst Dz. U. z 2014 r. poz.1202), czynności z zakresu prawa pracy wobec Wójta, związane z nawiązaniem i rozwiązaniem stosunku pracy wykonywał Przewodniczący Rady Gminy Bolimów, a pozostałe czynności Sekretarz Gminy z tym, że wynagrodzenie Wójta ustalała Rada Gminy w drodze uchwały.

W okresie objętym kontrolą Wójt Gminy Bolimów Stanisław Linart pobierał wynagrodzenie, ustalone przez Radę Gminy uchwałą nr III/6/2014 z dnia 12 grudnia 2014 roku, w wysokości: wynagrodzenie zasadnicze 5.000,00 zł, dodatek funkcyjny 1.700,00 zł, dodatek specjalny w wysokości 30% wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego, co stanowiło 2.010,00 zł, dodatek za staż pracy w wysokości 20% wynagrodzenia zasadniczego w kwocie 1.000,00 zł. Łącznie miesięczne wynagrodzenie wynosiło 9.710,00 zł. Tak ustalone wynagrodzenie (w tym poszczególne składniki wynagrodzenia) mieściło się w granicach określonych przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 roku w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (jednolity tekst z 2014 r., Dz. U. poz. 1786) oraz było zgodne z art. 37

ust. 3 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1202 ze zm.), co stwierdzono na podstawie karty płacowej za 2015 rok oraz list płac za kwiecień i grudzień 2015 roku.

Pozostałym pracownikom Urzędu Gminy Bolimów, w tym Skarbnikowi, Sekretarzowi oraz kierownikom jednostek organizacyjnych, wynagrodzenia wynikające ze stosunku pracy ustalał Wójt (zgodnie z art. 7 ustawy o pracownikach samorządowych).

Na podstawie dokumentów źródłowych znajdujących się w aktach osobowych, sprawdzono prawidłowość ustalania kategorii zaszeregowania i wszystkich składników wynagrodzenia w stosunku do wytypowanych do kontroli wynagrodzeń pracowników, tj. Sekretarza, Skarbnika, kierownika Referatu, z-cy kierownika USC, referenta, kasjera, inspektora, podinspektora, sprzątaczkę, konserwatora. W wyniku sprawdzenia zgodności kategorii zaszeregowania i stawek płac z obowiązującymi ww. przepisami, tj. ustawy i rozporządzenia Rady Ministrów oraz zapisami regulaminu wynagradzania dla pracowników Urzędu Gminy w Bolimowie, stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 41/2009 Wójta Gminy Bolimów z dnia 15 czerwca 2009 roku w sprawie wprowadzenia regulaminu wynagradzania pracowników Urzędu Gminy w Bolimowie (ze zmianą wprowadzoną przez Wójta Gminy Bolimów zarządzeniem nr 45/2014 z dnia 5 sierpnia 2014 roku) nieprawidłowości nie stwierdzono.

Wykaz pracowników Urzędu Gminy Bolimów wytypowanych do kontroli ich wynagrodzeń, z uwzględnieniem stanowisk, kategorii zaszeregowania, wszystkich składników wynagrodzeń wypłaconych w 2015 roku stanowi załącznik nr 50 protokołu kontroli.

Sprawdzono listy wypłat wynagrodzeń pracowników Urzędu Gminy za miesiące: maj i grudzień 2015 roku. Wynagrodzenia ujęte w powyższych listach płac były zgodne z angażami, stanowiącymi podstawę wypłaty wynagrodzeń, znajdującymi się w aktach osobowych ww. pracowników wytypowanych do kontroli ich wynagrodzeń oraz z zapisami zawartymi w indywidualnej karcie wynagrodzeń pracownika.

Listy płac (sporządzane komputerowo) zawierały podpisy osób wymienionych w obowiązującej w okresie objętym kontrolą instrukcji obiegu dowodów księgowych w Urzędzie Gminy w Bolimowie. Na podstawie polecenia księgowania wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń za grudzień 2015 roku nieprawidłowości w zakresie dekretacji księgowej wypłaconych wynagrodzeń nie stwierdzono.

Wypłata odpraw i ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy

Zestawienia wypłaconych wynagrodzeń osobowych pracownikom Urzędu Gminy w Bolimowie w latach 2014 – 2015 (z podziałem na wynagrodzenia miesięczne, nagrody jubileuszowe, ekwiwalenty za urlop, odprawy pieniężne, itp.) przedstawiają tabele *stanowiące załącznik nr 51 protokołu kontroli.*

Z powyższych zestawień wynika, że w wymienionym okresie dokonano wypłaty jednej odprawy pieniężnej (w 2015 roku na kwotę 10.800,00 zł) oraz dwóch ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy (w 2014 roku na kwotę 322,56 zł i w 2015 roku na kwotę 1.083,88 zł).

Wypłata odprawy

Zgodnie z pismem nr Or.2122.18.2015 z dnia 26 października 2015 roku, podpisanym przez Wójta Gminy Stanisława Linarta – przyznano pracownikowi Urzędu Gminy jednorazową odprawę w związku z przejściem na emeryturę w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia miesięcznego brutto w kwocie 10.800,00 zł. Odprawę wypłacono na podstawie art. 36 ust. 2 i art. 38 ust. 3 ustawy o pracownikach samorządowych.

Odnosnie prawidłowości naliczenia kwoty wymienionej odprawy nie wniesiono zastrzeżeń, co ustalono na podstawie dokumentów źródłowych oraz „karty płacowej pracownika, styczeń – grudzień 2015 roku, wszystkie listy płac”.

W toku postępowania kontrolnego stwierdzono, że lista płacy – odprawy pieniężnej została podpisana przez: pracownika odpowiedzialnego za kadry - sprawdzającego pod względem merytorycznym, pracowników księgowości: tj. osobę sporządzającą listę i osobę sprawdzającą pod względem formalnym i rachunkowym oraz Skarbnika, i za kierownika jednostki przez Sekretarza.

Wyplata ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy

Szczegółową kontrolą objęto wypłatę ekwiwalentu dokonaną w 2015 roku. Zgodnie z pisemnym poleceniem Wójta Gminy Stanisława Linarta, z dnia 30 listopada 2015 roku, sygnatura akt: Or. 21220.18.2015, skierowanym do Referatu Finansowego wypłacono byłemu pracownikowi, w związku z rozwiązaniem stosunku pracy, ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop wypoczynkowy przysługujący w liczbie 13 dni w kwocie 1.083,68 zł brutto.

Wypłaty dokonano na podstawie art. 171 § 1 Kodeksu pracy (jednolity tekst Dz. U. z 2014 r., poz. 1502 ze zm.) zgodnie, z którym w przypadku niewykorzystania przysługującego urlopu w całości lub w części z powodu rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy pracownikowi przysługuje ekwiwalent pieniężny.

Odnosnie prawidłowości naliczenia ekwiwalentu za niewykorzystany urlop nie wniesiono zastrzeżeń. Ekwiwalent ustalano zgodnie z przepisami określonymi w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 roku w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U. nr 2, poz. 14 ze zm.).

W toku postępowania kontrolnego stwierdzono, że listę wypłaty powyższego ekwiwalentu podpisały upoważnione osoby, tj. pracownik sprawdzający pod względem merytorycznym, pod względem formalnym i rachunkowym, osoba sporządzająca listę, oraz zatwierdzający do wypłaty (Skarbnik i Sekretarz).

4. WYDATKI INWESTYCYJNE

Plan i wykonanie wydatków inwestycyjnych w latach 2014 – 2015

Dział	Rozdział	Paragraf	2014 rok		2015 rok	
			Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)
010	01010	6050	60 350,00	50 312,07	755 549,54	704 808,50
010	01010	6057			1 431 815,14	1 431 815,14
010	01010	6059			477 271,70	477 271,70
600	60016	6050	609 469,00	402 581,91	991 742,02	971 705,43
750	75095	6050			40 905,00	38 546,42
750	75095	6057	675 391,95	56 807,05	2 916 682,12	2 706 071,18
750	75095	6059	119 186,81	10 024,77	514 708,62	477 541,98
754	75412	6050			10 953,16	10 900,26

801	80101	6050	100 000,00	9 075,00	60 000,00	50 635,27
900	90015	6050			2 500,00	2 499,98
921	92109	6050			17 800,49	16 800,00
926	92601	6050	63 000,00	60 277,20		
Razem			1 627 397,76	589 078,00	7 219 927,79	6 888 595,86
Wydatki budżetowe ogółem			13 224 641,26	11 141 563,86	19 018 787,98	17 907 159,66
% udziału wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem			12,31	5,29	37,96	38,47

Dane nie dotyczą zakupów inwestycyjnych środków trwałych (tylko inwestycje sensu stricte).

Źródła finansowania realizowanych inwestycji w latach 2014-2015

Źródłami finansowania wydatków inwestycyjnych w 2014 roku były:

- środki własne 956.580,52 zł,
- dotacje z funduszy celowych (Urząd Marszałkowski w Łodzi) 50.281,96 zł,
- środki z budżetu Unii Europejskiej 66.831,82 zł,
- Ogółem 1.073. 694,30 zł.

Kwota ogółem zawiera:

- wydatki inwestycyjne sensu stricte klasyfikowane w § 6050 - „Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych” w łącznej kwocie 589.078,00 zł – finansowane: środkami własnymi w wysokości 471.964,22 zł, dotacjami z Urzędu Marszałkowskiego w kwocie 50.281,96 zł oraz środkami z budżetu Unii Europejskiej w kwocie 66.831,82 zł,
- wydatki na zakupy inwestycyjne klasyfikowane w § 6060 - „Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych” w kwocie 18.682,55 zł, których źródłem finansowania były wyłącznie środki własne;
- wkład pieniężny do Spółki z.o.o. „Energetyka Bolimów” w kwocie 210.000,00 zł, zaklasyfikowany w dziale 400 - „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę”, rozdziale 40095 - „Pozostała działalność”, § 6010 - „Wydatki na zakup i objęcie akcji, wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego oraz na uzupełnienie funduszy statutowych banków państwowych i innych instytucji finansowych”; zaksięgowano na koncie 030 - „Długoterminowe aktywa finansowe”. Wymieniony wkład wniesiono na podstawie uchwały nr XLI/212/2014 Rady Gminy Bolimów z dnia 28 marca w sprawie objęcia udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym „Energetyka Bolimów” – spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i pokrycia kapitału wkładem pieniężnym; źródłem finansowania wymienionego wkładu pieniężnego były środki własne Gminy”,
- dotację celową udzieloną na pomoc finansową dla Powiatu Skierniewickiego na realizację zadania pod nazwą „Przebudowa drogi Powiatowej nr 27000E Bolimów ul. Sokołowska”, w kwocie 255.933,75 zł – zgodnie z uchwałą nr XLI/214/2014 Rady Gminy Bolimów z dnia 28 marca 2014 roku w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Skierniewickiego oraz uchwałą nr XLVIII/256/2014 Rady Gminy Bolimów z dnia 24 października 2014 roku w sprawie zmian w budżecie Gminy na 2014 rok (tabele: 1 i 2 do wymienionej uchwały); źródłem finansowania wymienionej dotacji były środki własne Gminy,

Źródłami finansowania wydatków inwestycyjnych w 2015 roku były:

- środki własne 1.880.495,89 zł,

- dotacje z budżetu państwa	287.496,00 zł,
- dotacje z funduszy celowych (Urząd Marszałkowski w Łodzi)	59.303,64 zł,
- pożyczki	200.546,00 zł,
- środki z budżetu Unii Europejskiej	4.472.169,31 zł,
- pomoc finansowa z innych jst	3.000,00 zł,
- inne (WFOŚ)	<u>200.546,00 zł</u>
Ogółem	7.103.556,84 zł.

Kwota ogółem zawiera:

- wydatki inwestycyjne sensu stricto klasyfikowane w § 6050 w łącznej kwocie 6.888.595,86 zł – finansowane: środkami własnymi w wysokości 1.665.534,91 zł, pożyczkami w kwocie 200.546,00 zł, dotacjami z Urzędu Marszałkowskiego w kwocie 59.303,64 zł, dotacjami z budżetu państwa w wysokości 287.496,00 zł, środkami z budżetu Unii Europejskiej w kwocie 4.472.169,31 zł, środkami z WFOŚ w kwocie 200.546,00 zł, środkami stanowiącymi pomoc finansową z innych jednostek samorządu terytorialnego (ze Starostwa Skierniewickiego) w kwocie 3.000,00 zł,
- wydatki na zakupy inwestycyjne klasyfikowane w § 6060 w kwocie 212.110,98 zł, których źródłem finansowania były wyłącznie środki własne,
- dotację w kwocie 2.850,00 zł dla OSP Ziąbki na zakup pompy pływającej Niagara, której źródłem finansowania były środki własne zaklasyfikowane w dziale 754 – „Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa”, rozdziale 75412 „Ochotnicze straże pożarne”, w § 6230 – „Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych” – zgodnie z uchwałą nr V/16/2015 Rady Gminy Bolimów z dnia 28 stycznia 2015 roku w sprawie uchwalenia budżetu na 2015 rok.

Źródła finansowania wydatków inwestycyjnych z podziałem na poszczególne zadania (w działach, rozdziałach i paragrafach), w Gminie Bolimów w latach 2014 – 2015 obrazuje tabela stanowiąca załącznik nr 52 protokołu kontroli.

Ewidencja księgową wydatków inwestycyjnych

W ewidencji księgowej prowadzone jest konto 080 – „Inwestycje (środki trwałe w budowie)”. Do każdego zadania inwestycyjnego prowadzone są analityczne konta księgowe, na których ewidencjonowane są wydatki na poszczególne zadania inwestycyjne.

Po zakończeniu realizacji inwestycja jest przyjmowana do ewidencji środków trwałych na podstawie dokumentu OT.

Organizacja procesu inwestycyjnego (planowanie i nadzór)

W toku postępowania kontrolnego stwierdzono, że zadania inwestycyjne planowane do realizacji, przed uchwaleniem budżetu na 2014 i 2015 rok, były przedstawiane na posiedzeniach komisjom Rady Gminy Bolimów.

Rada Gminy Bolimów uchwałą nr XL/209/2014 z dnia 29 stycznia 2014 roku w sprawie uchwalenia budżetu na 2014 rok określiła wielkość nakładów inwestycyjnych na 2014 rok w wysokości 879.000,00 zł. Plan po zmianach w ciągu roku budżetowego wyniósł ogółem 2.117.247,76 zł (w tym na wydatki inwestycyjne sensu stricto 1.627.397,76 zł). Zaplanowane wydatki na inwestycje na rok 2014 zrealizowane zostały w kwocie 1.073.694,30 zł, co stanowiło 50,71% wykonania planu po zmianach. Zgodnie z

wyjaśnieniem Wójta Gminy - **załącznik nr 53 protokołu kontroli** - na tak znaczne nie wykonanie planu wydatków inwestycyjnych miało przede wszystkim:

- nie zrealizowanie inwestycji „Internet dla mieszkańców gminy Bolimów – przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu”. W związku z koniecznością opracowania dokumentów wstępnych do procedury przetargowej „zaprojektuj i wybuduj” oraz przedłużające się procedury przetargowe spowodowały, że niemożliwe stało się wydatkowanie całości założonej w budżecie kwoty,
- nie zrealizowano również inwestycji pn „Przebudowa drogi wewnętrznej w Bolimowie (dz. nr ew. 89/3). Powyższe spowodowane było brakiem możliwości bezkolizyjnego wejścia w teren ze względu na fakt prowadzenia przez Starostwo Powiatowe w Skierniewicach drogi (ul. Sokołowskiej), która stanowi jedyny dojazd do drogi planowanej do przebudowy przez Gminę,
- również nie udało się zrealizować w 2014 roku „Termomodernizacji Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Bolimowie z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii”. Realizacja powyższej inwestycji była uzależniona od pozyskania środków zewnętrznych na ten cel w ramach Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Łodzi. Jednakże opracowany audyt energetyczny nie pozwolił zakwalifikować inwestycji do dofinansowania na planowanym poziomie. W związku z powyższym odstąpiono od jej realizacji w 2014 roku i zaplanowano jej realizację w następnych latach z dofinansowaniem Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego.

Rada Gminy Bolimów uchwałą nr V/16/2015 z dnia 28 stycznia 2015 roku w sprawie uchwalenia budżetu na 2015 rok określiła wielkość nakładów inwestycyjnych na 2015 rok w wysokości 9.769.953,79 zł. Plan po zmianach w ciągu roku budżetowego wyniósł 7.454.177,79 zł (z tego na wydatki inwestycyjne sensu stricto 7.219.927,79 zł, zakupy inwestycyjne 231.400,00 zł oraz dotacje w kwocie 2.850,00 zł). Zaplanowane wydatki na inwestycje na 2015 rok zrealizowane zostały w kwocie 7.103.556,84 zł, co stanowiło 95,30% wykonania planu po zmianach.

Zmiany planu w trakcie roku budżetowego dotyczące wysokości środków finansowych przeznaczonych na realizację inwestycji dokonywane były poprzez podjęcie uchwały przez Radę Gminy Bolimów.

W regulaminie organizacyjnym Urzędu Gminy w Bolimowie wprowadzonym w życie w dniu 1 września 2005 roku zarządzeniem nr 35/2005 Wójta Gminy Bolimów (ze zm.) w § 26 ustalono, że do zakresu działania Referatu Gospodarki, Rozwoju Gospodarczego i Promocji Gminy należą między innymi sprawy: w zakresie realizacji zamówień publicznych oraz czynności w zakresie inwestycji i remontów.

Obowiązki przypisane Referatowi Gospodarki, Rozwoju Gospodarczego i Promocji Gminy w regulaminie organizacyjnym w powyżej wymienionym zakresie, znalazły odzwierciedlenie w zakresie czynności z dnia 4 listopada 2007 roku opracowanego dla Kierownika Referatu Gospodarki, Rozwoju Gospodarczego i Promocji Gminy (wraz z aneksem do wymienionego zakresu czynności, obowiązującym od 1 września 2014 roku).

Kontrola realizacji wybranych inwestycji

„Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej w Gminie Bolimów”.

Przetarg nieograniczony o wartości zamówienia mniejszej niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia

2004 roku – Prawo zamówień publicznych (jednolity tekst z 2013 r., Dz. U., poz. 907 ze zm.).

INFORMACJE WSTĘPNE

Z przedłożonego kontrolującym protokołu z dnia 2 stycznia 2015 roku dotyczącego ustalenia wartości przedmiotu zamówienia inwestycji pod nazwą „Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej w Gminie Bolimów”, zatwierdzonego przez Wójta Gminy Stanisława Linarta wynika, że *wartość szacunkowa przedmiotowego zamówienia* ustalona została na podstawie kosztorysów na kwotę 3.472.506,17 zł netto - co w oparciu o średni kurs złotego w stosunku do euro 4,2249, określony w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2013 roku w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczenia wartości zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 roku, poz.1692) - *wynosiła 821.914,40 euro*. Powyższe rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 stycznia 2014 roku i obowiązywało w dniu wszczęcia postępowania poprzez opublikowanie ogłoszenia o zamówienie publiczne objęte kontrolą, tj. w dniu 8 stycznia 2015 roku.

Etap przygotowania inwestycji (projekty, kosztorysy)

Projekty

Projekty budowlane (wskazane w pozycjach: 3, 4, 7 niżej wymienionego *załącznika nr 57* niniejszego protokołu kontroli) zostały opracowane przez firmę wyłonioną w wyniku zapytania ofertowego - na podstawie zarządzenia nr 67 Wójta Gminy Bolimów z dnia 27 grudnia 2007 roku w sprawie realizacji wydatków o wartości szacunkowej nie przekraczającej wyrażonej w złotych równowartości 14 tys. euro, tj. przez firmę „BUDINPROJEKT” Jan Jarecki, ul. Feliksów, 38A, 96-100 Skierniewice, zgodnie z umowami:

- nr 35/2011 zawartą w dniu 31 stycznia 2011 roku pomiędzy Gminą Bolimów a ww. firmą. Umowę podpisali: właściciel firmy Jan Jarecki i Wójt Gminy Stanisław Linart, z kontrasygnatą Skarbnika Gminy Krystyny Piłaszek. W wymienionej umowie wykonawca zobowiązał się do opracowania dokumentacji projektowo wykonawczej budowy sieci wodociągowej w *miejsowości Bolimów* (w tym *kosztorysów inwestorskich*) w terminie do dnia 31 marca 2011 roku. Za wykonanie przedmiotu umowy strony ustaliły wynagrodzenie ryczałtowe brutto w wysokości 11.685,00 zł, które zostanie uregulowane po wykonaniu i odebraniu całości prac projektowych na podstawie protokołu końcowego odbioru dokumentacji, przelewem na konto wykonawcy podane na wystawionej fakturze w ciągu 14 dni od dnia otrzymania faktury. W toku postępowania kontrolnego stwierdzono, że ww. terminy zostały zachowane. Projektantem był Jan Jarecki, uprawnienia budowlane nr 89/88/ Sk-ce w specjalności instalacyjno-inżynierskiej.

Decyzją nr 38/2014 z dnia 4 marca 2014 roku Starosta Skierniewicki zatwierdził powyższy projekt budowlany i udzielił pozwolenia dla Gminy Bolimów na budowę sieci wodociągowej w miejscowości Bolimów (kategoria XXVI) na działce nr ew. 39/2 położonej w miejscowości Bolimów, ul. Słoneczna, oraz decyzją nr 70/2014 z dnia 28 marca 2014 roku Starosta Skierniewicki zatwierdził projekt budowlany i udzielił pozwolenia dla Gminy Bolimów na budowę sieci wodociągowej w miejscowości Bolimów (kategoria XXVI) na działkach: nr ew. 58/9, 247, 73/29 położonych w obrębie Bolimów, gm. Bolimów,

- nr 49/2011 zawartą w dniu 20 kwietnia 2011 roku pomiędzy Gminą Bolimów a ww. firmą. Umowę podpisali: właściciel firmy Jan Jarecki i Wójt Gminy Stanisław Linart z kontrasygnatą Skarbnika Gminy Krystyny Piłaszek. W wymienionej umowie wykonawca zobowiązał się do opracowania dokumentacji projektowo wykonawczej budowy sieci wodociągowej w tym *kosztorysu inwestorskiego w miejscowości Wólka*

Łasiecka. W umowie wykonawca zobowiązał się do wykonania dokumentacji projektowo - kosztorysowej w terminie do dnia 29 kwietnia 2011 roku. Za wykonanie przedmiotu umowy strony ustaliły wynagrodzenie ryczałtowe brutto w wysokości 12.054,00 zł, które zostanie uregulowane po wykonaniu i odebraniu całości prac projektowych na podstawie protokołu końcowego odbioru dokumentacji, przelewem na konto wykonawcy podane na wystawionej fakturze w ciągu 14 dni od dnia otrzymania faktury. W toku postępowania kontrolnego stwierdzono, że na przedłożonym kontrolującym projekcie sieci wodociągowej w miejscowości Wólka Łasiecka, Gm. Bolimów, nr ew. dz.: 33, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 52, 55/4, 53, 54, 162/2, 67, 73, 81/21, 81/9, 90, 81/23, na jego tytułowej stronie projektu widnieje data sporządzenia ww. projektu: „marzec 2011” mimo, że umowę na opracowanie wymienionego projektu zawarto w dniu 20 kwietnia 2011 roku. Projektantem był Jan Jarecki, uprawnienia budowlane nr 89/88/ Sk-ce w specjalności instalacyjno-inżynierskiej.

Decyzją nr 65/2014 z dnia 25 marca 2014 roku Starosta Skierniewicki zatwierdził projekt budowlany i udzielił pozwolenia dla Gminy Bolimów na budowę sieci wodociągowej w miejscowości Wólka Łasiecka (kategoria XXVI) na działkach nr ew.: 33, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 52, 55/4, 53, 54, 162/2, 67, 73, 81/21, 81/9, 90, 81/23 położonych w obrębie Wólka Łasiecka, gm. Bolimów,

- nr 49/2012 zawartą w dniu 27 czerwca 2012 roku pomiędzy Gminą Bolimów a ww. firmą. Umowę podpisali: właściciel firmy Jan Jarecki i Wójt Gminy Stanisław Linart **bez kontrasygnaty Skarbnika Gminy Krystyny Pilaszek lub osoby przez nią upoważnionej, co naruszało art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym w brzmieniu: „Jeżeli czynność prawna może spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych, do jej skuteczności potrzebna jest kontrasygnata skarbnika gminy (głównego księgowego budżetu) lub osoby przez niego upoważnionej.”** *Akta kontroli strony 81 – 82:: Kserokopia umowy nr 49/2012 zawartej w dniu 27 czerwca 2012 roku.*

W wymienionej umowie wykonawca zobowiązał się do opracowania dokumentacji projektowo wykonawczej budowy *sieci kanalizacji sanitarnej w Łasiecznikach* (w tym *kosztorysu inwestorskiego*). W umowie wykonawca zobowiązał się do wykonania dokumentacji projektowo - kosztorysowej w terminie do dnia 31 sierpnia 2012 roku. Za wykonanie przedmiotu umowy strony ustaliły wynagrodzenie ryczałtowe brutto w wysokości 55.965,00 zł. W umowie zapisano, że wypłata wynagrodzenia nastąpi po bezusterkowym odbiorze dokumentacji w ciągu 14 dni od daty doręczenia zamawiającemu faktury. W toku postępowania kontrolnego stwierdzono, że ww. terminy zostały zachowane. Projektantem był Jan Stanisław Jarecki z uprawnieniami budowlanymi nr 89/88 sk-ce w specjalności instalacje i urządzenia sanitarne.

Decyzją nr 56/2014 z dnia 20 marca 2014 roku Starosta Skierniewicki zatwierdził powyższy projekt budowlany i udzielił pozwolenia dla Gminy Bolimów na budowę sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Bolimów i Łasieczniki (kategoria XXVI) na działkach nr ew.: 451/1, 451/2, 451/3, 168, 625, 642 obręb 19 Łasieczniki i działce nr 105 obręb 02 Bolimów.

W toku postępowania kontrolnego stwierdzono – zgodnie z informacją Wójta Gminy Bolimów Stanisława Linarta, *stanowiącą załącznik nr 54 protokołu kontroli*, że koszt dokumentacji projektowej „Budowy sieci wodociągowej w miejscowości Kolonia Wola Szydłowiecka i Joachimów – Mogiły” nie został poniesiony przez Gminę Bolimów i nie stanowił kosztów inwestycji. Wymieniona dokumentacja opracowana została na zlecenie mieszkańców wsi Kol. Wola Szydłowiecka i Joachimów – Mogiły zainteresowanych, szybszym niż proponowała Gmina Bolimów, przyłączeniem swoich nieruchomości do gminnej sieci wodociągowej. Po ogłoszeniu naboru wniosków w zakresie gospodarki wodno – ściekowej w ramach PROW woj. Łódzkiego (w styczniu 2014 roku),

mieszkańcy ww. nieruchomości przekazali nieodpłatnie dokumentację projektową Gminie Bolimów, w celu ujęcia planowanej budowy sieci wodociągowej w ramach inwestycji, na którą zamierzano złożyć wniosek o dofinansowanie, tj. „Rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej w Gminie Bolimów”.

W aktach kontrolowanej jednostki znajduje się projekt sieci wodociągowej w miejscowości: Kolonia Wola Szydłowiecka I, Joachimów – Mogiły, nr ew. dz. 165, 158, 327/7, której projektantem był Jan Stanisław Jarecki z uprawnieniami budowlanymi nr 89/88 w specjalności instalacyjno – inżynierskiej. Wymieniona dokumentacja opracowana została w lutym 2011 roku.

Decyzją nr 43/2014 z dnia 12 marca 2014 roku Starosta Skierniewicki zatwierdził projekt budowlany i udzielił pozwolenia dla Gminy Bolimów na budowę sieci wodociągowej w miejscowości Kolonia Wola Szydłowiecka i Joachimów Mogiły (kategoria XXVI) na działkach nr ew. 165, 158 obręb Kolonia Wola Szydłowiecka i działce nr ew. 327/7 obręb Joachimów Mogiły, gm. Bolimów.

Kosztorysy

Kosztorysy inwestorskie, które były podstawą szacowania wartości zamówienia zostały sporządzone i uaktualnione w okresie 26 listopada - 12 grudnia 2014 roku przez właściciela wymienionej powyżej firmy „BUDINPROJEKT Jana Stanisława Jareckiego, uprawnienia budowlane nr 43/80 i nr 89/88 Skierniewice. Opracowane kosztorysy dotyczyły:

- budowy sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Bolimów (dz. nr ew. 105) i miejscowości Łasieczniki (dz. nr ew.: 451/1, 451/2, 451/3, 168, 625, 642); wartość kosztorysowa netto 2.807.188,20 zł,
- budowy sieci wodociągowej w miejscowości Wólka Łasiecka (dz. nr ew.: 33, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 52, 55/4, 53, 54, 162/2, 67, 73, 81/21, 81/9, 90, 81/23; wartość kosztorysowa netto 409.947,16 zł,
- budowy sieci wodociągowej w miejscowości Bolimów (dz. nr ew.: 58/9, 247, 73/29), wartość kosztorysowa netto 54.512,61 zł,
- budowy sieci wodociągowej w miejscowości Kolonia Wola Szydłowiecka (dz. nr ew.: 165, 158), w miejscowości Joachimów – Mogiły dz. nr ew. 327/7); wartość kosztorysowa netto 149.450,99 zł,
- budowy sieci wodociągowej w miejscowości Bolimów (dz. nr ew.: 39/2), wartość kosztorysowa netto 51.407,21 zł.

Na podstawie ww. kosztorysów ustalono łączną wartość zamówienia na kwotę 3.472.506,17 zł netto.

Prawidłowość stosowania przepisów o zamówieniach publicznych

I. Dokumentacja postępowania

1. Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia

Specyfikację istotnych warunków zamówienia (SIWZ) - w postępowaniu prowadzonym w trybie przetargu nieograniczonego o wartości szacunkowej poniżej kwoty określonej na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Prawo zamówień publicznych dla zadania pn.: „Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej w Gminie Bolimów”, opatrzoną datą 7 stycznia 2015 roku zatwierdził Wójt Gminy Bolimów Stanisław Linart.

Specyfikację istotnych warunków zamówienia wraz z załącznikami kontrolowana jednostka udostępniła na stronie internetowej od dnia zamieszczenia ogłoszenia o

zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych, tj. od dnia 8 stycznia 2015 roku, co wynika z wydruku komputerowego.

W toku postępowania kontrolnego stwierdzono, że specyfikacja istotnych warunków zamówienia zawierała wszystkie informacje wymagane art. 36 ust. 1 Prawo zamówień publicznych.

Z dokumentów zawartych w aktach sprawy wynika, że wykonawcy zwracali się do zamawiającego o wyjaśnienie treści specyfikacji. Wnioski o wyjaśnienie złożyli: faksem (3 wykonawców w dniach: 13 stycznia 2015 roku, 19 stycznia 2015 roku i 20 stycznia 2015 roku) oraz e-mailem (1 wykonawca w dniu 14 stycznia 2015 roku) - przy czym należy dodać, że ogłoszenie o zamówieniu zamieszczono dnia 8 stycznia 2015 roku, data upływu składania ofert – 23 stycznia 2015 roku. Zamawiający udzielał odpowiedzi niezwłocznie faksem i e-mailem oraz listownie za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. Ponieważ specyfikacja istotnych warunków zamówienia była opublikowana na stronie internetowej, treść zapytań wraz z wyjaśnieniami zamawiający zamieścił także na tej stronie.

W związku z udzielonymi wyjaśnieniami, na podstawie art. 38 ust. 4 ustawy Prawo zamówień publicznych Gmina Bolimów zmieniała treść specyfikacji istotnych warunków zamówienia (zmiany zamieszczono na stronie internetowej z dniem 21 i 22 stycznia 2015 roku). Zmiany SIWZ spowodowały również zmiany ogłoszenia o zamówieniu (o czym jak niżej).

2. Ogłoszenie o zamówieniu

Ogłoszenie o zamówieniu przesłano drogą elektroniczną i zamieszczono w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 8 stycznia 2015 roku (nr ogłoszenia 3896 - 2015).

W protokole postępowania w trybie przetargu nieograniczonego (druk ZP-PN) w pozycji 5.2. podano, że: „Ogłoszenie o zamówieniu zostało zamieszczone w siedzibie zamawiającego – w miejscu: ul. Łowicka 9, Bolimów od dnia 8 stycznia 2015 roku do dnia 26 stycznia 2015 roku” i w poz. 5.3: „Ogłoszenie o zamówieniu zostało zamieszczone na stronie internetowej od dnia 8 stycznia 2015 roku do dnia 26 stycznia 2016 roku.”.

Ogłoszenie o zmianie ogłoszenia zamieszczonego w Biuletynie Zamówień Publicznych zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 15 stycznia 2015 roku pod numerem 10220-2015, w dniu 19 stycznia 2015 roku pod numerem 13034 -2015, oraz w dniu 21 stycznia 2015 roku pod numerem 8497-2015. W ogłoszeniu o zmianie ogłoszenia z dnia 21 stycznia 2016 roku zmieniono termin składania ofert z dnia 23 stycznia 2015 roku, godzina 10:00, na *dzień 26 stycznia 2015 roku, godzina 10:00*.

Ogłoszenie o zamówieniu zamieszczone w dniu 8 stycznia 2015 roku na stronie internetowej i w siedzibie zamawiającego zawierało dane wymagane przez art. 41 ustawy Prawo zamówień publicznych – zgodnie z formularzem „ogłoszenie o zamówieniu” wypełnianym elektronicznie.

II. Przebieg postępowania

Wójt Gminy Bolimów Stanisław Linart zarządzeniem nr 85/2014 z dnia 27 listopada 2014 roku w sprawie wszczęcia procedury o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego na realizację zadania „Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej w Gminie Bolimów”, na podstawie art. 30 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym oraz art. 18 ust. 1, art. 19 ust. 2 i art. 21 ust. 1 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych powołał trzyosobową komisję przetargową w celu przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego na realizację wymienionego zadania, określił dla komisji przetargowej czynności z zakresu przygotowania i przeprowadzenia

postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oraz zatwierdził regulamin pracy komisji powołanej do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego, stanowiący załącznik do wymienionego zarządzenia.

Zgodnie z zapisami zawartymi w SIWZ z dnia 7 stycznia 2015 roku oraz ogłoszeniu o zamówieniu z dnia 8 stycznia 2015 roku – opisanymi powyżej - otwarcie ofert odbyło się w dniu 26 stycznia 2015 roku o godzinie 10¹⁵ w Urzędzie Gminy Bolimów. Do upływu terminu składania ofert złożono pięć ofert. W protokole postępowania stwierdzono, że bezpośrednio przed otwarciem ofert, zamawiający podał kwotę, jaką zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia, tj. w wysokości: 4.316.046,38 zł brutto. Wymienione oferty wpisano do protokołu postępowania w rubryce 9 – zestawienie ofert; ceny ofert brutto: najniższa 2.336.756,41 zł (oferta nr 4), najwyższa 5.617.410,00 zł (oferta nr 2).

Akta kontroli strony 83 - 91: kserokopia protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego (ZP-PN).

Z załączonych druków ZP-1 do protokołu postępowania w trybie przetargu nieograniczonego wynika, że w postępowaniu każda z osób, wykonująca czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia a więc występująca w imieniu zamawiającego, złożyła oświadczenie, co do okoliczności skutkujących wyłączeniem z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Oświadczenia na druku ZP-1 złożył także Wójt Stanisław Linart, co potwierdza zapis dokonany w protokole postępowania w rubryce 3.A – osoby wykonujące czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia. Z przedłożonych kontrolującym, podpisanych druków ZP-1 wynika, że żadna z wymienionych osób nie podlegała wyłączeniu z niniejszego postępowania w związku z nie zaistnieniem okoliczności wymienionych w art. 17 ust. 1 ustawy – Prawo zamówień publicznych.

Zgodnie z zapisem dokonany w poz. 10 pkt 1 protokołu postępowania w trybie przetargu nieograniczonego, wezwano wykonawców do złożenia dokumentów lub poprawienia omyłek poprzez:

- zastosowanie art. 26 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych,
- zastosowanie art. 87 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Zgodnie z zapisami wykonanymi w poz. 11 i 12 protokołu postępowania w trybie przetargu nieograniczonego z postępowania nie wykluczono wykonawców oraz nie odrzucono ofert.

W toku postępowania, kontrolnego stwierdzono, że w aktach sprawy znajduje się pismo z dnia 28 stycznia 2015 roku (wpłynęło do Urzędu Gminy 28 stycznia 2015 roku) jednego z wykonawców, biorących udział w przetargu, tj. firmy Skanska S.A. Siedziba Zarządu, ul. Gen. Zajączka 9, 01-518 Warszawa (oferta nr 5 – cena 2.756.679,85 zł brutto), w którym informuje zamawiającego o rażąco niskiej cenie oferowanej przez konsorcjum, którego liderem było Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowo – Handlowo - Budowlane CEWOGAZ Jan Wolski z siedzibą: ul. Partyzantów 17, 99-400 Łowicz a partnerem: Instalatorstwo Sanitarne i CO Wodociągi, Kanalizacja Tadeusz Sowik, ul. Zielona 2, 96 – 200 Rawa Mazowiecka. Łączna kwota wymienionej oferty w stosunku do postępowania przetargowego (uniważnionego w grudniu 2014 roku) powinna znacząco wzrosnąć a nie wykazywać rażąco obniżkę z kwoty 3.177.037,20 zł brutto na kwotę 2.336,756,41 zł brutto, czyli spadek ceny wykonania o 840.280,79 zł brutto. W piśmie tym zasugerowano Gminie Bolimów, że „zgodnie z art. 90 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych zamawiającemu przysługuje prawo do wezwania oferenta do złożenia wyjaśnień i dowodów dotyczących elementów oferty mających wpływ na wysokość ceny, w szczególności metody wykonania zamówienia, wybrane rozwiązania technologiczne, kosztów pracy, których przyjęta wartość do ustalenia ceny nie może być

niższa od minimalnego wynagrodzenia za pracę – zgodnie z art. 90 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.”

Gmina Bolimów pismem z dnia 29 stycznia 2015 roku, sygnatura akt GRP.271.1.2015 skierowanym do konsorcjum, którego liderem było Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowo – Handlowo - Budowlane CEWOGAZ Jan Wolski z siedzibą: ul. Partyzantów 17, 99-400 Łowicz a partnerem: Instalatorstwo Sanitarne i CO Wodociągi, Kanalizacja Tadeusz Sowik, ul. Zielona 2, 96 – 200 Rawa Mazowiecka na podstawie art. 90 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych zwróciła się o udzielenie wyjaśnień, w tym złożenie dowodów w terminie do dnia 3 lutego 2015 roku do godz. 10.00 potwierdzających, że zaoferowana cena jest rzetelna. Cena zawarta w złożonej ofercie jest niższa o 45,29% od wartości zamówienia oraz o 39,60% od średniej arytmetycznej cen wszystkich złożonych ofert. Ponieważ cena oferty wydaje się rażąco niska w stosunku do przedmiotu zamówienia i budzi wątpliwości zamawiającego, co do możliwości wykonania przedmiotu zamówienia zgodnie z wymaganiami określonymi przez zamawiającego lub wynikającymi z odrębnych przepisów Gmina zwróciła się o podanie szczegółów (wyjaśnień popartych dowodami). Dalej w wymienionym piśmie wskazano, że: „Brak jednoznacznego wyjaśnienia i udowodnienia przez wykonawcę elementów mających wpływ na wysokość zaoferowanej ceny, stanowić będzie podstawę odrzucenia oferty na mocy art. 90 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych”. Cytowane pismo wysłano faksem w dniu 29 stycznia 2015 roku oraz pocztą za poświadczeniem zwrotnym, z którego wynika, że adresat odebrał pismo dnia 30 stycznia 2015 roku.

Ponadto w aktach sprawy znajduje się pismo Gminy Bolimów z dnia 29 stycznia 2015 roku, sygnatura akt GRP 271.1.2015 skierowane do ww. firmy Skanska S.A. Siedziba Zarządu, ul. Gen. Zajęczka 9 01-518 Warszawa (oferta nr 5 – cena 2.756.679,85 zł brutto), w którym zamawiający, działając na podstawie art. 90 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych zwraca się do wymienionego wykonawcy o udzielenie wyjaśnień, w tym złożenie dowodów w terminie do dnia 3 lutego 2015 roku do godz. 10, potwierdzających, że zaoferowana cena jest rzetelna. Cena zawarta w ofercie złożonej przez firmę Skanska S.A. Siedziba Zarządu, ul. Gen. Zajęczka 9 01-518 Warszawa jest niższa o 35,46% od wartości zamówienia oraz o 28,74% od średniej arytmetycznej cen wszystkich złożonych ofert. Ponieważ cena oferty wydaje się rażąco niska w stosunku do przedmiotu zamówienia i budzi wątpliwości zamawiającego, co do możliwości wykonania przedmiotu zamówienia zgodnie z wymaganiami określonymi przez zamawiającego lub wynikającymi z odrębnych przepisów Gmina zwróciła się o podanie szczegółów (wyjaśnień popartych dowodami). Dalej w wymienionym piśmie wskazano, że: „Brak jednoznacznego wyjaśnienia i udowodnienia przez wykonawcę elementów mających wpływ na wysokość zaoferowanej ceny, stanowić będzie podstawę odrzucenia oferty na mocy art. 90 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych”. Cytowane pismo wysłano faksem w dniu 29 stycznia 2015 roku oraz pocztą za poświadczeniem zwrotnym, z którego wynika, że adresat odebrał pismo dnia 2 lutego 2015 roku. Należy przy tym dodać, że wymienione pismo wysłano do firmy, która jak opisano powyżej, sama sugerowała o rażąco niskiej cenie zaoferowanej przez Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowo – Handlowo - Budowlane CEWOGAZ Jan Wolski.

Konsorcjum, którego liderem było Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowo – Handlowo - Budowlane CEWOGAZ Jan Wolski z siedzibą: ul. Partyzantów 17, 99-400 Łowicz a partnerem: Instalatorstwo Sanitarne i CO Wodociągi, Kanalizacja Tadeusz Sowik, ul. Zielona 2, 96 – 200 Rawa Mazowiecka w odpowiedzi na pisemne żądanie Gminy Bolimów odnośnie wyjaśnienia zaproponowanej ceny, wymienione konsorcjum, pismem z dnia 2 lutego 2015 roku, które wpłynęło do Urzędu Gminy 3 lutego 2015 roku, oświadczyło, że zaproponowana cena jest rzetelna i daje rękojmię należytego wykonania zamówienia zgodnie z wymogami zawartymi w SIWZ uzasadniając powyższe w zakresie: oszczędności metody, wyjątkowo sprzyjających warunków wykonania zamówienia

dostępnych dla wykonawcy oraz w zakresie kosztów pracy, których wartość została przyjęta do ustalenia ceny. Reasumując wykonawca wykazał koszt wykonania zadania.

Również pisemnego wyjaśnienia dotyczącego ceny oferty udzieliła firma: Skanska S.A. Siedziba Zarządu, ul. Gen. Zajęczka 9 01-518 Warszawa (pismo z dnia 2 lutego 2015 roku, które wpłynęło do Urzędu Gminy 3 lutego 2015 roku).

Pismem z dnia 4 lutego 2015 roku, sygnatura akt GRP.271.1.2015 zamawiający – Gmina Bolimów w związku z przekazanymi przez Konsorcjum wyjaśnieniami w zakresie niskiej ceny z dnia 2 lutego 2015 (data wpływu do Urzędu Gminy Bolimów 3 lutego 2015 roku) zwróciła się o doprecyzowanie udzielonych wyjaśnień dotyczących elementów mających wpływ na wysokość zaoferowanej ceny na realizację przedmiotu zamówienia, w tym złożenie dowodów w zakresie zawartych w ofercie kosztów zajęcia pasa drogowego drogi powiatowej oraz kosztów odtworzenia nawierzchni dróg powiatowych ze szczególnym uwzględnieniem odtworzenia warstwy bitumicznej, której m² został skalkulowany na poziomie 8,20 zł. Wymienione pismo Gminy Bolimów z dnia 4 lutego 2015 roku zostało przekazane faksem w dniu 4 lutego 2015 roku oraz pocztą za poświadczeniem zwrotnym przez adresata w dniu 6 lutego 2015 roku.

Konsorcjum CEWOGAZ pismem z dnia 5 lutego 2015 roku (wpłynęło do Urzędu Gminy w dniu 6 lutego 2015 roku) w związku z pismem Gminy Bolimów z dnia 4 lutego 2015 roku dokonało doprecyzowania udzielonych wcześniej wyjaśnień dotyczących elementów mających wpływ na wysokość zaoferowanej ceny na realizację przedmiotu zamówienia, w tym złożenie dowodów w zakresie zawartych w ofercie kosztów zajęcia pasa drogowego drogi powiatowej oraz kosztów odtworzenia nawierzchni dróg powiatowych ze szczególnym uwzględnieniem odtworzenia warstwy bitumicznej, której m² został skalkulowany na poziomie 8,20 zł.

Pismem z dnia 4 lutego 2015 roku, sygnatura akt GRP.271.1.2015 zamawiający – Gmina Bolimów w związku z przekazanymi wyjaśnieniami przez firmę Skanska S.A. (pismo z dnia 2 lutego 2015 roku, które wpłynęło do Urzędu Gminy 3 lutego 2015 roku) zwróciła się o doprecyzowanie udzielonych wyjaśnień dotyczących elementów mających wpływ na wysokość zaoferowanej ceny na realizację przedmiotu zamówienia, w tym złożenie dowodów w zakresie wskazanego w wyjaśnieniach sposobu kalkulacji ceny z uwzględnieniem dodatkowych obniżek cen istotnych materiałów od cen katalogowych na rury, studnie, włazy itp., oraz zawartych w ofercie kosztów zajęcia pasa drogowego drogi powiatowej. Wymienione pismo Gminy Bolimów z dnia 4 lutego 2015 roku zostało przekazane faksem w dniu 4 lutego 2015 roku oraz pocztą za poświadczeniem zwrotnym przez adresata w dniu 9 lutego 2015 roku.

Firma: Skanska S.A. pismem z dnia 6 lutego 2015 roku (wpłynęło do Urzędu Gminy w dniu 6 lutego 2015 roku) w związku z pismem Gminy Bolimów z dnia 4 lutego 2015 roku dokonało doprecyzowania udzielonych wcześniej wyjaśnień dotyczących elementów mających wpływ na wysokość zaoferowanej ceny na realizację przedmiotu zamówienia.

Wyboru oferty dokonano zgodnie z kryterium ustalonym w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, przyjęto ofertę nr 4 z ceną 2.336,756,41 zł brutto, tj. ofertę konsorcjum, którego liderem było Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowo – Handlowo - Budowlane CEWOGAZ Jan Wolski z siedzibą: ul. Partyzantów 17, 99-400 Łowicz a partnerem: Instalatorstwo Sanitarne i CO Wodociągi, Kanalizacja Tadeusz Sowik, ul. Zielona 2, 96 – 200 Rawa Mazowiecka. W uzasadnieniu wyboru podano: „Oferta spełniała warunki SIWZ i otrzymała najwyższą punktację 100 punktów”.

Zgodnie z treścią zawartą w punkcie 14 protokołu postępowania w trybie przetargu nieograniczonego prace komisji przetargowej zakończyły się 6 lutego 2015 roku. Prace komisji przetargowej oraz wynik postępowania zatwierdził kierownik zamawiającego.

Zawiadomienie o wyborze oferty przesłano faksem oraz pocztą za poświadczaniem zwrotnym w dniu 6 lutego 2015 roku wykonawcom, którzy złożyli oferty. Powyższe zawiadomienie zawierało treść wymaganą art. 92 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Ponadto – zgodnie z art. 92 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych - zawiadomienie o wyborze oferty zamieszczono w dniu 6 lutego 2015 roku na stronie internetowej kontrolowanej jednostki, co wynika z wydruku komputerowego ze strony internetowej. Z podpisanej adnotacji zamieszczonej na zawiadomieniu o wyborze oferty wynika, że wymienione zawiadomienie wywieszono w siedzibie zamawiającego na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy w Bolimowie w dniu 6 lutego 2015 roku.

W trakcie prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego zamawiający sporządził, wyżej wymieniany, pisemny protokół postępowania w trybie przetargu nieograniczonego, na druku ZP-PN stanowiącym załącznik nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 października 2010 roku w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. nr 223, poz. 1458). Protokół został podpisany przez osobę sporządzającą – Wioletę Grebelską oraz zatwierdzony przez Wójta Gminy Bolimów w dniu 12 lutego 2015 roku. Protokół wraz z załącznikami oraz drukami dodatkowymi ZP-1 - wg wzoru stanowiącego załącznik nr 10 do ww. rozporządzenia Rady Ministrów, zawierał informacje wymagane art. 96 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Z zachowaniem terminu określonego w art. 94 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo zamówień publicznych w dniu 12 lutego 2015 roku zawarto umowę nr 35/2015 pomiędzy Gminą Bolimów reprezentowaną przez Wójta Gminy Stanisława Linarta a konsorcjum firm:

- „Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowo – Handlowo - Budowlane CEWOGAZ Jan Wolski”, 99-400 Łowicz, ul. Partyzantów 17 - lider
- „Instalatorstwo Sanitarne i CO Wodociągi, Kanalizacja Tadeusz Sowik”, ul. Zielona 2, 96 – 200 Rawa Mazowiecka – partner

reprezentowanym przez lidera konsorcjum w imieniu, którego działał Jan Wolski.

Kontrolowana jednostka zamieściła ogłoszenie o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 12 lutego 2015 roku (nr ogłoszenia: 31604 – 2015), tj. w terminie wymaganym przez art. 95 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

W umowie zapisano, że wykonawca zobowiązuje się zrealizować na rzecz zamawiającego rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej w Gminie Bolimów – zgodnie ze szczegółowym zakresem robót, określonym przez: projekt budowlany, przedmiar robót, specyfikację techniczną wykonania i odbioru robót budowlanych, ofertę wykonawcy wraz z kosztorysem ofertowym.

Ustalono termin zakończenia robót będących przedmiotem umowy na dzień 3 czerwca 2015 roku.

Ustalono, że Wykonawca przed podpisaniem umowy wniósł zabezpieczenie należytego wykonania umowy oraz na pokrycie ewentualnych roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji w wysokości 10% ustalonego wynagrodzenia kosztorysowego, co stanowi kwotę 233.675, 64 zł w formie gwarancji ubezpieczeniowej. Zapisano, że zabezpieczenie zostanie zwrócone zgodnie z art. 151 ustawy Prawo zamówień publicznych.

W umowie zapisano (§ 14 ust. 3), że: „Na urządzenia zainstalowane wykonawca udziela zamawiającemu gwarancji przez okres nie krótszy od okresów gwarancji udzielonych przez producentów tych urządzeń, z tym, że na pompy wchodzące w skład wyposażenia przepompowni ścieków wykonawca udziela gwarancji na okres 60 miesięcy. Bieg okresów gwarancji rozpoczyna się: 1) w dniu zakończenia odbioru końcowego przedmiotu umowy i/lub 2) w dniu potwierdzenia drobnych usterek, stwierdzonych przy

odbiorze końcowym przedmiotu umowy, i/lub 3) dla wymienianych materiałów i urządzeń z dniem ich wymiany.

W toku postępowania kontrolnego stwierdzono zgodność treści zawartej umowy ze wzorem umowy, stanowiącym załącznik nr 7 do SIWZ (ze zm.). Do wymienionej umowy sporządzono trzy aneksy po odbiorze robót budowlanych (wynikających z harmonogramu robót).

W dniu 31 marca 2015 roku zawarto *aneks nr 1* do ww. umowy nr 35/2015 z dnia 12 lutego 2015 roku na podstawie art. 144 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, w związku z dopuszczeniem w SIWZ oraz ogłoszeniu o zamówieniu możliwości dokonania zmiany umowy w zakresie zmiany wysokości wynagrodzenia, ustalonej po odbiorze robót budowlanych stanowiących przedmiot umowy, na podstawie przeprowadzonego obmiaru oraz kosztorysu powykonawczego sporządzonego przez wykonawcę, sprawdzonego przez inspektora nadzoru i zaakceptowanego przez zamawiającego w ramach rozliczenia, o którym mowa w § 11 ust. 14 lit. b umowy w brzmieniu: „Podstawą wypłaty należnego wykonawcy wynagrodzenia przypadającego na kolejne okresy rozliczeniowe, będą wystawiane przez wykonawcę: rachunek lub faktura VAT, o których mowa w ust. 1 przedstawione zamawiającemu wraz: b) z kosztorysem powykonawczym, zatwierdzonym przez inspektora nadzoru, w odniesieniu do zakończonych części zadania określonych w harmonogramie”. W wymienionym aneksie strony zgodnie dokonały zmiany umowy w zakresie § 10 ust. 5 (podano błędnie zamiast § 10 ust. 2), który otrzymuje brzmienie: „Wartość robót zgodnie z ofertą cenową została ustalona na kwotę brutto 2.338.028,22 zł, (słownie: dwa miliony trzysta trzydzieści osiem tysięcy dwadzieścia osiem złotych i 22/100) w tym: 1.900.835,95 zł netto (słownie: jeden milion dziewięćset tysięcy osiemset trzydzieści pięć złotych i 95/100), podatek VAT 437.192,27 zł (słownie: czterysta trzydzieści siedem tysięcy sto dziewięćdziesiąt dwa złote i 27/100).” Z powyższych ustaleń wynika, że wymienionym aneksem nr 1 zwiększono wartość robót z kwoty wykazanej w ofercie i umowie, tj. z kwoty 2.336.756,41 zł na kwotę 2.338.028,22 zł (o 1.271,81 zł).

W dniu 15 maja 2015 roku zawarto *aneks nr 2* do ww. umowy nr 35/2015 z dnia 12 lutego 2015 roku na podstawie art. 144 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, w związku z dopuszczeniem w SIWZ oraz ogłoszeniu o zamówieniu możliwości zmian postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty na podstawie, której dokonano wyboru wykonawcy, mających na celu prawidłową realizację przedmiotu umowy, w zakresie materiałów, parametrów technicznych, technologii wykonania robót budowlanych, sposobu i zakresu wykonania przedmiotu umowy oraz dokonania zmiany umowy w zakresie zmiany wysokości wynagrodzenia wynikającej z dokonania powyższych zmian, ustalonego na podstawie protokołu konieczności z dnia 15 maja 2015 roku. W wymienionym aneksie strony zgodnie dokonały zmiany umowy w zakresie § 10 ust. 5 (podano błędnie zamiast § 10 ust. 2), który otrzymuje brzmienie: „Wartość robót zgodnie z ofertą cenową została ustalona na kwotę brutto 2.301.142,92 zł, (słownie: dwa miliony trzysta jeden tysięcy sto czterdzieści dwa złote i 92/100) w tym: 1.870.847,90 zł netto (słownie: jeden milion osiemset siedemdziesiąt tysięcy osiemset czterdzieści siedem złotych i 90/100), podatek VAT 430.295,02 zł (słownie: czterysta trzydzieści tysięcy dwieście dziewięćdziesiąt pięć złotych i 2/100).” Z powyższych ustaleń wynika, że wymienionym aneksem nr 2 zmniejszono wartość robót z kwoty wykazanej w ofercie i umowie, tj. z kwoty 2.336.756,41 zł na kwotę 2.301.142,92 zł (o 35.613,49 zł).

W dniu 3 czerwca 2015 roku zawarto *aneks nr 3* do ww. umowy nr 35/2015 z dnia 12 lutego 2015 roku na podstawie art. 144 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, w związku z dopuszczeniem w SIWZ oraz ogłoszeniu o zamówieniu możliwości dokonania zmiany umowy w zakresie zmiany wysokości wynagrodzenia, ustalonej po odbiorze robót budowlanych stanowiących przedmiot umowy, na podstawie przeprowadzonego

obmiaru oraz kosztorysu powykonawczego sporządzonego przez wykonawcę, sprawdzonego przez inspektora nadzoru i zaakceptowanego przez zamawiającego w ramach rozliczenia, o którym mowa w § 11 ust. 14 lit. b umowy w brzmieniu: „Podstawą wypłaty należnego wykonawcy wynagrodzenia przypadającego na kolejne okresy rozliczeniowe, będą wystawiane przez wykonawcę: rachunek lub faktura VAT, o których mowa w ust. 1 przedstawione zamawiającemu wraz: b) z kosztorysem powykonawczym, zatwierdzonym przez inspektora nadzoru, w odniesieniu do zakończonych części zadania określonych w harmonogramie”. W wymienionym aneksie strony zgodnie dokonały zmiany umowy w zakresie § 10 ust. 5 (podano błędnie ust. 5 zamiast § 10 ust. 2), który otrzymuje brzmienie: „Wartość robót zgodnie z ofertą cenową została ustalona na kwotę brutto 2.294.776,82 zł, (słownie: dwa miliony dwieście dziewięćdziesiąt cztery tysiące siedemset siedemdziesiąt sześć złotych i 82/100) w tym: 1.865.672,21 zł netto (słownie: jeden milion osiemset sześćdziesiąt pięć tysięcy sześćset siedemdziesiąt dwa złote i 21/100), podatek VAT 429.104,61 zł (słownie: czterysta dwadzieścia dziewięć tysięcy sto cztery złote i 61/100).” Z powyższych ustaleń wynika, że wymienionym aneksem nr 3 *zmniejszono* wartość robót z kwoty wykazanej w ofercie i umowie, tj. z kwoty 2.336.756,41 zł na kwotę 2.294.776,82 zł (zmniejszono wartość robót o 41.979,59 zł).

Kwota 2.294.776,82 zł została wykazana, w znajdującym się w aktach sprawy, dokumencie „Poświadczenie” z dnia 15 października 2015 roku, podpisanym przez Wójta Gminy Bolimów Stanisława Linarta. W treści wymienionego dokumentu podano, że: Gmina Bolimów poświadcza, że Konsorcjum firm:

- „Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowo – Handlowo - Budowlane CEWOGAZ Jan Wolski”, 99-400 Łowicz, ul. Partyzantów 17 – lider konsorcjum
- „Instalatorstwo Sanitarne i CO Wodociągi, Kanalizacja Tadeusz Sowik”, ul. Zielona 2, 96 – 200 Rawa Mazowiecka – partner

na podstawie umowy nr 35/2015 z dnia 12 lutego 2015 roku, zmienionej aneksem nr 1 z dnia 31 marca 2015 roku, aneksem nr 2 z dnia 15 maja 2015 roku oraz aneksem nr 3 z dnia 3 czerwca 2015 roku realizowała zadanie pn. „Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej w Gminie Bolimów” dofinansowane ze środków europejskich w ramach działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” Programu Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 w ramach, którego wybudowano sieć kanalizacji sanitarnej o długości 5.700 mb, sieci wodociągowe o łącznej długości 3.303,50 mb, oraz odtworzenie nawierzchni poprzez wykonanie warstwy ściernej o gr. 4 cm z betonu asfaltowego na pow. 6.080 m². Łączna wartość zadania: 2.294.776,82 zł brutto. Roboty zostały wykonane w sposób należyty oraz zgodnie z zasadami sztuki budowlanej i prawidłowo ukończone. Wykonawcy podczas realizacji umowy wykazali się sumiennością oraz dobrą organizacją pracy, pozwalającą na zrealizowanie dużego zakresu robót w krótkim terminie.”

W toku postępowania kontrolnego stwierdzono, że w ramach budowy pn. „Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej w Gminie Bolimów” w aktach sprawy znajdują się następujące dokumenty:

- notatka służbowa spisana w dniu 17 kwietnia 2015 roku po dokonaniu oględzin drogi powiatowej w związku z budową sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Łasieczniki (podpisana przez: Członka Zarządu Powiatu w Skierniewicach Mariana Stasika, Wójta Gminy Bolimów Stanisława Linarta, Kierownika Referatu Gospodarki, Rozwoju Gospodarczego i Promocji Urzędu Gminy Bolimów Wioletę Grebelską, Kierownika budowy Łukasza Stępnia). Dokonano oględzin stanu drogi w miejscowości Łasieczniki, w której pasie drogowym na podstawie decyzji Zarządu Powiatu w Skierniewicach znak: DG.6852.184.2012.EK z dnia 13 września 2012 roku zlokalizowana została sieć kanalizacji sanitarnej realizowana przez Gminę Bolimów w ramach dofinansowania UE ze środków PROW. Podczas oględzin stwierdzono, że zgodnie z zatwierdzonym projektem budowlanym sieć kanalizacyjna wykonywana

- jest w poboczu drogi powiatowej. Prowadzone roboty budowlane nie doprowadziły do naruszenia i rozbiórki nawierzchni asfaltowej. Nawierzchnia jezdni uległa jednak znacznemu pogorszeniu od chwili przekazania pasa drogowego pod budowę, tj. jezdni spękała na całej szerokości (spękania siatkowe),
- pismo z dnia 22 kwietnia 2015 roku, znak: DG.6852.184.2012.EK Zarządu Powiatu w Skierniewicach skierowane do Wójta Gminy Bolimów Stanisława Linarta. W piśmie tym Zarząd Powiatu zaleca dokonanie naprawy uszkodzonych elementów drogi, tj. nawierzchni drogi poprzez wykonanie następujących prac: szczytowanie całej nawierzchni jezdni szczotkami mechanicznymi, skropienie nawierzchni emulsją asfaltową oraz wykonanie warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego o grubości 4 cm na całej szerokości jezdni. Dalej w niniejszym piśmie dokonano szczegółowego uzasadnienia wskazanego zalecenia,
  - pismo z dnia 23 kwietnia 2015 roku, znak: GRP.041,5.5.2015.KM Gminy Bolimów skierowane do Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi Departament Funduszu Rozwoju Obszarów Wiejskich, Al. Piłsudskiego 8, 90-051 Łódź. W piśmie tym, Gmina m.in. zwróciła się z prośbą o wyrażenie zgody na zmianę technologii odtworzenia nawierzchni na drodze powiatowej. Dalej w piśmie (po szczegółowym opisie uszkodzeń drogi) Gmina Bolimów stwierdziła, że w związku z powyższym zarządca drogi powiatowej zajął stanowisko, że wskutek nienaruszenia istniejącej jezdni asfaltowej nie jest konieczne rozebranie połowy jej szerokości i odbudowa poprzez ułożenie dwóch warstw masy asfaltowej (ścieralnej 4 cm i wyrównawczej 4 cm). Konieczne jest jednak, zabezpieczenie spękaną jezdni na całej szerokości poprzez wykonanie jednej warstwy ścieralnej 4 cm, co pozwoli przywrócić i uchronić nawierzchnię przed jej zniszczeniem w wyniku prowadzonych robót. Jednocześnie w piśmie podkreślono, że operacja zostanie wykonana zgodnie z zakresem rzeczowym a dokonane zmiany nie wpłyną negatywnie na osiągnięcie i zachowanie zakładanego celu operacji czy też wydłużenie terminu realizacji a są konieczne do bezusterkowego oddania pasa drogowego drogi powiatowej wykorzystywanej w związku z realizacją inwestycji,
  - wniosek z dnia 12 maja 2015 roku (do Urzędu Gminy wpłynął 13 maja 2015 roku) wystawiony przez Konsorcjum (Lider) Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowo – Handlowo – Budowlane CEWOGAZ Jan Wolski, 99-400 Łowicz, ul. Partyzantów 17, (Partner) Instalatorstwo Sanitarne i C.O. Wodociągi, Kanalizacja Tadeusz Sowik, 96-200 Rawa Mazowiecka, ul. Zielona 2, o wykonanie zamówienia dodatkowego na roboty budowlane. We wniosku wykonawca stwierdził m.in., że: „Roboty dodatkowe nie są objęte umową, ale ich wykonanie okazuje się niezbędne w trakcie realizacji umowy. Roboty te muszą mieć, zatem charakter robót koniecznych do właściwego wykonania zamówienia podstawowego, co oznacza, że bez wykonania tychże robót brak byłoby możliwości wykonania lub prawidłowego wykonania umowy. Cechą konieczną robót dodatkowych jest – obok powyższej niezbędności ich wykonania – również nieprzewidywalność w momencie zawierania umowy. W przedmiotowym postępowaniu ani wykonawca ani zamawiający nie mieli wiedzy na temat tego, że Powiatowy Zarząd Dróg wskaże na konieczność innego odtworzenia nawierzchni drogi.” Dalej we wniosku napisano: „Wobec powyższego w naszej ocenie konieczne jest wykonanie następujących robót dodatkowych: naprawa spękań warstw nawierzchni bitumicznych, oczyszczenie całej nawierzchni jezdni szczotkami mechanicznymi, skropienie nawierzchni emulsją asfaltową, roboty ziemne – korytowanie poboczy za łączną kwotę w wysokości 69.998,65 zł netto.” Do wymienionego pisma załączono kosztorys na roboty dodatkowe uwzględniający średnie ceny jednostkowe z Biuletynu Cen Robót (BRZ) SEKOCENBUD za I kw. 2015 roku. Jednocześnie wskazano, że w związku z rezygnacją wykonania warstwy wiążącej gr 4 cm oraz podbudowy gr 20 cm wynagrodzenie z tytułu umowy ulegnie pomniejszeniu o kwotę w wysokości 54.240,70 zł netto, co zostanie potwierdzone kosztorysem powykonawczym,

- protokół konieczności na wykonanie robót zamiennych i dodatkowych, sporządzony w dniu 15 maja 2015 roku (na stronie 3 podpisany przez Kierownika Budowy, Inspektora Nadzoru, Projektanta - Jana Stanisława Jareckiego), na stronie ostatniej (5) podpisany przez Wójta Gminy Stanisława Linarta i Kierownika Referatu Gospodarki, Rozwoju Gospodarczego i Promocji Wioletty Grebelskiej. Wartość robót dodatkowych (jak wyżej) stanowi 3,68% wartości umowy,
- protokół z negocjacji z zakresu wartości cen jednostkowych na roboty zamienne i dodatkowe zatwierdzone protokołem konieczności z dnia 15 maja 2015 roku.

W dniu 18 maja 2015 roku zawarto umowę nr 48/2015 pomiędzy Gminą Bolimów reprezentowaną przez Wójta Gminy Stanisława Linarta a konsorcjum firm:

- „Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Usługowo – Handlowo - Budowlane CEWOGAZ Jan Wolski”, 99-400 Łowicz, ul. Partyzantów 17 - lider
- „Instalatorstwo Sanitarne i CO Wodociągi, Kanalizacja Tadeusz Sowik”, ul. Zielona 2, 96 – 200 Rawa Mazowiecka – partner

reprezentowanym przez lidera konsorcjum w imieniu, którego działa Jan Wolski.

Umowę zawarto na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 5b ustawy Prawo zamówień publicznych. Przedmiotem wymienionej umowy było wykonanie dodatkowych robót budowlanych związanych z „Rozbudową sieci kanalizacji sanitarnej oraz wodociągowej w Gminie Bolimów” nieprzekraczających 50% wartości zamówienia podstawowego a niezbędnych dla prawidłowego przebiegu procesu budowlanego, ustalonych na podstawie protokołu konieczności i kosztorysu stanowiących załączniki do umowy. Roboty będące przedmiotem niniejszej umowy obejmują następujące drogowe prace naprawcze niezbędne do wykonania po wybudowaniu sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Łasieczniki zlokalizowanej w pasie drogowym drogi powiatowej: naprawę spękań warstw nawierzchni bitumicznej, oczyszczenie całej nawierzchni jezdni szczotkami mechanicznymi, skropienie nawierzchni emulsją asfaltową.

Ustalono, że wykonawca wymienione prace przeprowadzi do dnia 3 czerwca 2015 roku.

W umowie zapisano, że wartość robót zgodnie z ofertą cenową została ustalona na kwotę brutto 69.998,65 zł.

W aktach sprawy znajduje się zatwierdzony w dniu 3 czerwca 2015 roku przez Wójta Gminy dokument – kosztorys na roboty drogowe związane z odtworzeniem nawierzchni po wybudowaniu kanalizacji sanitarnej w miejscowości Łasieczniki, z którego wynika korekta ogółem wartości kosztorysowej, tj. kwotę brutto 69.998,65 zł wymienioną w umowie skorygowano do kwoty 69.987,62 zł (na taką kwotę wystawiono fakturę).

Zabezpieczenie środków w budżecie na realizację zadania inwestycyjnego (zaciągnięcie zobowiązań)

Zgodnie z informacją Skarbnika Gminy Krystyny Pilaszek - **załącznik nr 55 protokołu kontroli** - inwestycja pod nazwą „Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej w Gminie Bolimów” powstała w okolicznościach jak niżej:

W 2011 roku podjęto decyzję o przyjęciu do realizacji zadania pod nazwą „Rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Wólka Łasiecka – I etap opracowanie dokumentacji projektowej”. Uchwałą nr VI/27/11 Rady Gminy Bolimów z dnia 25 lutego 2011 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Bolimów na 2011 rok wprowadzono wymienione zadanie do zadań inwestycyjnych z planem wydatków na 2011 rok w kwocie 10.000,00 zł (załącznik nr 2a do wymienionej uchwały). Następnie w związku z brakiem możliwości przejścia siecią wodociągową przez teren autostrady, zaszła konieczność wykonania dwóch odrębnych połączeń sieci istniejącej i nowo projektowanej co spowodowało wzrost kosztów opracowania dokumentacji, które to koszty zarządzeniem nr 13/2011 Wójta Gminy Bolimów z dnia 20 kwietnia 2011 roku wprowadzono zmianę budżetu zwiększając plan o kwotę 10 000,00 zł (załącznik do ww. zarządzenia). Ponadto w 2011 roku podjęto decyzję o przyjęciu do realizacji zadania pod nazwą „Rozbudowa sieci

wodociągowej w miejscowości Bolimów – I etap opracowanie dokumentacji projektowej”. Uchwałą nr VI/27/11 Rady Gminy Bolimów z dnia 25 lutego 2011 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Bolimów na 2011 rok wprowadzono wymienione zadanie do zadań inwestycyjnych z planem wydatków na 2011 rok w kwocie 30.000,00 zł (załącznik nr 2a do wymienionej uchwały). W 2012 roku podjęto decyzję o przyjęciu do realizacji zadanie pod nazwą „ Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Łasiecznikach – dokumentacja”. Uchwałą nr XVII/96/2012 Rady Gminy Bolimów z dnia 27 stycznia 2012 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Bolimów na 2012 rok wprowadzono wymienione zadanie do zadań inwestycyjnych z planem wydatków na 2012 rok w kwocie 80.000,00 zł (załącznik nr 2a do wymienionej uchwały). W związku z podpisaną umową o przyznanie pomocy nr 00341-6921-UM0502105/14 w ramach działania „Podstawowe Usługi Dla Gospodarki i Ludności Wiejskiej” objętego PROW na lata 2007-2013 wprowadzono zadanie pn.: „Przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej w Gminie Bolimów”. W zadaniu tym ujęto budowę sieci kanalizacji sanitarnej w Łasiecznikach oraz sieci wodociągowej w miejscowościach: Bolimów, Kolonia Wola Szydłowiecka i Joachimów Mogiły oraz Wólka Łasiecka. W związku z potrzebą zabezpieczenia środków na realizację zadania, zadanie wprowadzono do Wieloletniej Prognozy Finansowej uchwałą nr XLIX/264/2014 Rady Gminy Bolimów z dnia 14 listopada 2014 roku w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Bolimów na lata 2014-2019 w wykazie przedsięwzięć do WPF limit – 2014 – kwota 10 000,00 zł ; limit 2015 – kwota 4 453 105,38 zł (załącznik do uchwały) oraz uchwałą nr XLIX/263/2014 Rady Gminy Bolimów z dnia 14 listopada 2014 roku w sprawie zmiany budżetu gminy na 2014 rok – kwotę 10.000,00 zł.

W uchwalonym w dniu 28 stycznia 2015 roku budżecie Gminy Bolimów na 2015 rok uchwałą Rady Gminy nr V/16/2015 - zgodnie z tabelą nr 2a do uchwały plan zadań inwestycyjnych na powyższe zadanie wyniósł 4.453.105,38 zł. Uchwałą nr IX/42/2015 Rady Gminy Bolimów z dnia 19 czerwca 2015 roku w sprawie zmian w budżecie gminy na 2015 rok zmniejszono o kwotę 1.259.298,00 zł z tytułu zmniejszenia kosztów po rozstrzygniętym przetargu. Po zmniejszeniu wydatki wyniosły 2.963.807,38 zł (załącznik nr 2 do niniejszej uchwały). Wydatki poniesione w 2015 roku opiewają na kwotę ogółem 2.452.636,19 zł, z tego: roboty budowlane 2.364.764,44 zł, nadzór inwestorski 18 999,99 zł, nadzór autorski – 10 000,00 zł, nadzór archeologiczny 10 000,00 zł – inwentaryzacja 22 100,00 zł, pozostałe wydatki 26 771,76 zł . Z powyższych ustaleń wynika, że na dzień zawarcia umowy z wykonawcą przedmiotowego zadania inwestycyjnego (12 lutego 2015 roku) oraz z innymi kontrahentami realizującymi zadanie inwestycyjne były zabezpieczone środki w budżecie.

W dniu 27 października 2014 roku została zawarta umowa o przyznanie pomocy nr 00341-6921-UM0502105/14 w ramach działania "Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej" objętego PROW na lata 2007-2013 pomiędzy Samorządem Województwa Łódzkiego a Gminą Bolimów na realizację zadania „Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej w Gminie Bolimów" na kwotę 2.789.424,00 zł. W dniu 11 maja 2015 roku został zawarty aneks nr 1 do wymienionej umowy nr 00341-6921-UM0502105/14, który wprowadził zmianę przyznanej kwoty pomocy - z związku z zaistniałymi po procedurze przetargowej odchyleniami finansowymi w kosztach według umowy a kosztami według kosztorysu ofertowego wykonawcy. Kwotę przyznanej pomocy zgodnie z umową z dnia 27 października 2014 roku zmniejszono do wysokości 1.530.126,00 zł.

Zgodnie z zestawieniem rzeczowo-finansowym operacji stanowiącym załącznik nr 1 do umowy nr 00341-6921-UM0502105/14 z dnia 27 października 2014 roku - suma kosztów inwestycyjnych (Ki) kwalifikowalnych ogółem (kolumna 6) wynosiła: 1.899.801,96 zł. Z uwagi na limit kosztów ogólnych (Ko) dla operacji tj. 10% Ki - max kwota kosztów ogólnych może wynieść tylko: 189.980,19 zł. Suma kosztów ogólnych (Ko) kwalifikowanych ogółem (kolumna 6) wyniosła 140.366,63 zł. Powyższe

spowodowało, że koszty kwalifikowane realizacji operacji wyniosły łącznie: 2.040.168,59 zł. Kwota pomocy, zatem wynosiła: 1.530.126,00 zł (75% kosztów kwalifikowanych operacji).

Zgodnie z pkt. VI zestawienia rzeczowo-finansowego wniosku o płatność z dnia 21 sierpnia 2015 roku suma kosztów inwestycyjnych (Ki) kwalifikowalnych ogółem (kolumna 9) wg rozliczenia wynosiła: 1.831.917,41 zł. Z uwagi na limit kosztów ogólnych (Ko) dla operacji tj. 10% Ki - max kwota kosztów ogólnych może wynieść tylko: 183.191,74 zł. Suma kosztów ogólnych (Ko) kwalifikowanych ogółem (kolumna 6) wyniosła 142.236,63 zł. Powyższe spowodowało, że koszty kwalifikowane realizacji operacji wyniosły łącznie: 1.974.154,04 zł. Kwota pomocy, zatem wynosiła: 1.480.615,53 zł (75% kosztów kwalifikowanych operacji).

W dniu 30 września 2015 roku Gmina otrzymała pismo znak: FR.III.433.22.56.2014.AK UM05-6921-UM0502105/14 z Urzędu Marszałkowskiego Departament Funduszu Rozwoju Obszarów Wiejskich w Łodzi potwierdzające zatwierdzenie wniosku o płatność i zlecenie przekazania płatności w kwocie 1.480.615,53 zł do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Środki z budżetu Unii Europejskiej w kwocie 1.480.615,53 zł zostały przekazane na konto Gminy Bolimów w dniu 14 października 2015 roku (wyciąg bankowy nr 203 z dnia 14 października 2015 roku, nr księgowy 15004).

W dniu 19 maja 2015 roku została podpisana umowa o dofinansowanie ze środków WFOŚiGW w Łodzi nr 37/OW/PD/2015 w formie pożyczki i dotacji na łączną kwotę 401.092,00 zł, w tym pożyczka w kwocie 200.546,00 zł i dotacja w kwocie 200.546,00 zł.

Środki pożyczki zostały przekazane w dniu 24 lipca 2015 roku w kwocie 200 546,00 zł minus odsetki w kwocie 1.582,39 zł (wyciąg bankowy nr 144 z dnia 24 lipca 2015 roku, nr księgowy 10897) oraz środki dotacji zostały przekazane w dniu 24 lipca 2015 roku w kwocie 200 546,00 zł (wyciąg bankowy nr 144 z dnia 24 lipca 2015 roku, nr księgowy 10897).

Prawidłowość finansowania inwestycji (zgodność z umową, potwierdzanie wykonania robót)

W toku postępowania kontrolnego, na podstawie przedłożonych kontrolującemu do wglądu dokumentów, tj.:

- ww. umowy nr 35/2015 zawartej z wykonawcą zadania inwestycyjnego w dniu 12 lutego 2015 roku (wraz z ww. aneksami),
- ww. umowy nr 48/2015 zawartej w dniu 18 maja 2015 roku na wykonanie robót dodatkowych,
- dzienników budowy,
- zarządzenia nr 24/2015 Wójta Gminy Bolimów z dnia 30 marca 2015 roku w sprawie powołania Komisji do przeprowadzenia odbiorów częściowych oraz odbioru końcowego zadania pod nazwą „Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej w Gminie Bolimów”,
- zgłoszenia wykonawcy o osiągnięciu gotowości do obioru częściowego ww. budowy, z dnia 31 marca 2015 roku (data wpływu do Urzędu Gminy: 31 marca 2015 roku),
- geodezyjnej inwentaryzacji wg stanu na 31 marca 2015 roku,
- zestawienia wartości wykonanych robót na zadaniu pn.: „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Bolimów i Łasieczniki” na dzień 31 marca 2015 roku (kwota brutto 591.640,48 zł),
- zestawienia wartości wykonanych robót na zadaniu pn.: „Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Bolimów” (kwota brutto 31.154,84 zł),
- zestawienia wartości wykonanych robót na zadaniu pn.: „Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Kolonia Wola Szydłowiecka i Joachimów Mogiły” (kwota brutto 88.532,40 zł),

- protokołu częściowego odbioru robót spisane w dniu 31 marca 2015 roku (wartość brutto robót zgłoszonych do odbioru częściowego 711.327,72 zł),
  - geodezyjna inwentaryzacja sieci kanalizacji sanitarnej wg stanu na dzień 28 kwietnia 2015 roku
  - zestawienia wartości wykonanych robót na zadaniu pn.: „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Bolimów i Łasieczniki w gminie Bolimów” na dzień 30 kwietnia 2015 roku (kwota brutto 532.413,19 zł),
  - protokołu częściowego odbioru robót spisane w dniu 30 kwietnia 2015 roku (wartość brutto robót zgłoszonych do odbioru częściowego 532.413,19 zł),
  - zgłoszenia wykonawcy z dnia 28 maja 2015 roku o osiągnięciu gotowości do odbioru końcowego wykonania prac przy „Rozbudowie sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej w Gminie Bolimów” (data wpływu do Urzędu Gminy: 29 maja 2015 roku),
  - pisma Gminy Bolimów, z dnia 1 czerwca 2015 roku, sygnatura akta GRP.271.1.2015 skierowanego do wykonawcy przedmiotowego zadania, w którym na podstawie par. 13 ust. 2 umowy nr 35 z dnia 12 lutego 2015 roku wyznaczono termin odbioru końcowego na dzień 3 czerwca 2015 roku,
  - protokołu końcowego odbioru robót spisane w dniu 3 czerwca 2015 roku,
  - faktur (szczegóły zawarto w zestawieniu wydatków tworzących wartość inwestycji, stanowiącym niżej wymieniony załącznik niniejszego protokołu kontroli),
  - wyciągów bankowych,
  - ewidencji księgowej,
- stwierdzono, że:
- zadanie zrealizowano w ustalonych w umowach terminach,
  - zapłata za wykonane kompletne rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej w gminie Bolimów nastąpiła łącznie czterema fakturami – zgodnie z zapisami umowy nr 35/2015 z aneksami oraz umowy nr 48/2015 z dnia 18 maja na roboty dodatkowe, i w terminie ustalonym w wymienionych umowach.

W księgach rachunkowych wynagrodzenie za wykonanie przedmiotu umowy (na przykładzie wypłaconego wynagrodzenia na podstawie faktury VAT nr 15/2015 z dnia 3 czerwca 2015 roku, wystawionej przez Przedsiębiorstwo P.U.H.B. „CEWOGAZ” Jan Wolski za wykonanie rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej w miejscowości Bolimów i Łasieczniki w gminie Bolimów, na kwotę brutto 1.051.035,91 zł, w oparciu o protokół końcowego odbioru) księgowane było jak niżej:

Organ

Wn 902-341 Ma 223-341-3, kwota 1.051.035,91 zł

Wn 223-341-3 Ma 133-341, kwota 1.051.035,91 zł

Jednostka

Faktura

Wn 080-341 Ma 201-341/220, kwota 640.875,56 zł dział 010 rozdział 01010 paragraf 6057

Wn 080-341 Ma 201-341/220, kwota 213.625,18 zł dział 010 rozdział 01010 paragraf 6059

Wn 225-341 Ma 201-341/220, kwota 196.535,17 zł dział 010 rozdział 01010 paragraf 6050

Zapłata faktury

Wn 201-341/220 Ma 130-341, kwota, kwota 640.875,56 zł, dział 010 rozdział 01010 paragraf 6057

Wn 201-341/220 Ma 130-341, kwota 213.625,18 zł, dział 010 rozdział 01010 paragraf 6059

Wn 201-341/220 Ma 130-341, kwota 196.535,17 zł, dział 010 rozdział 01010 paragraf 6050

Powyższy sposób ewidencjonowania wynagrodzenia ryczałtowego za wykonanie przedmiotu umowy był zgodny z zasadami (polityką) rachunkowości i planem kont, stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia nr 75/2014 Wójta Gminy Bolimów z dnia 18 listopada 2014 roku w sprawie wprowadzenia zasad polityki rachunkowości dotyczących operacji „Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej w Gminie Bolimów” w ramach działania „Podstawowe Usługi Dla Gospodarki i Ludności Wiejskiej” objętego PROW na lata 2007-2013 wg umowy nr 00341-6921-UM0502105/14 z dnia 27 października 2014 roku.

Rozliczenie inwestycji i przyjęcie na stan środków trwałych

Dane dotyczące badanego zadania pn. „Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej w Gminie Bolimów” zawiera załącznik nr 56 protokołu kontroli.

Zestawienie obejmujące wszystkie wydatki tworzące wartość przedmiotowej inwestycji stanowi załącznik nr 57 protokołu kontroli.

W toku postępowania kontrolnego stwierdzono, że rozliczenia księgowego kosztów dotyczących przedmiotowej inwestycji dokonano w dniu 3 lipca 2015 roku wprowadzając tę inwestycję do ewidencji środków trwałych w tym samym dniu na podstawie dowodu OT z dnia 3 lipca 2015 roku pomimo, że protokolarny odbiór końcowy inwestycji odbył się 3 czerwca 2015 roku, co naruszało art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (jednolity tekst z 2013 roku, Dz. U. poz. 330 ze zm.) zgodnie, z którym do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym - wyjaśnienie Skarbnika Gminy stanowi załącznik nr 58 protokołu kontroli.

Rozliczenie otrzymanych dotacji

Rozliczenie dotacji otrzymanych na realizację zadania inwestycyjnego pn.: „Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej w Gminie Bolimów” przedstawia się następująco:

Urząd Marszałkowski w Łodzi pismem z dnia 31 marca 2015 roku, sygnatura akt UM05-6921-UM0502105/14, w związku z § 6 umowy nr 00341-6921-UM0502105/14 zawartej w dniu 27 października 2014 roku w ramach działania 321 Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej, w wyniku oceny postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w sprawie rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej w Gminie Bolimów w ramach operacji „Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej w Gminie Bolimów” poinformował Gminę Bolimów o pozytywnej ocenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

W dniu 11 maja 2015 roku został zawarty aneks nr 1 do umowy o przyznanie pomocy nr 00341-6921-UM0502105/14, który wprowadził zmianę przyznanej kwoty pomocy - z związku z zaistniałymi po procedurze przetargowej odchyleniami finansowymi w kosztach według umowy a kosztami według kosztorysu ofertowego wykonawcy. Kwotę przyznanej pomocy zgodnie z umową z dnia 27 października 2014 roku zmniejszono do wysokości 1.530.126,00 zł.

W dniu 30 czerwca 2015 roku złożony został do Urzędu Marszałkowskiego wniosek o płatność z tytułu realizacji operacji „Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej w Gminie Bolimów”.

Zgodnie z pkt. VI zestawienia rzeczowo-finansowego wniosku o płatność z dnia 30 czerwca 2015 roku suma kosztów inwestycyjnych (Ki) kwalifikowalnych ogółem (kolumna 9) wg rozliczenia wynosiła: 1.865.672,21 zł. Z uwagi na limit kosztów ogólnych (Ko) dla operacji tj. 10% Ki - max kwota kosztów ogólnych może wynieść tylko: 186.567,22 zł. Suma kosztów ogólnych (Ko) kwalifikowanych ogółem (kolumna 9) wyniosła 142.236,63 zł. Powyższe spowodowało, że koszty kwalifikowane realizacji

operacji wyniosły łącznie: 2.007.908,84 zł. Kwota pomocy, zatem wynosiła: 1.505.931,00 zł (75% kosztów kwalifikowanych operacji).

W dniu 11 sierpnia 2015 roku Urząd Marszałkowski pismem FRIII.433.22.56.2014.AK UM05-6921-UM0502105/14 z dnia 11 sierpnia 2015 roku wezwał Gminę Bolimów do usunięcia nieprawidłowości/braków/udzielenia wyjaśnień do złożonego wcześniej wniosku

W odpowiedzi na powyższe wezwanie Gmina Bolimów w dniu 26 sierpnia 2015 roku złożyła do Urzędu Marszałkowskiego poprawiony wniosek o płatność na ww. zadanie. Zgodnie z pkt. VI zestawienia rzeczowo-finansowego wniosku o płatność z dnia 30 czerwca 2015 roku suma kosztów inwestycyjnych (Ki) kwalifikowalnych ogółem (kolumna 9) wg rozliczenia wynosiła: 1.831.917,41 zł. Z uwagi na limit kosztów ogólnych (Ko) dla operacji tj. 10% Ki - max kwota kosztów ogólnych może wynieść tylko: 183.191,74 zł. Suma kosztów ogólnych (Ko) kwalifikowanych ogółem (kolumna 9) wyniosła 142.236,63 zł. Powyższe spowodowało, że koszty kwalifikowane realizacji operacji wyniosły łącznie: 1.974.154,04 zł. Kwota pomocy, zatem wynosiła: 1.480.615,53 zł (75% kosztów kwalifikowanych operacji).

Urząd Marszałkowski w dniu 22 września 2015 roku powiadomił telefonicznie Gminę Bolimów o przeprowadzeniu czynności kontrolnych w miejscu realizacji operacji w dniach 23-24 września 2015 roku.

Z przeprowadzonej w miejscu realizacji operacji kontroli został sporządzony raport z czynności kontrolnych nr 05/321/0233/15 z dnia 24 września 2015 roku, potwierdzający przeprowadzenie kontroli bez uwag i zastrzeżeń.

W dniu 30 września 2015 roku do Gminy Bolimów z Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi wpłynęło pismo z dnia 25 września 2015 roku informujące o ostatecznej weryfikacji wniosku o płatność w ramach działania 321 „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” oraz o przekazaniu zlecenia płatności nr 001/001/6921-UM0502105/14/01 na kwotę 1 480 615,53 zł (wyciąg bankowy nr 203 z dnia 14 października 2015 roku, nr księgowy 15004) Gminie Bolimów przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

W dniu 19 maja 2015 roku została podpisana umowa o dofinansowanie ze środków WFOŚiGW w Łodzi nr 37/OW/PD/2015 w formie pożyczki i dotacji na łączną kwotę 401.092,00 zł, w tym pożyczka w kwocie 200.546,00 zł i dotacja w kwocie 200.546,00 zł.

Środki pożyczki zostały przekazane w dniu 24 lipca 2015 roku w kwocie 200.546,00 zł minus odsetki w kwocie 1 582,39 zł (wyciąg bankowy nr 144 z dnia 24 lipca 2015 roku, nr księgowy 10897) oraz środki dotacji zostały przekazane w dniu 24 lipca 2015 roku w kwocie 200.546,00 zł (wyciąg bankowy nr 144 z dnia 24 lipca 2015 roku, nr księgowy 10897).

Rozliczenie otrzymanych środków obrazuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Kwoty zgodne z umowami/ aneksami	Kwoty wydane (w zł)
Środki PROW	1.530.126,00	1.480.615,53
Środki z pożyczki WFOŚiGW w Łodzi (37/OW/PD/2015 z dnia 19.05.2015r.)	200.546,00	200.546,00
Środki z dotacji WFOŚiGW w Łodzi	200.546,00	200.546,00

(37/OW/PD/2015 z dnia 19.05.2015r.)		
Środki Gminy	636.984,19	686.494,66
Ogółem	2.568.202,19	2.568.202,19

Powyższe ustalenia wynikają z wymienionych powyżej dokumentów źródłowych oraz informacji Kierownika Referatu Gospodarki, Rozwoju Gospodarczego i Promocji Wioletty Grebelskiej, stanowiącej załącznik nr 59 protokołu kontroli.

Nadzór inwestorski

Nadzór inwestorski nad przedmiotowym zadaniem wykonywali inspektorzy nadzoru posiadający odpowiednie kwalifikacje oraz uprawnienia budowlane: Jarosław Urbański, Jan Kiełbasa oraz Łukasz Stępień będący jednocześnie koordynatorem inspektorów oraz prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą: Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowo – Handlowe „EKOINŻBUD” Łukasz Stępień, 97-300 Piotrków Trybunalski, ul. Krakowskie Przedmieście działający na podstawie wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej Rzeczypospolitej Polskiej, z którym Gmina Bolimów reprezentowana przez Wójta Stanisława Linarta zawarła w dniu 22 grudnia 2014 roku umowę nr 71/2014. Wymienioną umowę (z kontrasygnatą Skarbnika Gminy Krystyny Pilaszek) zawarto na podstawie postępowania o udzielenie zamówienia prowadzonego z zastosowaniem art. 4 pkt 8 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Za realizację przedmiotu umowy strony ustaliły wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości 19.000,00 zł brutto. W umowie zapisano, że płatność wynagrodzenia za pełniony nadzór realizowana będzie po wystawieniu i dostarczeniu przez wykonawcę faktur w terminie do 30 dni od daty doręczenia ich zamawiającemu. Wynagrodzenie wykonawcy za wykonanie przedmiotu umowy, rozliczane będzie proporcjonalnie do zakresu wartości robót budowlanych (wymienionych w mniejszej umowie).

W toku postępowania kontrolnego, na podstawie dokumentów źródłowych (ww. umów, faktur, wyciągów bankowych) stwierdzono, że zobowiązanie za nadzór inwestorski wykonano zgodnie z zapisami umowy nr 71/2015 zawartej w dniu 22 grudnia 2014 roku.

Przestrzeganie przez jednostkę przyjętych procedur kontroli wewnętrznej (na etapie wstępnym, bieżącym, następnym)

Na podstawie przedstawionych kontrolującym dokumentów i dowodów księgowych, dotyczących wyżej opisanego zadania inwestycyjnego, tj.: umów zawartych z wykonawcą zamówienia publicznego, umów zawartych na pełnienie obowiązków przez inspektorów nadzoru, faktur wystawionych przez wykonawcę robót budowlanych na podstawie protokołów odbioru robót i faktury wystawionych za pełnienie nadzoru inwestorskiego, dowodu przyjęcia środka trwałego OT, przelewów i wyciągów bankowych stwierdzono, że przestrzegano procedur kontroli finansowej zawartych w instrukcji obiegu, kontroli i archiwizowania dokumentów finansowo - księgowych w Urzędzie Gminy w Bolimowie.

O fakcie przestrzegania procedur świadczą: adnotacje i podpisy złożone na fakturach, dotyczące kontroli merytorycznej, co oznacza ocenę rzetelności, celowości, legalności i gospodarności, jak również zgodności z planem finansowym i ustaleniami zawartymi w umowach; podpisy świadczące o kontroli formalno – rachunkowej, która oznacza ocenę, że dowody dotyczące danej operacji są technicznie prawidłowe i wystawione przez właściwe podmioty, zawierają wszystkie elementy prawidłowego dowodu oraz są wolne od błędów rachunkowych. Ponadto umowy z wykonawcami: robót budowlanych i o nadzór inwestorski były kontrasygnowane przez Skarbnika Gminy.

IX. EWIDENCJA MAJĄTKU GMINY. INWENTARYZACJA

1. ZASADY EWIDENCJI SKŁADNIKÓW MAJĄTKOWYCH (EWIDENCJA ILOŚCIOWA, ILOŚCIOWO-WARTOŚCIOWA)

Zasady ewidencji składników majątkowych w Urzędzie Gminy Bolimów określono w Instrukcji w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie w Urzędzie Gminy w Bolimowie, stanowiącej załącznik nr 2 do zarządzenia nr 100/2014 Wójta Gminy Bolimów z dnia 29 grudnia 2014 roku, obowiązującej od dnia 1 stycznia 2015 roku oraz w ogólnych zasadach prowadzenia ksiąg rachunkowych i wykazie kont księgi głównej jednostki budżetowej, stanowiących załącznik nr 1 i nr 3 do zarządzenia nr 86 Wójta Gminy Bolimów z dnia 31 grudnia 2010 roku w sprawie wprowadzenia planu kont dla Gminy Bolimów i Urzędu Gminy Bolimów oraz ustaleń dotyczących polityki rachunkowości, zmienionego w dniu 1 sierpnia 2012 roku. Zgodnie z ww. dokumentacją ewidencja syntetyczna środków trwałych prowadzona jest komputerowo na koncie „011”, z podziałem na poszczególne grupy środków trwałych, pozostałych środków trwałych na koncie „013” oraz wartości niematerialnych i prawnych na koncie „020”. Ewidencja analityczna środków trwałych prowadzona jest ręcznie w księgach środków trwałych. Pozostałe środki trwałe podlegają ewidencji ilościowo – wartościowej w książkach inwentarzowych z podziałem na Urząd Gminy, warsztat oraz jednostki OSP. Księgę środków trwałych i księgi inwentarzowe prowadzone są przez pracownika Urzędu Gminy, natomiast księgi inwentarzowe OSP są prowadzone w jednostkach nadzorowanych przez wyznaczonych członków OSP. Ewidencja syntetyczna i analityczna majątku Gminy Bolimów prowadzona jest na kontach ujętych w obowiązującym planie kont.

Zgodnie z instrukcją w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie w Urzędzie Gminy w Bolimowie za środki trwałe uważa się składniki majątku, o wartości ustalonej w przepisach o podatku dochodowym od osób prawnych. Bez względu na wartość na koncie środków trwałych ewidencjonuje się grunty, budowle i budynki. Ewidencji ilościowo – wartościowej bez względu na wartość podlegają wyposażenie biur, tj. meble biurowe, komputery, maszyny liczące i piszące. Dla pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych o wartości poniżej 500,00 zł prowadzi się ewidencję ilościową.

Ubezpieczenie majątku

W czasie postępowania kontrolnego sprawdzono i stwierdzono, że w badanym okresie dokonano ubezpieczenia mienia Gminy Bolimów, w tym: budynków i budowli, wyposażenia i stacjonarnego sprzętu elektronicznego (od ognia i innych zdarzeń losowych, od kradzieży z włamaniem i rabunkiem, dewastacji, błędu użytkownika oraz szkód elektrycznych) oraz ubezpieczenia samochodów znajdujących się na stanie Urzędu Gminy oraz będących w posiadaniu jednostek OSP.

2. EWIDENCJA ŚRODKÓW TRWAŁYCH – KONTO 011, 013.

2.1. Urządzenia księgowe

Zasady prowadzenia ewidencji składników majątkowych w urządzeniach księgowych wynikały z obowiązującego w jednostce zakładowego planu kont, w zakresie odnoszącym się do kont zespołu 0 – majątek trwały, który to zespół zawiera konta 011, 013, 020, 030, 071, 072 i 080.

Ewidencja analityczna środków trwałych konta 011 prowadzona jest z podziałem na grupy, wynikającej z klasyfikacji rodzajowej KŚT wprowadzonej rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2010 roku (Dz. U. nr 242, poz. 1622):

- grupa „0” – grunty,
- grupa „1” – budynki,
- grupa „2” – obiekty inżynierii lądowej i wodnej,
- grupa „3” – kotły i maszyny energetyczne,
- grupa „4” – maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego stosowania,
- grupa „5” – maszyny, urządzenia i aparaty specjalne branżowe,
- grupa „6” – urządzenia techniczne,
- grupa „7” – środki transportu,
- grupa „8” – narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie.

W celu sprawdzenia zgodności prowadzonej ewidencji analitycznej z obowiązującą klasyfikacją rodzajową środków trwałych w grupach, skontrolowano wybrane losowo pozycje środków trwałych, które przedstawiono w formie tabelarycznej *stanowiącej załącznik nr 60 protokołu kontroli*.

Na podstawie analizy wybranej próby dokumentacji stwierdzono, że:

- ewidencja analityczna środków trwałych prowadzona była w księgach inwentarzowych, z uwzględnieniem 9 grup wynikających z klasyfikacji rodzajowej KŚT wprowadzonej ww. rozporządzeniem,
- przyjęcia na stan składników majątkowych pochodzących z zakończonych inwestycji, dokonywano na podstawie druku OT (przyjęcia środka trwałego), który zawierał nazwę środka trwałego, datę wykonania/nabycia, źródło nabycia, datę przyjęcia do użytkowania, krótką charakterystykę oraz wartość początkową, w przypadku zakupu podstawą zapisów były faktury. Składniki majątkowe otrzymane w drodze procesów komunalizacyjnych wprowadzono na stan na podstawie aktów notarialnych lub decyzji Wojewody,
- zmiany w stanie analizowanych składników majątkowych, zaewidencjonowano w ujęciu syntetycznym i analitycznym,
- dowody księgowe dotyczące przyjęcia środka trwałego, zawierały wymagane podpisy osób odpowiedzialnych za powierzone mienie,
- środki trwałe były zaewidencjonowane w odpowiedniej grupie, podgrupie i zakwalifikowane do odpowiedniego rodzaju.

Na podstawie dokumentów źródłowych (decyzje o komunalizacji mienia oraz akty notarialne), wybrano do kontroli próbę obejmującą grunty które zestawiono w tabeli stanowiącej *załącznik nr 61 do protokołu kontroli*. W toku kontroli stwierdzono, że wszystkie nieruchomości gruntowe, ujęte w ww. załączniku, zostały wprowadzone do księgi środków trwałych.

Ewidencja analityczna ilościowo – wartościowa pozostałych środków trwałych konta 013 prowadzona była w księgach inwentarzowych z podziałem na Urząd Gminy Bolimów, warsztat oraz jednostki OSP. Na podstawie przedłożonych ksiąg inwentarzowych Urzędu Gminy Bolimów stwierdzono, że były w nich zawarte wymagane informacje dotyczące

danego środka trwałego (nazwa środka trwałego, data przychodu, względnie rozchodu, nr dowodu na podstawie, którego został przyjęty na stan ewidencji księgowej lub zdjęty ze stanu środków trwałych, nadany numer inwentarzowy, wartość środka trwałego i miejsce znajdowania się przedmiotu). Zakupione pozostałe środki trwałe ewidencjonowane były według cen zakupu i przekazywane bezpośrednio do używania. Na rachunkach i fakturach dokumentujących zakup dokonywano zapisów pozycji w księdze inwentarzowej, pod którą pozostały środek trwały został zaewidencjonowany, czego wymóg stanowił § 1 pkt 12 instrukcji w sprawie gospodarki majątkiem trwałym.

Na koniec każdego roku jednostka dokonywała uzgodnień ewidencji analitycznej z ewidencją syntetyczną, poprzez zsumowanie poszczególnych składników środków trwałych (analityka), według grup, podgrup i rodzajów dla konta 011. Uzgodnień ewidencji analitycznej z ewidencją syntetyczną dla konta 013 dokonywano na koniec każdego roku poprzez zsumowanie poszczególnych składników w kartotekach wyposażenia. Uzgodnioną analitykę porównywano z ewidencją syntetyczną (saldami) na kontach 011 i 013.

W toku kontroli stwierdzono, że dane zawarte w ewidencji księgowej syntetycznej i analitycznej były zgodne z bilansem sporządzonym na dzień 31 grudnia 2015 roku. W bilansie składniki środków trwałych (konto 011) ujęte zostały według wartości netto tj. wartości brutto pomniejszonej o umorzenie.

2.2. Udokumentowanie obrotów na kontach (zwiększenia, zmniejszenia) - 2015 rok

Strukturę majątku trwałego Urzędu Gminy w Bolimowie (ustaloną na podstawie ewidencji na kontach 011, 013 i 020, księgi środków trwałych, ksiąg inwentarzowych oraz bilansu za 2014 i 2015 rok), według wartości brutto, z podziałem na poszczególne grupy klasyfikacji środków trwałych obrazuje poniższa tabela:

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na 1 stycznia 2015 roku	Zwiększenia środków trwałych	Zmniejszenia środków trwałych	Stan na 31 grudnia 2015 roku
1	2	3	4	5	6
1.	Grunty – grupa „0”	2 008 306,00	133 686,00	17 367,00	2 124 625,00
2.	Budynki – grupa „1”	2 869 248,84	10 399,98	0,00	2 879 648,82
3.	Obiekty inżynierii lądowej i wodnej – grupa „2”	22 907 062,54	6 130 951,29	0,00	29 038 013,83
4.	Kotły i maszyny energetyczne – grupa „3”	49 532,00	37 000,00	16 836,00	69 696,00
5.	Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania – grupa „4”	258 151,67	324 135,00	0,00	582 286,67

6.	Maszyny, urządzenia i aparaty specjalistyczne – grupa „5”	12 000,00	0,00	0,00	12 000,00
7.	Urządzenia techniczne – grupa „6”	4 239,00	20 800,00	0,00	25 039,00
8.	Środki transportu – grupa „7”	1 169 286,33	0,00	0,00	0,001 169 286,33
9.	Narzędzia i przyrządy – grupa „8”	20 592,97	0,00	0,00	20 592,97
Razem		29 298 419,35	6 656 972,27	34 203,00	35 921 188,62
Pozostałe środki trwałe – konto 013		535 133,55	32 807,63	3 860,10	564 081,08
Wartości niematerialne i prawne – konto 020		130 057,20	829,00	0,00	130 886,20

W 2015 roku nastąpił wzrost wartości środków trwałych konta 011 Gminy Bolimów w stosunku do 2014 roku wskutek przyjęcia środków trwałych z inwestycji, zakupu lub procesów komunalizacyjnych, natomiast zmniejszenia stanu środków trwałych wynikały z ich likwidacji, przekazania bądź sprzedaży. Zwiększenia środków trwałych na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiły 6.656.972,27 zł, a zmniejszenia 34.203,00 zł. Przyjęcia na stan składników majątkowych pochodzących z zakończonych inwestycji bądź zakupu dokonywano na podstawie dokumentów OT (przyjęcie środka trwałego), sporządzonych na podstawie faktur i protokołów odbioru inwestycji. W przypadku zakupu bądź otrzymania środków trwałych w drodze procesów komunalizacyjnych podstawą zapisów były decyzje Wojewody. Zmniejszenia środków trwałych ewidencjonowano na podstawie aktów notarialnych, protokołów przekazania środka trwałego oraz protokołów likwidacyjnych.

W celu sprawdzenia dokumentacji będącej podstawą dokonanych operacji na koncie 011 w 2015 roku, przeprowadzono kontrolę zwiększeń i zmniejszeń majątku na próbie 9 losowo wybranych operacji, a mianowicie:

- **dowód OT z dnia 31 grudnia 2015 roku** – zwiększenie stanu środków trwałych o kwotę 10.900,26 zł na skutek przyjęcia z inwestycji utwardzenia placu przed budynkiem OSP w Sierzchowie. **Dowód OT sporządzono na podstawie faktury VAT nr 15 z dnia 2 czerwca 2015 roku** wystawionej przez wykonawcę firmę Budmax T. Zajączkowski z Jasionny. Powyższe zwiększenie środków trwałych sklasyfikowano w grupie 2 podgrupie 29 i rodzaju 291, wprowadzono do księgi środków trwałych pod nr inwentarzowym 754/2/29/291 poz. 4 na stronie 29, określono stawkę umorzeniową w wysokości 4,5% oraz ujęto w ewidencji syntetycznej na kontach: Wn 011-2 Ma 080-96 (dowód nr PK16839 z dnia 31 grudnia 2015 roku),
- **dowód OT z dnia 31 grudnia 2015 roku** – zwiększenie wartości środków trwałych na skutek przyjęcia na stan z inwestycji przebudowy drogi gminnej w miejscowości Nowe Kęszyce o długości 1.951 m o wartości 587.082,61 zł. **Do dowodu OT załączono protokół odbioru końcowego robót z dnia 5 listopada 2015 roku.** Powyższe zwiększenie wartości środków trwałych sklasyfikowano w grupie 2, podgrupie 22 i rodzaju 220, wprowadzono do księgi środków trwałych nr 2 pod nr inwentarzowym 600/2/22/220 poz. 38 str. 14, określono stawkę umorzeniową w wysokości 4,5% oraz ujęto w ewidencji syntetycznej na kontach: Wn 011-2, Ma 080-89 (dowód nr PK 16847 z dnia 31 grudnia 2015 roku),
- **dowód OT z dnia 31 grudnia 2015 roku** – zwiększenie stanu środków trwałych w wyniku zakupu 2 klimatyzatorów kasetonowych o mocy chłodniczej 7,5kW do świetlicy wiejskiej w miejscowości Nowe Kęszyce o łącznej wartości 16.800,00 zł.

Dowód OT sporządzono na podstawie faktury nr 74/2015 z dnia 24 marca 2015 roku wystawionej przez dostawcę – firmę Chłódnictwo i Klimatyzacja M. Wrzesiński z Sochaczewa. Powyższe środki trwałe sklasyfikowano w grupie 6, podgrupie 65 i rodzaju 653, wprowadzono do księgi środków trwałych pod nr inwentarzowym 921/6/65/653 poz. 3 str. 16, określono stawkę umorzeniową w wysokości 10% oraz ujęto w ewidencji syntetycznej na kontach: Wn 011-6, Ma 080-95 (dowód nr PK 16836 z dnia 31 grudnia 2015 roku),

- dowód OT z dnia 31 grudnia 2015 roku – zwiększenie wartości środków trwałych na skutek przyjęcia na stan z inwestycji budowy kanalizacji teletechnicznej w technologii mikrokanalizacji w miejscowościach Bolimów, Podsokołów, Sokołów, Jasionna, Sierzchów, Nowe Kęszyce, Kęszyce-Wieś, Kurabka, Humin, Humin Dobra Ziemska o łącznej wartości 3.288.991,40 zł. Dowód OT sporządzono na podstawie zestawienia faktur i rachunków dokumentujących wykonanie przedmiotowej inwestycji, protokołu odbioru końcowego z dnia 8 grudnia 2015 roku przedmiotu umowy nr 33/2015 na zadanie pn. „Opracowanie dokumentacji projektowej, budowę infrastruktury sieci szerokopasmowej, dostawę zestawów komputerowych i przeprowadzenie szkoleń w ramach projektu pn. „Internet dla mieszkańców Gminy Bolimów – przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu”” oraz protokołów odbioru komputerów u Beneficjentów Ostatecznych i jednostkach podległych, spisanych pomiędzy 19 listopada a 27 listopada 2015 roku. Powyższe środki trwałe wprowadzono do księgi środków trwałych pod nr inwentarzowym 010/2/21/210 poz. 36 str. 5 (2.964.856,40 zł) i pod nr inwentarzowymi 750/4/49/491/76-189 poz. 1 - 144 (324.135,00 zł), określono stawkę umorzeniową w wysokości 4,5% i 30% oraz ujęto w ewidencji syntetycznej na kontach: Wn 011-2-316-13, Ma 080-316-13 – 2.926.309,98 zł, Wn 011-2-316-13 i Ma 080-315 – 38.546,42 zł oraz Wn 011-4-316-13 i Ma 080-316-13 – 324.135,00 zł (dowód nr PK 16846 z dnia 31 grudnia 2015 roku). Od zestawów komputerowych przekazanych do używania w miesiącu listopadzie 2015 roku, a zaewidencjonowanych na podstawie łącznego OT w dniu 31 grudnia 2015 roku, naliczono umorzenie za miesiąc grudzień 2015 roku.

Wyjaśnienie Krystyny Piłaszek Skarbnika Gminy Bolimów dotyczące dat wystawienia dowodów OT oraz odpisów umorzeniowych stanowi załącznik nr 58 protokołu kontroli.

- **protokół przejęcia PT z dnia 14 grudnia 2015 roku** – zwiększenie wartości środków trwałych z tytułu przejęcia niezabudowanych nieruchomości oznaczonych jako działki o nr ewidencyjnych 44/3 o powierzchni 0,4556 ha, nr 44/7 o powierzchni 0,2224 ha i nr 44/10 o powierzchni 52,93 ha położonych w miejscowości Ziemiary o łącznej wartości początkowej 133.036,00 zł. **Ww. przejęcia dokonano na podstawie decyzji Wojewody Łódzkiego znak GN-IV.7532.433.1.2011.HC.MJan z dnia 9 listopada 2015 roku.** Powyższe nieruchomości sklasyfikowano w grupie 0, wprowadzono do księgi mienia komunalnego na str. 23 oraz ujęto w ewidencji syntetycznej na kontach: Wn 011-10, Ma 800-3 (dowód nr PK 16314 z dnia 14 grudnia 2015 roku),
- dowód OT z dnia 31 grudnia 2015 roku – zwiększenie wartości środków trwałych w wyniku zakupu agregatu prądotwórczego na potrzeby Urzędu Gminy o wartości 30.000,00 zł. Dowód OT sporządzono na podstawie faktury nr 17/MAG/12/2015 z dnia 2 grudnia 2015 roku wystawionej przez dostawcę - firmę Arpapol Sp. z o.o. z Wrocławia. Powyższy środek trwały sklasyfikowano w grupie 3, podgrupie 34 i rodzaju 344, wprowadzono do księgi środków trwałych na str. 1 nadając nr inwentarzowy 010/3/34/344 poz. 4, określono stawkę umorzeniową w wysokości 14% oraz ujęto w ewidencji syntetycznej na kontach: Wn 011-3, Ma 080-103 (dowód nr PK 16835 z dnia 31 grudnia 2015 roku),
- **protokół PT z dnia 10 lipca 2015 roku** – zmniejszenie wartości środków trwałych w wyniku przekazania działek o nr ewidencyjnych 486/5 i 486/7 o łącznej powierzchni 0,8382 ha i wartości 8.382,00 zł. **Protokół przekazania został sporządzony na podstawie decyzji Wojewody Łódzkiego znak: GN-**

V.7535.2.2014.MJ z dnia 11 czerwca 2015 roku, w sprawie zajęcia gruntów pod autostradę. Ww. nieruchomości wykreślono z księgi środków trwałych (poz. str.) oraz wyksięgowano z ewidencji syntetycznej następująco: Wn 800-3 i Ma 011-10 (dowód nr PK 10310 z dnia 10 lipca 2015 roku),

- protokół LT z dnia 31 grudnia 2015 roku – zmniejszenie wartości środków trwałych wskutek wyksięgowania z ewidencji środków trwałych zlikwidowanego w Szkole Podstawowej w Huminie kotła grzewczego. Do dowód LT dołączono protokół likwidacji środków trwałych z dnia 29 grudnia 2015 roku, sporządzony przez dwuosobową komisję likwidacyjną i zatwierdzony przez Wójta Gminy Bolimów. Kocioł odpisano ze stanu księgi środków trwałych - poz. 2 str. 1 oraz z ewidencji bilansowej na kontach: Wn 071 Ma 011-3 - 8.249,64 zł (kwota dotychczas dokonanych odpisów amortyzacyjnych) i Wn 761 „Pozostałe koszty operacyjne” Ma 011-3 - 8.586,36 zł (nadwyżka wartości początkowej nad kwotą dotychczas dokonanych odpisów) (dowód nr PK 16833 z dnia 31 grudnia 2015 roku).

Jak wynika z dowodów OT przyjęcie na stan środków trwałych pochodzących z inwestycji bądź zakupu nastąpiło pod datą 31 grudnia 2015 roku, natomiast przejęcie środków trwałych na podstawie dowodów PT w dniu 10 lipca oraz 14 grudnia 2015 roku, podczas gdy dokumenty będące podstawą przyjęcia do używania środków trwałych oznaczone były datami wcześniejszymi. Powyższe wskazuje na nieprzestrzeganie przez jednostkę zapisów art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, zgodnie z którymi do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym. Zgodnie z §1 pkt 5 Instrukcji w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie w Urzędzie Gminy w Bolimowie zwiększenie stanu środków trwałych następuje pod datą przyjęcia do używania z inwestycji, datą zakupu lub datą decyzji.

Stan konta 013 „Pozostałe środki trwałe” na dzień 1 stycznia 2015 roku wynosił 535.133,55 zł. W trakcie roku dokonano zwiększenia pozostałych środków trwałych na kwotę 32.807,63 zł oraz zmniejszenia stanu pozostałych środków trwałych na kwotę 3.860,10 zł. Na dzień 31 grudnia 2015 roku stan konta syntetycznego 013 „Pozostałe środki trwałe” wynosił 564.081,08 zł. W celu sprawdzenia dokumentacji będącej podstawą dokonanych operacji, przeprowadzono kontrolę zwiększeń i zmniejszeń majątku na losowo wybranej próbie 6 operacji zaewidencjonowanych na koncie 013 „Pozostałe środki trwałe”, a mianowicie:

- na podstawie faktury VAT nr 2303/2015 z dnia 11 sierpnia 2015 roku przyjęto na stan pozostałych środków trwałych ups o wartości 256,49 zł, zakupiony na potrzeby referatu finansowego Urzędu Gminy w Bolimowie. Ww. przyjęto do ewidencji wyposażenia Urzędu Gminy – księga inwentarzowa nr 1 poz. 68 Dz.II-1/68 str. 30, wpisano do ewidencji dostaw pod poz. 171 oraz zaksięgowano w urządzeniach księgowych na kontach: Wn 013-1, Ma 072-1 i Wn 401, Ma 201 (dowód nr FV 12158 z dnia 24 sierpnia 2015 roku),
- na podstawie faktury VAT nr CZ/2015/09/18172 z dnia 15 września 2015 roku przyjęto na stan pozostałych środków trwałych notebook Dell wraz z oprogramowaniem o wartości 2.848,99 zł, zakupiony na potrzeby pracy biurowej stanowiska zarządzania kryzysowego, obrony cywilnej i spraw obronnych. Ww. laptop wpisano do ewidencji dostaw pod poz. 209, przyjęto do ewidencji wyposażenia – księga inwentarzowa nr 1 poz. 72 Dz.II-1/72 str. 30 oraz zaksięgowano w urządzeniach księgowych na kontach: Wn 013-1, Ma 072-1 i Ma Wn 401, Ma 201 (dowód nr FV 13543 z dnia 14 września 2015 roku),
- na podstawie faktury VAT nr CZ/2015/09/18171 z dnia 15 września 2015 roku przyjęto na stan pozostałych środków trwałych urządzenie wielofunkcyjne atramentowe HP DeskJet Ink Advantage 3545 o wartości 298,99 zł, zakupiony na potrzeby stanowiska zarządzania kryzysowego, obrony cywilnej i spraw obronnych.

- Ww. drukarkę wpisano do rejestru dostaw poz. 213, przyjęto do ewidencji wyposażenia – księga inwentarzowa nr 1 poz. Dz.II-1/71 str. 30 oraz zaksięgowano w urządzeniach księgowych na kontach: Wn 013-1, Ma 072-1 i Ma Wn 401, Ma 201 (dowód nr FV 13545 z dnia 14 września 2015 roku),
- na podstawie faktury VAT nr 1772/15 z dnia 21 sierpnia 2015 roku przyjęto na stan pozostałych środków trwałych sprzęt AGD na doposażenie świetlicy OSP w Łasiecznikach o łącznej wartości 3.686,00 zł. Sprzęt wpisano w rejestr dostaw pod poz. 192, przyjęto do ewidencji wyposażenia – księga inwentarzowa nr 1 poz. 14 i 15, Dz.III -1/14, 15 str. 35 oraz zaksięgowano w urządzeniach księgowych na kontach: Wn 013-10, Ma 072-1 i Ma Wn 401, Ma 201 (dowód nr FV 12236 z dnia 25 sierpnia 2015 roku),
  - na podstawie polecenia księgowania z dnia 31 grudnia 2015 roku zdjęto ze stanu 78 pozycji pozostałych środków trwałych stanowiących wyposażenie Szkoły Podstawowej w Huminie, nienadającego się do dalszego użycia o łącznej wartości 758,80 zł. Dowód PK sporządzono na podstawie protokołu kasacyjnego sporządzonego w dniu 31 grudnia 2015 roku przez trzyosobową komisję likwidacyjną, zatwierdzonego przez Wójta Gminy i Dyrektora Szkoły. Powyższe wyposażenie zostało wykreślone z księgi inwentarzowej Szkoły Podstawowej w Huminie i wyksięgowane z ewidencji księgowej na kontach: Wn 072- i Ma 013-23 (dowód nr PK 16885 z dnia 31 grudnia 2015 roku),
  - na podstawie polecenia księgowania z dnia 31 grudnia 2015 roku zdjęto ze stanu 26 pozycji pozostałych środków trwałych stanowiących wyposażenie Szkoły Podstawowej w Kęszycach, nie nadającego się do dalszego użycia o łącznej wartości 2.431,30 zł. Dowód PK sporządzono na podstawie protokołu kasacyjnego sporządzonego w dniu 31 grudnia 2015 roku przez trzyosobową komisję likwidacyjną, zatwierdzonego przez Wójta Gminy i Dyrektora Szkoły. Powyższe wyposażenie zostało wykreślone z księgi inwentarzowej Szkoły Podstawowej w Kęszycach i wyksięgowane z ewidencji księgowej na kontach: Wn 072- i Ma 013-24 (dowód nr PK 16886 z dnia 31 grudnia 2015 roku).

Do analizowanych dowodów dokumentujących zwiększenia i zmniejszenia stanu pozostałych środków trwałych, kontrolujący nie wnoszą uwag.

2.3. Prawdliwość stosowanych odpisów umorzeniowych - 2015 rok

Zagadnienia dotyczące stosowanych odpisów umorzeniowych oraz ich ewidencji zawarto w §1 Instrukcji w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie w Urzędzie Gminy w Bolimowie, stanowiącej załącznika nr 2 do zarządzenia nr 100/2014 Wójta Gminy Bolimów z dnia 29 grudnia 2014 roku w sprawie przepisów wewnętrznych regulujących gospodarkę finansową w Urzędzie Gminy w Bolimowie oraz w dziale V Ogólnych zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych i wykazie kont księgi głównej jednostki budżetowej, stanowiących odpowiednio załączniki nr 1 i nr 3 do zarządzenia nr 86 Wójta Gminy Bolimów z dnia 31 grudnia 2010 roku. Środki trwałe umarzone są wg stawek amortyzacyjnych, określonych w wykazie rocznych stawek amortyzacyjnych określonych w ustawie z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2014r., poz. 851 ze zm.).

Zgodnie z zakładowym planem kont, do ewidencji zmniejszeń wartości środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, które podlegają umorzeniu według stawek amortyzacyjnych stosowanych przez jednostkę służy konto 071. Odpisy umorzeniowe powinny być dokonywane w korespondencji z kontem 400 – „Amortyzacja”. Ewidencja zmniejszeń wartości początkowej pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, podlegających umorzeniu jednorazowo w pełnej wartości, w miesiącu wydania ich do używania winna być prowadzona na koncie 072 – „Umorzenie

pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych” w korespondencji z kontem 401 – „Zużycie materiałów i energii”.

Kontroli poddano wysokość zastosowanych stawek umorzeniowych w odniesieniu do wybranych środków trwałych w stosunku do: budynków i budowli (grupa I - 5 pozycji), obiektów inżynierii lądowej i wodnej (grupa II - 9 pozycji), kotłów i maszyn energetycznych (grupa III - 1 pozycja), maszyn i urządzeń (grupa 4 - 2 pozycje), maszyn, urządzeń i aparatów specjalistycznych (grupa V - 1 pozycja), urządzeń technicznych (grupa VI - 1 pozycja), środków transportu (grupa VII - 1 pozycja) oraz ruchomości i wyposażenia (grupa VIII - 1 pozycja). Ogółem sprawdzono zastosowanie stawek umorzeniowych do 21 pozycji z 8 grup rodzajowych środków trwałych.

Wybraną próbę przedstawiono w formie tabelarycznej stanowiącej załącznik nr 60 protokołu kontroli.

W wyniku kontroli środków trwałych objętych próbą stwierdzono, że odpisy umorzeniowe za 2015 rok dla każdego środka trwałego, wyliczone zostały przy zastosowaniu arkusza kalkulacyjnego. Analiza dokumentacji w zakresie stosowanych odpisów umorzeniowych wykazała, że środki trwałe amortyzowane były począwszy od miesiąca następującego po miesiącu przyjęcia środka trwałego do używania, tj. zgodnie z art. 35 ust 1 ustawy o rachunkowości, gdzie odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych od środka trwałego dokonuje się drogą systematycznego, planowego rozłożenia jego wartości początkowej na ustalony okres amortyzacji. Rozpoczęcie amortyzacji następuje nie wcześniej niż po przyjęciu środka trwałego do używania, a jej zakończenie - nie później niż z chwilą zrównania wartości odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych z wartością początkową środka trwałego lub przeznaczenia go do likwidacji, sprzedaży lub stwierdzenia jego niedoboru, z ewentualnym uwzględnieniem przewidywanej przy likwidacji ceny sprzedaży netto pozostałości środka trwałego oraz zgodnie z rozdziałem V - „Zasady umarzania i amortyzowania środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych” pkt 12 załącznika nr 1 „Ogólne zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych” do zarządzenia nr 86 Wójta Gminy Bolimów z dnia 31 grudnia 2010 roku. **W toku kontroli stwierdzono jeden przypadek nienaliczenia umorzenia za 1 miesiąc, tj. zakończona inwestycja polegająca na przebudowie drogi gminnej w miejscowości Nowe Kęszyce została zaewidencjonowana na koncie 011 pod datą 31 grudnia 2015 roku (dowód nr PK 16847) a przyjęta do używania na podstawie protokołu odbioru końcowego robót w dniu 5 listopada 2015 roku.** Zgodnie z przyjętymi w pkt 12 załącznika nr 1 do ww. zarządzenia odpisy umorzeniowych dokonuje się począwszy od miesiąca następującego po miesiącu przyjęcia środka trwałego do używania do końca miesiąca, w którym następuje zrównanie wysokości umarzenia z ich wartością początkową, lub w którym środki trwałe postawiono w stan likwidacji, sprzedano, przekazano nieodpłatnie. Zgodnie z § 8 pkt 7 Instrukcji obiegu, kontroli i archiwizowania dokumentów finansowo - księgowych w Urzędzie Gminy w Bolimowie protokół odbioru końcowego i przekazania inwestycji do użytku stanowi podstawę udokumentowania przyjęcia do użytku obiektów majątku trwałego, powstałych w wyniku robót budowlano - montażowych. Odpowiedzialnym za sporządzenie protokołu odbioru końcowego i przekazania inwestycji do użytku odpowiedzialny jest kierownik referatu prowadzący całość zadania inwestycyjnego łącznie ze sporządzeniem dowodów OT i PT.

Wyjaśnienie Krystyny Pilaszek Skarbnika Gminy Bolimów dotyczące dat wystawienia dowodów OT oraz odpisów umorzeniowych stanowi załącznik nr 58 protokołu kontroli.

W jednostce przyjęto dla wszystkich środków trwałych liniową metodę umorzenia. Umorzenie środków trwałych objętych próbą kontroli, naliczone zostało zgodnie ze stawkami amortyzacyjnymi określonymi w ustawie z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych.

Roczne umorzenie środków trwałych na dzień 31 grudnia 2015 roku wyniosło 1.230.573,43 zł i zostało zaewidencjonowane na kontach: Wn 400, Ma 071 (dowód nr PK 16859 z dnia 31 grudnia 2015 roku).

Wszystkie pozostałe środki trwałe (konto 013) nabyte przez kontrolowaną jednostkę, bezpośrednio po zakupie przekazywane były do używania i umarżane w 100% (konta: Wn 401 i Ma 072-1). Saldo konta 072 – 1 „Umorzenie pozostałych środków trwałych” na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosiło 564.081,08 zł i było zgodne z saldem konta 013 - „Pozostałe środki trwałe”.

3. INWENTARYZACJA

3.1. Instrukcja inwentaryzacyjna. Terminy przeprowadzania inwentaryzacji

Zagadnienie związane z przeprowadzeniem inwentaryzacji uregulowano w Instrukcji w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie w Urzędzie Gminy w Bolimowie, stanowiącej załącznik nr 2 do zarządzenia nr 100/2014 Wójta Gminy Bolimów z dnia 29 grudnia 2014 roku.

W ww. regulacjach Kierownik jednostki określił:

- pojęcie i cele inwentaryzacji,
- terminy i częstotliwość inwentaryzacji,
- metody inwentaryzacji i ich zakres przedmiotowy,
- czynności, które należy przeprowadzić przed inwentaryzacją,
- osoby odpowiedzialne za wykonanie i nadzór przy czynnościach związanych z inwentaryzacją,
- uprawnienia i obowiązki członków komisji inwentaryzacyjnej,
- liczbę, uprawnienia i obowiązki członków zespołów spisowych,
- ilość egzemplarzy sporządzanych arkuszy spisowych z natury,
- dokumentację stanowiącą podstawę rozliczenia inwentaryzacji,
- obieg dokumentów stosowanych przy inwentaryzacji poszczególnymi metodami,
- zasady ustalania i rozliczania różnic inwentaryzacyjnych,
- zasady likwidacji zużytych składników majątku.

Celem przeprowadzenia inwentaryzacji było ustalenie rzeczywistego stanu składników majątkowych jednostki wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku, w tym: dokonanie spisu rzeczowych i pieniężnych składników majątkowych, uzgodnienie sald aktywów i pasywów, ich wyceny oraz rozliczenie ze stanem ewidencyjnym, w tym również rozliczenie osób materialnie odpowiedzialnych.

Częstotliwość przeprowadzania inwentaryzacji określona w instrukcji, była zgodna z unormowaniami wynikającymi w art. 26 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości.

Zgodnie z obowiązującą instrukcją rzeczywisty stan aktywów i pasywów jednostki ustala się w drodze:

- spisu z natury – środki trwałe, z wyjątkiem gruntów oraz trudno dostępnych oglądowi środków trwałych, pozostałe środki trwałe, rzeczowe składniki aktywów obrotowych,

- uzyskania potwierdzenia sald – aktywa finansowe zgromadzone na rachunkach bankowych, należności z wyjątkiem należności spornych i wątpliwych,
- weryfikacji poprzez porównanie danych zawartych w księgach rachunkowych z danymi wynikającymi z dokumentów - grunty i trudno dostępne oglądowi środki trwałe, wartości niematerialne i prawne, należności sporne i wątpliwe, należności i zobowiązania z tytułu rozrachunków publicznoprawnych, należności i zobowiązania z pracownikami, inne aktywa i pasywa niepodlegające spisowi z natury i uzgodnieniu sald, a także te które podlegają a z uzasadnionych przyczyn nie mogły być w ten sposób zinwentaryzowane.

Zgodnie z §14 instrukcji inwentaryzacji środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych lub przechowywanych przez inne jednostki, należności, w tym udzielonych pożyczek, powierzonych kontrahentom własnych składników majątkowych – dokonuje się na ostatni dzień roku przez uzyskanie potwierdzenia prawidłowości stanu tych aktywów przez bank i kontrahentów.

Konkretne terminy przeprowadzania inwentaryzacji określał każdorazowo Wójt Gminy w odrębnym zarządzeniu.

3.2. Prawidłowość przeprowadzenia i rozliczenia inwentaryzacji

Kontrolą objęto inwentaryzację aktywów i pasywów wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku. Powyższą inwentaryzację przeprowadzono na podstawie zarządzenia nr 93/2015 Wójta Gminy Bolimów z dnia 9 grudnia 2015 roku w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji oraz powołania zespołów spisowych. Wójt Gminy Bolimów ww. zarządzeniem powołał 3 - osobową Komisję Inwentaryzacyjną oraz **dwuosobowe (9 zespołów)** i trzyosobowe zespoły spisowe (5 zespołów). Zgodnie z §11 pkt 4 Instrukcji w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie w Urzędzie Gminy w Bolimowie zespół spisowy musi się składać z co najmniej trzech osób, przy czym nie mogą to być osoby odpowiedzialne za podlegające spisowi składniki majątku. **Ponadto ww. zarządzeniem Wójt Gminy Bolimów zlecił przeprowadzenie inwentaryzacji, między innymi, w jednostkach ochotniczych straży pożarnych działających na terenie Gminy, w Szkole Podstawowej w Kęszycach oraz w Szkole Podstawowej w Huminie prowadzonych przez Stowarzyszenie Towarzystwo Oświatowe Gminy Bolimów. W skład zespołów do przeprowadzenia spisu w jednostkach oświatowych zostały powołane osoby zatrudnione w ww. jednostkach. Wójt Gminy Bolimów wyznaczył 2 trzyosobowe komisje likwidacyjne do przeprowadzenia oględzin środków trwałych w Szkołach Podstawowych w Kęszycach i Huminie oraz czterosobowy zespół spisowy do przeprowadzenia skontrum w Szkole Podstawowej w Huminie.** Wskazać należy, że na podstawie art. 4 ust. 5 w zw. z art. 3 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości kierownik jednostki ponosi odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości określonych ustawą, w tym z tytułu nadzoru, również w przypadku, gdy określone obowiązki w zakresie rachunkowości - z wyłączeniem odpowiedzialności za przeprowadzenie inwentaryzacji w formie spisu z natury - zostaną powierzone innej osobie za jej zgodą. Przyjęcie odpowiedzialności przez inną osobę powinno być stwierdzone w formie pisemnej. Zobowiązaniem do zarządzenia przeprowadzenia inwentaryzacji majątku w danej jednostce jest jej kierownik.

Akta kontroli strony 92 - 95: Kserokopia zarządzenia nr 93/2015 Wójta Gminy Bolimów z dnia 9 grudnia 2015 roku.

Wyjaśnienie Wójta Gminy Bolimów Stanisława Linarta dotyczące przeprowadzenia spisu z natury oraz wyznaczenia składów zespołów spisowych stanowi załącznik 62 protokołu kontroli.

Z powyższego wyjaśnienia wynika, że Wójt Gminy Bolimów zarządził przeprowadzenie inwentaryzacji w szkołach prowadzonych przez Stowarzyszenie z uwagi na to, iż znajduje się w nich majątek gminy, tj. środki trwałe, pozostałe środki trwałe w użytkowaniu, materiały oraz wartości niematerialne i prawne, który został przekazany Stowarzyszeniu na podstawie protokołów zdawczo – odbiorczych w dniu 1 października 2012 roku, tj. z chwilą kiedy Stowarzyszenie stało się organem prowadzącym dla ww. szkół. Inwentaryzacja została przeprowadzona przez zespoły spisowe, składające się z dwóch pracowników szkoły i jednego pracownika Urzędu Gminy w Bolimowie, aby mieć nadzór i kontrolę nad majątkiem Szkoły Podstawowej w Huminie oraz Szkoły Podstawowej w Kęszycach przekazanym do używania Stowarzyszeniu.

Zespół spisowy do przeprowadzenia inwentaryzacji w drodze potwierdzenia sald oraz w drodze weryfikacji dokumentów został powołany spośród pracowników Referatu Finansowego. Zgodnie z zarządzeniem nr 93/2015 Wójta Gminy Bolimów z dnia 9 grudnia 2015 roku, inwentaryzację należało przeprowadzić drogą spisu z natury w terminie od dnia 31 grudnia 2015 roku do dnia 15 stycznia 2016 roku, natomiast spisu paliwa, oleju opałowego, miazgu węglowego, środków pieniężnych w kasie oraz druków ścisłego zarachowania należało przeprowadzić w dniu 31 grudnia 2015 roku.

Zgodnie z dokumentacją źródłową dotyczącą inwentaryzacji dokonanej metodą spisu z natury według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku ustalono:

- spisem objęto środki trwałe (konto 011- 47 arkuszy spisu z natury wartość ogółem 6.267.055,72 zł) z wyjątkiem gruntów i środków trwałych trudno dostępnych oglądowi, pozostałe środki trwałe (konto 013 – 105 szt. arkuszy spisowych, wartość ogółem 564.081,08 zł) oraz materiały, w tym: magazyn, paliwo w pojazdach, miazgu węglowy (konto 310 – arkusze spisu nr 155-163, łączna wartość 20.133,33 zł),
- spisem z natury objęto druki ścisłego zarachowania oraz depozyty znajdujące się w kasie Urzędu Gminy w Bolimowie. Stan gotówki na dzień 31 grudnia 2015 roku wynosił 0,00 zł,
- **spisem z natury objęto mienie Gminy – pozostałe środki trwałe, powierzone do używania na podstawie protokołów zdawczo – odbiorczych z dnia 28 września 2012 roku: Szkole Podstawowej w Kęszycach (arkusze od nr 80 do nr 108, łączna wartość 104.148,56 zł), Szkole Podstawowej w Huminie (arkusze od nr 50 do nr 79, łączna wartość 89.470,97 zł), jednostkom OSP w miejscowościach Bolimów, Łasieczniki, Kęszyce, Ziąbki, Sierchów (arkusze od nr 146 do nr 154).** Powyższe naruszało przepisy art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości zgodnie, z którymi powierzone kontrahentom własne składniki aktywów powinny być inwentaryzowane drogą uzyskania od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic,
- komisja inwentaryzacyjna pobrała od osób materialnie odpowiedzialnych za spisywany majątek oświadczenia informujące o tym, że wszystkie dowody przychodu i rozchodu inwentaryzowanych składników majątkowych zostały ujęte w dokumentacji ewidencyjnej i przekazane do komórki księgowości,
- spisu dokonano na arkuszach spisowych traktowanych jako druki ścisłego zarachowania,
- zespoły spisowe pobrały łącznie 163 szt. arkuszy spisowych z referatu finansowego,
- na arkuszach spisowych wskazywano pola spisowe, skład zespołu spisowego, osobę materialnie odpowiedzialną, datę rozpoczęcia i zakończenia spisu, numer kolejny pozycji, nazwę spisywanego przedmiotu, jednostkę miary oraz stwierdzoną ilość,
- spisu z natury dokonano na odrębnych arkuszach spisowych z uwzględnieniem pola spisowego oraz rodzaju środka trwałego,
- arkusze spisowe zawierały niezbędne podsumowania i korekty błędnych zapisów, które dokonywano zgodnie z zasadami przewidzianymi w przepisach art. 25 ust. 1 ustawy o rachunkowości,

- arkusze spisowe podpisali członkowie zespołów spisowych, osoba materialnie odpowiedzialna oraz osoba dokonująca wyceny spisanego majątku,
- zespoły spisowe przeprowadziły spis z natury w terminie i składzie wyznaczonym zarządzeniem Wójta Gminy Bolimów, w obecności osób odpowiedzialnych za powierzone składniki majątkowe,
- do każdego zinwentaryzowanego pola spisowego zespoły spisowe sporządzały sprawozdania z przebiegu spisu z natury, zgodnie z § 12 pkt 6 instrukcji inwentaryzacyjnej,
- po zakończonej inwentaryzacji osoby materialnie odpowiedzialne złożyły oświadczenia o braku zastrzeżeń, co do prawidłowości przeprowadzonego spisu z natury,
- do poszczególnych składników zinwentaryzowanego majątku dołączone były zestawienia arkuszy spisowych, z wyszczególnieniem ilości zapisanych pozycji oraz wartości spisanego majątku,
- Komisja inwentaryzacyjna sporządziła w dniu 20 stycznia 2016 roku protokół z rozliczenia wyników inwentaryzacji środków trwałych, środków trwałych w użytkowaniu, materiałów, w tym paliwa. Ustalony stan wg spisu z natury był zgodny ze stanem ewidencyjnym. Nie stwierdzono niedoborów ani nadwyżek,
- protokół końcowy zatwierdził Wójt Gminy Bolimów.

W dokumentacji źródłowej dotyczącej inwentaryzacji za 2015 rok znajdowały się potwierdzenia sald przesłane przez Bank Spółdzielczy w Skierniewicach. Bank ten potwierdził w dniu 18 stycznia 2016 roku stan środków na rachunkach bankowych na dzień 31 grudnia 2015 roku w tym w kwotach: 983.504,24 zł (rachunek bieżący organu – konto 133), 34.069,18 zł (rachunek ZFŚS) oraz rachunki depozytów 24.704,94 zł (konto 139). Kontrolowana jednostka zinwentaryzowała swoje należności, poprzez wysłanie potwierdzenia sald do kontrahentów w dniu 7 stycznia 2016 roku.

Zgodnie z dokumentacją źródłową dotyczącą inwentaryzacji dokonanej drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji tych składników według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku ustalono:

- jednostka zinwentaryzowała drogą weryfikacji grunty oraz środki trwałe do których dostęp jest znacznie utrudniony, z czego sporządziła protokół weryfikacji środków trwałych trudno dostępnych z dnia 14 stycznia 2016 roku wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku). Zgodnie z załączonym do protokołu wykazem, wartość gruntów wyniosła 2.124.625,00 zł, wartość środków trwałych trudno dostępnych ogładowi 27.529.507,90 zł,
- system informatyczny służący do prowadzenia ewidencji gruntów i budynków umożliwił uzyskanie danych dotyczących stanu mienia Urzędu Gminy Bolimów,
- inwentaryzację sald kont przeprowadzoną drogą weryfikacji udokumentowano poprzez sporządzenie przez dwuosobowy zespół powołany spośród pracowników referatu finansowego protokołów weryfikacji sald kont: 020, 030, 071, 072, 080, 135, 139, 201, 221, 225, 229, 231, 240 i 800 według stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku. Do ww. protokołów dołączono zestawienia, wydruki i kserokopie dokumentów potwierdzających prawidłowość i realność wykazanego salda. Nie stwierdzono różnic inwentaryzacyjnych,
- protokoły weryfikacji poszczególnych kont zatwierdził Wójt Gminy Bolimów Stanisław Linart.

Przedstawione w aktywach (bilans na dzień 31 grudnia 2015 roku) wartości środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych po uwzględnieniu umorzenia, wartości materiałów oraz pozostałe aktywa i pasywa były zgodne ze stanem wynikającym z przeprowadzonej inwentaryzacji. Analiza dokumentacji inwentaryzacyjnej składników majątkowych za 2015 rok wykazała, że przyjęty zarządzeniem Wójta Gminy Bolimów plan prac spisowych został w pełni zrealizowany.

X. ZADANIA REALIZOWANE NA PODSTAWIE USTAW ORAZ POROZUMIEŃ Z JEDNOSTKAMI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO I ORGANAMI ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ. POMOC FINANSOWA

POMOC FINANSOWA UDZIELANA INNYM JEDNOSTKOM SAMORZĄDU TERYTORYALNEGO – 2014 - 2015

W 2014 roku udzielono pomocy finansowej dla:

- Starostwa Powiatowego w Skierniewicach w kwocie 1.920,00 zł z przeznaczeniem na pomoc dla lekarza psychiatry dla dzieci i młodzieży - na podstawie umowy z dnia 15 stycznia 2014 roku - zgodnie z uchwałą nr XXXIX/204/2013 Rady Gminy Bolimów z dnia 30 grudnia 2013 roku w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Skierniewickiego - dział 854, rozdział 85406, paragraf 2710 - „Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań bieżących”,
- Starostwa Powiatowego w Skierniewicach w kwocie 274.286,78 zł z przeznaczeniem na pomoc finansową na realizację zadania inwestycyjnego pn: Przebudowa drogi powiatowej - na podstawie umowy nr 12/DG/2014 z dnia 28 marca 2014 roku - zgodnie z uchwałą nr XLI/214/2014 Rady Gminy Bolimów z dnia 28 marca 2014 roku w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Skierniewickiego - dział 600, rozdział 60014, paragraf 6300 - „Dotacja celowa na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych”.

W 2015 roku udzielono pomocy finansowej dla Starostwa Powiatowego w Skierniewicach w kwocie 1.920,00 zł z przeznaczeniem na pomoc dla lekarza psychiatry dla dzieci i młodzieży - na podstawie umowy z dnia 26 stycznia 2015 roku - zgodnie z uchwałą nr III/8/2014 Rady Gminy Bolimów z dnia 12 grudnia 2014 roku w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Skierniewickiego - dział 854, rozdział 85406, paragraf 2710.

Szczegółową kontrolą objęto umowy:

- nr 12/DG/2014 z dnia 28 marca 2014 roku, dotyczącej udzielenia pomocy w kwocie 274.286,78 zł z przeznaczeniem na pomoc finansową na realizację zadania inwestycyjnego pn: Przebudowa drogi powiatowej (z aneksem sporządzonym w dniu 28 listopada 2014 roku),
- z dnia 26 stycznia 2015 roku, dotyczącą kwoty 1.920,00 zł z przeznaczeniem na pomoc dla lekarza psychiatry dla dzieci i młodzieży.

Powyższe umowy zawarte zostały pomiędzy Gminą Bolimów, reprezentowaną przez Wójta Gminy Bolimów (przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy) a Powiatem Skierniewickim reprezentowanym przez Zarząd Powiatu w Skierniewicach w imieniu, którego działali: Starosta Skierniewicki i Wicestarosta Skierniewicki.

Kontrolujący stwierdzili, że umowa nr 12/DG/2014 z dnia 28 marca 2014 roku została zrealizowana zgodnie z jej postanowieniami i zgodnie z uchwałą Rady Gminy, tj. m.in.:

- że Gmina Bolimów zobowiązuje się do przekazania z budżetu na rzecz Powiatu Skierniewickiego dotacji celowej w wysokości 15% wartości kosztorysowej zadania, która po zakończeniu procedury wyboru wykonawcy w ramach ustawy

- Prawo zamówień publicznych, ulegnie zmianie proporcjonalnie do ceny brutto, uzyskanej w ramach przetargu, aktualnie wynosi 274.286,78 zł (§ 2 umowy),
- w § 1 ust. 2 uchwały Rady Gminy Bolimów uchwalono: „Pomoc finansowa udzielona zostanie w formie dotacji celowej w wysokości 274.286,78 zł ale nie więcej niż 15% wartości kosztorysowej zadania, która po zakończeniu procedury wyboru wykonawcy w ramach ustawy Prawo zamówień publicznych ulegnie zmianie proporcjonalnie do ceny brutto uzyskanej w ramach przetargu.

Z przedłożonych kontrolującym dokumentów źródłowych wynika, że wysokość dotacji celowej uległa zmianie do kwoty 255.933,75 zł i została przekazana w ustalonym w umowie (z aneksem) terminie. Rozliczenia z wykorzystania otrzymanych środków finansowych Powiat dokonał w formie i terminie ustalonym w umowie i aneksie do umowy.

W toku postępowania kontrolnego stwierdzono, że umowa z dnia 26 stycznia 2015 roku, z przeznaczeniem na pomoc dla lekarza psychiatry dla dzieci i młodzieży została zrealizowana zgodnie z jej postanowieniami i zgodnie z uchwałą Rady Gminy.

XI. INNE USTALENIA

1. Wyliczenie osiągniętej wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli.

W okresie kontrolowanym funkcjonowały następujące placówki oświatowe prowadzone przez Gminę Bolimów: Gimnazjum w Bolimowie, Szkoła Podstawowa w Bolimowie oraz Przedszkole w Bolimowie, których obsługę finansową prowadził Gminny Zespół Ekonomiczno – Administracyjny Szkół w Bolimowie. Jednorazowy dodatek uzupełniający został obliczony ręcznie.

W szkołach prowadzonych przez Gminę Bolimów zatrudnieni byli nauczyciele stażyści, kontraktowi, mianowani i dyplomowani. Zestawienie średniorocznej liczby etatów oraz wydatków poniesionych w 2015 roku na wynagrodzenia w składnikach wskazanych w art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz. 191 ze zm.) z uwzględnieniem poszczególnych stopni awansu zawodowego nauczycieli przedstawia poniższa tabela (sporządzona w oparciu o dane wykazane w sprawozdaniu z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli za 2015 rok):

stopień awansu zawodowego	średnie wynagrodz. 1.01-31.08	średnioroczna liczba etatów 1.01-31.08	średnie wynagrodz. 1.09-31.12	średnioroczna liczba etatów 1.09-31.12	suma iloczynów średniorocznej liczby etatów i średnich wynagrodzeń	wykonane wydatki na wynagrodzenia	Kwota różnicy (7-6)
1	2	3	4	5	6	7	8
Nauczyciel Stażysta	2.717,59	0,00	2.717,59	0,21	2.282,78	2.335,69	52,91
Nauczyciel Kontraktowy	3.016,52	1,33	3.016,52	2,15	58.037,84	53.949,35	-4.088,49
Nauczyciel Mianowany	3.913,33	6,93	3.913,33	7,11	328.250,12	296.588,57	-31.661,55
Nauczyciel Dyplomowany	5.000,37	20,95	5.000,37	20,37	1.245.492,16	1.235.458,85	-10.033,31

W celu sprawdzenia poniesionych w 2015 roku wydatków na wynagrodzenia nauczycieli, w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3 ustawy Karta Nauczyciela oraz średniorocznej struktury zatrudnienia, kontrolą objęto dwa stopnie awansu zawodowego – nauczycieli mianowanych.

Kontroli dokonano na podstawie:

- kart wynagrodzeń dla poszczególnych pracowników w danej grupie stopnia awansu zawodowego za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku,
- list wypłat wynagrodzeń nauczycieli za ww. okres,
- umów o pracę oraz wymiarów uposażenia,
- zaświadczeń lekarskich.

Składniki wynagrodzenia nauczycieli uwzględniane do wysokości średnich wynagrodzeń - art. 30 ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela.

W celu ustalenia wysokości średnich wynagrodzeń osiąganych przez nauczycieli zatrudnionych w placówkach oświatowych Gminy Bolimów z podziałem na poszczególne grupy awansu zawodowego w roku 2015, kontrolowana jednostka uwzględniła w wyliczeniach składniki wynagrodzeń wynikające z art. 30 ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela, a mianowicie:

- wynagrodzenie zasadnicze,
- wynagrodzenie za czas choroby,
- dodatek za wysługę lat,
- dodatek motywacyjny,
- dodatek funkcyjny,
- dodatek za warunki pracy,
- wynagrodzenie za godziny nadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw,
- dodatkowe wynagrodzenie roczne,
- nagrodę jubileuszową,
- nagrodę dyrektora.

Zgodnie ze sporządzonym sprawozdaniem za 2015 rok kontrolowana jednostka dla nauczycieli mianowanych wydatkowała środki na wynagrodzenia w wysokości 296.588,57 zł. Analiza dokumentacji źródłowej, tj. kart wynagrodzeń, umów o pracę i angaży wykazała, że kontrolowana jednostka prawidłowo wykazała w sprawozdaniu kwotę poniesionych wydatków na wynagrodzenia z badanej grupy nauczycieli.

Tabele przedstawiające zestawienia wydatków na wynagrodzenia nauczycieli z badanej próby za 2015 rok poniesionych przez organ prowadzący stanowi załącznik nr 63 protokołu kontroli.

Ustalanie średniorocznej liczby etatów.

Średnioroczną strukturę zatrudnienia nauczycieli w szkołach prowadzonych przez Gminę Bolimów ustalono, jako średnią wyliczoną na podstawie danych obejmujących okres 2015 roku w zakresie liczby nauczycieli w przeliczeniu na pełne etaty ogółem i na poszczególnych stopniach awansu zawodowego.

W toku kontroli stwierdzono, że etaty, uwzględnione w sprawozdaniu z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli za 2015 rok, zostały wyliczone na podstawie dokumentacji źródłowej (angaże, umowy o pracę, zwolnienia chorobowe) i wynosiły dla nauczycieli mianowanych:

- za okres od 1 stycznia do 31 sierpnia 2015 roku – 6,93 etatu,
- za okres od 1 września do 31 grudnia 2015 roku – 7,11 etatu.

Etaty zostały proporcjonalnie pomniejszone o okresy, w których nauczyciele pozostając w stosunku pracy nie obciążali kosztami budżetu jednostki samorządu terytorialnego, tj. pobierali zasiłek chorobowy, przebywali na urlopie macierzyńskim. W przypadku zmian

związanych z awansem zawodowym nauczycieli, etaty wyliczane były w stosunku proporcjonalnym do danego roku kalendarzowego. W przypadku nauczyciela, którego okres pozostawania w stosunku pracy nie obejmował pełnego miesiąca, bądź następowała zmiana etatu w trakcie miesiąca, wielkość etatu tego nauczyciela została naliczona proporcjonalnie do liczby dni roboczych w danym miesiącu.

Tabele przedstawiające wyliczenie struktury etatów nauczycieli mianowanych z wybranej szkoły za 2015 rok nauczycieli wraz z zestawieniem okresów nieobecności stanowi załącznik nr 64 do protokołu kontroli.

Ustalenie kwoty różnicy.

W celu ustalenia osiągniętej wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3 ustawy Karta Nauczyciela, Gminny Zespół Ekonomiczno – Administracyjny Szkół w Bolimowie dokonał analizy poniesionych w danym roku wydatków na wynagrodzenia oraz średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego. Przedmiotowej analizie dokonano z zachowaniem terminu określonego w art. 30a ust. 1 ww. ustawy.

Analiza danych zawartych w sprawozdaniu z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego wykazała, że Gmina Bolimów zobowiązana była do wypłacenia dodatku jednorazowego w łącznej wysokości 45.783,35 zł trzem grupom nauczycieli, a mianowicie:

- nauczyciel kontraktowy – 4.088,49 zł,
- nauczyciel mianowany – 31.661,55 zł,
- nauczyciel dyplomowany – 10.033,31 zł.

Etaty zostały proporcjonalnie pomniejszone o okresy, w których nauczyciele pozostając w stosunku pracy nie obciążali kosztami budżetu jednostki samorządu terytorialnego, tj. pobierali zasiłek macierzyński. W przypadku zmian związanych z awansem zawodowym nauczycieli, etaty wyliczane były w stosunku proporcjonalnym do danego roku kalendarzowego. W przypadku nauczyciela, którego okres pozostawania w stosunku pracy nie obejmował pełnego miesiąca, wielkość etatu tego nauczyciela została naliczona proporcjonalnie do liczby dni roboczych w danym miesiącu.

W wyniku kontroli stwierdzono, że kwota różnicy, o której mowa w art. 30a ust. 2 ustawy Karta Nauczyciela dla nauczycieli mianowanych została ustalona w prawidłowej wysokości.

Sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez Gminę Bolimów zostało sporządzone w dniu 22 stycznia 2016 roku (art. 30a ust.4 ustawy Karta Nauczyciela) i przekazane w dniu 26 stycznia 2016 roku do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w wersji elektronicznej oraz w wersji papierowej w dniu 27 stycznia 2016 roku. Sprawozdanie zostało przedłożone organowi stanowiącemu, dyrektorom szkół i przedszkola oraz związkom zawodowym zrzeszającym nauczycieli w dniu 27 stycznia 2016 roku, tj. z dotrzymaniem terminów określonych przepisami art. 30a ust. 5 ustawy Karta Nauczyciela.

Podział jednorazowego dodatku uzupełniającego.

Jednorazowy dodatek uzupełniający dla nauczycieli wynika z podziału wyliczonej różnicy między wydatkami poniesionymi na wynagrodzenia nauczycieli w danym roku a iloczynem średniorocznej liczby etatów nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego oraz średnich wynagrodzeń nauczycieli.

W toku kontroli dokumentacji źródłowej (angaży, kart wynagrodzeń pracowników, okresach pobierania zasiłków opiekuńczych, zasiłku macierzyńskiego i rodzicielskiego)

stwierdzono, że kwoty osobistych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli mianowanych ustalono proporcjonalnie do okresu ich zatrudnienia. Jednorazowy dodatek uzupełniający dla ww. nauczycieli, został wyliczony według wzoru określonego w pkt 2 załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 stycznia 2010 roku w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. nr 6, poz. 35 ze zm.).

Jednorazowy dodatek uzupełniający za 2015 rok został wypłacony w dniu 28 stycznia 2016 roku na podstawie list płac sporządzonych w dniu 25 stycznia 2016 roku, zatwierdzonych przez kierowników jednostek (Dyrektorów Szkół), z dochowaniem obowiązującego terminu określonego w art. 30a ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela.

2. Opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi

Podstawa prawna

Zgodnie z wejściem w życie z dniem 1 lipca 2013 roku nowelizacji ustawy z dnia 3 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku, poz. 1399, ze zm.) gminy są obowiązane na podstawie art. 6c. ust. 1 do zorganizowania odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy.

Powyższa ustawa została zmieniona ustawą z dnia 28 listopada 2014 roku o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 roku, poz. 87), zgodnie, z którą w art. 6j dodano m.in. ustępy 3b oraz 3c stanowiące, że:

- w przypadku nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe, lub innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno - wypoczynkowe, wykorzystywanych jedynie przez część roku, rada gminy uchwała ryczałtową stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za rok od domku letniskowego lub od innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno - wypoczynkowe.
- ryczałtowa stawka opłaty jest ustalana jako iloczyn średniej ilości odpadów powstających na nieruchomościach, o których mowa w ust. 3b, na obszarze gminy, wyrażonej w liczbie pojemników oraz stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, o której mowa w art. 6k ust. 1 pkt 2.

Powyższa zmiana weszła w życie z dniem 1 lutego 2015 roku.

Regulacje wewnętrzne w zakresie ustalenia stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla domków letniskowych i innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno - wypoczynkowe

- uchwała nr XXVII/151/2012 Rady Gminy Bolimów z dnia 28 grudnia 2012 roku w sprawie ustalenia górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości, którzy nie są zobowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych oraz przez właścicieli nieruchomości za usługi opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych, opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 4 lutego 2013 roku pod poz. 577,
- uchwała nr XIV/70/2015 Rady Gminy Bolimów z dnia 20 listopada 2015 roku w sprawie ustalenia ryczałtowej stawki opłaty za gospodarowanie odpadami

komunalnymi za rok od domku letniskowego lub innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno – wypoczynkowe, z mocą obowiązywania od 1 stycznia 2016 roku, opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 4 grudnia 2015 roku pod poz. 4880,

- uchwała nr XVI/88/2016 Rady Gminy Bolimów z dnia 29 stycznia 2016 roku w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 9 lutego 2016 roku pod poz. 606,
- uchwała nr XIX/101/2016 Rady Gminy Bolimów z dnia 18 kwietnia 2016 roku w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 9 maja 2016 roku pod poz. 2057.

Wyliczenia w zakresie ustalenia ryczałtowej stawki opłaty za odbiór odpadów komunalnych z nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe oraz innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno – wypoczynkowe

Ryczałtowa stawka opłaty jest ustalana jako iloczyn średniej ilości odpadów powstających na nieruchomościach, o których mowa w ust. 3b ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, na obszarze gminy, wyrażonej w liczbie pojemników oraz stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, o której mowa w art. 6k ust. 1 pkt 2 ww. ustawy.

Zgodnie z § 2 uchwały nr XIV/70/2015 Rady Gminy Bolimów z dnia 20 listopada 2015 roku na nieruchomościach, na których znajdują się domki letniskowe lub innych nieruchomościach wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, wykorzystywanych jedynie przez część roku ustalono średnią roczną ilość odpadów powstających na ww. nieruchomościach w wysokości 10 pojemników o pojemności 120 litrów. W przypadku zbierania i odbierania odpadów w sposób selektywny stawka za pojemnik wynosiła 25,00 zł, a w przypadku zbierania i odbierania odpadów zmieszanych wynosiła 40,00 zł. Zgodnie z § 1 ust. 4 cytowanej uchwały ustalono ryczałtową stawkę opłaty w wysokości:

- 250,00 zł jeżeli odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób selektywny,
- 400,00 zł jeżeli odpady komunalne nie są zbierane i odbierane w sposób selektywny.

Zgodnie z ewidencją podatników prowadzoną w referacie finansowym Urzędu Gminy Bolimów, na terenie gminy znajduje się 313 nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno – wypoczynkowe, położonych w miejscowości Joachimów – Mogiły.

1. Wyliczenie średniej ilości odpadów powstających na nieruchomościach, o których mowa w ust. 3b ustawy

We wcześniejszych latach zbiórką odpadów na nieruchomościach wykorzystywanych w celach rekreacyjno – wypoczynkowych zajmowała się Rada Sołecka wsi Joachimów – Mogiły, która ustaliła wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami od właścicieli działek. W 2015 roku opłata ta wynosiła 140,00 zł. Jednakże nie wszyscy właściciele działek uiszczali opłatę bądź dokonywali jej wpłaty w części, w związku z powyższym wystąpił brak środków finansowych, który wpłynął na słabą częstotliwość odbioru śmieci, na skutek czego dochodziło do przepełniania pojemników i powstawania dzikich wysypisk śmieci, które Urząd Gminy Bolimów zmuszony był uprzątać na własny koszt.

Analiza wykazała, iż średni okres użytkowania domków letniskowych lub innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno – wypoczynkowe wynosi 7 miesięcy w roku (od miesiąca kwietnia do miesiąca października).

Zgodnie z przedstawioną kontrolującym dokumentacją średnioroczna ilość odpadów powstających na nieruchomościach wykorzystywanych na cele rekreacyjno - wypoczynkowe została określona na podstawie danych empirycznych dotyczących odbioru odpadów z ww. nieruchomości za okres od miesiąca kwietnia do miesiąca października 2015 roku, przedstawionych przez Radę Sołecką ze wsi Joachimów – Mogiły.

Koszt wywozu odpadów na podstawie nw. faktur, wystawionych przez firmę P.H.U. Sanitex D. Gajewska, Miedniewice Topola 23a, 96-100 Skierniewice przedstawiał się następująco:

Faktury wystawione na Radę Sołecką wsi Joachimów – Mogiły:

- faktura VAT nr 422/2015 z dnia 30 kwietnia 2015 roku – kwota brutto 1.620,00 zł, ilość wywiezionych pojemników – 3 szt.,
- faktura VAT nr 504/2015 z dnia 29 maja 2015 roku – kwota brutto 3.780,00 zł, ilość wywiezionych pojemników – 7 szt.,
- faktura VAT nr 622/2015 z dnia 30 czerwca 2015 roku – kwota brutto 4.320,00 zł, ilość wywiezionych pojemników – 8 szt.,
- faktura VAT nr 762/2015 z dnia 31 lipca 2015 roku – kwota brutto 6.480,00 zł, ilość wywiezionych pojemników – 12 szt.,
- faktura VAT nr 848/2015 z dnia 31 sierpnia 2015 roku – kwota brutto 6.480,00 zł, ilość wywiezionych pojemników – 12 szt.,
- faktura VAT nr 982/2015 z dnia 30 września 2015 roku – kwota brutto 2.160,00 zł, ilość wywiezionych pojemników – 4 szt.

Faktura wystawiona na Urząd Gminy Bolimów:

Faktura VAT nr 1117/2015 z dnia 30 października 2015 roku, kwota brutto 2.700,00 zł, ilość wywiezionych pojemników – 5 szt., zarejestrowana w systemie księgowym pod datą 30 października 2015 roku pod poz. 15373. Z opisu faktury wynika, że poniesiony wydatek dotyczył wywozu nieczystości stałych odpadów pochodzących z likwidacji nielegalnych składowisk odpadów w miejscowości Joachimów – Mogiły. Ww. faktura została sprawdzona pod względem merytorycznym przez Magdalenę Psarską podinspektora ds. odpadów komunalnych, pod względem formalnym i rachunkowym przez Małgorzatę Przybysz podinspektora referatu finansowego, z akceptacją do wypłaty przez Skarbnika Gminy Krystynę Pilaszek oraz zatwierdzoną przez Wójta Gminy Stanisława Linarta. Faktura VAT została uregulowana w dniu 12 listopada 2015 roku (poz. księgową 15574).

Łączne koszty wywozu nieczystości stałych w okresie od kwietnia do października 2015 roku wyniosły 27.540,00 zł. Cena jednostkowa wywozu 1 pojemnika o pojemności 7,5m³ wynosiła 540,00 zł brutto, w tym podatek VAT 40,00 zł. W okresie od kwietnia do października 2015 roku wywieziono łącznie 51 pojemników (27.540,00 zł/ 540 zł = 51 pojemników) o pojemności 7,5 m³, tj. 382,5 m³, odpadów.

Średnioroczna ilość odpadów powstających z jednego domku letniskowego lub innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno - wypoczynkowe:

382,5 m³ : 313 nieruchomości = 1,2 m³ odpadów przypadających na jedną nieruchomość, co daje 10 pojemników o pojemności 120l (0,12 m³) – 1,2 m³/0,12 m³=10 pojemników.

Zgodnie z §1 uchwały nr XXVII/151/2012 Rady Gminy Bolimów z dnia 28 grudnia 2012 roku stawka opłaty za pojemnik o pojemności 0,12m³ wynosi:

- 25,00 zł w przypadku odpadów zbieranych i odbieranych w sposób selektywny,
- 40,00 zł w przypadku odpadów zbieranych i odbieranych w sposób mieszany.

W związku z powyższym ryczałtowa stawka opłaty za jeden rok została wyliczona jn.:

- dla odpadów zbieranych i odbieranych w sposób selektywny - 10 pojemników x 25,00 zł = **250,00 zł za rok**,
- dla odpadów nie zbieranych i odbieranych w sposób selektywny - 10 pojemników x 40,00 zł = **400,00 zł za rok**.

2. Ustalenie stawki opłaty za pojemniki

Uchwałą nr XXVII/151/2012 Rada Gminy Bolimów z dnia 28 grudnia 2012 roku ustaliła górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości, którzy nie są zobowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych oraz przez właścicieli nieruchomości za usługi opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych.

Górne stawki za jednorazowy odbiór pojemników o różnych pojemnościach, przy odbiorze odpadów w sposób selektywny i nie zbieranych selektywnie wynikających z ww. uchwały zostały ustalone na podstawie analizy rynkowej cen świadczonych przez firmy działające na terenie Gminy Bolimów (firma Eko-Serwis Sp. z o.o. z Łowicza oraz firma Sanitex z miejscowości Miedniewice Topola) z uwzględnieniem faktu, iż dotychczas Gmina Bolimów ponosiła dodatkowe koszty związane z selektywną zbiórką odpadów.

Tabele zawierające podstawowe wielkości budżetowe wpływów i wydatków oraz przetargów dotyczących odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych w latach 2013 – 2015 stanowią załącznik nr 65 protokołu kontroli.

XII. USTALENIA KOŃCOWE. ZAŁĄCZNIKI.

Protokół zawiera 133 ponumerowanych i zaparafowanych stron. Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w książce kontroli Urzędu Gminy w Bolimowie pod pozycją 1/2016.

W trakcie kontroli informacji i wyjaśnień udzielały niżej wymienione osoby:

1. Stanisław Linart – Wójt Gminy Bolimów,
2. Andrzej Czarnota – Sekretarz,
3. Krystyna Pilaszek – Skarbnik,
4. Barbara Skrzos – Dyrektor GZEAS,
5. Janina Werle – Kierownik GOPS,
6. Wioletta Grebelska – Kierownik Referatu Gospodarki, Rozwoju Gospodarczego i Promocji,
7. Urszula Lepieszka – Inspektor w Referacie Finansowym,
8. Barbara Adamka – Inspektor w Referacie Finansowym,
9. Renata Jagura – Podinspektor w Referacie Finansowym,
10. Małgorzata Przybysz – Podinspektor w Referacie Finansowym,
11. Anna Smolczewska – Kasjer,
12. Samanta Flis – Podinspektor w Referacie Gospodarki, Rozwoju Gospodarczego i Promocji,

13. Kamil Michalczyk -Podinspektor w Referacie Gospodarki, Rozwoju Gospodarczego i Promocji,

14. Magdalena Psarska – Podinspektor ds. odpadów komunalnych.

Integralną częścią protokołu są następujące załączniki:

1. *Protokół kontroli kasy Urzędu Gminy w Bolimowie przeprowadzonej w dniu 2 czerwca 2016 roku.*
2. *Szczegółowa charakterystyka wskaźników wraz ze sposobem ich wyliczenia.*
3. *Szczegółowe wyliczenie wskaźnika zadłużenia dla 2015 i 2016 roku.*
4. *Wykaz jednostek organizacyjnych, zawierający: nazwę jednostki, adres jednostki, formę organizacyjno-prawną numer uchwały (z dnia) tworzącej jednostkę organizacyjną, oraz nr uchwały (z dnia) w sprawie statutu.*
5. *Informacja Sekretarza Gminy Andrzeja Czarnoty dotycząca unormowań w zakresie kontroli wewnętrznej.*
6. *Test kontrolny dotyczący przestrzegania przepisów w zakresie kontroli finansowej.*
7. *Wykaz umów kredytów i pożyczki zaciągniętych przez Gminę Bolimów w 2015 roku.*
8. *Oświadczenie Skarbnika Gminy Bolimów Krystyny Pilaszek dotyczące zaciągniętych kredytów i pożyczek, gwarancji i poręczeń, papierów wartościowych oraz udzielania pożyczek innym jednostkom.*
9. *Tabela zawierająca szczegółową spłatę kredytu.*
10. *Wyjaśnienie Skarbnika Gminy Krystyny Pilaszek dotyczące dziennika obrotów.*
11. *Zestawienie sald początkowych i końcowych wyciągów bankowych z wybranych do kontroli dni.*
12. *Wyliczenie skutków finansowych obniżenia górnych stawek w podatku od nieruchomości od osób fizycznych w wybranej próbie.*
13. *Wyliczenie skutków finansowych obniżenia górnych stawek w podatku od nieruchomości od osób prawnych w wybranej próbie.*
14. *Wyliczenia skutków finansowych dotyczących obniżenia górnych stawek w podatku od środków transportowych od osób fizycznych i prawnych za 2014 rok i 2015 rok objętych próbą kontrolną przez inspektorów RIO.*
15. *Testy dotyczące skutków udzielonych ulg oraz obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych.*
16. *Testy dotyczące sprawozdawczości budżetowej w podatkach: od nieruchomości i od środków transportowych.*
17. *Zestawienie faktur tworzących saldo konta 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz 31 grudnia 2015 roku.*
18. *Zestawienie faktur objętych kontrolą w zakresie funkcjonowania konta 201.*
19. *Test prawidłowości prowadzenia ewidencji operacji gospodarczych i finansowych na koncie 201 – rozrachunki z dostawcami i odbiorcami w zakresie ewidencji zobowiązań.*
20. *Zestawienie zadeklarowanych kwot podatku dochodowego od osób fizycznych w wybranych miesiącach 2015 roku.*
21. *Zestawienie zadeklarowanych składek podlegających wpłacie na rzecz ZUS wraz z ich wpłatami za wybrane miesiące 2015 roku.*
22. *Pisemna informacja Skarbnika Gminy, dotycząca podlegających ewidencji operacji gospodarczych na kontach: 231, 234 i 240.*

23. Informacja Skarbnika Gminy dotycząca nieudzielania zaliczek.
24. Szczegółowe zestawienie dat wpływu środków (z przeznaczeniem na wdrożenie ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowaniu dzieci) na rachunek Urzędu Gminy Bolimów i przekazywania ich na rachunek Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bolimowie.
25. Wyjaśnienie Skarbnika Gminy Krystyny Pilaszek w sprawie przekazywania środków dla GOPS na realizację świadczeń wychowawczych.
26. Szczegółowe dane w zakresie analizy danych WPF z 2015 roku (wersja pierwotna i po zmianach) i WPF z 2016 roku (wersja pierwotna).
27. Test dotyczący przestrzegania wskaźnika spłaty zadłużenia obowiązującego w roku 2015 i latach następnym.
28. Wykonanie wydatków w wybranych działach, rozdziałach i paragrafach poniesionych w okresach objętych próbą kontroli.
29. Testy dotyczące przestrzegania zasad rachunkowości podatkowej.
30. Tabela zawierająca wysokość zainkasowanych kwot łącznego zobowiązania pieniężnego oraz naliczone i wypłacone inkasentom wynagrodzenia w wybranych sołectwach.
31. Tabela z wyszczególnieniem obowiązujących na terenie Gminy Bolimów stawek podatku od nieruchomości przyjętych uchwałami Rady Gminy Bolimów oraz stawek ustawowych w latach 2013 – 2015.
32. Tabela z wyszczególnieniem wybranych do kontroli podatników przedstawiająca wyniki analizy pod względem terminowości złożenia deklaracji podatkowej oraz prawidłowości zadeklarowanego podatku jak również złożenia korekt deklaracji.
33. Tabela przedstawiająca terminowość wpłat rat podatku od nieruchomości – osoby prawne w badanej próbie.
34. Zestawienie porównania treści złożonych przez podatników objętych próbą kontroli deklaracji za lata 2013 – 2015.
35. Tabela z wyszczególnieniem wybranych do kontroli podatników pod względem terminowości złożenia informacji podatkowej i jej korekt lub wydania decyzji wymiarowej oraz prawidłowości pod względem wysokości podatku.
36. Wymiar podatku oraz terminowość wpłat należności podatkowych dla podatników wybranej próby.
37. Wyjaśnienie Wójta Gminy Stanisława Linarta w sprawie nieprzeprowadzenia postępowania wyjaśniającego przed wydaniem decyzji: nr: 3129.26.2014 z dnia 4 grudnia 2014 roku i 3129.1.2015 z dnia 12 stycznia 2015 roku.
38. Terminowość składania deklaracji podatkowych, zgodność zastosowanych stawek ze stawkami uchwalonymi przez Radę Gminy Bolimów oraz terminowość wpłat rat podatku od środków transportowych, sprawdzonych na przykładzie wybranej próby podatników (osoby fizyczne) w latach 2014– 2015.
39. Terminowość składania deklaracji podatkowych od środków transportowych – osoba prawna, zgodność zastosowanych stawek ze stawkami uchwalonymi przez Radę Gminy Bolimów w latach 2014 – 2015 oraz terminowość wpłat rat podatku.
40. Szczegółowe dane dotyczące windykacji I, II, i III raty za 2014 rok i 2015 rok – podatek od nieruchomości osoby fizyczne.
41. Szczegółowa windykacja w odniesieniu do dłużników o najwyższych zaległościach w podatku od nieruchomości (osoby fizyczne).
42. Szczegółowe dane dotyczące windykacji I, II, i III raty za 2014 rok i 2015 rok - podatek od nieruchomości osoby prawne.

43. Szczegółowa windykacja zaległości w odniesieniu dłużników posiadających najwyższe zaległości w podatku rolnym od osób fizycznych.
44. Zestawienie terminowości dokonywania wpłat z tytułu użytkowania wieczystego w latach 2014 i 2015.
45. Oświadczenie Skarbnika Gminy Krystyny Pilaszek dotyczące opłat za przyłączenie nieruchomości do sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej.
46. Dane o wykonaniu finansowym i rzeczowym zadań z zakresu pomocy społecznej.
47. Wyjaśnienie Wójta Gminy Bolimów dotyczące publikacji.
48. Wyjaśnienie w sprawie nieprzedłożenia Radzie Gminy Bolimów sprawozdania i nieprzeprowadzania kontroli.
49. Testy dotyczące dotacji udzielonych dla podmiotów spoza sektora finansów publicznych.
50. Wykaz pracowników Urzędu Gminy Bolimów wytypowanych do kontroli ich wynagrodzeń, z uwzględnieniem stanowisk, kategorii zaszeregowania, wszystkich składników wynagrodzeń wypłaconych w 2015 roku.
51. Zestawienia wypłaconych wynagrodzeń osobowych pracownikom Urzędu Gminy w Bolimowie w latach 2014 – 2015.
52. Źródła finansowania wydatków inwestycyjnych z podziałem na poszczególne zadania (w działach, rozdziałach i paragrafach), w Gminie Bolimów w latach 2014 – 2015.
53. Wyjaśnienie Wójta Gminy Bolimów odnośnie znacznego niewykonania planu wydatków inwestycyjnych w 2014 roku.
54. Informacja Wójta Gminy Bolimów Stanisława Linarta w sprawie kosztu dokumentacji projektowej.
55. Informacja Skarbnika Gminy odnośnie zabezpieczenia środków w budżecie.
56. Dane dotyczące badanego zadania pn. „Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci wodociągowej w Gminie Bolimów”.
57. Zestawienie obejmujące wszystkie wydatki tworzące wartość przedmiotowej inwestycji.
58. Wyjaśnienie Skarbnika Gminy dotyczące przyjęcia do używania i ewidencji środków trwałych z inwestycji.
59. Informacja Kierownika Referatu Gospodarki, Rozwoju Gospodarczego i Promocji Wioletty Grebelskiej.
60. Tabela przedstawiająca dane dotyczące prawidłowości klasyfikacji środków trwałych oraz zastosowanych stawek umorzeniowych wybranych środków trwałych.
61. Tabela wyszczególniająca grunty objęte próbą kontroli.
62. Wyjaśnienie Wójta Gminy Bolimów Stanisława Linarta dotyczące przeprowadzenia spisu z natury oraz wyznaczenia składów zespołów spisowych.
63. Tabele przedstawiające zestawienia wydatków na wynagrodzenia nauczycieli z badanej próby za 2015 rok poniesionych przez organ prowadzący.
64. Tabele przedstawiające wyliczenie struktury etatów nauczycieli mianowanych z wybranej szkoły za 2015 rok nauczycieli wraz z zestawieniem okresów nieobecności.
65. Tabele zawierające podstawowe wielkości budżetowe wpływów i wydatków oraz przetargów dotyczących odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych w latach 2013 – 2015.
66. Wyjaśnienie Skarbnika Gminy Bolimów dotyczące zmian w WPF.
67. Wyjaśnienie Skarbnika Gminy Bolimów dotyczące stwierdzonych różnic.
68. Zestawienie akt kontroli.

Niniejszy protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach i podpisano **w dniu 22 lipca 2016 roku**. Jeden egzemplarz protokołu wraz z załącznikami pozostawiono w Urzędzie Gminy w Bolimowie.

Kierownika jednostki i Skarbnika poinformowano o przysługującym mu prawie odmowy podpisania protokołu i złożenia w ciągu 3 dni od daty jego otrzymania pisemnych wyjaśnień, co do przyczyn tej odmowy.

Kontrolujący:

Jednostka kontrolowana:

.....
(Teresa Michalska)

.....
(Agnieszka Supera)

.....
(Lech Leszczyński)

Kwituję odbiór 1 egzemplarza protokołu kontroli:

.....

(data i podpis kierownika jednostki kontrolowanej)

